

De aedificiis (lib. 16)

ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΩΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ.

ΛΟΓΟΣ Α΄.

1.1.1 Οὐκ ἀρετῆς ἐπίδειξιν ποιῆσθαι ἐθέλων, οὐδὲ λόγου δυνάμει θαρσῶν, οὐδὲ χωρίων ἐπὶ τῇ ἐμπειρίᾳ φιλοτιμούμενος, ἐς τῆσδε τῆς ἱστορίας τὴν γραφὴν ὥρμηκα· ἐπεὶ οὐκ εἶχον οὐδὲν ὑφ' οὗ ἂν παρρησίας ἐς τόδε ἀγοί1.1.2 μην. ἀλλὰ μοι πολλάκις ἔννοια γέγονεν ὀπόσων τε καὶ πηλίκων ἀγαθῶν αἴτιον ἱστορία ταῖς πόλεσι γίνεσθαι εἶωθε, παραπέμπουσά τε εἰς τοὺς ἐπιγόνους τῶν προγεγενημένων τὴν μνήμην, καὶ ἀνταγωνιζομένη τῷ χρόνῳ κρυφαῖα ποιῆσθαι διατεινομένῳ τὰ πράγματα, καὶ τὴν μὲν ἀρετὴν εὐφημίαις ἀεὶ τῶν ἀναλεγόμενων αὐτὴν ἐπαίρουσα, τῆς δὲ κακίας, ἐπιλαμβανομένη διηνεκές, ταύτη 1.1.3 τε ἀποκρουομένη τὴν αὐτῆς δυνάμιν. τούτου οὖν δὴ μόνου ἐπιμελητέον ἡμῖν, ὅπως δὴ ἔνδηλα τὰ πεπραγμένα διαφανῶς ἔσται καὶ ὑφ' ὅτου ἐργασθεῖη τῶν πάντων ἀνθρώπων. ταῦτα δέ, οἶμαι, οὐδὲ γλώσση τραυλιζούση 1.1.4 τε καὶ ἰσχυροφῶνῳ οὔση ἀμήχανά ἐστι. χωρὶς δὲ τούτων εὐγνώμονας μὲν ἱστορία ἐς τοὺς εὐεργέτας ἐνδείκνυται γεγονέναι τῶν ἀρχομένων τοὺς εὖ πεπονθότας, ἐν μείζοσι δὲ αὐτοῖς ἐκτετικέναι τὰ χαριστήρια, οἳ γε, ἂν οὕτω τύχοι, ἐπὶ καιροῦ μὲν τῆς ἀγαθοεργίας τῶν ἐν σφίσι ἠγησαμένων ἀπώναντο, ἀθάνατον δὲ αὐτοῖς τῶν εἰς τὸ ἔπειτα 1.1.5 ἐσομένων τῇ μνήμῃ τὴν ἀρετὴν διασώζουσι. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τῶν ἐπιγινόμενων πολλοὶ ἀρετῶσι μὲν τὰς τῶν προγεγενημένων ζηλοῦντες τιμάς, ἐς δὲ τὰς βλασφημίας χαλεπῶς ἔχοντες τῶν ἐπιτηδευμάτων τὰ πονηρότατα, ὡς τὸ εἰκός, ἀναδύονται. ὅτου δὲ δὴ ἔνεκα ταῦτα ὑπέϊπον αὐτίκα δηλώσω. 1.1.6 Ἐν χρόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς γέγονεν, ὃς τὴν πολιτείαν πλημμελῶς κινουμένην παραλαβὼν μεγέθει μὲν αὐτὴν μείζω τε καὶ πολλῶ ἐπιφανεστέραν εἰργάσατο, ἐξελάσας ἐνθένδε τοὺς ἐκ παλαιοῦ βιασαμένους αὐτὴν βαρβάρους, ὡσπερ μοι λεπτολογου1.1.7 μένῳ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται λόγοις. καίτοι λέγουσί ποτε Θεμιστοκλέα τὸν Νεοκλέους ἀποσεμνύνεσθαι ὅτι δὴ οὐκ ἀνεπισημόνως ἔχοι πόλιν μικρὰν 1.1.8 ποιῆσαι μεγάλην. ὁ δὲ δὴ οὐκ ἀμελέτητός ἐστιν ἐμπορίζεσθαι πολιτείας ἑτέρας. πολλὰς ἀμέλει προσεποίησεν ἤδη τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἀλλοτρίας καθ' αὐτὸν οὕσας, πόλεις δὲ ἀναρίθμους δεδημιούργηκεν οὐ πρότερον οὕσας. 1.1.9 πλανωμένην δὲ εὐρῶν τὴν ἀμφὶ τῷ θεῷ δόξαν τὰ πρότερα ἐς πολλὰ τε ἀναγκαζομένην ἰέναι, συντρίψας ἀπάσας τὰς ἐπὶ τὰς πλάνας φερούσας ὁδοὺς, διεπράξατο ἐν 1.1.10 τῷ βεβαίῳ τῆς πίστεως ἐπὶ μιᾶς ἐστάναι κρηπίδος. πρὸς δὲ καὶ τοὺς νόμους λαβὼν τῷ τε παμπληθεῖς οὐ δέον γεγονέναι σκοτεινοὺς ὄντας καὶ ξυγχεομένους διαφανῶς τῷ ἀπ' ἐναντίας ἀλλήλοις ἰέναι, καὶ τοῦ μὲν ὄχλου αὐτοὺς τῆς τερθρείας ἀποκαθάρας, τὸ δὲ τῷ ἐς ἀλλήλους διχοστατεῖν βεβαιότατα κρατυνόμενος διεσώσατο, καὶ τοῖς μὲν ἐπιβουλεύουσιν αὐτεπάγγελτος τὰς αἰτίας ἀφείξ, τοὺς δὲ βίου δεομένους πλούτῳ πεπονημένους κατακορεῖς καὶ τύχην αὐτοῖς τὴν ἐπηρεάζουσιν βιασάμενος, 1.1.11 εὐδαίμονι βίῳ τὴν πολιτείαν ξυνώκισεν. ἀλλὰ καὶ βαρβάρους πανταχόθεν ὑποκειμένην τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν στρατιωτῶν τε πλήθει ἐπέρρωσε καὶ ὀχυρωμάτων οἰκοδο1.1.12 μίαις ἀπάσας αὐτῆς τὰς ἐσχατίας ἐτειχίσασατο. ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων τὰ πλεῖστα ἐν ἑτέροις μοι συγγέγραπται λόγοις, ὅσα δὲ αὐτῷ ἀγαθὰ οἰκοδομημένῳ δεδημιούργηται, ἐν τῷ παρόντι γεγράφεται. ἄριστον μὲν δὴ βασιλεῖα γεγονέναι Κῦρον τὸν Πέρσην φασίν, ὧν ἀκοῆ ἴσμεν τοῖς τε ὁμο1.1.13 γενέσιν αἰτιώτατον τῆς βασιλείας. εἰ δὲ τοιοῦτός τις ἦν ὁ Κῦρος ἐκεῖνος οἷος δὴ ὑπὸ Ξενοφῶντι τῷ Ἀθη1.1.14

ναίω παιδεύεται, οὐκ ἔχω εἰδέναι. τάχα γάρ που καὶ ἡ τοῦ γεγραφότος αὐτὰ δεξιότης κεκομψευμένη δυνάμει τοῦ λόγου ἐγκαλλώπισμα τῶν ἔργων γενέσθαι διαρκῶς 1.1.15 ἴσχυσε. τοῦ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλέως Ἰουστινιανοῦ (ὄν δὴ καὶ φύσει βασιλέα καλῶν τις, οἶμαι, ὀρθῶς ἂν εἴποι, ἐπεὶ καὶ πατήρ ὡς ἡπιός ἐστι, καθ' Ὅμηρον) εἶ τις ἐς τὸ ἀκριβὲς τὴν βασιλείαν διασκοποῖτο, παιδιάν τινα τὴν Κύρου 1.1.16 ἀρχὴν οἰήσεται εἶναι. τεκμηριώσει δὲ τὸ τοιοῦτο ἢ μὲν πολιτεία πρὸς αὐτοῦ, ἢ πέρ μοι ἔναγχος εἴρηται, τῆ τε χώρα καὶ τῆ ἄλλῃ δυνάμει πλεῖν ἢ διπλασία γεγεννημένη, οἱ δὲ τὴν ἐπιβουλήν αὐτῷ σκαιωρησάμενοι μέχρι ἐς φόνον μὴ ὅτι βιοτεύοντες ἐς τόδε τοῦ χρόνου καὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν ἔχοντες, καίπερ ἐξεληλεγμένοι διαφανῶς, ἀλλὰ καὶ στρατηγοῦντες Ῥωμαίων ἔτι καὶ ἐς τὸ τῶν ὑπᾶτων ἀνα1.1.17 γεγραμμένοι τελοῦσιν ἀξίωμα. τανῦν δὲ, ὅπερ εἶπον, ἐπὶ τὰς οἰκοδομίας τούτου δὴ τοῦ βασιλέως ἡμῖν ἰτέον, ὡς μὴ ἀπιστεῖν τῷ τε πλήθει καὶ τῷ μεγέθει ἐς τὸν ὀπισθεν χρόνον τοῖς αὐτὰς θεωμένοις ζυμβαίῃ, ὅτι δὴ ἀνδρὸς ἐνὸς 1.1.18 ἔργα τυγχάνει ὄντα. πολλὰ γὰρ ἤδη τῶν προγεγεννημένων οὐκ ἐμπεδωθέντα τῷ λόγῳ τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς ἀρετῆς ἄπιστα γέγονεν. εἴη δ' ἂν εἰκότως τὰ ἐν Βυζαντίῳ 1.1.19 παρὰ πάντα τῷ λόγῳ κρηπίς. ἀρχομένου γὰρ ἔργου, κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν λόγον, πρόσωπον χρὴ θέμεναι τηλαυγές. 1.1.20 Ἄνδρες ἀγελαῖοί ποτε καὶ ὁ συρφετὸς ὄχλος Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ἐν Βυζαντίῳ ἐπαναστάντες τὴν Νίκα καλουμένην στάσιν εἰργάσαντο, ἢ πέρ μοι ἀπαρακαλύπτως ἀκριβολογουμένῳ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδιήγηται 1.1.21 λόγοις. ἐνδεικνύμενοι δὲ ὡς οὐκ ἐπὶ τὸν βασιλέα μόνον, ἀλλ' οὐδὲν τι ἦσσαν ἐπὶ τὸν θεὸν ἄτε ἀποφράδες τὰ ὄπλα ἀντήραν, ἐμπρήσαι τῶν Χριστιανῶν τὴν ἐκκλησίαν ἐτόλμησαν (Σοφίαν καλοῦσιν οἱ Βυζάντιοι τὸν νεῶν ἐπικαιριώτατα τῷ θεῷ τὴν ἐπωνυμίαν ἀπεργασάμενοι), ἐπεχώρει δὲ αὐτοῖς ὁ θεὸς διαπράξασθαι τὸ ἀσέβημα, προειδῶς εἰς 1.1.22 ὅσον τι κάλλος τοῦτο τὸ ἱερὸν μεταστήσεσθαι ἔμελλεν. ἢ μὲν οὖν ἐκκλησία ἐξηθρακωμένη τότε ζύμπασα ἔκειτο. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς τοιαύτην ἀποτετόρνευται οὐ πολλῷ ὕστερον ὥστε, εἰ τῶν Χριστιανῶν τις ἐπύθετο πρότερον εἰ βουλομένοις αὐτοῖς διολωλέναι τὴν ἐκκλησίαν εἴη καὶ τοιάνδε γενέσθαι, δείξας τι αὐτοῖς τῶν νῦν φαινομένων ἐκτύπωμα, δοκοῦσιν ἂν μοι ὡς συντομώτατα εὐξασθαι πεπονθυῖαν σφίσι τὴν ἐκκλησίαν θεάσασθαι, ὅπως δὴ 1.1.23 αὐτοῖς ἐς τὸ παρὸν μεταβάλοιτο σχῆμα. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ἀφροντιστήσας χρημάτων ἀπάντων ἐς τὴν οἰκοδομὴν σπουδῆ ἔτετο, καὶ τοὺς τεχνίτας ἐκ πάσης γῆς ἤγει1.1.24 ρεν ἅπαντας. Ἀνθέμιος δὲ Τραλλιανὸς, ἐπὶ σοφία τῆ καλουμένη μηχανικῆ λογιώτατος, οὐ τῶν κατ' αὐτὸν μόνον ἀπάντων, ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτοῦ προγεγεννημένων πολλῷ, τῆ βασιλέως ὑπουργεῖ σπουδῆ, τοῖς τεκταινομένοις τὰ ἔργα ρυθμιζῶν, τῶν τε γεννησομένων προδιασκευάζων ἰνδάματα, καὶ μηχανοποιὸς σὺν αὐτῷ ἕτερος, Ἰσίδωρος ὄνομα, Μιλήσιος γένος, ἔμφρων τε ἄλλως καὶ πρέπων 1.1.25 Ἰουστινιανῶ ὑπουργεῖν βασιλεῖ. ἦν δὲ ἄρα καὶ τοῦτο τῆς τοῦ θεοῦ περὶ τὸν βασιλέα τιμῆς, προκαταστησαμένου τοὺς ἐς τὰ πραχθησόμενα χρησιμωτάτους αὐτῷ ἔσο1.1.26 μένους. καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ βασιλέως τὸν νοῦν εἰκότως ἂν τις ἀγασθείη τούτου δὴ ἔνεκα, ὅτι δὴ ἐκ πάντων ἀνθρώπων ἐς τῶν πραγμάτων τὰ σπουδαιότατα τοὺς καιριωτάτους ἀπολέξασθαι ἔσχε. 1.1.27 Θέαμα τοίνυν ἡ ἐκκλησία κεκαλλιστευμένον γεγένηται, τοῖς μὲν ὀρῶσιν ὑπερφυές, τοῖς δὲ ἀκούουσι παντελῶς ἄπιστον· ἐπῆρται μὲν γὰρ ἐς ὕψος οὐράνιον ὅσον, καὶ ὥσπερ τῶν ἄλλων οἰκοδομημάτων ἀποσαλεύουσα ἐπινένευκεν ὑπερκειμένη τῆ ἄλλῃ πόλει, κοσμοῦσα μὲν αὐτήν, ὅτι αὐτῆς ἐστίν, ὠραῖζομένη δέ, ὅτι αὐτῆς οὕσα καὶ ἐπεμβαίνουσα τοσοῦτον ἀνέχει, ὥστε δὴ ἐνθένδε ἡ πόλις ἐκ 1.1.28 περιωπῆς ἀποσκοπεῖται. εὖρος δὲ αὐτῆς καὶ μῆκος οὕτως ἐν ἐπιτηδεῖῳ ἀποτετόρνευται, ὥστε καὶ περιμήκης καὶ ὄλως εὐρεία οὐκ ἀπὸ τρόπου εἰρήσεται. κάλλει δὲ ἀμυ1.1.29 θήτῳ ἀποσεμνύνεται. τῷ τε γὰρ ὄγκῳ κεκόμψευται καὶ τῆ ἀρμονίᾳ τοῦ μέτρου, οὔτε τι ὑπεράγαν οὔτε τι ἐνδεῶς ἔχουσα,

ἐπεὶ καὶ τοῦ ξυνειθισμένου κομπωδεστέρα καὶ τοῦ ἀμέτρου κοσμιωτέρα ἐπικεικῶς ἔστι, φωτὶ δὲ καὶ 1.1.30 ἡλίου μαρμαρυγαῖς ὑπερφυῶς πλήθει. φαίης ἂν οὐκ ἔξωθεν καταλάμπεσθαι ἡλίῳ τὸν χῶρον, ἀλλὰ τὴν αἴγλην ἐν αὐτῷ φύεσθαι, τοσαύτη τις φωτὸς περιουσία ἐς τοῦτο 1.1.31 δὴ τὸ ἱερὸν περικέχυται. καὶ τὸ μὲν τοῦ νεῶ πρόσωπον (εἴη δ' ἂν αὐτοῦ τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἡλιον, ἵνα δὴ τῷ θεῷ ἱερουργοῦσι τὰ ἄρρητα) τρόπῳ τοιῶδε δεδημιούργηται 1.1.32. οἰκοδομία τις ἐκ γῆς ἀνέχει, οὐκ ἐπ' εὐθείας πεποιημένη, ἀλλ' ἐκ τῶν πλαγίων ὑπεσταλμένη κατὰ βραχὺ, καὶ κατὰ τὰ μέσα ὑποχωροῦσα, ἐπὶ σχῆμά τε κατὰ ἡμισυ τὸ στρογγύλον ἰοῦσα, ὅπερ οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα σοφοὶ ἡμικύλινδρον ὀνομάζουσιν, ἐς ὕψος ἀπότομον ἐπανεστήκεν. 1.1.33 ἡ δὲ τοῦ ἔργου τούτου ὑπερβολὴ ἐς σφαίρας τεταρτημόριον ἀποκέκριται, ὑπερθέν τε μνηοειδὲς τι αὐτῇ ἕτερον τοῖς προσεχέσι τῆς οἰκοδομίας ἐπῆρται, τῇ μὲν εὐπρεπεῖα θαυμάσιον, τῷ δὲ σφαλερῷ τῆς συνθέσεως δοκοῦντι εἶναι 1.1.34 φοβερὸν ὅλως. δοκεῖ γάρ πη οὐκ ἐν βεβαίῳ ἐπηρωρῆσθαι, ἀλλ' ἐπικινδύνως τοῖς ἐνθάδε οὔσι μετεωρίζεσθαι. καίτοι διαφερόντως ἐν τῷ βεβαίῳ τῆς ἀσφαλείας ἐστήρικται. 1.1.35 τούτων δὲ δὴ ἐφ' ἐκάτερα κίονες ἐπ' ἐδάφους εἰσίν, οὐδὲ αὐτοὶ κατ' εὐθὺ ἐστῶτες, ἀλλ' εἴσω κατὰ σχῆμα τὸ ἡμικυκλον ὥσπερ ἐν χορῷ ἀλλήλοις ὑπεξιστάμενοι, καὶ αὐτῶν 1.1.36 ὑπεράνωθεν οἰκοδόμημα μνηοειδὲς ἀποκρέματα. τοῦ δὲ δὴ ἐφ' οὗ κατ' ἀντικρὺ τὰς εἰσόδους ἔχων ἐγήγερται τοῖχος, καὶ αὐτοῦ ἐκατέρωθεν οἱ τε κίονες καὶ τὰ αὐτῶν ὑπερθεὶν ὁμοιότατα τοῖς δεδηλωμένοις ἐν ἡμικύκλῳ ἐστήκασιν. 1.1.37 κατὰ δὲ τὰ τοῦ νεῶ μέσα λόφοι χειροποίητοι ἐπανεστήκασιν τέσσαρες, οὓς καλοῦσι πεσσούς, δύο μὲν πρὸς βορρᾶν, δύο δὲ πρὸς ἄνεμον νότον, ἀντίοι τε καὶ ἴσοι ἀλλήλοις, κίονας ἐν μέσῳ ἐκάτεροι κατὰ τέσσαρας μάλιστα 1.1.38 ἔχοντες. πεποίηται δὲ οἱ λόφοι λίθοις εὐμεγέθεσι σύνθετοι, λογάδην μὲν συνειλεγμένοις, ἐς ἀλλήλους δὲ πρὸς τῶν λιθολόγων ἐπισταμένως ἐναρμοσθεῖσιν, ἐς ὕψος μέγα. εἰκάσαις ἂν αὐτοὺς εἶναι σκοπέλους ὀρῶν ἀποτόμους. 1.1.39 ἐπὶ τούτοις δὲ ἀψίδες τέσσαρες ἐν τετραπλευρῷ ἀνέχουσι· καὶ αὐτῶν τὰ μὲν ἄκρα ζύνδυο ξυνιόντα εἰς ἄλληλα ἐν τῇ ὑπερβολῇ ἠρήρεισται τῶν λόφων τούτων, τὰ δὲ δὴ 1.1.40 ἄλλα ἐπηρμένα εἰς ἀπέραντον ὕψος ἠώρηται. τῶν δὲ ἀψίδων αἱ μὲν δύο κατὰ κενοῦ τοῦ ἀέρος ἐπανεστήκασιν πρὸς ἀνίσχοντά τε καὶ δύοντά που τὸν ἡλιον, αἱ δὲ λειπόμεναι οἰκοδομίαν τέ τινα καὶ κίονας μικροὺς κομιδῇ 1.1.41 ἔνερθεν ἔχουσιν. ὑπερθεὶν δὲ αὐτῶν κυκλοτερῆς οἰκοδομία ἐν στρογγύλῳ ἐπῆρται· ὅθεν αἰεὶ διαγελαῖ πρῶτον ἡ 1.1.42 ἡμέρα. ὑπεραίρει γάρ, οἶμαι, τὴν γῆν ζύμπασαν, καὶ διαλείπει τὸ οἰκοδόμημα κατὰ βραχὺ, ἐξεπίτηδες παρεμμένον τοσοῦτον, ὅσον τοὺς χώρους, οὗ δὴ τὸ διηρημένον τῆς οἰκοδομίας συμβαίνει εἶναι, φέγγους διαρκῶς ἀγωγούς 1.1.43 εἶναι. ταῦτα δέ, οἶμαι, οὐδὲ γλώσση τραυλιζούση τε καὶ ἰσχυροφώνῳ οὔσῃ ἀμήχανα ἔσται· τῶν δὲ ἀψίδων τῆς συμπλοκῆς ἐν τετραγώνῳ ἐξειργασμένης, ἐς τρίγωνα 1.1.44 τέσσαρα μεταξὺ τὸ ἔργον ἀποτετέλεσται. καὶ ἡ μὲν τριγώνου ἐκάστη κρητὶς πεπιεσμένη τῇ ἐς ἀλλήλας τῶν ἀψίδων ἐνέρσει ὀξεῖαν ποιεῖται τὴν κάτω γωνίαν, συναναβαίνουσα δὲ τὸ λοιπὸν εὐρνομένη τῇ μεταξὺ χώρα ἐς τὸ κυκλοτερὲς τελευτᾷ, ὃ ταύτη ἀνέχει, γωνίας τε τὰς λειπόμενας ἐνταῦθα ποιεῖται. τούτου δὲ τοῦ κυκλοτεροῦς παμμεγέθους ἐπανεστηκυῖα τις σφαιροειδῆς θόλος 1.1.46 ποιεῖται αὐτὸ διαφερόντως εὐπρόσωπον. δοκεῖ δὲ οὐκ ἐπὶ στερρᾶς τῆς οἰκοδομίας διὰ τὸ παρεμμένον τῆς οἰκοδομίας ἐστάναι, ἀλλὰ τῇ σφαίρᾳ τῇ χρυσῇ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ 1.1.47 νοῦ ἐξημμένη καλύπτειν τὸν χῶρον. ταῦτα δὲ πάντα ἐς ἀλλήλα τε παρὰ δόξαν ἐν μεταρσίῳ ἐναρμοσθέντα, ἕκ τε ἀλλήλων ἠωρημένα καὶ μόνοις ἐναπεριδόμενα τοῖς ἄγχιστα οὔσι, μίαν μὲν ἁρμονίαν ἐκπρεπεστάτην τοῦ ἔργου ποιοῦνται, οὐ παρέχονται δὲ τοῖς θεωμένοις αὐτῶν τινι ἐμφιλοχωρεῖν ἐπὶ πολὺ τὴν ὄψιν, ἀλλὰ μεθέλκει τὸν ὄψιν 1.1.48 θαλμὸν ἕκαστον, καὶ μεταβιβάζει ῥᾶστα ἐφ' ἑαυτό. ἀγχίστροφός τε ἡ τῆς θεᾶς μεταβολὴ ἐς αἰεὶ γίνεσθαι, ἀπολέξασθαι τοῦ ἐσορῶντος

οὐδαμῆ ἔχοντος ὅ τι ἂν ποτε ἀγα1.1.49 σθείη μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀπάντων. ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπο1.1.49 σκοποῦντες πανταχόσε τὸν νοῦν, τὰς τε ὄφρῦς ἐπὶ πᾶσι συννευκότες, οὐχ οἰοί τε εἰσι ξυνεῖναι τῆς τέχνης, ἀλλ' ἀπαλλάσσονται ἀεὶ ἐνθένδε καταπεπληγμένοι τῇ ἐς τὴν ὄψιν ἀμηχανία. ταῦτα μὲν οὖν τῆδέ πη ἔχει. 1.1.50 Μηχαναῖς δὲ πολλαῖς βασιλεύς τε Ἰουστινιανὸς καὶ Ἀνθέμιος ὁ μηχανοποιὸς σὺν τῷ Ἰσιδώρῳ οὕτω δὴ μετεωριζομένην τὴν ἐκκλησίαν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διεπράξαντο εἶναι ὥνπερ τὰς μὲν ἄλλας ἀπάσας ἐμοὶ εἰδέναι τε ἄπορον καὶ λόγῳ φράσαι ἀμήχανον, μία δέ μοι μόνον ἔν γε τῷ παρόντι γεγράφεται ἢ δύναιτ' ἂν τις σύμπασαν τοῦ 1.1.51 ἔργου τεκμηριῶσαι τὴν δύναμιν. ἔχει γὰρ ὧδε. οἱ λόφοι, ὥνπερ ἐπεμνήσθη ἀρτίως, οὐ κατὰ ταῦτα ταῖς ἄλλ1.1.52 λαις οἰκοδομίαις πεποιήνται, ἀλλὰ τρόπῳ τοιῶδε. λίθων ἐπιβολὴ ἐν τετραγώνῳ διαπεπόνηται, σκληρῶν μὲν φύσιν, ἐργασίαν δὲ λείων, ἐντομὴν δέ, εἰ μὲν τὰ προὔχοντα ποιεῖσθαι τῶν τοῦ λόφου πλευρῶν μέλλοιεν, ἐγγωνίων, εἰ δὲ τὴν μεταξὺ κεκλήρωνται χώραν, ἐν τετραπλεύρῳ 1.1.53 γεγενημένων. συνήρμοσε δὲ αὐτοὺς οὐ τίτανος, ἦνπερ ἄσβεστον ὀνομάζουσιν, οὐκ ἄσφαλτος, ἡ Σεμιράμιδος ἐν Βαβυλῶνι φιλοτιμία, οὐκ ἄλλο τοιοῦτον οὐδὲν, ἀλλὰ μόλιβδος ἐς τέλος χυθείς, καὶ μεταξὺ πανταχόσε χωρήσας, τῶν τε λίθων τῇ ἀρμονίᾳ ἐντετηκῶς καὶ συνδέων ἀλλή1.1.54 λοις αὐτοῦς. τοῦτο μὲν οὖν ταύτη ἐξείργασται. ἐπὶ τὰ λειπόμενα δὲ τοῦ νεῶ ἴωμεν. χρυσῷ μὲν ἀκιβδήλῳ καταλήλειπται ἡ ὀροφὴ πᾶσα, κεραννῦσα τὸν κόμπον τῷ κάλλει, νικᾷ μέντοι ἢ ἐκ τῶν λίθων αὐγὴ ἀνταστράπ1.1.55 τουσα τῷ χρυσῷ. στοαὶ τέ εἰσιν ἑκατέρωθι δύο, οἰκοδομία μὲν τοῦ νεῶ οὐδεμιᾶ διειργόμεναι, ἀλλὰ καὶ μεῖζον αὐτοῦ ποιοῦσαι τοῦ εὗρους τὸ μέτρον, καὶ τῷ μήκει μέχρι ἐς τὸ πέρασ συνεξικνούμεναι, τὸ δὲ γε ὕψος καὶ 1.1.56 καταδεέστεραι. καὶ αὐταῖς δὲ ἢ τε ὀροφὴ θόλος καὶ ὁ χρυσὸς ἐγκαλλώπισμα. ταῦταιν δὲ ταῖν στοαῖν ἀτέρα μὲν τοὺς ἄνδρας εὐχομένους διακεκλήρωται, γυναιξὶ δὲ ταῦτο 1.1.57 ποιουμέναις ἢ ἄλλη ἀνεῖται. παραλλάξ δὲ οὐδὲν ἔχουσιν, οὐδὲ διαφέρουσι δήπου ἀλλήλαιν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἴσον αὐταῖν 1.1.58 τῷ ἱερῷ ἐς κάλλος διήκει καὶ ὠραῖζει τὸ ἐμφερές. τίς δ' ἂν τῶν ὑπερώων τῆς γυναικωνίτιδος ἐρμηνεὺς γένοιτο, ἢ τὰς τε παμπληθεῖς διηγοῖτο στοὰς καὶ τὰς περιστύλους 1.1.59 αὐλάς, αἷς ὁ νεῶς περιβέβληται; τίς δὲ τῶν τε κίωνων καὶ λίθων διαριθμήσαιο τὴν εὐπρέπειαν, οἷς τὸ ἱερὸν κεκαλλώπισται; λειμῶνί τις ἂν ἐντετυχηκέναι δόξειεν ὠραίῳ τὸ 1.1.60 ἄνθος. θαυμάσειε γὰρ ἂν εἰκότως τῶν μὲν τὸ ἀλουργόν, τῶν δὲ τὸ χλοάζον, καὶ οἷς τὸ φοινικοῦν ἐπανθεῖ καὶ ὧν τὸ λευκὸν ἀπαστράπτει, ἔτι μέντοι καὶ οὐς ταῖς ἐναντιωτάταις ποικίλλει χροιαῖς ὥσπερ τις ζωγράφος ἢ φύσις. 1.1.61 ὀπηνίκα δὲ τις εὐξόμενος ἐς αὐτὸ ἴοι, ξυνήσῃ μὲν εὐθὺς ὡς οὐκ ἀνθρωπεῖα δυνάμει ἢ τέχνῃ, ἀλλὰ θεοῦ ῥοπῇ τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτετόρνενται· ὁ νοῦς δὲ οἱ πρὸς τὸν θεὸν ἐπαιρόμενος ἀεροβατεῖ, οὐ μακράν που ἠγούμενος αὐτὸν 1.1.62 εἶναι, ἀλλ' ἐμφιλοχωρεῖν μάλιστα οἷς αὐτὸς εἴλετο. καὶ τοῦτο οὐ τὴν πρώτην μόνον ἰδόντι ξυμβαίνει, ἀλλὰ διηνεκὲς ἐκάστῳ ταῦτο τοῦτο δοκεῖ, ὥσπερ ἐνταῦθα τῆς 1.1.63 ὄψεως ἀεὶ ἀρχομένης. τούτου κόρον οὐδεὶς τοῦ θεάματος ἔλαβε πώποτε, ἀλλὰ παρόντες μὲν τῷ ἱερῷ ἀνθρωποὶ τοῖς ὀρωμένοις γεγήθασιν, ἀπιόντες δὲ τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ 1.1.64 διαλόγοις ἀποσεμνύνονται. ἔτι μέντοι τῶν κειμηλίων τοῦ νεῶ τοῦδε τὰ τε χρυσώματα καὶ τὰ ἐν ἀργύρῳ καὶ λίθοις ἐντίμοις ζύμπαντα μὲν φράσαι ἀκριβολογουμένῳ ἀμήχανον, ἄπερ Ἰουστινιανὸς βασιλεύς τῆδε ἀνέθηκεν· ἐνὶ δὲ μόνῳ τεκμηριοῦσθαι τοῖς τάδε ἀναλεγόμενοις ἐφί1.1.65 ημι· ὁ γὰρ τοῦ ἱεροῦ τὰ μάλιστα χῶρος ἀβέβηλος καὶ μόνους ἱερεῦσι βατός, ὄνπερ καλοῦσι θυσιαστήριον, λιτρῶν ἀργύρου μυριάδας ἐπιφέρεται τέτταρας. 1.1.66 Τὰ μὲν οὖν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας, ἦνπερ μεγάλην καλεῖν νενομίκασι, συνελόντι τε καὶ ἄκρῳ δακτύλῳ διαριθμησαμένῳ εἰπεῖν, λόγῳ τε βραχυτάτῳ τὰ τῶν πραγμάτων ἀξιολογώτατα φράσαι, τῆδε Ἰουστινιανῷ δε1.1.67 δημιούργηται βασιλεῖ. οὐ χρήμασι δὲ αὐτὴν ὁ βασιλεὺς ἐδείματο μόνον, ἀλλὰ καὶ

πονουμένη τῇ διανοίᾳ καὶ τῇ 1.1.68 ἄλλῃ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ, ὥσπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω. τῶν ἀψίδων, ὧν περ ἐπεμνήσθη ἀρτίως, (λώρους δὲ αὐτὰς οἱ μηχανοποιοὶ ἐπικαλοῦσι) μία τις, ἢ πρὸς ἀνίσχοντα ἡλιόν ἐστιν, ἐπανειστήκει μὲν ἐκατέρωθεν ἤδη, οὐπω δὲ 1.1.69 ὄλη κατὰ τὸ μέσον συνετετέλεστο, ἀλλ' ἔμενον ἔτι. οἱ δὲ πεσσοί, ὧν δὴ ὑπερθεν ἡ οἰκοδομία ἐγένετο, τῶν ἐγκειμένων σφίσι οὐκ ἐνεγκόντες τὸ μέγεθος, ἀμηγέπη ἔξαπινάϊως ἀπορρηγνύμενοι, οὐκ ἐς μακρὰν διαλυθησομένοις 1.1.70 ἐώκεσαν. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τε Ἄνθემιον καὶ Ἰσίδωρον τοῖς συμπεπτωκόσι περίφοβοι ὄντες ἐπὶ τὸν βασιλέα τὸ πρᾶγμα ἤγον, δυσέλπιδες ἐπὶ τῇ τέχνῃ γεγενημένοι. 1.1.71 αὐτίκα δὲ ὁ βασιλεὺς, ὅτω μὲν ποτε ἠγμένος οὐκ οἶδα, θεῶ δέ, οἶμαι, οὐ γάρ ἐστι μηχανικός, ἐς τὸ πέρασ αὐτοῖς περιελίξαι τὴν ἀψίδα ταύτην ἐπήγγελλεν. αὐτὴ γάρ, ἔφη, ἐφ' ἑαυτῆς ἀνεχομένη τῶν ἔνερθεν πεσσῶν οὐκέτι δεήσει. 1.1.72 καὶ εἰ μὲν ὁ λόγος ἀμάρτυρος ἦν, εὖ οἶδα ὅτι κόλαξ τε ἂν ἔδοξεν εἶναι καὶ ἄπιστος ὅλως, ἀλλ' ἐπεὶ μάρτυρες πάρεισι τῶν τηνικάδε πεπραγμένων πολλοί, οὐκ ὀκνητέα 1.1.73 ἡμῖν ἐπὶ τὰ τοῦ λόγου λειπόμενά ἐστιν. οἱ μὲν οὖν τεχνῖται τὰ ἐπιτεταγμένα ἐποιοῦν, ἡ δὲ ἀψὶς ἐπ' ἀσφαλοῦς ἠώρητο πᾶσα, ἐπισφραγίζουσα τῇ πείρᾳ τὴν τῆς ἐννοίας 1.1.74 ἀλήθειαν. τοῦτο μὲν οὖν ταύτῃ ἐξείργασται, κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ἀψίδας αἶ τε πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένα εἰσὶ 1.1.75 καὶ βορρᾶν ἄνεμον, τοιόνδε ξυνηνέχθη γενέσθαι. οἱ μὲν λῶροι καλούμενοι τοῦ νεῶ τῇ οἰκοδομίᾳ ἐξωγκωμένοι ἠώρητο, βαρυνόμενα δὲ αὐτοῖς ἐπεπονήκει τὰ ἔνερθεν πάντα, κιονέες τε οἱ τῆδε ὄντες χάλικας σμικρὰς ὥσπερ 1.1.76 ἀποξυσθέντες ἀφίεσαν. καὶ αὐθις μὲν ἄθυμοι τοῖς συμπεπτωκόσιν οἱ μηχανικοὶ γεγενημένοι τῷ βασιλεῖ τὰ σφίσι 1.1.77 παρόντα ἐσήγγελλον. αὐθις δὲ ὁ βασιλεὺς ἀντεπετεχνήσατο τάδε. τούτων δὴ τῶν πεπονηκότων τὰ ἄκρα ὅσα τῶν ἀψίδων ἐπέψαυε, διελεῖν μὲν ἐν τῷ παραυτίκα ἐκέλευσεν, ἐντιθέναι δὲ πολλῶ ὕστερον, ἐπειδὴν τὸ τῆς οἰκοδομίας 1.1.78 ὕγρον ἀπολωφῆσειεν αὐτοῖς μάλιστα. καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποιοῦν· ἡ δὲ κτίσις διαγέγονε τὸ λοιπὸν ἐν ἀσφαλεῖ οὔσα. φέρεται δέ τι καὶ μαρτύριον ὁ βασιλεὺς τοῦ ἔργου τοιόνδε. 1.2.1 Ἀγορά τις πρὸ τοῦ βουλευτηρίου ἐτύγχανεν οὔσα· καλοῦσι δὲ Αὐγουσταῖον τὴν ἀγορὰν οἱ Βυζάντιοι. ἐνταῦθα ξυνηθῆκαί λίθων οὐχ ἦσσαν ἢ ἐπτὰ ἐν τετραγώνῳ πεποίηται, κατὰ μὲν ἀπόβασιν ξυγκείμεναι πᾶσαι, τοσοῦτον δὲ ἐκάστη τῆς ἔνερθεν οὔσης ἐλασσουμένη καὶ ἀποδέουσα, ὥστε δὴ τῶν λίθων ἕκαστον τῇ ἐμβολῇ προὔχοντα βαθμὸν γεγονέναι τῶν τε ἀνθρώπων τοὺς ἐκείνη ἀγειρο1.2.2 μένους ἐπ' αὐτῶν ὥσπερ ἐπὶ βάθρων καθῆσθαι. ἐν δὲ τῇ τῶν λίθων ὑπερβολῇ κίων ἐπανέστηκεν ἐξαίσιον ὅσον, οὐ μονοειδῆς μέντοι, ἀλλὰ λίθοις ἐν περιδρόμῳ εὐμεγέθεσι σύνθετος, ἐγγωνίοις μὲν τῇ ἐντομῇ οὔσιν, ἐς δὲ 1.2.3 ἀλλήλους ἐμπειρία τῶν λιθοδόμων ἐναρμοσθεῖσι. χαλκὸς δὲ ἄριστος ἐν τε πίναξι καὶ στεφάνοις διαχυθεὶς περιβάλλει πανταχόθι τοὺς λίθους, ἐν μὲν τῷ βεβαίῳ συνδέων, ἐν κόσμῳ δὲ αὐτοὺς συγκαλύπτων, καὶ τὰ τε ἄλλα σχεδὸν τι πάντα καὶ διαφερόντως τὰ τε ἄνω καὶ τὰ κάτω 1.2.4 ἐς τοῦ κίονος τὸν τύπον ἀπομιμούμενος. ὁ δὲ χαλκὸς οὗτος τὸ μὲν χρώμα ἐστὶ χρυσοῦ ἀκιβδήλου πραότερος, τὴν δὲ ἀξίαν οὐ παρὰ πολὺ ἀποδέων ἰσοστάσιος ἀργύρῳ 1.2.5 εἶναι. ἐν δὲ τοῦ κίονος τῇ κορυφῇ χαλκοῦς ἔστηκεν ὑπερμεγέθης ἵππος, τετραμμένος πρὸς ἔω, θέαμα λόγου πολλοῦ ἄξιον. ἔοικε δὲ βαδιουμένῳ καὶ τοῦ πρόσω λαμ1.2.6 πρῶς ἔχομένῳ. ποδῶν τῶν προσθίων ἀμέλει τὸν μὲν ἀριστερόν μετεωρίζει, ὡς ἐπιβησόμενον τῆς ἐπίπροσθεν γῆς, ὁ δὲ δὴ ἕτερος ἐπὶ τοῦ λίθου ἠρήρεισται, οὗ ὑπερθέν ἐστιν, ὡς τὴν βάσιν ἐκδεξόμενος· τοὺς δὲ ὀπισθίους οὕτω ξυνάγει ὡς, ἐπειδὴν τὸ μὴ ἐστήξειν αὐτοῖς ἐπιβάλλ1.2.7 λοι, ἐν ἐτοίμῳ εἶεν. τούτῳ δὴ τῷ ἵππῳ χαλκῇ ἐπιβέβηκε τοῦ βασιλέως εἰκὼν κολοσσῶ ἐμφορῆς. ἔσταλται δὲ Ἀχιλ1.2.8 λεὺς ἢ εἰκὼν. οὕτω γὰρ τὸ σχῆμα καλοῦσιν ὅπερ ἀμπέχεται. τὰς τε γὰρ ἀρβύλας ὑποδέδεται καὶ τὰ σφυρά ἐστι 1.2.9 κνημίδων χωρὶς. εἶτα ἠρωϊκῶς τεθωράκισται καὶ κράνος αὐτῷ τὴν κεφαλὴν σκέπει δόξαν ὡς

κατασειοίτο παρεχό1.2.10 μενον, αἴγλη τέ τις ἐνθένδε αὐτοῦ ἀπαστράπτει. φαίη τις ἂν ποιητικῶς εἶναι τὸν ὄπωρινὸν ἐκεῖνον ἀστέρα. βλέπει δὲ πρὸς ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον, τὴν ἠνιόχησιν 1.2.11 ἐπὶ Πέρσας, οἶμαι, ποιούμενος. καὶ φέρει μὲν χειρὶ τῆ λαιᾶ πόλον, παραδηλῶν ὁ πλάστης ὅτι γῆ τε αὐτῷ καὶ θάλασσα δεδούλωται πᾶσα, ἔχει δὲ οὔτε ξίφος οὔτε δοράτιον οὔτε ἄλλο τῶν ὄπλων οὐδέν, ἀλλὰ σταυρὸς αὐτῷ ἐπὶ τοῦ πόλου ἐπίκειται, δι' οὗ δὴ μόνου τὴν τε βασι1.2.12 λείαν καὶ τὸ τοῦ πολέμου πεπóρισται κράτος. προτεινόμενος δὲ χεῖρα τὴν δεξιᾶν ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον καὶ τοὺς δακτύλους διαπετάσας ἐγκελεύεται τοῖς ἐκείνη βαρβάρους καθῆσθαι οἴκοι καὶ μὴ πρόσω ἰέναι. ταῦτα μὲν οὖν ὧδέ πη ἔχει. 1.2.13 Ἐκκλησία δὲ τῆ μεγάλης ὄμορον οὔσαν καὶ συγκαταφλεχθεῖσαν αὐτῇ πρότερον τὴν τῆς Εἰρήνης ἐπώνυμον Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὑπερμεγέθη ἐδείματο, ἱερῶν τῶν ἐν Βυζαντίῳ σχεδόν τι ἀπάντων, μετὰ γε τῆς Σοφίας τὸν 1.2.14 νεών, οὐδενὸς δεύτερον. ἦν δὲ τις μεταξὺ ταύταιν δὴ ταῖν ἐκκλησίαιν ξενῶν, ἀνθρώποις ἀνειμένος ἀπορουμένοις τε καὶ νοσοῦσι τὰ ἔσχατα, εἰ πρὸς τῆ οὐσία καὶ 1.2.15 τὸ σῶμα νοσοῖεν. τοῦτον ἀνὴρ τις θεοσεβὴς ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐδείματο, Σαμφῶν ὄνομα. ἔμεινε δὲ οὐδὲ αὐτὸς τοῖς στασιώταις ἀνέπαφος, ἀλλ' ἐκκλησία ἑκατέρω συγκα1.2.16 ταφλεχθεῖς ἀπολώλει. Ἰουστινιανὸς δὲ αὐτὸν ἀνωκοδομήσατο βασιλεὺς, κάλλει μὲν κατασκευῆς ἀξιώτερον, πλήθει δὲ οἰκιδίων παρὰ πολὺ μείζω· προσόδω τε αὐτὸν ἐπετείων δεδωρήται χρημάτων μεγάλων, ὅπως δὴ πλείοσιν ἐς αἰὶ ταλαιπωρουμένοις ἀνθρώποις ἰῶτο τὰ πάθη. 1.2.17 κόρον δὲ τῆς εἰς τὸν θεὸν τιμῆς ἢ πλησμονῆν τινα ὡς ἦκιστα ἔχων, δύο ξενῶνας ἐτέρους ἀπ' ἐναντίας αὐτῷ ἔθετο ἐν ταῖς Ἰσιδώρου τε καὶ Ἀρκαδίου καλουμέναις οἰκίαις, τῆς βασιλίδος Θεοδώρας αὐτῷ τοῦτο δὴ τῶν ἔργων ξυν1.2.18 ἐπιλαμβανομένης τὸ ἱερώτατον. τὰ δὲ δὴ ἄλλα ἱερά ξύμπαντα, ὅσα τῷ Χριστῷ ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀνέθηκε, τοσαῦτα τὸ πλῆθος καὶ τοιαῦτα τὸ μέγεθός ἐστιν, ὥστε λεπτολο1.2.19 γεῖσθαι μὲν ἀμφ' αὐτοῖς ἀμήχανα εἶναι. οὐ γὰρ ἂν οὐδὲ ὁ λόγος οὐδὲ ὁ πᾶς ἡμῖν αἰὼν ἐπαρκέσοι κατάλογον πεπονημένοις ἀποστοματίσαι πρὸς ὄνομα τούτων δὴ ἕκαστον. ἄχρι τοῦδε εἰπεῖν ἡμῖν ἀποχρήσει. 1.3.1 Ἀρκτέον δὲ ἀπὸ τῶν τῆς θεοτόκου Μαρίας νεών. τοῦτο γὰρ καὶ αὐτῷ βασιλεῖ ἐξεπιστάμεθα βουλομένῳ εἶναι, καὶ διαφανῶς εἰσηγεῖται ὁ ἀληθὴς λόγος ὅτι δὴ 1.3.2 ἐκ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ μητέρα ἰτέον. πολλὰς τοίνυν ἐκκλησίας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τῆ θεοτόκῳ ἐδείματο πανταχόθι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς οὕτω δὴ μεγαλοπρεπεῖς τε καὶ παμμεγέθεις καὶ χρημάτων ὄγκῳ ἐξεργασθείσας ὑπερφυεῖ, ὥστε, ἦν τις αὐτῶν μίαν κατὰ μόνας θεῶτο, εἰκάσειεν ἂν τοῦτο αὐτῷ μόνον εἰργάσθαι τὸ ἔργον καὶ περὶ τοῦτο ἡσυχολημένον ἅπαντα τῆς βασιλείας 1.3.3 κατατρῖψαι τὸν χρόνον. ἀλλὰ νῦν, ὅπερ εἶπον, τὰ ἐπὶ Βυζαντίου ἱερά μοι γεγράφεται. τὸν μὲν οὖν ἕνα τῆς θεοτόκου νεῶν ὠκοδομήσατο πρὸ τοῦ περιβόλου ἐν χώρῳ καλουμένῳ Βλαχέρναις· αὐτῷ γὰρ λογιστέον καὶ τὰ Ἰουστίνῳ εἰργασμένα τῷ θεῷ, ἐπεὶ καὶ αὐτοῦ τὴν βασιλείαν κατ' ἐξουσίαν αὐτὸς διωκεῖτο, ἐπιθαλάσσιος δὲ ὁ νεῶς ἐστιν, ἱερώτατός τε καὶ σεμνὸς ἄγαν, ἐπιμήκης μὲν, κατὰ λόγον δὲ περιβεβλημένος τῷ μήκει τὸ εὖρος, τὰ τε ἄνω καὶ τὰ κάτω ἄλλῳ οὐδενὶ ἀνεχόμενος ὅτι μὴ τμήμασι λί1.3.4 θου Παρίου ἐν κίωνων λόγῳ ἐνταῦθα ἐστῶσι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα τοῦ νεῶ μέρη κατ' εὐθὺ ἐστᾶσιν οἱ κίονες, κατὰ 1.3.5 δὲ τὰ μέσα ὑποστέλλονται εἶσω. μάλιστα δὲ ἂν τις ἀγασθείη τοῦ ἱεροῦ τοῦδε εἶσω γενόμενος τὸ μὲν ὑπέρογκον τοῦ σφαλεροῦ χωρὶς τεταγμένον ὄρων, τὸ δὲ μεγαλοπρεπὲς τοῦ ἀπειροκάλου ἐλεύθερον. 1.3.6 Ἐτερον δὲ ἱερόν αὐτῇ ἐν χώρῳ καλουμένῳ Πηγῇ ἀνέθηκεν. ἐνταῦθά ἐστι δάσος κυπαρίσσω ἀμφιλαφές, λειμῶν ἐν ἀπαλαῖς ταῖς ἀρούραις τεθηλῶς ἄνθεσι, παράδεισος εὐφορῶν τὰ ὠραῖα, πηγὴ ἀψοφητὴ βλύζουσα γαληνὸν τὸ ὕδωρ καὶ πότιμον, ἱεροπρεπῆ ἐπιεικῶς πάντα. 1.3.7 ταῦτα μὲν ὁ ἀμφὶ τὸ τέμενος χῶρος· αὐτὸν δὲ τὸν νεῶν οὐδὲ ὀνόμασιν ἐπαξίους συλλαβεῖν ῥάδιον, οὐδὲ διανοίᾳ 1.3.8 σκιαγραφῆσαι, οὐδὲ διαψιθυρίσαι τῷ λόγῳ.

τοσοῦτον δὲ μόνον εἰπεῖν ἀποχρήσει, ὡς τῶν ἱερῶν κάλλει τε καὶ 1.3.9 μεγέθει ὑπεραίρει τὰ πλεῖστα. ταῦτα δὲ ἄμφω τὰ ἱερὰ πρὸ τοῦ τῆς πόλεως πεποιήται τείχους, τὸ μὲν ἀρχομένου παρὰ τὴν τῆς θαλάσσης ἡίονα, τὸ δὲ ἄγχιστά πη τῶν Χρυσῶν καλουμένων Πυλῶν, ἅς δὴ ἀμφὶ τὸ τοῦ ἐρύματος πέρας συμβαίνει εἶναι, ὅπως δὴ ἄμφω ἀκαταγώνιστα φυλακτῆ1.3.10 ρια τῷ περιβόλῳ τῆς πόλεως εἶεν. ἔτι μέντοι κὰν τῷ Ἑραίῳ, ὅπερ Ἱερὸν καλοῦσι τανῦν, τῇ θεοτόκῳ νεῶν οὐκ εὐδιήγητον κατεστήσατο. 1.3.11 Ἐν χωρίῳ δὲ τῆς πόλεως, ὃ Δεύτερον ἐπικαλεῖται, ἱεροπρεπές τε καὶ ἀγαστὸν ὅλως ἀνέθηκεν ἔδος Ἑρμῆος ἁγία, ἣν τῆς μὲν θεοτόκου γεγονέναι μητέρα τινὲς οἴονται, τοῦ 1.3.12 δὲ Χριστοῦ τιτθῆν. ἄνθρωπος γὰρ ἦπερ ἐβούλετο γεγονῶς ὁ θεὸς καὶ τριγωνίας ἀνέχεται καὶ γενεαλογεῖται 1.3.13 τὰ ἐκ μητρὸς ἀνθρώπῳ ἴσα. τούτου δὲ δὴ τοῦ νεῶ οὐ πολλῶ ἄποθεν ἀμφὶ τῆς πόλεως ἀγυιὰν ἐσχάτην Ζωῆ μάρτυρι σεμνὸν ἐπιεικῶς ἔδος πεποιήται. 1.3.14 Τοῦ δὲ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ἱερὸν εὔρεν ἐν Βυζαντίῳ βραχὺ τε καὶ ἀφεγγές ἄγαν καὶ ὡς ἥκιστα τῷ ἀρχαγγέλῳ ἀνεῖσθαι πρέπον πρὸς σενάτορός τινος τῶν πατρικίων ἐν χρόνῳ γεγενημένον τῷ ἔμπροσθεν, κοιτωνίσκῳ οἰκίας 1.3.15 ἀτεχνῶς ἐμφορὸς οὐδὲ λίαν εὐδαίμονος. διὸ δὴ καθεῖλε μὲν αὐτὸ ἐς τὸ ἔδαφος ἐκ τῶν θεμελίων, ὡς μή τι αὐτῷ 1.3.16 τῆς προτέρας ἀκοσμίας ἀπολειφθεῖ. εὐμέγεθες δὲ τεκτηνάμενος κατὰ τὸν νῦν φαινόμενον τρόπον, ἐς κάλλος 1.3.17 μεταβιβάζει θαυμάσιον οἶον. ἐν τετραπλευρῷ μὲν γὰρ τὸ τέμενός ἐστιν, οὐ κατὰ πολὺ δὲ φαίνεται προέχον τοῦ εὗρους τὸ μήκος. τῆς δὲ πλευρᾶς ἢ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον τέτραπται κατὰ μὲν τὰ ἄκρα παχὺς ἐκατέρωθεν τοῖχος λίθοις ἐν πλήθει ξυγκειμένοις ἀποτετόρνενται, κατὰ δὲ 1.3.18 τὰ μέσα ἐξ ὑπαγωγῆς ἀποχωρῶν ὑποστέλλεται. καὶ αὐτῆς ἐφ' ἐκάτερα μὲν ἀνέχουσι τὸν νεῶν κίονες χροιαῖς τισὶ ποικιλλόμενοι φύσει. ὁ δὲ καταντικρὺ πρὸς δύοντά που τὸν ἥλιον τοῖχος ταῖς εἰς τὸν νεῶν εἰσαγούσαις διήρηται θύραις. 1.4.1 Ἐς δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀποστόλους τὸ πιστὸν ἐπιδέδεικται τρόπῳ τοιῶδε. πρῶτα μὲν Πέτρῳ καὶ Παύλῳ νεῶν οὐ πρότερον ὄντα ἐν Βυζαντίῳ ἐδείματο παρὰ τὴν βασι1.4.2 λέως αὐλήν, ἢ Ὀρμίσδου τὸ παλαιὸν ἐπώνυμος ἦν· ταύτην γὰρ οἰκίαν αὐτοῦ ἰδίαν Παλάτιον εἶναι δοκεῖν τε καὶ πρέπειν τῷ μεγαλοπρεπεῖ τῆς οἰκοδομίας διαπραξάμενος, ἐπειδὴ αὐτοκράτωρ κατέστη Ῥωμαίοις, τοῖς ἄλλοις 1.4.3 βασιλείοις ἐνήψεν. οὐ δὴ καὶ τέμενος ἄλλο ἁγίοις ἐπιφανέσι Σεργίῳ τε καὶ Βάκκῳ ἐδείματο, καὶ ἔπειτα καὶ 1.4.4 τέμενος ἄλλο ἐκ πλαγίου τούτῳ παρακείμενον. ἄμφω δὲ τούτῳ τῷ νεῶ οὐκ ἀντιπροσώπῳ, ἀλλ' ἐκ πλαγίας ἀλλήλοιν ἐστάσι, συνημμένοι τε καὶ ἀλλήλοισ ἐνάμιλλοι ὄντες, καὶ τὰς εἰσόδους ἐπικοινωνοῦμενοι, καὶ ἴσα ἀλλήλοισ τὰ τε ἄλλα πάντα καὶ τὰ κράσπεδα περιβεβλημένοι, καὶ ἄτερος θατέρου οὔτε κάλλους πέρι οὔτε μεγέθους οὔτε ἄλλου οὐδε1.4.5 νὸς πλεονεκτῶν ἢ ἐλασσόμενος δείκνυται. ὁμοίως μὲν γὰρ ἐκάτερος τῇ αἴγλῃ τῶν λίθων ὑπεραστράπτει τὸν ἥλιον, ὁμοίως δὲ χρυσοῦ περιουσία πανταχόθι κατακορῆς ἐστὶ καὶ κατακομᾶ τοῖς ἀναθήμασιν. ἐνὶ μέντοι δια1.4.6 λασσοῦσι μόνῳ. τὸ μὲν γὰρ μήκος αὐτοῖν τῷ μὲν κατ' εὐθὺ διαπεπόνηται, τῷ δὲ οἱ κίονες ἐν ἡμικύκλῳ ἐκ τοῦ 1.4.7 ἐπὶ πλεῖστον ἐστάσιν. ἔστι δὲ αὐτοῖς μία μὲν ἢ ἐπὶ τῶν προθύρων στοὰ ἐπὶ τοῦ νάρθηκος τῷ περιμήκης εἶναι ὠνομασμένη. ἐπὶ κοινῆς δὲ προπύλαια πάντα, ἢ τε αὐλὴ καὶ μέταυλοι θύραι καὶ τὸ προσήκειν τοῖς βασιλείοις. 1.4.8 οὕτω δὲ ἄμφω ἀγαστὰ τὰ ἱερὰ τάδε ξυμβαίνει εἶναι ὥστε διαφανῶς τῆς τε πόλεως ὅλης καὶ οὐχ ἥκιστα τῶν βασιλείων ἐγκαλλώπισμα τυγχάνει ὄντα. 1.4.9 Μετὰ δὲ καὶ τοὺς ἀποστόλους ἅπαντας ὑπερφυῶς σέβων ἐποίει τοιάδε. ἦν τις ἐν Βυζαντίῳ ἐκ παλαιοῦ τοῖς ἀποστόλοις νεῶς ἀπασι· μήκει τε χρόνου κατασεισθεῖς 1.4.10 ἤδη καὶ πρὸς τὸ μηκέτι ἐστήξειν γεγονῶς ὑποπτος. τοῦτον περιελὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὅλον οὐχ ὅσον ἀνανεώσασθαι διὰ σπουδῆς ἔσχεν, ἀλλὰ καὶ μεγέθους καὶ 1.4.11 κάλλους πέρι ἀξιώτερον καταστήσασθαι. ὑπετέλεσε δὲ τὸ σπούδασμα τρόπῳ τοιῶδε. εὐθειᾶ συνημμέναι κατὰ μέσον ἀλλήλαι ἐπὶ σταυροῦ

σχήματος πεποιήνται δύο, ἡ μὲν ὀρθὴ πρὸς ἀνίσχοντά τε καὶ δύνοντα τὸν ἥλιον οὔσα, ἐγκαρσία δὲ ἡ ἑτέρα πρὸς τε ἄρκτον τετραμμένη καὶ ἄνε1.4.12 μον νότον. τοίχοις μὲν ἐκ περιφεροῦς ἀποπεφραγμένοι τὰ ἔξωθεν, ἐντὸς δὲ περιβαλλόμενοι κίοισιν ἄνω τε καὶ κάτω ἐστῶσι· κατὰ δὲ ταῖν δυοῖν εὐθείαιν τὸ ζεύγμα, εἴη δ' ἂν κατὰ μέσον αὐταῖν μάλιστα, τοῖς οὐκ ὀργιάζουσιν ἄβατος τετέλεσται χῶρος, ὄνπερ ἱερατεῖον, ὡς τὸ 1.4.13 εἰκός, ὀνομάζουσι. καὶ αὐτοῦ αἱ μὲν ἐφ' ἑκάτερα πλευραὶ τῆς ἐν τῷ ἐγκαρσίῳ κειμένης εὐθείας ἴσαι ἀλλήλαις τυγχάνουσιν οὔσαι, τῆς μέντοι ὀρθῆς ἡ πρὸς δύνοντα ἥλιον ἐς τόσον τῆς ἑτέρας πεποιήται μείζων ὅσον ἀπεργάσασθαι 1.4.14 τὸ τοῦ σταυροῦ σχῆμα. τῆς δὲ ὀροφῆς τὰ μὲν τοῦ ἱερατείου καλουμένου καθύπερθεν τῷ τῆς Σοφίας ἱερῷ κατὰ γε τὰ μέσα ἐμπερῆ εἴργασται, πλὴν γε δὴ ὅτι ταῦτα ἐκεῖ1.4.15 νων ἐλασσοῦσθαι μεγέθει συμβαίνει. αἶ τε γὰρ ἀψίδες τέσσαρες οὔσαι κατὰ τὸν αὐτὸν ἠώρηνται τε καὶ συνδέονται ἀλλήλαις τρόπον καὶ τὸ κυκλοτερές ὑπερανεστηκός κατὰ τὰς θυρίδας διήρηται, τό τε σφαιροειδὲς ἐπικυρτούμενον ὑπερθεν μετεωρίζεσθαι που δοκεῖ καὶ οὐκ ἐπὶ στερραῖς τῆς οἰκοδομίας ἐστάναι, καίπερ ἀσφαλείας εὖ 1.4.16 ἔχον. τὸ μὲν οὖν τῆς ὀροφῆς μέσον τῆδε πεποιήται· κατὰ δὲ τὰς πλευρὰς τέσσαρας οὔσας, ἥπερ μοι εἴρηται, κατὰ ταῦτα τῷ μέσῳ τὸ μέγεθος εἴργασται, τούτου δὴ μόνου ἐνδέοντος, ὅτι δὴ τοῦ σφαιρικοῦ ἔνερθεν οὐ διήρηται ἡ 1.4.17 οἰκοδομία θυρίσιν. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ τὸ ἀγίστευμα τοῦτο ἐξείργαστο, καταφανεῖς οἱ ἀπόστολοι πεποιήνται πᾶσιν ὡς γεγήθασί τε τῇ τοῦ βασιλέως τιμῇ καὶ κατακόρως ἕνα1.4.18 βρύνονται. σώματα γοῦν τῶν ἀποστόλων Ἀνδρέου τε καὶ Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου ἄδηλά τε καὶ ὄλως κρυφαῖα τὰ πρότερα ὄντα τηνικάδε πᾶσιν ἔνδηλα γέγονεν, οὐκ ἀπαξιούντων, οἶμαι, τὴν βασιλέως πίστιν, ἀλλ' ἐπιχωρούντων αὐτῷ διαρρήδην ὀρώντι τε αὐτοὺς καὶ προσιόντι καὶ ἀπτομένῳ τῆς ἐνθένδε ὠφελείας τε καὶ περὶ τὸν βίον ἀσφαλείας ἀπόνασθαι. ἐγνώσθη δὲ ὧδε. 1.4.19 Κωνσταντίος μὲν βασιλεὺς τοῦτον δὴ τὸν νεῶν ἕξ τε τὴν τιμὴν καὶ τὸ ὄνομα τῶν ἀποστόλων ἐδείματο, τὰς θήκας γενέσθαι αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἐς τὸ ἔπειτα βασιλεύσουσιν ἐνταῦθα τάξας, οὐκ ἀνδράσι μόνον, ἀλλὰ καὶ γυναιξίν οὐδέν τι ἦσον· ὅπερ καὶ διασώζεται ἐς τόνδε τὸν χρόνον· οὐ δὴ καὶ Κωνσταντίνου τοῦ πατρὸς τὸν 1.4.20 νεκρὸν ἔθετο. ἀποστόλων δὲ σώματα ἐνταῦθα εἶναι ὡς ἠκιστὰ πη ἐπεσημήνατο, οὐδέ τις ἐνταῦθα ἐφαίνετο χῶ1.4.21 ρος σώμασιν ἁγίοις ἀνεῖσθαι δοκῶν. ἀλλὰ νῦν Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἀνοικοδομουμένου τὸ ἱερὸν τοῦτο, οἱ μὲν λιθουργοὶ τὸ ἔδαφος διώρυσσον ὄλον, τοῦ μή τι ἄκοσμον τῆδε λελεῖφθαι· θήκας δὲ ξυλίνας ἐνταῦθά πη ἀπημελημένας τεθέανται τρεῖς, γράμμασιν ἐγκειμένοις σφίσι δηλούσας, ὡς Ἀνδρέου τε καὶ Λουκᾶ καὶ Τιμο1.4.22 θεῦ τῶν ἀποστόλων σώματα εἶεν· ἅπερ ἀσμενέστατα βασιλεὺς τε αὐτὸς καὶ Χριστιανοὶ ζύμπαντες εἶδον, πομπὴν τε αὐτοῖς καὶ πανηγυριν ἐπιτετελεκότες, τῇ τε περὶ αὐτοὺς τιμῇ ἐξοσιωσάμενοι τὰ εἰωθότα καὶ περιστείλαντες τὰς θήκας αὐθις τῇ γῆ ἔκρυψαν, οὐκ ἄσημον οὐδὲ ἀγείτονα λιπόντες τὸν χῶρον, ἀλλὰ σώμασιν ἀπο1.4.23 στόλων ἀνεμμένον καταστησάμενοι ζῦν εὐσεβεία. εὐδηλον δὲ ὡς ἀμειβόμενοι, ὅπερ μοι εἴρηται, οἱ ἀπόστολοι οἶδε τὴν ἐς αὐτοὺς βασιλέως τιμὴν πεφήνασι τοῖς ἀν1.4.24 θρώποις τανῦν. βασιλέως γὰρ εὐσεβοῦντος οὐδὲ ἀποφοιτᾶ τῶν ἀνθρωπειῶν τὰ θεῖα πραγμάτων, ἀλλ' ἐπιμίγνυσθαι τε καὶ ἐμφιλοχωρεῖν τῇ ἐς τοὺς ἀνθρώπους ὀμιλία φιλεῖ. 1.4.25 Τίς δ' ἂν τὸν Ἀκακίου σιωπῶη νεῶν; ὄνπερ καταπεπονηκότα περιελῶν ἐξ αὐτῶν θεμελίων ἀνέστησε, μέγεθος περιβεβλημένον θαυμάσιον ἠλίκον· ὃς κίοσι μὲν ἐπῆρται πανταχόθι λευκοῖς ὑπεράγαν, λίθῳ δὲ τὰ ἐδάφη παραπλησίῳ ἡμφίεσται, ὥνπερ ἀπαστράπτει τοσοῦτον ἡ αἴγλη ὥστε καὶ δόξαν παρέχεσθαι ὅτι δὴ χίοσιν ὁ νεῶς 1.4.26 ἅπας κατάρρυτός ἐστι. στοαὶ δὲ αὐτοῦ προβέβληνται δύο, περιστυλος μὲν ἀτέρα οὔσα, ἡ δὲ πρὸς ἀγορὰν νε1.4.27 νευκυῖα. μικροῦ με τὸ μαρτύριον ἐκεῖνο παρῆλθεν εἰπεῖν, ὃ Πλάτωνι ἀνεῖται ἀγίῳ, ἱεροπρεπὲς τε ὡς ἀληθῶς ὄν καὶ σεμνόν

ἄγαν, οὐ πολλῶ τῆς ἀγορᾶς ἄποθεν, ἢ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐπώνυμός ἐστιν· ἔτι μέντοι καὶ τὸν Μωκίῳ μάρτυρι ἀνειμένον νεών, οὐπερ τὰ ἱερὰ πάντα 1.4.28 μεγέθει ἐλάσσω. πρὸς δὲ καὶ τὸ Θύρσου μάρτυρος ἕδος καὶ μὴν τὸ Θεοδώρου ἀγίου τέμενος πρὸ τῆς πόλεως κείμενον ἐν χώρῳ καλουμένῳ Ῥησίῳ, καὶ τό τε Θέκλης μάρτυρος ἱερόν, ὃ παρὰ τὸν τῆς πόλεως λιμένα ἐστίν, ὄνπερ ἐπώνυμον Ἰουλιανοῦ ζυμβαίνει εἶναι, καὶ τὸ Θεο1.4.29 δότης ἀγίας ἐν προαστείῳ καλουμένῳ Ἐβδόμῳ. ταῦτα γὰρ ἅπαντα ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐπὶ τοῦ θείου Ἰουστίνου βασιλεύοντος ἐκ θεμελίων ἐδείματο, ἀπαγγέλλεσθαι μὲν οὐ ράδια λόγῳ, θαυμάζεσθαι δὲ ὄψει κατὰ τὴν ἀξίαν 1.4.30 ἀμήχανα. ἔλκει τὸν λόγον ἐς αὐτὸν ὁ Ἀγαθονίκου τοῦ ἀγίου νεὼς καὶ βιάζεται οὐδὲ φωνὴν ἔτι ἔχοντα οὐδὲ 1.4.31 ὀνόματα ἐφαρμόσαι τοῖς πράγμασι. διόπερ ἡμῖν μὲν ἄχρι τοῦδε εἰπεῖν ἀποχρήσει· φράσαι δὲ αὐτοῦ τό τε κάλλος καὶ τὸ ἐς ἅπαντα μεγαλοπρεπὲς ἐτέροις ἀφίεμεν, οἷς ἂν ὁ λόγος ἀκμάζων τε καὶ οὐπω πεπονηκῶς παντάπασιν εἴη. 1.5.1 Καὶ ἄλλα δὲ τεμένη ἐν τῷ καλουμένῳ Ἀνάπλῳ καὶ κατὰ τὴν ἀντιπέρας ἠπειρον εὗρεν οὐ πρόποντα τῶν τινι ἀνεῖσθαι ἀγίων, ἔτι μέντοι καὶ ἀμφὶ τὸν κόλπον, ὄνπερ Κέρας οἱ ἐπιχώριοι Κεροέσση τῇ Βύζαντος μητρὶ τοῦ τῆς πόλεως οἰκιστοῦ ἐπωνύμως καλοῦσιν, ἐν τοῖς ἅπασιν ἐπιδέδεικται πολυτέλειαν ἐπιτηδείως βασιλεῖ ἔχουσαν, ἄπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω, ὑπειπὼν πρότερον ὄντινα διακοσμεῖ τρόπον ἢ θάλασσα τὸ Βυζάντιον. 1.5.2 Πρὸς τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονία καὶ ἡ θάλασσα ἐν καλῷ τίθεται ἀμφ' αὐτὸ μάλιστα ἐγκολλουμένη τε καὶ εἰς πορθμοὺς ζυναγομένη καὶ χεομένη ἐς πέλαγος μέγα, ταύτη τε τὴν πόλιν εὐπρόσωπόν τε διαφερόντως ἐργαζομένη καὶ σκέπας λιμένων ἡσύχιον τοῖς ναυτιλλομένοις παρεχομένη, τά τε εἰς τὴν δίαίταν εὖπορον καὶ τὰ ἐς τὴν χρείαν 1.5.3 εὐδαίμονα. πελάγη γὰρ δύο ἀμφ' αὐτὴν ὄντα, ὃ τε δὴ Αἰγαῖος καὶ ὁ Εὐξείνος καλούμενος Πόντος, ζυνίασιν ἀλλήλοις ἐς τὰ πρὸς ἕω τῆς πόλεως, καὶ ζυγκρουόμενα τῇ τοῦ ῥοθίου ἐπιμιξία, ταύτη τε τὴν ἠπειρον τῇ ἐσβολῇ 1.5.4 βιαζόμενα, καλλωπίζουσι κύκλῳ τὴν πόλιν. πορθμοὶ τοίνυν αὐτὴν περιβάλλουσι τρεῖς, ἀλλήλοις μὲν ἀπερηρισμένοι, ἐς κάλλος δὲ αὐτῇ διατεταγμένοι καὶ χρείαν, περιπλεῖσθαι μὲν ἡδιστοὶ ἅπαντες, ἀποσκοπήσασθαι δὲ 1.5.5 ποθεινοί, ἐνορμίσασθαι δὲ λίαν εὐλιμένες. καὶ ὁ μὲν αὐτῶν μέσος ἐκ Πόντου προῖων τοῦ Εὐξείνου εὐθὺ τῆς πόλεως ὡς διακοσμήσων αὐτὴν ἵεται, ἐφ' ἑκάτερα δὲ ἄμφω 1.5.6 τὰ ἠπεῖρω διακεκλήρωται. ὣν δὴ ταῖς ὄχθαις πεπίεσται, ἐπιφρίττων τε καὶ γαυρουμένῳ ἑοικώς, ὅτι δὴ ἐποχοῦ 1.5.7 μενος τῇ τε Ἀσία καὶ τῇ Εὐρώπῃ προσβαίνει τῇ πόλει. δόξαις ἂν ποταμὸν τεθεᾶσθαι ἐπίπροσθεν προσηνεῖ τῷ ρείθρῳ ἰόντα. ὁ δὲ δὴ αὐτοῦ ἐν ἀριστερᾷ θλίβεται μὲν ἐκατέρωθεν ἐπὶ μακρότατον ταῖς ἀκταῖς, τά τε ἄλση καὶ λειμώνων κάλλη καὶ τὰ ἄλλα τῆς ἀντιπέρας ἠπεῖρου ἐν 1.5.8 δεικνύμενος ὑποκείμενα τῇ τῆς πόλεως ὄψει. εὐρύνεται δὲ τὸ ἐντεῦθεν ἐξωθούμενος αὐτῆς πρὸς ἄνεμον νότον 1.5.9 καὶ τὴν Ἀσίαν αὐτῆς ὡς πορρωτάτω ἀποκομίζων. ἀλλὰ καὶ ὡς περιβάλλον διαμένει τὴν πόλιν τὸ ῥόθιον ἄχρι ἐς δύνοντά που τὸν ἥλιον. ὁ δὲ δὴ τρίτος πορθμὸς τοῦ μὲν πρώτου ἐχόμενος ἐπὶ δεξιᾷ, ἐκ δὲ Συκῶν τῶν καλουμένων ἀρχόμενος, ἐπὶ πλεῖστον διήκει τῆς πόλεως πρὸς 1.5.10 βορρᾶν ἄνεμον, οὗ δὴ ἐς κόλπον τελευτῶν παύεται. οὕτω μὲν οὖν στεφανοῖ τὴν πόλιν ἢ θάλασσα, ἐκδέχεται δὲ ἀνὰ τὸ λειπόμενον ἢ γῆ, μεταξὺ τοσαύτη οὔσα, ὅσον τὴν ἀπὸ 1.5.11 τῆς θαλάττης στεφάνην ἐνταῦθα ζυνδεῖσθαι. πραῦνεται δὲ διηνεκὲς ὁ κόλπος οὗτος καὶ ἀναθολοῦσθαι οὐδαμῇ πέφυκεν, ὥσπερ ὀρίων τῷ κλύδωνι κειμένων ἐνταῦθα καὶ σάλου τὸ ἐνθένδε παντὸς τῆς τῆς πόλεως εἰργομένου 1.5.12 τιμῆ. χειμῶνος δέ, ἂν οὕτω τύχη, καὶ ἀνέμων σκληρῶν τοῖς τε πελάγεσι καὶ τῷ πορθμῷ ἐπιπεσόντων, ἐπειδὴν ἐς τὴν εἴσοδον ἴκωνται τοῦ κόλπου αἱ νέες, ἀκυβέρνητοί 1.5.13 τε τὸ λοιπὸν ἴασι καὶ ἀπροβουλεύτως ὀρμίζονται. ἐς σταδίους μὲν γὰρ πλεῖν ἢ τεσσαράκοντα τὸ περίμετρον τοῦ κόλπου διήκει, λιμὴν δὲ ὅλος πανταχῇ ἐστίν· ὥστε ἀμέλει ὀρμιζομένης ἐνταῦθα νηὸς ἢ μὲν πρύμνα τῇ θαλάσῃ

ἐπῆρται, ἡ δὲ πρῶρα ἐν τῇ γῆ κáθηται, ὥσπερ ἀλλήλοις τῶν στοιχείων ἀμιλλωμένων, ὁπότερον ἂν αὐτοῖν δύναιτο μᾶλλον τὴν ἐς τὴν πόλιν ἐνεργολαβεῖν ὑπουργίαν. 1.6.1 Τὰ μὲν οὖν τοῦ κόλπου τοῦδε τοιαῦτά ἐστι. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς κάλλος ἀμφ' αὐτὸν ἐξ οἰκοδομίας 1.6.2 πεπονημένον ἐπιφανέστερον ἐξεργάσατο. τό τε γὰρ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ κόλπου Λαυρεντίου ἀγίου μαρτύριον ἀφεγγές τε τὰ πρότερα ὄν καὶ σκότους ἀτεχνῶς ἔμπλεων μεθαρμοσάμενος, ὡς διὰ βραχέων εἶπεῖν, ἐς τὸν νῦν φαί1.6.3 νόμον ἀνέθηκε τρόπον. καὶ αὐτοῦ ἐπίπροσθεν τὸν τῆς θεοτόκου νεῶν ἐν χώρῳ καλουμένῳ Βλαχέρναις τοιοῦτον 1.6.4 δεδημιούργηκεν οἷός μοι ἔναγχος δεδιήγηται. ἐπέκεινά τε Πρίσκῳ τε καὶ Νικολάῳ ἀγίοις ἱερὸν ὠκοδομήσατο, καινουργήσας αὐτός, οὗ δὴ οἱ Βυζάντιοι ἐμφιλοχωροῦντες ἐνδιατρίβουσιν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, πῆ μὲν σέβοντές τε καὶ τεθηπότες τοὺς ἀγίους ἐνδήμους σφίσι γινομένους, πῆ δὲ τῆς τοῦ τεμένους ἀπολαύοντες εὐπρεπείας, ἐπεὶ τῆς θαλάσσης τὸ ῥόθιον βιασάμενος βασιλεὺς ὑπερθέν τε τοῦ κλυδωνίου ἐπὶ μακρότατον ἐνθέμενος τὰ θεμέλια τὸ ἱερὸν κατεστήσατο. 1.6.5 Κατὰ δὲ τοῦ κόλπου τὸ πέρας ἔν τε τῷ ἀνάντει καὶ ἰσχυρῶς ὀρθίῳ τέμενος ἐκ παλαιοῦ Κοσμᾷ τε καὶ Δαμιανῶ ἀγίοις ἀνεῖται· οὗ δὴ αὐτὸν ποτε νενοσηκότα πικρότατα καὶ δόκησιν παρεχόμενον ὅτι δὴ ἀποθάνοι, πρὸς τε τῶν ἰατρῶν ἀπολελειμμένον ἄτε δὴ ἐν νεκροῖς κείμενον, ἐς ὅσιν ἐλθόντες ἐσώσαντο οἱ ἅγιοι οὗτοι ἐκ τοῦ παρα1.6.6 δόξου καὶ τοῦ παραλόγου καὶ ὀρθὸν ἔστησαν. οὐς δὴ εὐγνωμοσύνη ἀμειβόμενος ὅσα γε τὰ ἀνθρώπεια, ὅλην ἐναλλάξας τε καὶ μετασκευασάμενος τὴν προτέραν οἰκοδομίαν ἄκοσμόν τε καὶ ἄδοξον οὕσαν οὐδὲ ἀξιόχρεων τηλίκοις ἀγίοις ἀνεῖσθαι, κάλλει τε καὶ μεγέθει τὸν νεῶν κατελάμπρυνε καὶ φωτὸς αἴγλη, ἄλλα τε πολλὰ οὐ πρό1.6.7 τερον ὄντα ἀνέθηκεν. ἐπειδάν τέ τινες ἀρρωστήμασιν ὁμιλήσαιεν ἰατρῶν κρείττοσιν, οἶδε τὴν ἀνθρωπείαν ἀπογνόντες ἐπικουρίαν ἐπὶ τὴν μόνην αὐτοῖς ὑπολελειμμένην ἐλπίδα χωροῦσι, καὶ γενόμενοι ἐν ταῖς βάρεσι πλέουσι 1.6.8 διὰ τοῦ κόλπου ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν νεῶν. ἀρχόμενοί τε τοῦ εἴσπλου εὐθύς ὀρῶσιν ὥσπερ ἐν ἀκροπόλει τὸ τέμενος τοῦτο ἀποσεμνυμένον τε τῇ τοῦ βασιλέως εὐγνωμοσύνη καὶ παρεχόμενον τῆς ἐντεῦθεν ἐλπίδος αὐτοῖς ἀπολαύειν. 1.6.9 Τοῦ δὲ κόλπου ἐπὶ θάτερα μαρτύριον οἰκοδομησάμενος βασιλεὺς οὐ πρότερον ὄν ἀνέθηκεν Ἀνθίμῳ μάρτυρι παρ' 1.6.10 αὐτὴν μάλιστα τὴν τοῦ κόλπου ἡῖονα. καὶ τὰ μὲν κράσπεδα τοῦ ἱεροῦ πραῦνομένη ἐπικλυζόμενα τῇ τῆς θα1.6.11 λάσσης ἐπιρροῇ τὸ εὐχάρι ἐπικικῶς ἔχει. οὐ γὰρ ζὺν θορύβῳ τὸ κλυδώνιον ἐπανεστηκὸς εἶτα εἰς τοὺς ἐκείνη λίθους ἀράσεται, οὐδὲ μεγάλα τὸ κύμα ἠχῆσαν, οἷά γε τὰ θαλάττια, καὶ σχιζόμενον ἀποκρίνεται, εἰς εἶδος ἀφρῶδες, ἀλλὰ πρόεισι μὲν προσηνές, σιωπηλὸν δὲ ὄν ἐπιψαύει 1.6.12 τῆς γῆς, ἀναστρέφει δὲ μόνον. ἐκδέχεται δὲ τὸ ἐνθένδε αὐλὴ ὁμαλὴ τε καὶ λίαν ὑπτία, μαρμάρους μὲν πανταχόθι κεκομψευμένη καὶ κίοσιν, ὄψει δὲ ὠραῖζομένη τῇ 1.6.13 ἐς τὴν θάλασσαν. στοὰ μετὰ ταύτην καὶ ὁ νεῶς ἐντὸς ἐν τετραγώνῳ ἐς ὕψος ἐπῆρται λίθων εὐπρεπεία καὶ χρυσῶ 1.6.14 κατακεχυμένῳ καλλωπιζόμενος. τοσοῦτον δὲ προέχει μόνον τοῦ εὗρου τὸ μῆκος ἐς ὅσον δὴ χώρον τὸν ἀβέβηλον, ἐν ᾧ ὄργια τὰ ἄρρητα τελεῖσθαι θέμις, κατὰ τὴν πλευράν, ἢ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον τέτραπται, διήκειν ζυμβαίνει. ταῦτα μὲν οὖν τῆδέ πη ἔχει. 1.7.1 Ἐπέκεινα δὲ κατ' αὐτὸ μάλιστα τοῦ κόλπου τὸ στόμα Εἰρήνης μάρτυρος νεῶς ἴδρυται. ὅς δὴ οὕτω μεγαλοπρεπῶς τῷ βασιλεῖ ὅλος ἐξεύργασται ὡς οὐκ ἂν ἔγωγε 1.7.2 φράσαι ἱκανῶς ἔχοιμι. ἀντιφιλοτιμούμενος γὰρ τῇ θαλάσῃ ἀμφὶ τοῦ κόλπου τῇ εὐπρεπεία, ὥσπερ ὄρμῳ περιφερεῖ ἐγκαλλῶπισμα τὰ ἱερὰ ταῦτα ἐντέθεικεν. ἀλλ' ἐπεὶ τούτου δὴ τοῦ τῆς Εἰρήνης νεῶ ἐπεμνήσθην, καὶ τὸ ἐκείνη 1.7.3 ζυνενεχθὲν οὗ μοι ἀπὸ τρόπου τῆδε γεγράφεται. ἐνταῦθα ἔκειτο λείψανα ἐκ παλαιοῦ ἀνδρῶν ἀγίων οὐχ ἦσον ἢ τεσσαράκοντα· οἱ στρατιῶται μὲν Ῥωμαῖοι ἐτύγχανον ὄντες, ἐν λεγεῶνι δὲ δυοδεκάτῃ ἐτάττοντο, ἢ ἐν πόλει 1.7.4 Μελιτηνῇ τῆς

Ἀρμενίας τὸ παλαιὸν ἴδρυτο. ἡνίκα τοίνυν οἱ λιθοδόμοι διώρυσσον οὐπὲρ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, κιβώτιον εὖρον γράμμασι σημαῖνον ὡς λείψανα ἔχοι τοῦ 1.7.5 των δὴ τῶν ἀνδρῶν. ὅπερ ἐξήνεγκε λεληθὸς τέως ἐξεπίτηδες ὁ θεός, ἅμα μὲν πιστούμενος ἅπαντας ὡς τὰ βασιλέως ἀσμενέστατα ἐνδέδεκται δῶρα, ἅμα δὲ καὶ τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἀγαθοεργίαν ἀμείψασθαι διατεινόμενος χάριτι 1.7.6 μείζονι. ἐτύγγανε γὰρ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς χαλεπῶς ἄγαν τοῦ σώματος ἔχων, ἐπεὶ ρεύματος δεινόν τι χρῆμα κατὰ τὸ γόνυ ἐπιπεσὸν συντριβῆναι ταῖς ὀδύναϊς τὸν 1.7.7 ἄνδρα ἐποίει· οὐπὲρ οἱ αὐτὸς αἰτιώτατος ἦν. ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις ἀπάσαις, αἵπερ τὴν Πασχαλίαν ἐορτὴν προτερεύουσαι νηστεῖαι καλοῦνται, σκληρὰν τινα βιοτὴν ἔσχε μὴ ὅτι βασιλεῖ ἀλλόκοτον οὖσαν, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπῳ ἀμηγέπη 1.7.8 τῶν πολιτικῶν ἀπτομένῳ. δυοῖν γὰρ ἡμέραιν διεγεγόνει ἐς αἰὶ ἀπόσιτος ὢν, καὶ ταῦτα μὲν ὀρθρου βαθέος διηνεκὲς ἐκ τῶν στρωμάτων ἐξανιστάμενος καὶ προεγρηγορῶς τῆς πολιτείας, αἰεὶ τε αὐτῆς ἔργῳ καὶ λόγῳ διαχειρίζων τὰ πράγματα, ὀρθριὸς τε καὶ μεσημβρινός, καὶ οὐδὲν τι ἦσσαν 1.7.9 ἐπινυκτίδιος. πόρρω γὰρ τῶν νυκτῶν ἐς κοίτην ἰὼν ἐξανίστατο αὐτίκα δὴ μάλα, ὡσπερ χαλεπῶς τοῖς στρώμασιν 1.7.10 ἔχων. καὶ ἡνίκα δὲ πού τροφήν αἶροίτο, οἴνου μὲν καὶ ἄρτου καὶ τῶν ἄλλων ἐδωδύμων ἐκτὸς ἔμενε, βοτάνας δὲ ἦσθιε μόνον, καὶ ταύτας ἀγρίας ἐπὶ χρόνου μῆκος τεταριχευμένας ἀλσί τε καὶ ὄξει, ὃ τε πότος αὐτῷ τὸ ὕδωρ 1.7.11 ἐγένετο μόνον. οὐ μέντοι οὐδὲ τούτοις κατακορῆς γέγονε πώποτε, ἀλλὰ καὶ ἡνίκα δαῖτα αἶροίτο, ἀπογευσάμενος τούτων δὴ τῶν αὐτῷ ἐδωδύμων, εἶτα μεθίει, οὐπὼ 1.7.12 ἐδηδοκῶς τὰ αὐτάρκη. ἐντεῦθεν τοίνυν τὸ πάθος ἀκμάσαν τὴν ἀπὸ τῶν ἰατρῶν ἐπικουρίαν ἐνενηκίηκει, καὶ χρόνος τῷ βασιλεῖ πολὺς ἐν ταύταις δὴ ταῖς ὀδύναϊς ἐτρίβη. 1.7.13 μεταξὺ δὲ τὰ περὶ τῶν δεδηλωμένων λειψάνων ἀκούσας, τῆς ἀνθρωπείας ἀφέμενος τέχνης, ἐπὶ ταῦτα τὸ πρᾶγμα ἦγε, τὴν ὑγίαν ἐπισπώμενος τῇ ἐς αὐτὰ πίστει, καὶ δό1.7.14 ξης τῆς ἀληθοῦς ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις ἀπώνατο. οἱ μὲν γὰρ ἱερεῖς τὸν δίσκον ἐπὶ τὸ τοῦ βασιλέως ἐτίθεντο γόνυ, ἀφανίζεται δὲ τὸ πάθος εὐθύς, σώμασι δεδουλωμένοις θεῷ βιασθέν. ὅπερ ἀμφίλεκτον ὁ θεὸς οὐ ζυγχωρῶν εἶναι, σημεῖον τῶν πραττομένων ἐνδέδεικται 1.7.15 μέγα. ἔλαιον γὰρ ἐξαπιναιῶς ἐπιρρεῦσαν μὲν ἐκ τούτων δὴ τῶν ἁγίων λειψάνων, ὑπερβλύσαν δὲ τὸ κιβώτιον, τῷ τε πόδε καὶ τὴν ἐσθῆτα τοῦ βασιλέως κατέκλυσεν ὅλην 1.7.16 ἀλουργὸν οὖσαν. διὸ δὴ ὁ χιτῶν οὕτω καταβεβρεγμένος διασώζεται ἐν τοῖς βασιλείοις, μαρτύριον μὲν τῶν τηνικάδε γεγενημένων, σωτήριον δὲ τοῖς ἐς τὸ ἔπειτα πάθει περιπεσομένοις τισὶν ἀνηκέστοις. 1.8.1 Οὕτω μὲν οὖν ὑπογέγραπται Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τὸ Κέρας ὁ κόλπος. καὶ πορθμοῖν δὲ τοῖν ἄλλοις δυοῖν, ὧνπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, οἰκοδομαῖαις τὰς ἡϊόνας ἐς μέγα 1.8.2 τι κάλλος ἐξείργασται τρόπῳ τοιῷδε. ἱερὰ δύο τῷ ἀρχαγγέλῳ Μιχαὴλ ἀνειμένα καταντικρὺ ἀλλήλοισιν ἐστῶτα τοῦ πορθμοῦ ἐκατέρωθι ζυνέβαινε εἶναι, θάτερον μὲν ἐν χώρῳ καλουμένῳ Ἀνάπλῳ ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι τὸν Εὐξείνιον Πόντον, τὸ δὲ δὴ ἕτερον ἐν τῇ ἀντιπέρας ἀκτῇ· 1.8.3 Προόχθους μὲν ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι τὴν ἀκτὴν, ὅτι δὴ προβέβληται, οἶμαι, κατὰ πολὺ τῆς ταύτης ἡϊόνος, νῦν δὲ Βρόχοι ἐπικαλεῖται, διαφθειρούσης τὰ ὀνόματα τῆς 1.8.4 τῶν ἐπιχωρίων ἀγνοίας τῷ μήκει τοῦ χρόνου. ταῦτα δὲ τὰ δύο τεμένη οἱ μὲν αὐτῶν ἱερεῖς κατερρακωμένα ὑπὸ τοῦ χρόνου θεώμενοι καὶ περίφοβοι γεγενημένοι ὡς μὴ αὐτίκα δὴ μάλα σφίσις ἐμπέσοιεν, βασιλέως ἐδέοντο ἀνοικοδομήσασθαι ἄμφω ἐφ' οὐπὲρ σχήματος τὸ πα1.8.5 λαιὸν ἦν. οὐ γὰρ οἶόν τε ἦν ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος ἐκκλησίαν τινὰ ἢ γίνεσθαι πρῶτον, ἢ καταπεπονηκυῖαν ἐπανορθοῦσθαι, ὅτι μὴ ἐκ χρημάτων βασιλικῶν, οὐκ ἐν Βυζαντίῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ πανταχόθι τῆς Ῥωμαίων ἀρ1.8.6 χῆς. βασιλεὺς δὲ αὐτίκα τῆς προφάσεως τυχὼν τῆσδε καθεῖλε μὲν ἐκάτερον ἐς τὸ ἔδαφος, ὡς μὴ τι αὐτοῖς τῆς προτέρας ἀκοσμίας ἀπολειφθῆναι. ἀνωκοδομήσατο δὲ τὸν 1.8.7 μὲν ἐπὶ τοῦ Ἀνάπλου τρόπῳ τοιῷδε. πετρῶν ἐμβολῆ τὴν ἐκείνη ἀκτὴν εἴσω περιελίξας ἐς σκέπας

λιμένος, τὴν 1.8.8 τῆς θαλάττης ἠϊόνα ἐς μεταμόρφωσιν ἀγορᾶς ἤνεγκεν. ἡσύχιος γὰρ ὑπεράγαν ἐνταῦθα ἡ θάλασσα οὖσα τῇ γῆ ἐπι1.8.9 κοινοῦται συναλλαγᾶς, ταῖς τε ἀκάτοις οἱ τῶν ἐμπόρων θαλάσσιοι παρὰ τὴν ἐμβολὴν τῶν πετρῶν ὀρμισάμενοι συμβάλλονται τοῖς ἐγγείοις ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τὰ 1.8.10 ἐμπολήματα. αὐλὴ μετὰ τὴν παραλίαν ἀγορὰν τοῦ νεῶ πρόκειται. καὶ μαρμάρους μὲν ὠραίοις τε καὶ χίοσιν ἢ 1.8.11 αὐλὴ τὸ χρῶμα ὁμοιοῖ. οἱ δὲ τοὺς περιπάτους τῆδε ποιούμενοι εὐπρεπεῖα μὲν ἤδονται λίθων, γεγήθασιν δὲ θαλάσσης ὄψει, ἐναβρύνονται δὲ κοιναῖς ταῖς αὖραις ἕκ τε τοῦ ῥοθίου ἐπεγειρομέναις καὶ λόφων ἐπανεστηκότων τῇ 1.8.12 γῆ. στοὰ τὸν νεῶν περιβάλλει ἐγκύκλιος ἐς τὰ πρὸς ἔω διαλιπούσα μόνον. ἐπὶ μέσης τὸ ἱερὸν χρῶμασι μυρίοις 1.8.13 πεποίκιλται λίθων. ὄροφος ἐν θόλῳ μετάρσιος ὑπερηώρηται. τί ἂν τις διαριθμησάμενος ἐπαξίως τοῦ ἔργου φράσοι τὰς ἠωρημένας στοᾶς, τὰς ὑπεσταλμένας οἰκοδομίας, τὸ τῶν μαρμάρων ἐπίχαρι, οἷς δὴ οἱ τε τοῖχοι καὶ 1.8.14 τὰ ἐδάφη παντάπασιν περιβέβληνται; πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ χρυσοῦ πληθὸς ἐξαισίον πανταχόσε τοῦ ἱεροῦ καθά1.8.15 περ αὐτῶ πεφυκὸς περικέχεται. τοσαῦτα εἰπόντι καὶ τὸ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ τέμενός μοι δεδήλωται, ὅπερ αὐτῶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἔναγχος ἐν τῷ Ἐβδόμῳ καλου1.8.16 μένῳ ἀνέθηκεν. ἐμπερέστατα γὰρ ἄμφω ἀλλήλοισιν τὰ τεμένη τυγχάνει ὄντα, πλὴν γε δὴ ὅτι οὐκ ἐπιθαλάσιον τὸ τοῦ Βαπτιστοῦ ξυμβαίνει εἶναι. 1.8.17 Ὁ μὲν οὖν ἐν τῷ Ἀνάπλω καλουμένῳ τοῦ ἀρχαγγέλου 1.8.18 ναὸς τῆδε πεπόνηται. κατὰ δὲ τὴν ἀντιπέρας ἀκτὴν ὀλίγῳ τῆς θαλάσσης διέχει τις χῶρος, ὁμαλὸς μὲν φύσιν, συν1.8.19 θέσει δὲ λίθων ὑψοῦ ἀνέχων. ἐνταῦθα τὸ τοῦ ἀρχαγγέλου δεδημιούργηται τέμενος, εὐπρεπεῖα μὲν ἐξαισίον, μεγέθει δὲ πρῶτον, πολυτελεῖα δὲ ἀνακεῖσθαι μὲν τῷ 1.8. Μιχαὴλ πρέπον, ἀναθεῖναι δὲ Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ. τούτου δὲ δὴ οὐ πολλῶ ἄποθεν τοῦ νεῶ τέμενος ἅγιον τῇ θεοτόκῳ ἀνευέωσατο τρόπῳ τῷ αὐτῶ καταπεπονηκὸς πολλῶ πρότερον, οὗ δὴ τὸ σεμνὸν μακρὸν ἂν εἶη καὶ διερευνήσασθαι καὶ λόγῳ σημῆναι· ἐκδέχεται δὲ ἡ πάλαι τῆς ἱστορίας προσδοκωμένη μοῖρα. 1.9.1 Ἐπὶ ταύτης δὴ τῆς ἀκτῆς ἀξιοθέατα ἐκ παλαιοῦ βασιλεία ἐτύγχανεν ὄντα. ταῦτα βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀνατέθεικε τῷ θεῷ ἅπαντα, τὸν ἐνθένδε τῆς εὐσεβείας καρπὸν τῆς παραυτίκα παραψυχῆς ἀλλαξάμενος τρόπῳ 1.9.2 τοιῶδε. ὄμιλος ἦν ἐπὶ Βυζαντίου γυναικῶν ἐν μαστροπείῳ λελαγνευμένων οὐχ ἐκούσιον, ἀλλὰ βιαίαν τινὰ μι1.9.3 σήτιαν. τῆς γὰρ πενίας τῷ ὑπερβάλλοντι ὑπὸ πορνοβοσκῶ τρεφομέναις ἀεὶ καὶ καθ' ἐκάστην ἀκολασταίνειν ἐπάναγκες ἦν, ἀνδράσι τε ἀγνώσι καὶ παραπεπτωκόσιν 1.9.4 ἐξαπιναίως ἐσποδιοῦντο συνδουαζόμεναι. πορνοβοσκῶν γὰρ ἐνταῦθα ἦν ἐκ παλαιοῦ ἑταιρία πολλή, ἐπ' ἐργαστηρίου τὸ τῆς ἀκολασίας διαχειριζόντων ἐμπόλημα, ἐν τε τῷ δημοσίῳ τῆς ἀγορᾶς ὥραν ἀποδιδομένων τὴν ἄλλο1.9.5 τριάν καὶ δουλαγωγούντων τὸ σῶφρον. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς καὶ βασιλὶς Θεοδώρα (τὴν γὰρ εὐσέβειαν ἀλλήλοισ ἐπικοινωνοῦμενοι ἅπαντα ἔπρασσον) ἐπενόουν τάδε. 1.9.6 τὴν μὲν πολιτείαν τοῦ τῶν μαστροπειῶν ἄγους ἐκάθηραν, ἐξελάσαντες τὸ τῶν πορνοβοσκῶν ὄνομα, τῶν δὲ γυναικῶν τὰς πενίαν ταλαιπωρουμένας πολλῇ ἀκολασίας τῆς δουλοπρεποῦς ἠλευθέρωσαν, βίον μὲν σφίσι αὐτόνομον, ἔλευθέραν δὲ τὴν σωφροσύνην πεπορισμένοι. ταῦτα μὲν 1.9.7 οὖν διωκῆσαντο τῆδε. παρὰ ταύτην δὲ τοῦ πορθμοῦ τὴν ἀκτὴν, ἣ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν Εὐξείνιον καλούμενον Πόντον, βασιλεία πρότερον ὄντα μοναστήριον μεγαλοπρεπὲς κατεστήσαντο καταγώγιον ταῖς μεταμελου1.9.8 μέναις γυναιξίν ἐπὶ τῷ προτέρῳ βίῳ ἐσόμενον· ἐφ' ᾧ τῇ ἐνταῦθα περὶ τε τὸν θεὸν καὶ τὴν εὐσέβειαν ἀσχολία γενησομένη περικαθῆραι τὰς ἀμαρτάδας δυνατὰ εἶεν τῆς 1.9.9 ἐν μαστροπείῳ διαίτης. διὸ δὴ καὶ Μετάνοιαν τοῦτο δὴ 1.9.9 τῶν γυναικῶν τὸ διαιτητήριον ὁμωνύμως τῷ ἔργῳ ἐπο1.9.10 νομάζουσι. καὶ πολλαῖς μὲν χρημάτων προσόδοις οἱ βασιλεῖς οὗτοι τὸ μοναστήριον δεδώρηται τοῦτο, πολλὰ δὲ οἰκία κάλλει τε καὶ πολυτελεῖα

διαφερόντως ἐξαίσια, ταῖς γυναιξὶ παραψυχὴν ἐσόμενα, ὠκοδομήσαντο, ὡς μηδενὶ ἀναγκασθεῖσαι πρὸς τὰ τῆς σωφροσύνης ἐπιτηδεύματα τρόπῳ ὄτω οὖν ἀποκνήσουσι. ταῦτα μὲν οὖν τῆδέ πη ἔχει. 1.9.11 Ἐς δὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον ἐνθένδε ἰόντι ἄκρα τις ἀπορρῶξ παρὰ τὴν τοῦ πορθμοῦ προβέβληται ἡϊόνα, ἐφ' ἧς μαρτύριον Παντελεήμονος ἀγίου εἰστήκει, ἀρχὴν τε ἀπημελημένως πεποιημένον καὶ χρόνῳ μακρῷ πεπονηκὸς ἄγαν ὅπερ ἐνθένδε περιελὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, τοῦτόν τε μεγαλοπρεπῶς τὰ μάλιστα οἰκοδομησάμενος τὸν ἐκείνη τανῦν ὄντα νεών, τῷ τε μάρτυρι διεσώσατο τὴν τιμὴν καὶ τῷ πορθμῷ κάλλος ἐντέθεικεν, ἐκα1.9.12 τέρωθι τὰ ἱερὰ ταῦτα πηξάμενος. τούτου δὲ τοῦ τεμένους ἐπίπροσθεν ἐν χώρῳ τῷ καλουμένῳ Ἀργυρωνίῳ πτωχῶν ἦν ἐκ παλαιοῦ καταγῶγιον, οἷσπερ ἡ νόσος τὰ 1.9.13 ἀνήκεστα ἐλωβήσατο. ὅπερ τῷ χρόνῳ διερρωγὸς ἤδη τὰ ἔσχατα προθυμία τῆ πάσῃ ἀνενεώσατο, γενησόμενον τοῖς οὕτω ταλαιπωρουμένοις ἀνάπαυλαν. ἀκτὴ δὲ τίς ἐστὶ Μωχάδιον ὄνομα τοῦ χώρου ἐγγύς, ὃ καὶ νῦν Ἱερὸν ὀνομά1.9.14 ζεται. ἐνταῦθα νεών τῷ ἀρχαγγέλῳ ἄλλον ἐδείματο ἱεροπρεπῆ τε διαφερόντως, καὶ τῶν τοῦ ἀρχαγγέλου ἱερῶν, ὧν περ ἐπεμνήσθη ἀρτίως, οὐδενὸς ἀξιῶματι ἀποδέοντα. 1.9.15 καὶ Τρύφωνι δὲ ἀνέθηκεν ἱερὸν μάρτυρι πόνῳ τε καὶ χρόνῳ πολλῷ ἐς κάλλος ἀποτετορνευμένον ἀμύθητον ὅλως ἐν τῇ τῆς πόλεως ἀγυιᾷ, ἡ τοῦ Πελαργοῦ ἐπώνυμός 1.9.16 ἐστίν. ἔτι δὲ Μηνᾶ καὶ Μηναίῳ μάρτυσιν ἕδος ἐν τῷ Ἐβδόμῳ ἀνέθηκεν. ἐν ἀριστερᾷ δὲ εἰσιόντι ἐς τὰς Χρυσᾶς καλουμένας Πύλας Ἰας ἀγίας μαρτύριον εὐρῶν καταπε1.9.17 πτωκός, πολυτελεῖα τῆ πάσῃ ἀνενεώσατο. τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τοῖς ἐν Βυζαντίῳ ἱεροῖς εἰργασμένα Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τοιαῦτά ἐστι, τὰ δὲ ἀνά πᾶσαν διαπεπονημένα τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἕκαστα διαριθμεῖσθαι χαλεπὸν τέ 1.9.18 ἐστὶ καὶ λόγῳ παντελῶς ἄπορον. ἀλλ' ἡνίκα ἡμῖν δεήσει πόλεως ἢ χωρίου του πρὸς ὄνομα ἐπιμνησθῆναι, καὶ τὰ ἐνταῦθα ἱερὰ ἐν ἐπιτηδεῖῳ γεγράφεται. 1.10.1 Τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τοῖς ἱεροῖς ἐν τε Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς τῆδε προαστείοις οὕτως Ἰουστινιανῷ δε1.10.2 δημιούργηται βασιλεῖ· τῶν δὲ δὴ ἄλλων αὐτῷ οἰκοδομημάτων πεποιημένων ἕκαστον μὲν ἐπελθεῖν οὐ ῥάδιον λόγῳ, ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ φράσαι, τὰ τε πλεῖστα καὶ ἀξιολογώτατα τῆς τε ἄλλης πόλεως καὶ τῶν βασιλείων καταφλεχθέντα τε καὶ καθηρημένα ἐπ' ἔδαφος ἀνοικοδομησάμενος ἅπαντα ἐπὶ τὸ εὐπρεπέστερον μετεστήσατο· ἄπερ μοι ἐν τῷ παρόντι λεπτολογεῖσθαι οὐτὶ ἀναγκαῖον ἔδοξεν 1.10.3 εἶναι. ἅπαντα γάρ μοι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται λόγοις. τοσοῦτον δὲ μόνον ἐν γε τῷ παρόντι γεγράφεται, ὡς τῶν βασιλείων τὰ τε προπύλαια καὶ ἡ καλουμένη Χαλκὴ μέχρι ἐς τὸν Ἄρεως καλούμενον οἶκον, ἕκ τε τῶν βασιλείων τό τε βαλανεῖον ὃ Ζεύξιππος αἶ τε μεγάλαι στοαὶ καὶ τὰ ἐκατέρωθεν ἐξῆς ἅπαντα μέχρι ἐς τὴν ἀγορὰν, ἡ Κωνσταντίνου ἐπώνυμός ἐστὶ, τοῦ1.10.4 του δὴ ἔργα τοῦ βασιλέως τυγχάνει ὄντα. πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ τὴν Ὀρμίσδα ἐπώνυμον οἰκίαν, ἄγχιστα οὖσαν τῶν βασιλείων, παραλλάξας τε καὶ ὅλως ἐς τὸ ἐπιφανέστερον μεθαρμοσάμενος, ὡς τοῖς βασιλείοις ἐπιεικῶς πρέπειν, τῷ Παλατίῳ ἐντέθεικεν, εὐρύτερόν τε αὐτὸ καὶ πολλῷ ἔτι μᾶλλον ἀξιώτερον ταύτῃ ἐξείργασται. 1.10.5 Ἔστι δὲ τις ἀγορὰ πρὸ τῶν βασιλείων περίστυλος. Αὐγουσταῖον καλοῦσι τὴν ἀγορὰν οἱ Βυζάντιοι. ταύτης ἐν λόγοις ἐπεμνήσθη τοῖς ἔμπροσθεν, ἡνίκα τῆς Σοφίας περιηγησάμενος τὸν νεῶν τὴν ἐπὶ τῷ ἔργῳ χαλκὴν εἰκόνα τῷ βασιλεῖ ἐπὶ κίονος ὑψηλοτάτου καὶ λίθοις συνθέτου 1.10.6 ἀνατεθεῖσαν δεδήλωκα. ταύτης ἐς τὰ πρὸς ἕω τῆς ἀγορᾶς τὸ Βουλευτήριον ἴδρυται, λόγου μὲν τῆ τε πολυτελεῖα καὶ τῆ κατασκευῆ τῆ πάσῃ κρεῖττον, Ἰουστινιανοῦ 1.10.7 δὲ βασιλέως ἔργον. ἔνθα δὴ ξυνιοῦσα ἔτους ἀρχομένου ἡ Ῥωμαίων βουλή σύγκλητος ἐνιαύσιον ἑορτὴν ἄγει, τὰ 1.10.8 τῆς πολιτείας ὀργιάζουσα ἐς αἰεὶ νόμιμα. ἐξ δὲ αὐτοῦ κίονες ἐπίπροσθεν ἐστᾶσιν, οἱ μὲν δύο τὸν τοῦ βουλευτηρίου τοῖχον ἐν μέσῳ ἔχοντες, ὃς πρὸς δύοντα ἥλιον τέτραπται, οἱ δὲ τέσσαρες ὀλίγῳ ἐκτός, τὸ μὲν εἶδος λευκοὶ

ἅπαντες, μέγεθος δὲ πρῶτοι τῶν ἐν γῆ, οἶμαι, κιά1.10.9 νων τῆ πάση. στοὰν δὲ ποιούσιν οἱ κίονες ὄροφον ἐν θόλῳ ἐλίττουσαν, τὰ δὲ ἄνω τῆς στοᾶς ἅπαντα μαρμάρων μὲν κάλλει διακεκόσμηται τοῖς κίοσι τὸ εἶδος ἴσων, ἀγαλμάτων δὲ πλήθει ὑπεράνω ἐστῶτων θαυμασίως ὡς ὑπογέγραπται. 1.10.10 Ταύτης δὲ τῆς ἀγορᾶς οὐ πολλῶ ἄποθεν τὰ βασιλέως οἰκία ἐστί, καὶ νέα μὲν τὰ βασιλεία σχεδόν τι πάντα, Ἰουστινιανῶ δέ, ἥπερ μοι εἴρηται, δεδημιούργηται βασιλεῖ, φράσαι δὲ αὐτὰ λόγῳ ἀμήχανά ἐστιν, ἀλλ' ἀποχρήσει μὲν τοὺς γενησομένους εἰδέναι ὅτι δὴ ἅπαντα τού1.10.11 του δὴ ἔργον τοῦ βασιλέως τυγχάνει ὄντα. ὡσπερ δὲ φασί, τὸν λέοντα ἐξ ὄνουχος ἴσμεν, καὶ τούτων δὴ οὕτω τῶν βασιλείων τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ προτεμενίσματος οἱ τάδε ἀναλεγόμενοι εἴσονται. τοιοῦτον δὲ τὸ προτεμέ1.10.12 νισμά ἐστιν ὃ καλοῦσι Χαλκῆν. ὄρθιοι τοῖχοι οὐρανομήκεις ἐν τετραγώνῳ ἐστᾶσι τέσσαρες, τὰ μὲν ἄλλα ἰσοστάσιοι ἀλλήλοις ὄντες, μήκει δὲ ἄμφω, ὃ τε πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένος καὶ βορρᾶν ἄνεμον, τῶν ἐτέρων οὐ 1.10.13 παρὰ πολὺ ἀποδέοντες. προβέβληται δὲ τις ἀμφὶ τὴν γωνίαν αὐτῶν ἐκάστου λίθων εὖ μάλα εἰργασμένων ἀνάστασις, τῷ τοίχῳ μέχρι ἐς τὴν ὑπερβολὴν ἐξ ἐδάφους συναναβαίνουσα, τετράπλευρος μὲν, ἐνημμένη δὲ κατὰ τὴν μίαν τῷ τοίχῳ πλευράν, οὐ διακόπτουσα τοῦ χώρου τὸ κάλλος, ἀλλά τι καὶ κόσμου αὐτῷ ἐντιθεῖσα τῆ τοῦ ἐμ1.10.14 φεροῦς ἀρμονία. ὑπερηώρηται δὲ αὐτῶν ἀψίδες ὀκτώ, τέσσαρες μὲν ἀνέχουσαι τὸν ἐν μέσῳ τοῦ παντὸς ὄροφον ἐν σφαιροειδεῖ μεταρσίῳ ἐπικυρτούμενον, αἱ δὲ δὴ ἄλλαι δύο μὲν πρὸς νότον, δύο δὲ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον τῷ γειτνιώντι ἐναπεριδόμεναι τοίχῳ, τὸ μεταξὺ τέγος ἐν θόλῳ ἠωρημέ1.10.15 νον ἐξαίρουσιν. ἐναβρύνεται δὲ ταῖς γραφαῖς ἢ ὄροφῇ πᾶσα, οὐ τῷ κηρῷ ἐντακέντι τε καὶ διαχυθέντι ἐνταῦθα παγεῖσα, ἀλλ' ἐναρμοσθεῖσα ψηφῖσι λεπταῖς τε καὶ χρώμασιν ὠραῖσμέναις παντοδαποῖς· αἱ δὴ τά τε ἄλλα πάντα καὶ ἀν1.10.16 θρώπους ἀπομιμοῦνται. ὅποια δὲ αὐτῶν τὰ γράμματά ἐστιν ἐγὼ δηλώσω. ἐφ' ἐκάτερα μὲν πόλεμός τε ἐστί καὶ μάχη, καὶ ἀλίσκονται πόλεις παμπληθεῖς πῆ μὲν Ἰταλίας, πῆ δὲ Λιβύης· καὶ νικᾷ μὲν βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ὑπὸ στρατηγούντι Βελισαρίῳ, ἐπάνεισι δὲ παρὰ τὸν βασιλέα, τὸ στράτευμα ἔχων ἀκραιφνὲς ὄλον ὁ στρατηγός, καὶ δίδωσιν αὐτῷ λάφυρα βασιλεῖς τε καὶ βασιλείας, καὶ 1.10.17 πάντα τὰ ἐν ἀνθρώποις ἐξαίσια. κατὰ δὲ τὸ μέσον ἐστᾶσιν ὃ τε βασιλεὺς καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα, εὐκοτέες ἄμφω γεγηθόσι τε καὶ νικητήρια ἐορτάζουσιν ἐπὶ τε τῷ Βανδύλων καὶ Γότθων βασιλεῖ, δορυαλώτοις τε καὶ ἀγωγί1.10.18 μοις παρ' αὐτοὺς ἤκουσι. περιέστηκε δὲ αὐτοὺς ἡ Ῥωμαίων βουλή σύγκλητος, ἐορτασταὶ πάντες. τοῦτο γὰρ αἱ ψηφίδες δηλοῦσιν ἐπὶ τοῖς προσώποις ἰλαρὸν αὐτοῖς 1.10.19 ἐπανθοῦσαι. γαυροῦνται οὖν καὶ μειδιῶσι τῷ βασιλεῖ νέμοντες ἐπὶ τῷ ὄγκῳ τῶν πεπραγμένων ἰσοθέους τιμάς· ἡμφίασται δὲ μαρμάρων εὐπρεπεία τὰ ἐντὸς ἅπαντα μέχρι ἐς τὰς ὑπεράνω ψηφίδας, οὐχ ὅσα ἐπανεῖσθηκε μόνον, 1.10.20 ἀλλὰ καὶ τὸ ἔδαφος ἐφεξῆς ὄλον. τῶν δὲ μαρμάρων ἔνια μὲν λίθου Σπαρτιάτου ἐκεῖ σμαράγδῳ ἴσα, ἔνια δὲ πυρὸς φλόγα μιμοῦνται· λευκὸν δὲ τῶν πλειόνων τὸ εἶδος, οὐ λιτὸν μέντοι, ἀλλ' ὑποκυμαίνει κυαναυγεῖ ὑπογεγραμμένον μεταξὺ χρώματι. ταῦτα μὲν οὖν τῆδέ πη ἔχει. 1.11.1 Ἐκ δὲ τῆς Προποντίδος ἐσπλέοντι ἐς τὰ πρὸς ἕω τῆς πόλεως, βαλανεῖον ἐν ἀριστερᾷ ἐν δημοσίῳ ἐστίν. ὅπερ Ἀρκαδιανὰ μὲν ἐπικαλεῖται, Κωνσταντινούπολιν 1.11.2 δὲ πηλικὴν οὖσαν ἐπικοσμεῖ. αὐλήν ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐδείματο, τῆς μὲν πόλεως προβεβλημένην, καὶ τοῖς μὲν ἐκείνη διατριβὴν ἔχουσιν ἐς περιπάτους αἰεὶ ἀνειμέ1.11.3 νην, ἐς δὲ τὸ ἐνορμίσασθαι τοῖς περιπλέουσι. ταύτην ἥλιος καταλάμπει μὲν ἀνίσχων τῆ αἴγλῃ, ἐκτρεπόμενος δὲ ἀμφὶ τὰ πρὸς ἐσπέραν ἐν ἐπιτηδείῳ ἐπισκιάζει. ταύτην ἢ θάλασσα περιρρεῖ ἀτρεμῆς ἐν ἡσυχίᾳ περιχεομένη τῷ ρεῖθρῳ, ποταμοῦ τρόπον ἐκ πόντου ἰοῦσα· ὥστε καὶ προσδιαλέγονται τοῖς περιπλέουσι οἱ τοὺς περιπάτους ποιού1.11.4 μενοι. ἢ γὰρ θάλασσα κατατείνουσα μὲν ἐς ἄβυσσον

μέχρι ἐς τῆς αὐλῆς τὴν κρηπίδα πλώμιος ἐνταῦθα ταῖς ναυσὶ γίνεται, τῆς δὲ γαλήνης τῷ ὑπερβάλλοντι τοὺς ἐκατέρωθι ὄντας ἐπιμίγνυσιν ἐς τοὺς διαλόγους ἀλλήλοισι. τὰ μὲν οὖν κατὰ τῆς θαλάσσης τὸ γειτόνημα τῇ αὐλῇ τῆδέ πη ἔχει, καλλωπιζομένη μὲν τῇ ἐς αὐτὴν ὄψει, περιπνεομένη δὲ ἀπαλαῖς οὔσαις ταῖς ἀπ' αὐτῆς αὔραις. 1.11.6 καὶ κίωνων δὲ καὶ μαρμάρων κάλλει ὑπερφυεῖ τά τε αὐτῆς ἐδάφη καὶ τὰ ὑπερθεν καλύπτεται πάντα· ὧν ἡ αἴγλη ὑπεράγαν λευκὴ τίς ἐστι, ταῖς τοῦ ἡλίου αὐγαῖς ἐπιει1.11.7 κῶς ἀπαστράπτουσα. καὶ μὴν καὶ εἰκόνες αὐτὴν κοσμοῦσι παμπληθεῖς, αἱ μὲν χαλκαῖ, αἱ δὲ τῷ λίθῳ ἐπιξυσθεῖσαι, θέαμα λόγου πολλοῦ ἄξιον. εἰκάσαις ἂν ἡ Φειδίου τοῦ Ἀθηναίου ἢ τοῦ Σικυωνίου Λυσίπου ἔργον ἢ 1.11.8 Πραξιτέλους αὐτὰς γεγονέναι. ἐνταῦθα καὶ Θεοδώρα ἢ βασιλὶς ἐπὶ κίονος ἔστηκε· τοῦτο γὰρ ἀνατέθεικεν ἡ πόλις 1.11.9 αὐτῇ ὑπὲρ τῆς αὐλῆς χαριστήριον. καὶ ἡ μὲν εἰκὼν εὐπρόσωπος, ἀλλὰ τῆς βασιλίδος τῷ κάλλει ἐλάσσων, ἐπεὶ αὐτῆς τὴν εὐπρέπειαν λόγῳ τε φράσαι καὶ ἰνδάλματι ἀπομιμῆσθαι ἀνθρώπῳ γε ὄντι παντάπασι ἀμήχανα ἦν· ἀλουργὸς δὲ ὁ κίων καὶ πρὸ τοῦ ἐκτυπώματος ὅτι δὴ βασιλίδα φέρει διαφανῶς ἐνδεικνύμενος. 1.11.10 Ὅπερ δὲ ὕδατος εὐπορίας περὶ ἐνταῦθα διαπεπύνηται τῷ βασιλεῖ τούτῳ αὐτίκα δηλώσω. θέρους ὥρα ἢ βασιλὶς πόλις ὕδατος ὑπεσπάνιζεν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, καὶ 1.11.11 περ ἐς τοὺς ἄλλους καιροὺς διαρκῆς ἔχουσα. τοῦ γὰρ καιροῦ τῆνικάδε αὐχμοὺς ἔχοντος ἐλασσόνως ἢ κατὰ τὰς ἄλλας ὥρας αἱ πηγαὶ τὸ ὕδωρ ἀποβλυστάνουσαι καταδε1.11.12 εστέραν παρείχοντο τὴν ὀχεταγωγίαν τῇ πόλει. διὸ δὴ ὁ βασιλεὺς ἐπενόει τοιάδε. κατὰ τὴν βασιλέως στοάν, ἵνα δὴ τὰς δίκας παρασκευάζονται οἳ τε ῥήτορες καὶ εἰσαγωγεῖς καὶ εἴ τινες ἄλλοι τοῦ ἔργου τούτου ἐπιμελοῦνται, αὐλή τίς ἐστὶν ὑπερμεγέθης, περιμήκης μὲν καὶ εὐρους ἰκανῶς ἔχουσα, ἐν τετραπλεύρῳ δὲ περίστυλος οὔσα, οὐκ ἐπὶ γεώδους ἐδάφους τοῖς αὐτὴν δειμαμένοις, ἀλλ' ἐπὶ 1.11.13 πέτρας πεποιημένη. στοαὶ τε τὴν αὐλὴν περιβάλλουσι τέσσαρες, κατὰ πλευρὰν ἐκάστην ἐστῶσαι. ταύτην τε οὖν καὶ τῶν στοῶν μίαν, ἥπερ αὐτῆς τέτραπται πρὸς ἄνεμον νότον, ἐς βάθους μέγα τι χρῆμα κατορύξας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἀποβαλλομένοις τῇ παρουσίᾳ κατὰ τὰς ἄλλας ὥρας τοῖς ὕδασι ἐς θέρος ἐν ἐπιτηδεῖῳ θησαυρὸν ἔθετο. 1.11.14 δεχόμενα γὰρ τὰ ἔλυτρα τάδε τοῦ ὀχετοῦ τὴν ἐπιρροὴν ὑπερβλύζοντος στενοχωρουμένοις μὲν τοῖς ὕδασι τότε χαρίζεται χώραν, ποθεινῶν δὲ αὐτῶν γινομένων ἐπὶ και1.11.15 ροῦ τοῖς δεομένοις παρέχεται πόρον. οὕτω μὲν μὴ προσδεῖν Βυζαντίοις ποτίμων ὑδάτων βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς διεπράξατο. 1.11.16 Καὶ βασιλεία δὲ ἀλλαχόθι δεδημιούργηκεν αὐτὸς καινουργήσας ἔν τε τῷ Ἡραίῳ, ὃ νῦν Ἰερὸν ὀνομάζουσι, καὶ Ἰουκουνδιάναις ταῖς καλουμέναις· ὧν δὴ οὔτε τὸ μεγαλοπρεπὲς σὺν τῷ ἐς τέχνην ἠκριβωμένῳ, οὔτε τὸν ὄγκον ἂν σὺν τῷ εὐπρεπεῖ λόγῳ φράσαι ποτὲ ἰκανῶς 1.11.17 ἔχοιμι. ἀλλ' ἀποχρήσει ταῦτα εἰπεῖν βασιλείᾳ τε εἶναι καὶ πρὸς Ἰουστινιανοῦ γεγονέναι παρόντος τε καὶ ἐπιτεχνωμένου, καὶ οὐδενὸς ἀπεριόπτου, ὅτι μὴ χρημάτων, καθισταμένου. ταῦτα γὰρ οὐχ οἷόν τέ ἐστι μὴ καὶ λόγου 1.11.18 κρατεῖν. ἐνταῦθα δὲ καὶ λιμένων σκέπας ἀποτετόρνευται οὐ πρότερον ὄν. ἀκτὴν γὰρ εὐρῶν ἐκατέρωθι τοῖς τε ἀνέμοις καὶ ταραχῇ τοῦ ῥοθίου ἀποκειμένην, σωτήριον 1.11.19 εἶναι τοῖς πλέουσι κατεστήσατο ὧδε. τὰς κιβωτοὺς καλουμένας ἀναρίθμους τε καὶ παμμεγέθεις πεποιημένους, ἀμφοτέρωθεν τε αὐτὰς τῆς ἡϊόνος ἐπὶ πλεῖστον ἐγκαρσίας ἀπορριψάμενος, αἰεὶ τε τῶν προτέρων καθύπερθεν ἐτέρων ἐν τάξει ἐπιβολὴν ἐντιθέμενος, τοίχους πλαγίους ἀπ' ἐναντίας ἀλλήλων ἀνέστησε δύο ἐκ τῶν τῆς ἀβύσσου κρηπίδων μέχρι ἐς τὸ ὕδωρ, ὧ δὴ αἱ νέες ἐναπεριεῖδόν 1.11.20 μенаι πλέουσι. πέτρας τε τὸ λοιπὸν ἀποτόμους ταύτη ἐμβέβληται. ὧν δὴ πρὸς τοῦ ῥοθίου ἀρασσομένων, ἀποκρουομένων τε τὴν τοῦ κλυδωνίου ἐπίθεσιν, καὶ ἀνέμου χειμῶνος ὥρα καταβάντος σκληροῦ, διαμένει τὰ ἐντὸς ἡσυχῇ ἅπαντα τῶν τοίχων, μεταξὺ μιᾶς ἀπολελειμμένης 1.11.21 ἐπὶ τὸν λιμένα τοῖς πλοίοις εἰσόδου. ἐνταῦθα δὲ

καὶ ἱερὰ τεμένη πεποίηται, ἥπερ μοι ἔμπροσθεν δεδιήγηται, καὶ στοάς τε καὶ ἀγορὰς καὶ λουτρῶνας ἐν δημοσίῳ καὶ τὰ ἄλλα σχεδόν τι πάντα· ὥστε δὴ ταῦτα τῶν ἐν τῇ 1.11.22 πόλει βασιλείων ἐλασσοῦσθαι μηδέν. καὶ λιμένα δὲ ἄλλον ἐτεκτήνατο ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπέρω, ἐν τοῖς Εὐτροπίου ἐπωνύμοις, τοῦ Ἡραίου τοῦδε οὐ πολλῶ ἄποθεν, κατὰ ταῦτα εἰργασμένον τοῖς ἄλλοις, ὥνπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως. 1.11.23 Τὰ μὲν οὖν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ἐν πόλει δεδημιουργημένα τῇ βασιλίδι, ὡς διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν, ταύτη πη ἔχει. ὁ δὲ μόνον ἡμῖν ἐνταῦθα δὴ ἀπολέλειπται 1.11.24 αὐτίκα δηλώσω. τῆδε τοῦ βασιλέως τὰ διαιτητήρια ἔχοντος, διὰ μέγεθος τῆς βασιλείας, ἐκ πάσης γῆς ὅμιλος ἀν.1.11.25 θρώπων τῇ πόλει παντοδαπὸς ἐπεισέρχεται. παραγίνεται δὲ αὐτῶν ἕκαστος ἢ πράξει τινὶ ποδηγούμενος ἢ ἐλπίδι ἢ τύχῃ, πολλοὶ δὲ τινες, οἷς δὴ τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν οὐκ ἐν καλῶ κεῖται, βασιλέως δεησόμενοι, τῇ πόλει ἔνδημοι γίνονται διὰ βίαν τινὰ ἢ πιέζουσαν ἢ ἐγκειμένην 1.11.26 ἢ μέλλουσαν. οἷσπερ συμβαίνει πρὸς τῇ ἄλλῃ ἀμηχανία καὶ οἰκίας ὑποσπανίζειν, οὐχ οἷοις τε οὔσι τὴν ὑπὲρ τῆς 1.11.27 ἐνταῦθα διατριβῆς προέσθαι μίσθωσιν. ταύτην δὲ αὐτοῖς βασιλεὺς τε Ἰουστινιανὸς καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα τὴν ἀπορίαν διέλυσαν. τῆς γὰρ θαλάσσης ὡς ἀγχοτάτω, ἵνα δὴ Στάδιον ὁ χῶρος καλεῖται (ἀγῶσι γάρ, οἶμαι, τὸ παλαιὸν ἀνεῖτό τισι) ξενῶνας ὑπερμεγέθεις ἐδείμαντο, τοῖς τὰ τοιαῦτα ταλαιπωρουμένοις ἐπὶ καιροῦ γενησομένους καταλυτήρια. 2.τ.1 ΛΟΓΟΣ Β΄. 2.1.1 Ὅσα μὲν δὴ ἐπὶ τε Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἐκείνη προαστείων ἱερὰ τεμένη βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς νέα ἰδρύσατο, καὶ ὅσα καταπεπονηκότα διὰ χρόνου μῆκος ἀνεωῶσατο, τά τε ἄλλα οἰκοδομήματα, ὅσα δὴ ἐνταῦθα 2.1.2 πεποίηται, ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ δεδήλωται. τὸ δὲ λοιπὸν ἐπὶ τὰ ἐρύματα ἡμῖν ἰτέον, καὶ οἷσπερ τὰς ἐσχατίας περιέβαλε Ῥωμαίων τῆς γῆς. ἔνθα δὴ καὶ ταλαιπωρεῖσθαι τῷ λόγῳ τὰ μάλιστα ἐπάναγκες ἂν εἴη καὶ 2.1.3 τὰ ἀμήχανα διαπονεῖσθαι. οὐ γὰρ τὰς πυραμίδας ἀφηγησόμεθα, τοῦτο δὴ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ βεβασιλευκότων τὸ διαθρυλλούμενον ἐπιτήδευμα, ἐς χάριν ἀποκεκριμένον ἀνόνητον, ἀλλὰ τὰ ὀχυρώματα σύμπαντα, οἷς ὁ βασιλεὺς οὗτος τὴν βασιλείαν ἐσώσατο, τειχισάμενός τε αὐτὴν καὶ ἀμήχανον τοῖς βαρβάροις καταστησάμενος τὴν ἐς Ῥωμαίους ἐπιβουλήν. ἐκ δὲ ὀρίων τῶν Μηδικῶν ἄρξασθαι οὐ μοι ἀπὸ τρόπου ἔδοξεν εἶναι. 2.1.4 Ἐπειδὴ Μῆδοι ἀνεχώρησαν ἐκ Ῥωμαίων τῆς γῆς, πόλιν αὐτοῖς Ἄμιδαν ἀποδόμενοι, ἥπερ ἐν λόγοις τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται, βασιλεὺς μὲν Ἀναστάσιος ἀγχιστά πη τῶν Περσικῶν ὄρων κώμην ἄδοξόν τινα τὰ πρότερα οὔσαν, Δάρας ὄνομα, τείχει περιβαλεῖν διὰ σπουδῆς ἔσχε, πόλιν τε αὐτὴν ἐπιτείχισμα ἐσομένην τοῖς 2.1.5 πολεμίοις ἐργάσασθαι. ἐν δὲ ταῖς σπονδαῖς ἀπειρημένον, ἄσπερ ποτὲ βασιλεὺς Θεοδόσιος ἔθετο πρὸς τὸ Περσῶν γένος, μηδετέρους ἐν χωρίῳ οἰκεῖω ἐν γειτόνων που τοῖς τῶν ἐτέρων ὀρίοις κειμένῳ ὀχύρωμα νεώτερόν τι ἐπιτεχνᾶσθαι, προτεινόμενοι Πέρσαι τὰς ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ ξυνηθήκας ἐμπόδιοι τῷ ἔργῳ σπουδῆ τῇ πάσῃ ἐγίνοντο, καὶ 2.1.6 περ Οὐννικοῦ πολέμου πιεζόμενοι τῇ ἀσχολίᾳ. Ῥωμαῖοι δὲ αὐτοὺς ἀπαρασκεύους διὰ ταῦτα ὀρώντες ὀξύτερον τῆς οἰκοδομίας ἀντελαμβάνοντο, προτερῆσαι διὰ σπουδῆς ἔχοντες πρὶν οἱ πολέμοι τὴν πρὸς Οὐννους ἀγώνισιν 2.1.7 διαλύσαντες ἐπὶ σφᾶς ἴωσιν. ὑποψία οὖν τῇ ἐκ τῶν πολεμίων περίφοβοι ὄντες καὶ καταδοκοῦντες ἀεὶ τὰς ἐφόδους, οὐκ ἐς τὸ ἀκριβὲς τὴν οἰκοδομίαν ἐξῆγον, τοῦ τάχους αὐτοῖς τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς σπουδῆς παραιρου. 2.1.8 μένου τὴν ἐς τὸ ἔργον ἀσφάλειαν. τῷ γὰρ συντόμῳ τό γε ἀσφαλὲς οὐδαμῆ εἴωθε ξυνοικίζεσθαι, οὐδὲ τῷ ὀξεῖ τὸ 2.1.9 ἀκριβὲς φιλεῖ ἐπεσθαι. οὕτω τοίνυν ἐπισπερχῶς ἀπειργάσαντο τὴν τοῦ περιβόλου ἀνάστασιν οὐκ ἀνανταγώνιστον τοῖς πολεμίοις πεποιημένοι, ἀλλ' ὅσον αὐτῷ ἀναγκαῖον ὕψος ἐνθέμενοι, οὐ μὴν οὐδὲ αὐτοὺς ἐμβεβλημένοι ἐν ἐπιτηδείῳ τοὺς λίθους, ἢ αὐτῶν ἐν δέοντι εἰργασμένοι τὴν σύνθεσιν, ἢ τῷ τέλματι τῆς τιτάνου κατὰ λόγον 2.1.10 ἐναρμοσάμενοι. χρόνου οὖν ὀλίγου (χιόσι τε γὰρ καὶ ἡλίου θέρμη τῷ τῆς οἰκοδομίας

σφαλερῶ ἀντέχειν οἱ πύργοι ὡς ἤκιστα εἶχον) διερωγένοι αὐτῶν τοῖς πλείστοις
ξυνέβη. οὕτω μὲν τὰ πρότερα ἐν πόλει Δάρας τὰ τεῖχη ἀνέστη. 2.1.11 Ἔννοια δὲ
Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ γέγονεν ὡς οὐ περιόψονται Πέρσαι ὅσα γε δυνατὰ τοῦτο δὴ τὸ
κατ' αὐτῶν ἐπιτείχισμα Ῥωμαίοις ἐστάναι, ἀλλὰ πανοικεσία μὲν προσβαλοῦσι,
τέχνας δὲ κινήσουσι πάσας ἐξ ἀντιπάλου τειχομαχήσειν τῆς πόλεως, καὶ ὄμιλος μὲν
αὐτοῖς ἐλεφάντων ἔψεται, οἴσουσι δὲ ξυλίνους ἐπὶ τῶν ὤμων οἱ ἐλέφαντες πύργους,
οἷς ὑποκείμενοι ἀντὶ θεμελίων ἐστήξουσι, καὶ τὸ δὴ χαλεπώτερον ἐν ἐπιτηδείῳ τοῖς
πολεμίοις περιηγόμενοι καὶ φέροντες τεῖχος γνώμη τῶν κεκτημένων 2.1.12 ὅπη
παρατύχοι ἐπόμενον· ἐπεμβαίνοντες δὲ οἱ πολέμιοι βαλοῦσι μὲν κατὰ κορυφὴν τοὺς
ἔνδον Ῥωμαίους, ἐκ δὲ ὑπερδεξίων ἐπιθήσονται, ἀλλὰ καὶ λόφους χειροποιήτους
ἐπαναστήσουσι, καὶ μηχανὰς τὰς ἐλεπόλεις ἐπάξονται 2.1.13 πάσας. ἦν δὲ τι τῆ πόλει
Δάρας ἀξύμφορον ἐπιγένηται, πάσης μὲν προβεβλημένη τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς,
ἀντιτεταγμένη δὲ τῆ πολεμιά διαφανῶς, οὐκ ἄχρι τοῦδε ἡμῖν κείσεται τὸ κακόν,
ἀλλ' ἢ πολιτεία κατασεισθήσεται ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον. ἐβούλετό τε διὰ ταῦτα
ὀχύρωμα τῷ χωρίῳ περιβαλεῖν ἐπαξίως τῆς χρείας. 2.1.14 Πρῶτα μὲν οὖν τὸ τεῖχος
(κολοβόν τε γὰρ ἦν κομιδῆ, ἥπερ μοι εἴρηται, καὶ τοῖς ἐπιούσι διὰ ταῦτα
ἐπιμαχώτατον) ἀπρόσοδόν τε καὶ ἄμαχον ὅλως τοῖς πολεμίοις 2.1.15 ἐσκεύασατο
εἶναι. τὰς μὲν γὰρ ἐπάλξεις πρότερον οὐσας λίθων ἐνθήκη ξυναγαγὼν ἀπέσφιγξεν
ἐν στενῷ μάλιστα, ἴχνη αὐταῖς μόνα ἐς θυρίδων ἀπολιπὼν σχῆμα, τοσοῦτον δὲ
αὐτῶν συγκεχωρηκῶς ἀνεωγένοι, ὅσον δὴ καὶ χεῖρα διεῖναι, καὶ τῶν τοξευμάτων
ἐξόδους ἐπὶ τοὺς ἐνοχλοῦν 2.1.16 τὰς ἐνθένδε λελεῖφθαι. ὑπερθεν δὲ αὐτῶν ὕψος τῷ
περιβόλῳ ἐπετεχνήσατο ἐς τριάκοντα μάλιστα πόδας, οὐχ ὅλον ἐνθέμενος τὸ πάχος
τῷ τεῖχει, ὡς μὴ τῶν θεμελίων τῆ τῶν ἐγκειμένων περιουσία βαρυνομένων
ἀνήκεστόν τι τῷ ἔργῳ ξυμβαίη, ἀλλὰ τὸν ἐκείνη ἀέρα λίθων περιβολῆ περιελίξας,
στοάν τε ἐν κύκλῳ τοῦ περιβόλου περιδρομον ἐργασάμενος, ὑπὲρ τε τὴν στοάν τὰς
ἐπάλξεις ἐπιβαλὼν, ὥστε διώροφον μὲν πανταχόσε τὸ τεῖχος εἶναι, κατὰ δὲ τοὺς
πύργους καὶ τρεῖς γεγονένοι τὰς χώρας τῶν τε ἀμυνομένων τοῦ περιβόλου καὶ τὰς
ἐπ' αὐτὸν 2.1.17 ἀποκρουομένων ἐφόδους. κατὰ μέσους γὰρ πη τοὺς πύργους
σφαιρικὸν σχῆμα ἐνθέμενος αὐθις ἐνταῦθα ἐντέθεικεν ἐπάλξεις ἐτέρας, τριώροφον
ταύτη τὸ τεῖχος ἀπεργασάμενος. 2.1.18 Ἔπειτα δὲ κατανενοηκῶς ὅτι δὴ καὶ τῶν
πύργων διεφθάρθαι πολλούς, ἥπερ μοι εἴρηται, ξυνηνέχθη ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ,
καθελεῖν μὲν αὐτοὺς ὡς ἤκιστα εἶχεν, ἐν γειτόνων ἀεὶ τῶν πολεμίων ὄντων καὶ
καιροφυλακούντων τε καὶ διηνεκὲς ἰχνευόντων εἴ ποτε τοῦ περιβόλου μοίρας
ἀτειχίστου τινὸς ἐπιτυχεῖν οἰοί τε ὣσιν· ἐπενόει δὲ τάδε. 2.1.19 τούτους μὲν τοὺς
πύργους αὐτοῦ εἶασεν, ἔκτοσθεν δὲ αὐτῶν ἐκάστου οἰκοδομίαν τινὰ ἐτέραν
ἐμπείρως ἐν τετραγώνῳ ἐδείματο, ἀσφαλείας τε καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας εὖ
ἔχουσαν, ταύτη τε τοὺς πεπονηκότας τῶν τοῖ 2.1.20 χων ἐρύματι ἐτέρῳ ἐς τὸ
ἀσφαλὲς ἐτειχίσατο. ἓνα δὲ αὐτῶν τὸν καλούμενον τῆς Φρουρᾶς ἐπικαιριώτατα
καθελὼν ἀνωκοδομήσατο ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ καὶ πανταχόθεν τοῦ 2.1.21 περιβόλου τὸ
ἐκ τῆς ἀσθενείας ἀφείλετο δέος. καὶ τῷ προτειχίσματι δὲ κατὰ λόγον διαρκὲς ὕψος
ἐπισταμένως 2.1.22 ἐντέθεικεν. ἔκτοσθεν δὲ αὐτοῦ τάφρον ὠρυξεν, οὐχ ἥπερ
εἰώθασιν ἄνθρωποι τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, ἀλλ' ἐν χώρῳ τε ὀλίγῳ καὶ τρόπῳ ἐτέρῳ·
ὅτου δὲ δὴ ἔνεκα, ἐγὼ δηλώσω. 2.1.23 Τὰ μὲν ἄλλα τοῦ περιβόλου ἀπρόσβατα τοῖς
τειχομαχοῦσιν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον ξυμβαίνει εἶναι ἅτε οὐκ ἐφ' ὀμαλοῦ χωρίου
ἐστῶτα, οὐδὲ τοῖς ἐπιούσιν ἔχοντος πρὸς ἐπιβουλήν ἐπιτηδείως, ἀλλὰ κατὰ τὸ
ἄναντες ἐν τε σκληρῷ καὶ ὀρθίῳ κειμένου, ἔνθα οὔτε διώρυχα οἷόν τέ ἐστιν 2.1.24
οὔτε προσβολὴν γενέσθαι τινά. ἧ δὲ αὐτοῦ πρὸς ἄνεμον νότον ἢ πλευρὰ τέτραπται,
μαλθακὴ τε οὖσα καὶ γεώδης ἢ χώρα καὶ πρὸς διώρυχας εὐκόλος ἄγαν, εὐέφ 2.1.25
ὄδον ταύτη ποιεῖ τὴν πόλιν. τάφρον οὖν ἐνταῦθα μνηοειδῆ, εὐρους τε καὶ βάθους

ικανῶς ἔχουσιν ἐπὶ μακρῶ κατορύξας, ἐκάτερον αὐτῆς τῷ προτειχίσματι τὸ πέρασ ἐνήψεν, ὕδατος μὲν αὐτὴν διαρκῶς ἐμπλησάμενος, ἄβατόν τε παντάπασιν τοῖς πολεμίοις καταστησάμενος, ἐν μοίρᾳ δὲ αὐτῆς τῇ ἐντὸς προτείχιμα θέμενος ἕτερον ὧ δὴ ἐφεστῶτες ἐν πολιορκίᾳ φρουροῦσι Ῥωμαῖοι, τοῦ τε περιβόλου καὶ προτειχίσματος τοῦ ἐτέρου ἀφροντι2.1.26 στήσαντες, ὅπερ τοῦ τείχους προβέβληται. ἐτύγχανε δὲ τοῦ τε τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξὺ κατὰ τὰς πύλας, αἱ καταντικρὺ τοῦ Ἀμμώδιος χωρίου εἰσί, μέγα τι χρῆμα χώματος κείμενον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ πολέμιοι λανθάνειν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον οἰοῖ τε ἦσαν, ἐπὶ τῇ πό2.1.27 λειδιώρυχας ἔνευθεν τοῦ περιβόλου ποιούμενοι. ὅπερ ἐνθένδε περιελὼν καὶ περικαθήρας εὖ μάλα τὸν χώρον, ταύτη τοῖς πολεμίοις τὴν ἐς τὸ τεῖχος ἐπιβουλήν ἀνεχαίτισε. 2.2.1 Τὰ μὲν οὖν τοῦ ὀχυρώματος αὐτῷ τῆδε πη πεποιήται. καὶ ὕδατος δὲ εἰργάσατο ἔλутρα πῆ μὲν τοῦ περιβόλου καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξὺ, πῆ δὲ ἄγχιστα τοῦ νεῶ, ὃς Βαρθολομαίῳ ἀποστόλῳ ἀνεῖται πρὸς δύνοντά 2.2.2 που τὸν ἥλιον. ῥεῖ δὲ καὶ ποταμὸς ἐκ προαστείου τῆς πόλεως διέχοντος αὐτῆς σημείων δυοῖν, ὃ δὴ Κόρδης 2.2.3 ἐπικαλεῖται. ἐφ' ἐκάτερα δὲ αὐτοῦ σκοπέλω δύο ἀνέχετον ὑπεράγαν σκληρῶ. πρόεισί τε μεταξὺ τῆς ἐκατέρου ὑπωρείας ἄχρι ἐς τὴν πόλιν ὁ ποταμὸς οὗτος, παρὰ τοὺς πρόποδας φερόμενος τῶν ὄρων, μάλιστα τε καὶ δι' αὐτὸ 2.2.4 τοῖς πολεμίοις ἄτρεπτός τε καὶ ἀνέπαφος ὢν. οὐ γὰρ ἔχουσι βιάζεσθαι πη αὐτὸν ἐν ὑπὲρ τῆς γῆς. ἐπὶ 2.2.5 σπῶνται δὲ αὐτὸν ἐς τὴν πόλιν τρόπῳ τοιῶδε. ὄχετον μὲν ἐκ τοῦ περιβόλου πεποιήνται μέγαν, ὀβελοῖς δὲ σιδηροῖς τὸ τοῦ ὄχετοῦ στόμα συχοῖς τε καὶ ὡς παχυτάτοις καταλαβόντες, τοῖς μὲν ὀρθοῖς, τοῖς δὲ ἐγκαρσίοις, διεπράξαντο τῷ ὕδατι ἐς τὴν πόλιν εἰσιτητὰ εἶναι, οὐκ 2.2.6 ἐπὶ πονηρῶ τοῦ ὀχυρώματος. οὕτω τοίνυν ἐς τὴν πόλιν ἐσιῶν καὶ τὰ ἐκείνη ἔλутρα ἐμπλησάμενος, περιηγόμενος τε ὅποι ποτὲ δοκοίη τοῖς τῆδε ἀνθρώποις, εἴτα ἐκβάλλει ἐς ἕτεραν τινὰ τῆς πόλεως χώραν, ἐμφεροῦς αὐτῷ τῆ ἐς 2.2.7 τὴν πόλιν εἰσαγωγῆ πεποιημένης τῆς ἐκβολῆς. περιιών τε τὰ ταύτη πεδία ἐς πολιορκίαν εὐπετῆ ἐποιεῖτο τὴν πόλιν. ἐνταῦθα γὰρ ἐνστρατοπεδεύεσθαι τοῖς πολεμίοις 2.2.8 τῇ τοῦ ὕδατος περιουσίᾳ οὐ χαλεπὸν ἦν. ὅπερ ἴνα μὴ γένηται λογισάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὰ παρόντα ἐν βουλή ἐποιεῖτο, διασκοπούμενος εἴ τινὰ τῷ πράγματι 2.2.9 ἄκεσιν εὐροί. ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ τὴν ἀμηχανίαν ἰώμενος, ἀπαυτοματίσας τὴν πρᾶξιν μελλήσει τὴν πόλιν οὐδεμιᾶ διεσώσατο. ἐγένετο δὲ δὴ ὧδε. 2.2.10 Τῶν τις ἐκείνη στρατευσάμενων, εἴτε τινὰ ὄψιν ὄνειρου ἰδὼν εἴτε αὐτόματος εἰς τοῦτο ἠγμένος, τῶν περὶ τὰς οἰκοδομίας τεχνιτῶν ἐταιρισάμενος πολὺν ὄμιλον, διώρυχα ἐκέλευε μακρὰν ἐντὸς τοῦ περιβόλου γεγενῆσθαι, δείξας τι χωρίον αὐτοῖς· ὕδωρ γὰρ πότιμον ἐν 2.2.11 ταῦθα εὐρήσειν ἐκ μυχῶν ἀποβλύζον τῆς γῆς. κυκλοτερῆ τε τὴν διώρυχα ἐς ποδῶν μῆκος πεντεκαίδεκα ποι2.2.12 ἡσάμενος ἐπὶ πλεῖστον τὸ βάθος κατήγε. τοῦτο τῇ πόλει σωτήριον οὐκ ἐκ προνοίας τῶν τεχνιτῶν τούτων πεποιήται, ἀλλ' ὅπερ ἐνταῦθα ξυμβῆσεσθαι κακὸν ἔμελλεν, ἐς πᾶν ξυμφέρον διὰ τῆς κατώρυχος ἀπεκρίθη Ῥωμαίοις. 2.2.13 ὄμβρων γὰρ μεταξὺ ἐξαισιῶν καταρραγόντων, ὁ ποταμὸς, οὐπερ ἐπεμνήσθη ἀρτίως, πρὸ τοῦ περιβόλου μορμύρων ἀρθεῖς τε ἐπὶ μέγα κατὰ τὰ ξυνειθισμένα οὐκέτι ἐχώρει, οὐ δεχομένων αὐτὸν τηλικόνδε γεγενημένον οὔτε τῶν 2.2.14 εἰσόδων οὔτε τοῦ ὄχετοῦ, ἥπερ τὰ πρότερα. ξυνίστατο οὖν ἐπὶ τὸ τεῖχος ξυνάγων τὸν ῥοῦν, ἐς ὕψος τε καὶ βάθος κατατείνων πολὺ, καὶ πῆ μὲν λιμνάζων, πῆ δὲ 2.2.15 κυρτούμενος τε καὶ κυματίας γεγενημένος. τὸ μὲν οὖν προτείχιμα βιασάμενος καθεῖλεν εὐθύς, κατασεῖσας δὲ καὶ πολλὴν τινὰ τοῦ τείχους μοῖραν καὶ τὰς πύλας ἀναπετάσας πολὺς τε ῥεύσας τὴν πόλιν καταλαμβάνει σχεδόν τι ὅλην, καὶ αὐτῆς τὴν τε ἀγορὰν καὶ τοὺς στενωποὺς καὶ οὐδὲν τι ἦσσαν τὰς οἰκίας περιπολήσας, ἐπίπλων τε ἐνθένδε καὶ ξυλίνων τευχῶν καὶ ἄλλων τοιούτων φορυτὸν μέγαν ἐπαγόμενος, ἐς ταύτην τε τὴν διώρυχα ἐμ2.2.16 πεσῶν ἀφανίζεται ὑπόγειος

γεγεννημένος. ἡμέραις δὲ οὐ πολλαῖς ὕστερον ἄγχιστά πη τῶν Θεοδοσιουπόλεως ὀρίων ἐκδούς, ἐν χώρῳ ἐφάνη σημείους τεσσαράκοντα διέχοντι μάλιστα Δάρας πόλεως, οἷσπερ ἐπηγάγετο ἐκ τῶν τῆδε οἰκίων γνωσθεῖς. διεφάνη γὰρ ἐνταῦθα ὁ συρφετὸς ὄλος. 2.2.17 καὶ τὸ λοιπὸν ἐν μὲν εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασιν ἐν μέσῃ πόλει γινόμενος ὁ ποταμὸς οὗτος, περιπλέους τε τοῦ ὕδατος τοὺς θησαυροὺς ἐργασάμενος, φέρεται μὲν τῆς πόλεως ἔξω διὰ τῶν ἐξόδων αἴπερ αὐτῷ πεποιήνται ἐξεπίτηδες πρὸς τῶν δειμαμένων τὴν πόλιν, ὡσπερ μοι 2.2.18 ἔναγχος δεδιήγηται. ἀρδεύων δὲ τὰ ἐκείνη χωρία ποθεινὸς ἅπασι τοῖς περιοικοῦσιν ἐς αἰεὶ γίνεται. ἐπειδὴν δὲ πολεμίων στρατὸς ὡς πολιορκήσων τὴν πόλιν ἐνταῦθα ἴοι, τὰς μὲν διὰ τῶν σιδηρῶν ὀβελῶν ἐξόδους ἐπιβύσαντες τοῖς καταράκταις καλουμένοις, αὐτίκα τε τὸν ποταμὸν μεταπεφυκέναι καὶ τὴν ἐκβολὴν μεταπορεύεσθαι βιασάμενοι ἀνάγκη χειροποιήτῳ, ἐπὶ τε τὴν 2.2.19 διώρυχα καὶ τὸ ἐνθένδε περιάγουσι χάος. καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ πολέμιοι πιεζόμενοι τοῦ ὕδατος τῇ ἀπορίᾳ διαλύειν ἀναγκάζονται τὴν πολιορκίαν εὐθύς. Μιρράνης ἀμέλει ὁ Περσῶν στρατηγὸς ἐπὶ Καβάδου βασιλεύοντος ἐπὶ πολιορκία ἐνταῦθα ἦκων, τούτοις τε πᾶσιν ἀναγκασθεῖς, 2.2.20 ἄπρακτος οὐκ εἰς μακρὰν ἀνεχώρησε. καὶ Χοσρόης αὐτὸς πολλῶ ὕστερον ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἀφικόμενος στρατῷ με2.2.21 γάλῳ ἐγκεχείρηκε τῇ ἐς τὴν πόλιν ἐπιβουλῇ. ὕδατός τε ἀπορίας πέρι ἀμηχανῶν, καὶ ἀποσκοπούμενος τὴν τοῦ περιβόλου ὑπερβολὴν, ἄμαχόν τε αὐτὴν διαρκῶς ὑπώπτειν εἶναι, καὶ τὰ βεβουλευμένα μεταγνοῦς, εὐθυωρὸν ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ἀπιὼν ὥχετο, τῇ τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος καταστρατηγηθεῖς προμηθείᾳ. 2.3.1 Ταῦτα μὲν οὖν ἐν πόλει Δάρας οὕτω δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς κατεστήσατο ὄντινα δὲ προσεποίησε τρόπον τῇ πόλει μηκέτι αὐτῇ πάθος πρὸς τοῦ ποταμοῦ ξυμβῆναι τοιοῦτον, τοῦ θεοῦ διαρρήδην αὐτῷ ξυνεπιλαμβανομένου 2.3.2 τὸ σπούδασμα τοῦτο, ἐγὼ δηλώσω. Χρύσης ἦν τις Ἀλεξανδρεὺς, μηχανοποιὸς δεξιός, ὅσπερ βασιλεῖ τὰ ἐς τὰς οἰκοδομίας ὑπηρετῶν, τὰ πλεῖστα τῶν τε ἐν πόλει Δάρας 2.3.3 καὶ τῇ ἄλλῃ χώρᾳ γεγονότα ἐξεύργασται. οὗτος ὁ Χρύσης ἀπεδήμει μὲν ἠνίκα δὴ ἐν πόλει Δάρας τὸ ἐκ τοῦ ποταμοῦ πάθος ξυνέπεσεν· ἀκηκοὼς δὲ καὶ περιαλγήσας τῇ συμφορᾷ ἐς κοίτην τὴν αὐτοῦ ἀπεχώρησεν. ὄψιν δὲ 2.3.4 ὄνειρου τοιάνδε εἶδεν. ἐδόκει οἱ ἐν τῷ ὄνειρῳ τις ὑπερφυῆς τε καὶ τὰ ἄλλα κρείσσων ἢ ἀνθρώπῳ εἰκάζεσθαι μηχανὴν τινα ἐπαγγέλλειν τε καὶ ἐνδείκνυσθαι, ἢ ἂν διακωλύειν τὸν ποταμὸν ἰκανὴ εἶη ἐπὶ πονηρῷ τῆς πό2.3.5 λεως μηκέτι μορμύρειν. καὶ ὁ μὲν αὐτίκα θεῖον ὑποτοπήσας τὸ πρᾶγμα εἶναι, τὴν τε μηχανὴν καὶ τὴν τοῦ ὄνειρου ὄψιν ἐς βασιλέα γράψας ἀνήνεγκε, σκιαγραφήσας 2.3.6 τὴν ἐκ τοῦ ὄνειρου διδασκαλίαν. ἐτύχχανε δὲ οὐ πολλῶ πρότερον ἄγγελος ἦκων ἐς βασιλέα ἐκ Δάρας πόλεως, ὅσπερ αὐτῷ τὰ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ξυνενεχθέντα πάντα 2.3.7 ἐσήγγειλε. βασιλεὺς δὲ τότε τοῖς ξυμπεπτωκόσι ξυνταραχθεῖς καὶ περιώδυνος γεγονώς, τοὺς τὰ μηχανικὰ εὐδοκιμοῦντας εὐθύς μετεκάλει, Ἀνθήμεῖόν τε καὶ Ἰσί2.3.8 δωρον, ὧν περ ἔμπροσθεν ἐπεμνήσθη. καὶ τὰ ξυμβεβηκότα ἐπικοινωνόμενος ἀνεπυθάνετο τῶν ἀνδρῶν ὅποια ποτὲ μηχανὴ γένοιτο, ὡς μὴ τι περαιτέρω τῇ πόλει ξυμβαίη· καὶ αὐτῶν μὲν ἕκαστος ὑποθήκην τινὰ ἔφραζε τὴν οἱ δοκοῦσαν ἐπιτηδείως ἐς τοῦτο ἔχειν· βασιλεὺς δὲ, θείας δηλονότι ἐπινοίας αὐτῷ γενομένης τινός, οὕτω τὰ Χρύσου ἰδὼν γράμματα, ἐπενόει τε καὶ ἐσκιαγράφει αὐτογνωμονήσας ἐκ τοῦ παραδόξου ὃ δὴ τοῦ ὄνειρου ἐκτῷ2.3.9 πωμα ἦν. ἔτι δὲ τῆς βουλῆς ἠωρημένης καὶ τοῦ πρακτέου σφίσιν ἐν ἀδήλῳ ὄντος, διέλυσαν τὸν διάλογον. 2.3.10 ἡμέραις τε τρισὶν ὕστερον ἦκέ τις βασιλεῖ τὴν τε τοῦ Χρύσου ἐπιστολὴν καὶ τῆς τοῦ ὄνειρου μηχανῆς τὸ ἐκ2.3.11 μαγεῖον ἐνδεικνύμενος. καὶ ὅς μεταπεμψάμενος τοὺς μηχανικοὺς αὐθις ἀνανεοῦσθαι τῇ μνήμῃ ἐκέλευεν ὅσα 2.3.12 δὴ σφίσιν ἀμφὶ τῷ ἔργῳ τὸ πρότερον δοκοῦντα εἶη. οἱ δὲ ἀπεστομάτιζον ἐφεξῆς ἅπαντα, ὅσα τε αὐτοὶ τεχνάζοντες εἶπον καὶ ὅσα βασιλεὺς ἀπαυθαδιασάμενος ἐπήγ2.3.13 γειλε γενέσθαι. καὶ τότε δὴ βασιλεὺς τὸν τε πρὸς τοῦ

Χρύσου σταλέντα καὶ τὰ γράμματα ἐπιδείξας, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἐκ τοῦ ὄνειρου γεγυῖαν ἐπὶ τῷ ἐσομένῳ ὄψιν τε καὶ σκιαγραφίαν, κατεστήσατο αὐτοὺς ἐν θαύματι μεγάλῳ, ἐν νῶ ποιουμένους ὡς ἅπαντα ὁ θεὸς συνδιαπράσσεται τῷ βασιλεῖ τούτῳ τὰ τῆ πολιτεία ξυνοίσοντα. 2.3.14 ἐκράτει τοίνυν ἢ τοῦ βασιλέως ἐπίταξις, ὑποχωρούσης 2.3.15 μηχανοποιῶν σοφίας καὶ τέχνης. καὶ γίνεται ὁ Χρύσης αὐθις ἐν πόλει Δάρας, ἐπιτεταγμένον οἱ πρὸς τοῦ βασιλέως ὑποτελέσαι τὰ γεγραμμένα σπουδῆ τῆ πάση, καθάπερ ἢ τοῦ ὄνειρου ὑποθήκη ἐπήγγελεν. ἐποίει τε τὰ ἐπιτεταγμένα τῷ τρόπῳ τοιῶδε. 2.3.16 Ἐν χώρῳ διέχοντι τοῦ τῆς πόλεως προτειχίσματος ἐς τεσσαράκοντα μάλιστα πόδας, μεταξὺ σκοπέλου ἑκατέρου, ὧν δὴ κατὰ μέσον ὁ ποταμὸς προῖων φέρεται, ἀντιτειχισμα ἐτεκτήνατο ὕψους τε καὶ εὗρους ἰκανῶς ἔχον. 2.3.17 οὐπὲρ τὰ πέρατα οὕτω δὴ ὄρει ἑκατέρῳ πανταχόθι ἐνήψεν, ὡς τῷ ὕδατι τοῦ ποταμοῦ, ἦν καὶ σφοδρότατα ἐπιρ2.3.18 ρεύσειεν, ἐνταῦθα ἐσιτητὰ μηδαμῆ ἔσσεσθαι. τοῦτο δὲ τὸ ἔργον οἱ περὶ ταῦτα σοφοὶ φράκτιν ἢ ἀρίδα καλοῦ2.3.19 σιν, ἢ ὅ τί ποτε ἄλλο ἐθέλουσιν. οὐκ ἐπ' εὐθείας δὲ τὸ ἀντιτειχισμα πεποιήται τοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μηνοειδὲς τετραμμένον, ὅπως ἂν τὸ κύρτωμα πρὸς τῆ τοῦ ποταμοῦ ἐπιρροῇ κείμενον ἔτι μᾶλλον ἀντέχειν τῷ ρείθρῳ 2.3.20 βιαζομένῳ δυνατὸν εἴη. θυρίδας δὲ ἐς τὸ ἀντιτειχισμα ἔς τε τὰ κάτω καὶ τὰ ἄνω πεποιήται. ὥστε τῷ ποταμῷ πλημμυροῦντι ἐξαπιναίως, ἂν οὕτω τύχοι, ξυνίστασθαι μὲν ἐνταῦθα ἐπάναγκες εἴη καὶ μὴ παντὶ τῷ ῥοθίῳ περαιτέρω χωρεῖν, ἐκροῆν δὲ κατὰ τὰς ὁπὰς ἀφιέντι βραχεῖάν τινα τοῦ μὲν ὑπερβάλλοντος ὄγκου κατὰ μικρὸν ἀπολήγειν αἰεὶ, τῷ δὲ τείχει λελυμασμένῳ μηδέποτε 2.3.21 εἶναι. ἢ γὰρ ἐκροῆ ἐν τῷ χώρῳ ξυνισταμένη, ὅσπερ ἐς τεσσαράκοντα διήκων πόδας, ἢπὲρ μοι εἴρηται, τῆς τε ἀρίδος καὶ τοῦ προτειχίσματος μεταξὺ ἐστίν, οὐδαμῆ τὸ παράπαν βιαζομένη, ἀλλ' ἐς τὰς ξυνειθισμένας εἰσόδους κατὰ λόγον χωροῦσα ἐς τὴν ὀχεταγωγίαν ἐνθένδε εἰσ2.3.22 βάλλει. καὶ τὰς πύλας, ἄσπερ τὸ πρότερον βιασάμενος ἐξαπιναίως ὁ ποταμὸς ἀνεπέτασε, περιελὼν ἐντεῦθεν, λίθοις μὲν παμμεγέθεσι τὴν προτέραν αὐτῶν ἐφράξατο χώραν, ἐπεὶ ἐφ' ὀμαλοῦ κείμεναι τῷ ποταμῷ ὑπερβλύ2.3.23 ζοντι εὐέφοδοι ἦσαν. ἄγχιστα δὲ πη ἐν χώρῳ ἀνάντει κατὰ τὸ κρημνῶδες τοῦ περιβόλου αὐτὰς ἔθετο, οὗ δὴ τῷ ποταμῷ βάσιμα ὡς ἤκιστα ἦν. ταῦτα μὲν οὖν οὕτω διαπεπόνηται τῷ βασιλεῖ τούτῳ. 2.3.24 Ἦν δὲ τις ἐν πόλει πολλὴ ὕδατος πέρι ἀμηχανία τοῖς τῆδε ἀνθρώποις. οὕτε γὰρ ἀναβλυστάνουσαν εἶχον ἐνταῦθά πη κρήνην, οὕτε ὀχετῷ περιεγεμένην ἐς τὰς ἀγυῖας, αἱ τῆδε εἰσιν, οὕτε τισὶ θησαυριζομένην ἐκεῖνη ἐλύτροις, ἀλλ' οἷς μὲν ἀγχοτάτῳ ὁ ποταμὸς κατὰ τὰς ἀμφόδους ἐφέρετο, οἶδε ἀταλαιπώρως ἀρνούμενοι τῷ γειτονήματι ῥᾶστα ἔπινον, οἷς δὲ ὡς ἀπωτάτῳ τῆς τοῦ ποταμοῦ ἐκροῆς τὰ οἴκοι ἐτύγχανεν ὄντα, τούτοις δυοῖν τὸ ἕτερον ἐπάναγκες ἦν, ἢ τὰ ἔσχατα πονουμένοις πιεῖν, ἢ δίψει 2.3.25 ἐχομένοις ἀπολωλέναι. ἀλλ' ὀχετὸν βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐτεκτήνατο μέγαν, ὃ δὴ τὸ ὕδωρ περιεγαγὼν πανταχόσε τῆς πόλεως τὴν ἀπορίαν τοῖς τῆδε ὠκνημένοις 2.3.26 διέλυσεν. ἀλλὰ καὶ ἱερὰ πεποιήται δύο, τὴν τε μεγάλην ἐκκλησίαν καλουμένην καὶ τὸν τοῦ ἀποστόλου Βαρθολομαίου νεών. ἔτι μέντοι καὶ τοῖς στρατιώταις καταλυτήρια ἐδείματο παμπληθῆ, ὅπως δὴ τοὺς τῆδε ὠκνημένους μηδαμῶς ἐνοχλοῖεν. 2.3.27 Καὶ Ἀμίδης δὲ πόλεως τό τε τεῖχος καὶ τὸ προτειχισμα ἐν τοῖς ἄνω γενόμενα χρόνοις καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὑποπτα ὄντα ἐξίτηλα γενήσεσθαι, οὐ πολλῷ ὕστερον νῆα τινὶ καταλαβὼν οἰκοδομία τῆ πόλει τὴν ἀσφάλειαν ἀνε2.3.28 σώσατο. ὅσα δὲ κἂν τοῖς φρουρίοις αὐτῷ εἴργασται, ἄπερ ἐν τοῖς ὀρίοις τούτων δὴ τυγχάνει τῶν πόλεων ὄντα, ἐρῶν ἔρχομαι. 2.4.1 Ἐκ Δάρας πόλεως ἰόντι ἐς τὰ Περσῶν ἦθη χώρα τις ἐν ἀριστερᾷ ἐστὶν ἀναμάξευτός τε καὶ ἄφιππος ὅλως, κατατείνουσα μὲν ἐς ἡμέραιν ὁδὸν δυοῖν εὐζώνῳ ἀνδρὶ μάλιστα, τελευτῶσα δὲ ἐς χῶρον σιμὸν καὶ ἀπόκρημνον, 2.4.2 Ῥάβδιος ὄνομα. ταύτης δὲ τῆς ἐπὶ τὸ Ῥάβδιος φερούσης ὁδοῦ ἐφ'

ἐκάτερα τὰ Περσῶν ὄρια ἐπὶ μακρότατον 2.4.3 ξυμβαίνει εἶναι. ὅπερ μοι κατ' ἀρχὰς ἀγαμένω καὶ τῶν ἐπιχωρίων ἀναπυθνομένω ὄντινα τρόπον Ῥωμαίοις προσήκουσα ὁδός τε καὶ χώρα γῆν ἐκατέρωθι τὴν πολεμίαν διακεκλήρωται, ἀπήγγελλον τινες ὡς εἶη μὲν Περσῶν τὸ χωρίον ποτέ, δεομένω δὲ τῷ Περσῶν βασιλεῖ τῶν τις Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἀμπέλοις τινὰ κατακορῆ κώμην ἐπὶ Μαρτυροπόλεως οὕσαν δώσειε, τοῦτο 2.4.4 δὴ αὐτῆς τὸ χωρίον ἀνταλλαζάμενος. τὸ μὲν οὖν Ῥάβδιος ἐπὶ πετρῶν οἰκεῖται ἀποτόμων τε καὶ ὅλως ἀγρίων, 2.4.5 αἶπερ ἐνταῦθα ἐπανεστήκασι θαυμάσιον ὅσον. ἔνερθεν δὲ αὐτοῦ χωρίον ἐστίν, ὅπερ καλοῦσι Ῥωμαίων ἀγρόν, ἀγασθέντες, οἶμαι, τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὅτι δὴ ἐν μέσῳ χωρίων 2.4.6 Περσικῶν κείμενον Ῥωμαίοις προσήκει. οὗτος δὲ ὁ Ῥωμαίων ἀγρὸς κεῖται μὲν τῆς γῆς ἐν ὑπτίῳ, ἀγαθῶν 2.4.7 δέ ἐστι τῶν ἐν τοῖς ληίοις κομιδῆ εὐπορος. τεκμηριώσειε δ' ἂν τις καὶ τοῖσδε, ὅτι δὴ πανταχόθεν τὸν χώρον περιβάλλουσι τὰ Περσῶν ὄρια. 2.4.8 Πόλισμά ἐστιν ἐν Πέρσαις ἐπιφανὲς ἄγαν, ὄνομα Σισαυράνων, ὅπερ ποτὲ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐξελὼν ἐς ἔδαφος καθεῖλεν, ὄμιλον πολὺν τῶν ἐν Πέρσαις ἰπέων ξὺν Βλησχάμῃ τῷ σφῶν ἡγεμόνι δορυαλώτους πεποιη2.4.9 μένος. τοῦτο πόλεως μὲν Δάρας ὁδῷ ἡμέραιν διέχει δυοῖν εὐζώνω ἀνδρί· τούτου δὲ τοῦ Ῥάβδιος σημείοις 2.4.10 διέστηκε τρισὶ μάλιστα. πρότερον μὲν οὖν ἀφύλακτός τε ἦν ὁ χώρος ὅδε καὶ Ῥωμαίοις παντελῶς ἄσημος. οὐκοῦν οὔτε φρουρᾶς οὔτε ὀχυρώματος οὔτε ἄλλου ὄτουοῦν ἀγα2.4.11 τοῦ πρὸς αὐτῶν ἔλαχε πώποτε. Πέρσαις ἀμέλει οἱ τὸν ἀγρὸν γεωργοῦντες, οὔπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, ὥσπερ ἄλλο τι ἀγγαροφοροῦντες, πεντήκοντα ἐπετεῖους χρυσοῦς ἔφερον Πέρσαις, ἐφ' ᾧ ἀδεέστερον κεκτήσονται τὰ αὐτῶν ἴδια καὶ καρπῶν δύνωνται τῶν τῆδε φυομένων 2.4.12 ὀνίνασθαι. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἅπαντα αὐτοῖς μεταπεφυκέναι διεσκεύασατο. τειχίσματι γὰρ τὸ Ῥάβδιος περιβαλὼν κατὰ τῶν πετρῶν τὴν ὑπερβολὴν, αἶπερ ἐκείνη ἀνέχουσιν, ἀπρόσοδον αὐτὸ τοῖς πολεμίοις πεποιήται τὸ 2.4.13 χωρίον, δηλονότι ξυλλαμβανούσης τῆς φύσεως. ἐπεὶ δὲ ὕδατος οἱ τῆδε ὠκημένοι ἐσπάνιζον, ἐν τῇ τῶν σκοπέλων ἀκρωρεία πηγῆς ὡς ἠκιστα οὔσης, ταμιεῖά τε ὑδάτων εἰργάσατο δύο καὶ τὰς ἐκείνη πέτρας πολλαχῆ διορύξας παμπληθεῖς ὑδάτων θησαυροὺς διεπράξατο εἶναι, ὅπως δὴ ξυρρεόντων ὑετίων ἐνταῦθα ὑδάτων ἀδεέστερον αὐτοῖς οἱ τῆδε ἄνθρωποι δύνωνται χρῆσθαι, ὡς μὴ τοῦ ὕδατος πιεζόμενοι τῇ ἀπορίᾳ εὐάλωτοι εἶεν. 2.4.14 Καὶ τὰ ἄλλα δὲ φρούρια πάντα ἐν ὄρει κείμενα, ἅπερ ἐνθένδε τε καὶ ἐκ Δάρας πόλεως ἄχρι ἐς Ἄμιδαν διήκειν ξυμβαίνει, τό τε Κιφᾶς καὶ Σαυρᾶς καὶ Μάργδης τε καὶ Λούρνης τό τε Ἰδριφθὸν καὶ Ἀταχᾶς καὶ Σίφριός τε καὶ Ῥιπαλθᾶς καὶ Βανασυμένων, ἔτι μέντοι καὶ Σινᾶς καὶ Ῥάσιος, καὶ Δαβανᾶς, καὶ ὅσα ἄλλα ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἐστὶ, γελοιώτατα δῆθεν τῷ σχήματι ἀποτεθριγκωμένα τὸ πρότερον ἀνοικοδομησάμενος σὺν τῷ ἀσφαλεῖ ἕς τε τὸ νῦν φαινόμενον κάλλος τε καὶ ὀχύρωμα μεταθέμενος ἀνάλωτα εἶναι καὶ προβεβλῆσθαι Ῥωμαίων τῆς γῆς βεβαιότατα 2.4.15 κατεστήσατο. ἐνταῦθα ὄρος οὐρανόμηκες ἀποκρέματα, 2.4.16 ἀπόκρημνόν τε καὶ προσελθεῖν ἀμήχανον ὅλως. ἐν πεδίῳ δὲ ὑπόκειται χώρα γεώδης τε καὶ μαλθακὴ λίαν, ἀγαθὴ μὲν ἀρόσαι, θρέμμασι δὲ ἀτεχνῶς εὐνομος. ἐπι2.4.17 εἰκῶς γὰρ τῇ πὸς χλοάζει. παμπληθεῖς δὲ κῶμαι παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους εἰσίν. οἰκοῦσί τε αὐτὰς ἄνθρωποι τὰ μὲν ἐς κτήσιν τῶν ἐπιτηδείων εὐδαίμονες, 2.4.18 εὐάλωτοι δέ, εἴ τις προσίοι. ὅπερ αὐτοῖς ἐπηνώρθωσεν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, φρούριον ἐπὶ τοῦ ὄρους τῇ ἀκρωνυχία δειμάμενος, ἵνα δὴ τὰ σφίσις ἐναποθέμενοι τιμιώτατα, ἐπειδὴν προσίοιεν οἱ πολέμιοι, ἀνατρέχοντες δια2.4.19 σώζωνται· Βασιλέων δὲ τὸ φρούριον ἐπωνόμασται. καὶ μὴν καὶ τὰ ἀμφὶ πόλιν Ἄμιδαν φρούρια, πηλῶ τε περιβεβλημένα καὶ τοῖς πολεμίοις βάσιμα παντάπασιν ὄντα, ἐς τὸ ἀκριβὲς ἀνοικοδομησάμενος ἅπαντα ἐς τῆς ἀσφα2.4.20 λείας τὸ ἀκριβέστατον μετεστήσατο. ἐν οἷς τό τε Ἀπάδνας καὶ τὸ Βιρθὸν πολίχνην ἐστίν.

ἅπαντα γὰρ ἀκρι2.4.21 βολογεῖσθαι πρὸς ὄνομα οὐκ εὐπετές ἐστί. συνελόντα δὲ εἰπεῖν ἅπαντα πρότερον τοῖς ἐπιβουλεύουσιν ὑποκείμενα τανῶν ἀνανταγώνιστα πεποίηκεν εἶναι. καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἡ Μεσοποταμία τῷ Περσῶν γένει ἄβατος διαφανῶς ἐστίν. 2.4.22 Οὐ σιωπητέον δὲ οὐδὲ ὅπερ ἐν τῷ Βάρας φρουρίῳ ἐξεῦρεν, οὐπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως. τὰ μὲν γὰρ τοῦ φρουρίου ἐντὸς ἄνυδρα τὸ παράπαν ὄντα ἐτύγχανεν, ἐν ὄρει δὲ ὑψηλῷ μάλιστα κατὰ τὸ κρημνῶδες τὸ Βάρας 2.4.23 τοῦτο πεποίηται. ἔκτοσθεν δὲ αὐτοῦ ὡς ἀπωτάτω ἐν τῇ ὑπωρείᾳ μετὰ τὸ πρηνὲς κρήνη ἦν, ἦνπερ ἐδόκει ἀξύμφορον εἶναι τῷ τειχίσματι τοῦ φρουρίου περιβαλεῖν, ὡς μὴ τις αὐτοῦ μοῖρα ἐν ὑπτίῳ κειμένη εὐάλωτος εἴη. 2.4.24 ἐπενόει δὲ τάδε. τὰ ἐντὸς τοῦ περιβόλου διορύσσειν ἐκέλευεν ἕως ἐς τὸ ὀμαλὲς μάλιστα ἴκωνται. ὅπερ ἐπεὶ ὑπετελέσθη κατὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἐπίταξιν, ἐπιρρέον ἐνταῦθα τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς παρὰ δόξαν ἐφάνη. οὕτω τε καὶ τὸ φρούριον δεδημιούργηται ζῆν τῷ ἀσφαλεῖ καὶ ὕδατος πέρι ἐν ἐπιτηδείῳ φαίνεται κείμενον. 2.5.1 Οὕτω δὲ καὶ Θεοδοσιουπόλεως, τῆς παρὰ ποταμὸν Ἀβόρραν γῆς τῆς Ῥωμαίων προβεβλημένης, τὸν περίβολον, ὄνπερ ὁ χρόνος κατεργάσασθαι μάλιστα ἴσχυσε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῖς τῆδε ἀνθρώποις οὐχ ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας ἐδίδου θαρρεῖν, ἀλλὰ διηνεκὲς ἅπαντας ἐξέπλησσε, δεδισσόμενος ὅτι δὴ οὐκ εἰς μακρὰν αὐτοῖς ἐμπεσεῖται, ἀνοικοδομησάμενος ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ὁ βασιλεὺς οὗτος διακωλύειν τὰς γε κατὰ Μεσοποταμίαν Περσῶν ἐσβολὰς ἱκανῶς ἔσχεν. 2.5.2 Οἷα δὲ καὶ ἐν Κωνσταντίνῃ ἐπιδέδεικται εἰπεῖν ἄξιον. ἦν μὲν τὰ πρότερα ὁ Κωνσταντίνης περίβολος τό τε ὕψος κλίμακι ἀλωτὸς τὴν τε ἄλλην κατασκευὴν εὐέφοδος ἄγαν, ὡσπερ τι πάρεργον γεγεννημένος τοῖς πάλαι ἀν2.5.3 θρώποις. τοσοῦτω γὰρ δειστήκεισαν οἱ πύργοι ἀλλήλων ὥστε, εἰ προσβαλοῦντές τινες ἐς τὴν μεταξὺ χώραν προσίοιεν, οὐκ εἶχον οἱ κατὰ τοὺς πύργους ἐστῶτες καθ' ὅτι ἂν αὐτοὺς ἀμυνόμενοι ἀποκρούοιντο. ἀλλὰ μὴν καὶ χρόνου μήκει πεπονηκῶς ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον τοῦ κατα2.5.4 πεπτωκέναι οὐ μακρὰν που ἐγένετο. πρὸς δὲ καὶ τοιοῦτο τῇ πόλει προτείχισμα ἦν οἷον ἐπιτείχισμα κατ' αὐτῆς γεγονέναι δοκεῖν. οὐ πλέον γὰρ αὐτοῦ ἢ ἐς πόδας τρεῖς ἐγεγόνει τὸ πάχος, καὶ αὐτὸ μέντοι πηλῷ σύνθετον, τὰ μὲν κάτω ἐς ὀλίγον ἐκ λίθου μυλίτου ἀνεστηκός, τὰ δὲ ὑπερθεν ἐκ τοῦ λευκολίθου καλουμένου, σφαλεροῦ τε ὄντος καὶ μαλακοῦ λίαν. ὥστε δὴ ὅλον ἦν τοῖς ἐπι2.5.5 οῦσιν εὐάλωτον. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς τὰ μὲν πεπονηκότα τοῦ περιβόλου νέα τινὶ ἀνεσώσατο οἰκοδομία, καὶ διαφερόντως τὰ πρὸς ἥλιον δύνοντα τετραμμένα καὶ 2.5.6 βορρᾶν ἄνεμον. τοῦ δὲ δὴ ἐρύματος πανταχῇ μεταξὺ πύργων δυοῖν ἄλλον ἐντέθεικε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ πύργοι ἅπαντες ὡς ἀγχοτάτω ἀλλήλοις ὄντες τοῦ περιβόλου προ2.5.7 βέβληνται. ὄλω δὲ τῷ τείχει καὶ πᾶσι πύργοις μέγα τι χρῆμα ὕψους ἐνθέμενος ἄμαχον τοῖς πολεμίοις τὸ τῆς 2.5.8 πόλεως ὀχύρωμα κατεστήσατο. ἀλλὰ καὶ ἀνόδους τοῖς πύργοις κεκαλυμμένας πεποιημένους, τριωρόφους τε αὐτοὺς λίθων ἐπιβολαῖς τεκτηνάμενος κυρτώμασι γεγυνοῖαις θόλων, πυργοκάστελλον αὐτῶν ἕκαστον εἶναι τε 2.5.9 καὶ καλεῖσθαι πεποίηκε. καστέλλους γὰρ τὰ φρούρια τῆς Λατίνων καλοῦσι φωνῇ. ἀλλὰ καὶ ἀμφὶ τοῖς ὕδασιν ἢ 2.5.10 Κωνσταντῖνα τὰ ἀνήκεστα ἔπασχε πρότερον. τὰ μὲν γὰρ ἐκτός, ὅσον ἐκ σημείου ἐνός, πηγαὶ τέ εἰσι ποτίμων ὑδάτων καὶ ἄλλος ἐνθένδε φυεταὶ ἐπιεικῶς μέγα, οὐρανομήκεσι κατάφυτον δένδροις· τὰ μὲντοι ἐντός, ἵνα δὴ οὐκ ἐφ' ὀμαλοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ ἀνάντει τὰς ἀγυῖας συμβαίνει εἶναι, ἄνυδρός τε ἦν ἢ πόλις ἐκ παλαιοῦ καὶ δίψη τε καὶ 2.5.11 ἀμχανία πολλῇ οἱ τῆδε ὠκημένοι ἐς αἰεὶ εἶχοντο. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ὄχετῳ τὸ ρεῖθρον μεταβιβάσας τοῦ τείχους ἐντός, κρήναις τε τὴν πόλιν ἀειρρύτοις διακοσμήσας, οἰκιστὴς ἂν αὐτῆς δικαίως καλοῖτο. τὰ μὲν οὖν ἐς τὰςδε τὰς πόλεις ταύτη Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ εἴργασται. 2.6.1 Ἦν δὲ Ῥωμαίων φρούριον παρὰ ποταμὸν Εὐφράτην ἐν τοῖς Μεσοποταμίας ἐσχάτοις, ἵνα δὴ Ἀβόρρας ποταμὸς τῷ Εὐφράτῃ ἀναμιγνύμενος τὴν ἐκβολὴν ἐν2.6.2 ταῦθα ποιεῖται.

τοῦτο Κιρκήσιον μὲν ὀνομάζεται, βασιλεὺς δὲ αὐτὸ Διοκλητιανὸς ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐδείματο. 2.6.3 Ἰουστινιανὸς δὲ τανῦν βασιλεὺς χρόνου τε μήκει εὐρῶν συντριβὲς γεγονός, ἀπημελημένον δὲ καὶ ἄλλως ἀφύλακτον ὄν, ἐς ὄχρωμα βεβαιοτάτον μετεστῆσατο, πόλιν τε 2.6.4 διεπράξατο μεγέθει καὶ κάλλει περιφανῆ εἶναι. Διοκλητιανὸς μὲν γὰρ τηνικάδε τὸ φρούριον πεποιήται τοῦτο οὐχ ὄλον ἐν κύκλῳ τείχει περιβαλὼν, ἀλλὰ μέχρι μὲν ἐς ποταμὸν Εὐφράτην ἐπεξαγαγὼν τὴν τοῦ περιβόλου οἰκοδομίαν καὶ πύργον ἐκατέρωθι ἀπεργασάμενος ἔσχατον, ἀπολιπὼν δὲ τὴν ἐνθένδε τοῦ χωρίου πλευρὰν ἀτείχιστον ὅλως, ἀποχρῆναι, οἶμαι, τὸ τοῦ ποταμοῦ ὕδωρ ἐς 2.6.5 τὸ τοῦ φρουρίου ὄχρωμα τῆδε ἠγούμενος, προϊόντος δὲ χρόνου τὸν ἔσχατον πύργον, ὃς δὴ ἐτέτραπτο πρὸς ἄνεμον νότον, τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥόθιον παραζύον ἐνδελεχέστατα κατέσεισεν ὄλον, ἔνδηλός τε ἦν ὡς, εἰ μὴ βοηθοίη τις ὃ τι τάχιστα, καταπεσεῖται αὐτίκα δὴ μάλα. 2.6.6 ἐφάνη τοίνυν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τοῦτο πρὸς τοῦ θεοῦ κεκομισμένος ἀξίωμα, πάσης ἐπιμελεῖσθαι καὶ ὡς 2.6.7 ἐνὶ μάλιστα μεταποιεῖσθαι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς· ὃς δὴ οὐ μόνον τὸν πεπονθότα πύργον ἐσώσατο, ἀνοικοδομησάμενος αὐτὸν μυλίῳ λίθῳ καὶ φύσει σκληρῷ, ἀλλὰ καὶ τοῦ φρουρίου τὴν ἀτείχιστον πλευρὰν ζύμπασαν ὀχυρωτάτῳ περιβέβληκε τείχει, διπλασιάσας αὐτῇ πρὸς τῷ πο2.6.8 ταμῷ τὴν ἐκ τοῦ περιβόλου ἀσφάλειαν. πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ προτείχισμα ἐχυρώτατον προσεποίησεν αὐτὸς τῇ πόλει, καὶ διαφερόντως οὐδὲ τῶν ποταμοῖν ἢ ἐς ἀλλήλους ἐπιμιξία τρίγωνον ἀποτελεῖ σχῆμα, ταύτη τε 2.6.9 τὰς ἐνθένδε τῶν πολεμίων ἐπιβουλάς ἀπεκρούσατο. καὶ στρατιωτικῶν δὲ καταλόγων ἄρχοντα τῆδε καταστησάμενος, ὃν δοῦκα καλοῦσι, διηνεκὲς ἐνταῦθα καθιζησόμενον, ἀποχρῶν φυλακτῆριον πεποίηκεν εἶναι τῇ τῆς 2.6.10 πολιτείας ἀρχῇ. καὶ τὸ βαλανεῖον δέ, ὅπερ δημοσίᾳ τὴν χρεῖαν τοῖς τῆδε ὠκημένοις παρέχεται, ἀνόνητον ὅλως τῇ τοῦ ποταμοῦ ἐπιρροῇ γεγεννημένον ἐνεργεῖν τε τὰ ξυνειθισμένα οὐκέτι ἔχον, ἐς τὸν νῦν ὄντα μετέθηκε 2.6.11 κόσμον. ὅσα μὲν γὰρ αὐτοῦ ἀπεκρέματο πρότερον ἐπὶ στερραῖς τῆς οἰκοδομίας ἐστῶτα κατὰ τὸ τῶν λουτρῶν τῇ χρεῖα συνοῖσον (ὧν δὴ ἔνευθε τὸ πῦρ καίεται, χυτρόποδάς τε καλεῖν αὐτὰ νενομίκασι), ταῦτα δὴ ἅπαντα τῇ τοῦ ὕδατος ἐπιρροῇ ἀποκείμενα πρόσθεν εὐρῶν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν χρεῖαν τῷ βαλανεῖῳ διεφθαρμένην, λίθων μὲν αὐτὸς ἐμπεδῶσας ἐπιβολαῖς ὅσα πρότερον ἀπεκρέματο, ἢ ἔπερ μοι εἴρηται, ἐτέραν καθύπερθεν ἀποκρεμάσας οἰκοδομίαν, ἵνα δὴ ἀπρόσοδα τῷ ποταμῷ ἐστίν, ἀνεσώσατο τὴν ἐνθένδε εὐπάθειαν τοῖς τῆδε φρουροῖς. τὰ μὲν δὲ τοῦ Κιρκησίου ἐς τόνδε τὸν τρόπον δεδημιούργηται τῷ βασιλεῖ τούτῳ. 2.6.12 Μετὰ δὲ τὸ Κιρκήσιον φρούριόν ἐστι παλαιόν, Ἄννουκας ὄνομα, οὐδὲρ ἐρείπιον τὸ τεῖχος εὐρῶν οὕτω δὴ μεγαλοπρεπῶς ἀνωκοδομήσατο Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὡς μηδὲ τῶν τινος ἐπιφανεστάτων πόλεων ὀχυρώματος πέρι 2.6.13 τὰ δευτερεῖα τὸ λοιπὸν φέρεσθαι. τρόπῳ δὲ τῷ αὐτῷ καὶ τὰ φρούρια, ὅσα δὴ ἀμφὶ πόλιν Θεοδοσιούπολιν κεῖται, τὰ μὲν ἀτείχιστα τὸ πρότερον ὄντα, τὰ δὲ πηλῷ τε καὶ τῇ ἐνθένδε γελωτοποιίᾳ τετειχισμένα αἵμασιᾶς τρόπον, φοβερὰ τε τανῦν καὶ τὸ παράπαν ἀπρόσβατα τοῖς 2.6.14 ἐπιούσιν εἰργάσατο· τό τε Μαγδαλαθῶν σὺν ἐτέροις δυοῖν, ἅπερ αὐτοῦ ἐκατέρωθεν τυγχάνει ὄντα, καὶ Θαννούριος δύο, μικρόν τε καὶ μέγα, καὶ Βιμισδεῶν καὶ Θήμερες, ἔτι δὲ Βιδάμας καὶ Δαυσαρῶν καὶ Θιόλλα, Φιχάς τε καὶ Ζαμαρθὰς καὶ τὰ λοιπὰ ὡς εἶπεῖν ἅπαντα. 2.6.15 ἦν δὲ τις χῶρος παρὰ Θαννούριος τὸ μέγα, ᾧ δὴ ἐπιχωριάζειν Σαρακηνοῖς τοῖς πολεμίοις διαβαίνουσι ποταμὸν Ἀβόρραν πολλὴ ἐξουσία ἐγένετο, ἔνθεν δὲ ὄρμωμένοις διασκεδάννυσθαι μὲν ἀνά τε τὴν ὕλην δασεῖάν τε καὶ ἀμφιλαφῇ οὕσαν καὶ τὸ ὄρος, ὃ ταύτη ἀνέχει, καταθεῖν τε ἀδεέστερον τοὺς ὠκημένους ἀμφὶ τὰ ἐκείνη χω2.6.16 ρία Ῥωμαίους. ἀλλὰ νῦν πύργον κομιδῇ μέγαν ἐκ λίθου σκληροῦ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ δειμάμενος ἐνταῦθά τε φρουρὰν ἀξιολογωτάτην καταστησάμενος ἀναστέλλειν τὰς τῶν πολεμίων ἐπιδρομὰς παντελῶς ἴσχυσε, τοῦτον

ἐπιτεχνησάμενος κατ' αὐτῶν πρόβολον. 2.7.1 Τὰ μὲν ἐπὶ Μεσοποταμίας τῆδε Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ εἴργασται. ἀναγκαῖον δέ μοι ἐνταῦθα τοῦ λόγου Ἐδέσσης τε καὶ Καρρῶν καὶ Καλλινίκου καὶ τῶν ἄλλων πολιχνῶν ἀπασῶν ἐπιμνησθῆναι, ἄσπερ ἐκείνη ξυμβαίνει 2.7.2 εἶναι, ἐπεὶ καὶ αὐτὰ τοῖν ποταμοῖν μεταξὺ κεῖνται. τὴν Ἐδεσσαν ποταμὸς παραρρεῖ τὸ ρεῦμα βραχύς, Σκιρτὸς ὄνομα, ὃς δὴ ἐκ χωρίων πολλῶν ξυνάγων τὸ ρεῖθρον 2.7.3 ἐπὶ τὴν πόλιν φέρεται μέσην. ἐνθὲνδε τε ἐξίῶν ἐπίπροσθεν ἴεται, ἐπειδὴν αὐτάρκη παρέχεται τῇ πόλει τὴν χρεῖαν τῶν τε εἰσόδων αὐτοῦ καὶ ἐκβολῶν δι' ὀχεταγωγίας κατὰ τὸ τεῖχος πεπονημένων τοῖς πάλαι ἀνθρώποις. 2.7.4 οὗτός ποτε ὁ ποταμὸς, ὄμβρων οἱ ἐπιγενομένων πολλῶν, ὑπερπεφυκώς τε ὑψοῦ ἀνεῖχε καὶ ὡς καταλύσων τὴν 2.7.5 πόλιν ἐπήει. τοῦ τοίνυν προτειχίσματος καὶ τοῦ περιβόλου καθελὼν ἐς τὸ ἔδαφος πολλὴν τινα μοῖραν τὴν πόλιν περιεβάλετο σχεδὸν τι ὅλην, ἔργα τε ἀνήκεστα τῆδε εἰργάσατο. τῶν τε γὰρ οἰκοδομημάτων τὰ κάλλιστα ἐξίτηλα ἐξαπιναίως πεποίηται καὶ τῶν ἀνθρώπων τὸ 2.7.6 τριτημόριον διεχρήσατο. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς μὴ ὅτι ἀνεσώσατο τῇ πόλει τὰ καθηρημένα εὐθὺς ἅπαντα, ἐν οἷς ἢ τε τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησία καὶ ὁ καλούμενος Ἀντίφορος ἦν, ἀλλὰ καὶ ὅπως μὴ τι αὐτῇ καὶ αὐθις 2.7.7 τοιοῦτο ξυμβαίη διεπράξατο σπουδῇ τῇ πάσῃ. πορείαν γὰρ ἑτέραν πρὸ τοῦ περιβόλου τῷ ποταμῷ νεοχοοῦν 2.7.8 ἴσχυσε, τοιαῦδε αὐτὸν περιελθὼν τέχνη. τὰ μὲν ἐν δεξιᾷ τοῦ ποταμοῦ ὑπὲρ τε καὶ χθαμαλὰ πρότερον ἦν, τὰ δὲ δὴ ἐν ἀριστερᾷ ὄρος ἀπότομον, οὐκ ἐπιχωροῦν αὐτῷ ἐπικλίνειν που ἢ ἐκτρέπεσθαι τῆς ξυνειθισμένης ὁδοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τὴν πόλιν αὐτὴν διωθούμενον ἀνάγκη τῇ πάσῃ. οὐ γὰρ ἦν τι αὐτὸν ἐπὶ δεξιᾷ ξυμποδίζον, ἠνίκα ἂν τῆς 2.7.9 πόλεως εὐθὺ φέροιτο. τοῦτο οὖν τὸ ὄρος ἀποτεμῶν ὄλον κοῖλα μὲν τοῦ ποταμοῦ τὰ ἐν ἀριστερᾷ καὶ γλαφυρώτερα τῆς αὐτοῦ πορείας κατεσκευάσατο, ἐν δεξιᾷ δὲ τοῖχον ὑπερμεγέθη ἐκ λίθων ἀμαξιαίων συνέστησεν, ὥστε, εἰ μὲν κατὰ τὰ εἰωθότα ὁ ποταμὸς μέτριος φέρηται, μήποτε ἀποστεροῖτο τῆς ἐνθὲνδε ὠφελείας ἢ πόλις, ἐπειδὴν δὲ τύχη τινὶ ἐς ὕψος ἀρθεῖς ὑπερβλύζοι, μετρία μὲν τις αὐτοῦ ἐκροῆ ἐπὶ τὴν πόλιν κατὰ τὰ ξυνειθισμένα χωροίη, τοῦ δὲ ῥοθίου τὸ ἐπιγινόμενον ἐς τὴν Ἰουστινιανοῦ ἐπιτέχνησιν ἀναγκαστὸν ἴοι, ἐς τοῦ ἵπποδρόμου τὰ ὀπισθεν οὐ μακρὰν που ὄντος τέχνη τε ἀνθρωπεῖα καὶ γνώμη 2.7.10 προμηθεῖ παρὰ δόξαν νενικημένον. ἀλλὰ καὶ τῷ ποταμῷ τῆς πόλεως γινομένῳ ἐντὸς ὀρθῆν τινα πορείας ἀνάγκη ἀπεργασάμενος, ὑπερθὲν τε οἰκοδομίαν ἐκατέρωθι ἐπικρεμάσας, ὡς μὴ ἐκτρέπεσθαι τῆς ὁδοῦ δύναιτο, καὶ τὴν χρεῖαν τῇ πόλει ἐσώσατο καὶ δέους αὐτὴν τοῦ ἐνθὲνδε 2.7.11 ἀπήλλαξεν. ἐτύγχανε δὲ τὸ Ἐδέσσης τεῖχος καὶ προτειχίσμα οὐδὲν τι ἦσσαν διὰ χρόνου μῆκος ἐν τοῖς ἐρειπίοις 2.7.12 ταττόμενον ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον. διὸ δὴ ἄμφω ἀνοικοδομησάμενος βασιλεὺς, νέα τε αὐτὰ κατεστήσατο καὶ 2.7.13 πολλῶ ἐχυρώτερα ἢ πρότερον ἦν. μοῖρα δὲ τις τοῦ Ἐδέσσης περιβόλου φρούριον κέκτηται, ἧς δὴ ἔκτοσθεν τις ἐπανειστήκει λόφος ὡς πλησιαίτατα ὑποκειμένη ἐπὶ 2.7.14 κύπτων ἐνταῦθα τῇ πόλει· ὄνπερ ἐκ παλαιοῦ καταλαβόντες ἐπιτείχισμά τι οἱ ἐπιχώριοι ἐντὸς τοῦ περιβόλου 2.7.15 πεποῖνται, ὡς μὴ ἐπίμαχον ποιοίη τὴν πόλιν. ἀλλὰ ταύτη ἐπιμαχωτέραν αὐτὴν παρὰ πολὺ ἀπειργάσαντο· διατειχίσμα γὰρ ὡς βραχύτατον ἐπὶ τῷ ἀνειμένῳ τῆς γῆς κείμενον καὶ παιδαρίοις τειχομαχίαν ἐμμελετώσιν ἀλώ 2.7.16 σιμον ἦν. οὐ δὴ ἐνθὲνδε καθηρημένου ἕτερον ἐν τῇ τοῦ ὄρους ὑπερβολῇ τεῖχος ἀνέστη, βασιλέως Ἰουστινιανοῦ διαπόνημα, δέος μὲν ἐξ ἐπιθέσεως καθύπερθε γεννησομένης οὐδαμῇ ἔχον, συγκαταβαῖνον δὲ τῇ ὑπωρεῖα μέχρι ἐς τὸ πρηνὲς ἐκατέρωθεν καὶ τῷ περιβόλῳ ἐναρμοζόμενον. 2.7.17 Ἀλλὰ μὴν καὶ Καρρῶν καὶ Καλλινίκου πόλεως τὰ τε τείχη καὶ τὰ προτειχίσματα καθελὼν, ἄπερ ὁ πολὺς αἰὼν μεταξὺ ἐπιρρεύσας διέφθειρε, τανῦν τε ἀκραιφνή ἀπερ 2.7.18 γασάμενος, ἀμαχώτατα κατεστήσατο. ἔτι μέντοι καὶ φρούριον, ὃ ἐν Βάτναις ἦν, ἀτείχιστόν τε καὶ ἀπημελημένον τὰ πρότερα ὄν, τείχεσιν

ἐχυρωτάτοις περιβαλὼν ἐς τὸν νῦν φαινόμενον μετήνεγκε κόσμον. 2.8.1 Ταῦτα μὲν οὖν τρόπῳ, ὧπέρ μοι ἐρρήθη, ἐπὶ τε Μεσοποταμίας καὶ Ὀσροηνῆς τῆς καλουμένης Ἰουστι2.8.2 νιανῶ βασιλεῖ πεποιήται. ὄντινα δὲ τρόπον Εὐφράτου ποταμοῦ τὰ ἐν δεξιᾷ ξυμβαίνει εἶναι, ἐγὼ δηλώσω. τὰ μὲν ἄλλα Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν ὄρια τῆδε πη ἔχει. γειτονοῦσιν ἐκατέρων ἀλλήλοις χωρία, ὀρμώμενοί τε ἀπὸ 2.8.3 τῶν οἰκείων ἀμφοτέροι καὶ διαμάχονται καὶ συμβάλλουσι τὰς συναλλαγὰς, οἷά γε τὰ ἀνθρώπεια, ὀπηνίκα τοῖς τε ἤθεσι καὶ ταῖς πολιτείαις διάφοροι ὄντες χώραν τινὰ 2.8.4 ὁμορον ἔχουσιν. ἐν δέ γε τῇ πάλαι μὲν Κομμαγηνῆ χώρα, τανῦν δὲ καλουμένη Εὐφρατησίᾳ, οὐδαμῆ ἀλλήλων ἄγχιστα ὤκνηται. χώρα γὰρ ἔρημος καὶ ἄγονος ὅλως διορίζει ἐπὶ μακρότατον τὰ Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν ὄρια, 2.8.5 περιμάχτην τε οὐδὲν ἔχουσα. ἐκάτεροι μέντοι ἐν ἐρήμῳ, ἥπερ ἄγχιστα γῆς τῆς πρὸς αὐτῶν οἰκουμένης τυγχάνει οὔσα, φρούρια παρέργως ὠκοδομήσαντο ἐκ πλίνθου 2.8.6 ὠμῆς· ἄπερ ἐπιβουλῆς οὐδεμιᾶς παρὰ τῶν πέλας ἔτυχε πώποτε, ἀλλ' ἀνεπιφθόνως ἀμφοτέροι τῆδε ὠκῆσαντο, ἐπεὶ οὐκ εἶχον οὐδὲν ὅτου ἂν καὶ οἱ ἐναντίοι ἐφεῖντο. 2.8.7 βασιλεὺς δὲ Διοκλητιανὸς τρία φρούρια τὸν τρόπον τοῦτον ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐδείματο· ὧν περ ἓν, Μαμβρὶ ὄνομα, καταπεπονηκὸς τῷ μακρῷ χρόνῳ Ἰουστινιανὸς ἀνενεώσατο βασιλεὺς. 2.8.8 Τοῦτου δὲ τοῦ φρουρίου ἐκ σημείων μάλιστα πέντε ἐς τὰ Ῥωμαίων ἦθη ἰόντι Ζηνοβία ποτὲ Ὀδονάθου γυνὴ τῶν ἐκείνη Σαρακηνῶν ἄρχοντος πόλιν ὠκισέ που ἐνταῦθα τινὰ ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις βραχεῖαν, καὶ τὸ ὄνομα 2.8.9 ἀφῆκε τῇ πόλει. Ζηνοβίαν γὰρ αὐτήν, ὡς τὸ εἶκός, ἐπωνόμασεν. ἀλλὰ πολὺς ἄγαν μετὰ ταῦτα ἐπιρρεύσας ὁ χρόνος ἐρείπιον αὐτῆς τὸν περίβολον κατεστήσατο, ἅτε Ῥωμαίων αὐτῆς ἐπιμελεῖσθαι οὐδαμῆ ἀξιούντων, ἔρημόν 2.8.10 τε αὐτήν τῶν ἐνοικούντων παντάπασι διεργάσατο. παρῆν οὖν Πέρσαις κατ' ἐξουσίαν, ἠνίκα ἂν ἦ βουλομένοις σφίσι, ἐν μέσοις γενέσθαι Ῥωμαίοις, ἀνηκόοις ἔτι τῆς 2.8.11 τῶν πολεμίων ἐφόδου οὔσιν. ἀλλὰ τὴν Ζηνοβίαν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀνοικοδομησάμενος σύμπασαν, οἰκητόρων τε κατακόρως ἐμπλησάμενος, ἄρχοντά τε στρατιωτικῶν καταλόγων καὶ διαρκὲς ἄγαν καταστησάμενος φυλακτήριον, πρόβολον μὲν εἶναι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, 2.8.12 ἐπιτείχιμα δὲ διεπράξατο Πέρσαις· ὅς γε οὐχ ὅσον τὸ πρότερον ἀπέδωκε σχῆμα, ἀλλὰ καὶ πλεῖστον ἐχυρωτέραν εἰργάσατο ἢ πρότερον ἦν. σκόπελοι γὰρ αὐτὴν περι2.8.13 βάλλουσι ὡς ἀγχοτάτω. τοῖς τε πολεμίοις διὰ ταῦτα ἐξῆν τοὺς ἐκ τοῦ περιβόλου ἀμυνομένους κατὰ κορυφὴν 2.8.14 ἐνθένδε βάλλειν. ὅπερ ἀποκρούεσθαι διὰ σπουδῆς ἔχων οἰκοδομίαν τινὰ τῇ τοῦ περιβόλου ὑπερβολῇ ἐτέραν ἐνήψε κατ' αὐτὸ μάλιστα τὸ τῶν σκοπέλων γειτόνημα, προκάλυμμα τοῖς ἐνθένδε μαχομένοις ἀεὶ ἐσομένην. περὰ τὴν οἰκοδομίαν καλοῦσι ταύτην ἐπεὶ ὡσπερ ἀποκρέμασθαι 2.8.15 τοῦ τείχους δοκεῖ. ἅπαντα μὲν οὖν ὅσα βασιλεὺς ἐπὶ Ζηνοβίας εἰργάσατο φράσαι ἀμήχανον, ἐπεὶ ἐν χώρῳ ἐπὶ μακρότατον ἀγείτονι οὔσαν καὶ διὰ τοῦτο μὲν ἐν κινδύνοις ἀεὶ ἐσομένην, ἐπικουρίας δὲ τυχεῖν Ῥωμαίων πλησιοχώρων οὐκ ὄντων αὐτῇ οὐκ ἂν δυναμένην, βεβαιοτάτης, ὡς τὸ εἶκός, ἐπιμελείας μάλιστα πάντων ἠξίωσεν· ὀλίγα δὲ μοι ἄττα τῶν τῆδε πεπραγμένων γεγράψεται. 2.8.16 Παραρρεῖ μὲν τὴν Ζηνοβίαν Εὐφράτης ποταμὸς πρὸς ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον, ὡς ἀγχοτάτω τοῦ ἐκείνη περιβόλου ἰῶν, ὀρῶν δὲ παρ' αὐτὸν ὑψηλῶν ἀνεχόντων ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ διασκεδάννυσθαι οὐδαμῆ ἔχων, ἀλλ' ἀνάγκη τοῦ γειτονήματος τῶν ἐνταῦθα ὀρῶν, ταῖς τε ὄχθαις σκληραῖς οὔσαις πεπιεσμένος καὶ ἐν στενῷ μάλιστα ξυνάγων τὸ ρεῦμα, ἐπειδὴν αὐτῷ ὄμβρων ἐπιγενομένων ὑπερβλύζειν ξυνενεχθεῖν, ἐπιχυθεῖς τῷ τείχει, εὐθύς οὐκ ἀμφὶ τὰ θεμέλια μόνον, ἀλλ' ἄχρι ἐς τὰς 2.8.17 ἐπάλλξεις ἐπέκλυζεν. οὐ δὴ τῷ ῥοθίῳ καταβεβρεγμένου ξυνέβαινε τὰς ἐπιβολὰς ξυγχεῖσθαι τῶν λίθων, ἐπὶ σφα2.8.18 λεραῖς τε αὐτῶν τὸ λοιπὸν τῆς ξυνηθήκης ἐστάναι. ἀλλὰ λίθον παμμεγέθη ἐκ λίθου μυλίου πρόβολον τῷ περιβόλῳ ἰσομήκη ἀπεργασάμενος ἐνταῦθα μὲν ἀεὶ ἐνοχλεῖν τὸ τοῦ ποταμοῦ κλυδώνιον

ὑπερβλύζοντος κατηνάγκασεν, ἐλεύθερον δὲ τὸ παράπαν τῆς ἐνθένδε λώβης τὸ τεῖχος ἀφῆκεν, ἦν καὶ τὰ μάλιστα ὁ ποταμὸς κυμαίνων ἐς ὕψος 2.8.19 ἐγειρήται μέγα. ταύτης δὲ τῆς πόλεως τὸν περίβολον, ὃς δὴ αὐτῆς ἐτέτραπτο πρὸς βορρᾶν ἄνεμον, πεπονηκότα παντάπασι χρόνου μήκει εὐρών, παρέλυσεν μὲν σὺν τῷ προτειχίσματι ἐς τὸ ἔδαφος, ἀνωκοδομήσατο δὲ οὐχ ἥπερ τὸ πρότερον ἦν, ἐπεὶ ἐνταῦθα αἱ τῆς πόλεως οἰκοδομῆσαι στενοχωρούμεναι μάλιστα τοὺς ταύτη ὠκημένους ἠνίων. 2.8.20 ἀλλὰ τὴν προτέραν ὑπερβὰς τῶν τε θεμελίων τοῦ περιβόλου καὶ τοῦ προτειχίσματος χώραν, ἔτι μέντοι καὶ τὴν τάφρον αὐτήν, ἐνταῦθα τὸ τεῖχος ἐδείματο ἀξιοθέατόν τε καὶ διαφερόντως εὐπρόσωπον, ταύτη εὐρυτέραν παρὰ 2.8.21 πολὺ τὴν Ζηνοβίαν πεποιημένος. ἀλλὰ καὶ λόφος τις πρὸ τῆς πόλεως ἄγχιστα τῆς πόλεως εἰστήκει πρὸς δύοντά που τὸν ἥλιον· ἐξ οὗ δὴ παρῆν τοῖς ἐπιούσιν αἰεὶ βαρβάροις βάλλειν κατὰ κορυφήν ἀδεέστερον τοὺς τε ἀμυνομένους αὐτῆς καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς ἐν μέσῃ πρὸς 2.8.22 λει ἐστῶτας. τούτῳ οὖν τῷ λόφῳ τεῖχισμα ἐνάψας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐκατέρωθεν, ἐντὸς τε αὐτὸν τῆς Ζηνοβίας καταστησάμενος, ἔξυσε μὲν ὅλον ἐνδελεχέστατα, ὡς μή τις κακουργήσων ἐνθένδε ἄνιοι, τεῖχισμα δὲ ἄλλο τοῦ λόφου ὑπερθεῖν ἔθετο, ἀπρόσοδόν τε ὅλως τὴν πόλιν 2.8.23 οὕτως τοῖς ἐπιβουλεύειν ἐθέλουσιν ἀπειργάσατο. τοῦ μὲν γὰρ λόφου ἐκτὸς κοίλην εἶναι τὴν γῆν ἐς ἄγαν συμβαίνει, καὶ διὰ τοῦτο ἐγγυτέρω ἰέναι τοὺς πολεμίους 2.8.24 ἀδύνατον. ὑπὲρ γῆν δὲ τὴν κοίλην εὐθὺς τὰ ὄρη ἀνέχει, ἃ πρὸς ἥλιον δύοντα τέτραπται. οὐ μόνον δὲ τῇ πόλει τὰ ἐς τὴν ἀσφάλειαν οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπρυτάνευσεν, ἀλλὰ καὶ ἱερὰ ταύτη ἀνέθηκε καὶ στρατιωτικῶν σημείων 2.8.25 οἰκίας. ἔτι μέντοι λουτρῶνας καὶ στοὰς προσεποίησεν αὐτῇ δημοσίας. ἐς ταῦτα δὲ πάντα Ἰσιδωρὸς τε καὶ Ἰωάννης μηχανοποιοὶ τὴν ὑπουργίαν παρέσχοντο, Βυζάντιος μὲν Ἰωάννης, Ἰσιδωρὸς δὲ Μιλήσιος γένος, Ἰσιδώρου ἀδελφιδουῖ, οὐπὲρ ἔμπροσθεν ἐπεμνήσθη, νεανία μὲν ἄμφω, δύναμιν δὲ φύσεως ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ἐπιδειξάμενοι καὶ τῇ ἐμπειρίᾳ τῶν τοῦ βασιλέως συνακμάσαντες ἔργων. 2.9.1 Μετὰ δὲ τὴν Ζηνοβίαν τὸ Σούρων πόλισμα, πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ κείμενον, οὕτω δὴ εὐκαταφρόνητον τὸ τεῖχισμα εἶχεν ὥστε Χοσρόην προσβαλόντα ποτὲ οὐδὲ ὅσον ἡμιώριον ἀπεκρούσατο, ἀλλ' εὐθυρὸν ἐάλω 2.9.2 Πέρσας. ἀλλὰ καὶ τοῦτο, ὡσπερ Καλλίνικον, Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀνοικοδομησάμενος τὸ πολίχνιον ὅλον τείχει τε ἐχυρωτάτῳ περιβαλὼν καὶ προτειχίσματι κρατυνάμενος μηκέτι εἴκειν προσβάλλουσι πολεμίους διεσκευάσατο. 2.9.3 Ἔστι δὲ τις νεὼς Σεργίῳ ἀνεῖμενος ἐν τῇ Εὐφρατησίᾳ ἐπιφανεῖ ἀγίῳ, ὃν δὴ σέβοντες τε καὶ τεθηπότες οἱ πάλοι ἄνθρωποι Σεργιούπολιν τε ἐπωνόμασαν τὸ χωρίον καὶ τειχίσματι βραχυτάτῳ περιβεβλήκεσαν, ὅσον τοὺς ἐκείνη Σαρακηνοὺς ἀποκρούεσθαι οἷόν τε εἶναι ἐξ ἐπι2.9.4 δρομῆς αὐτὸ ἐξελεῖν. ἀδύνατοι γὰρ τειχομαχεῖν εἰσι Σαρακηνοὶ φύσει, καὶ τι αὐτῶν, ἂν οὕτω τύχοι, τεῖχισμα φαυλότατον καὶ πηλῷ σύνθετον ἐμπόδιον τῇ ὁρμῇ 2.9.5 γίνεται. ἀλλ' ὕστερον ὁ νεὼς οὗτος κειμηλίῳ προσόδῳ 2.9.6 δυνατός τε καὶ ἀπόβλεπτος διὰ παντὸς ἦν. ὃ δὴ λογισάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὸ πρᾶγμα εὐθὺς ἐν ἐπιμελείᾳ πεποίηται, τείχει τε ἀξιολογωτάτῳ ἐν τοῖς μάλιστα περιβέβληκε, καὶ ὑδάτων θησαυρίσας μέγα τι χρῆμα πλή2.9.7 θειν αὐτοῖς ἐσκευάσατο. ἔτι μέντοι καὶ οἰκίας τε καὶ στοὰς καὶ τὰς ἄλλας οἰκοδομίας τῷ χωρίῳ ἐντέθεικεν, 2.9.8 ἃ δὴ πόλεως ἐγκαλλωπίσματα γίνεσθαι εἴωθεν. ἀλλὰ καὶ φρουρὰν τῆδε στρατιωτῶν εἰς καιρὸν τοῦ περιβόλου 2.9.9 ἀμυνομένων ἰδρύσατο. Χοσρόης ἀμέλει ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἐν σπουδῇ πεποιημένος τὴν πόλιν ἐλεῖν στρατεύμα τε αὐτῇ ἐπὶ πολιορκία πολὺ ἐπιστήσας ἄπρακτος ἐνθένδε ὀχυρώματος ἰσχύϊ τὴν προσεδρείαν διέλυσε. 2.9.10 Καὶ πολίσματα δὲ καὶ φρούρια πάντα ἐν ἐσχατιαῖς τῶν Εὐφρατησίας ὀρίων ὄντα τῆς ὁμοίας ἐπιμελείας ἠξίωσε, Βαρβαλισσοῦ τε καὶ Νεοκαισαρείας καὶ τοῦ Γαβούλων καλουμένου καὶ τῆς πρὸς Εὐφράτῃ τῷ ποταμῷ Πεντακωμίας καὶ τοῦ Εὐρωποῦ, ἔτι

μέντοι καὶ τοῦ καλουμένου Ἡμερίου τὰ τείχη εὐρῶν πῆ μὲν παρέργως τε καὶ ἐπὶ σφαλερᾶς τῆς οἰκοδομίας γεγενημένα, πῆ δὲ καὶ μόνῳ περιβεβλημένα πηλῶ, πιεζόμενα δὲ καὶ ὕδατος ἀπορία πολλῇ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῖς πολεμίοις εὐκαταφρόνητα παντάπασιν ὄντα, καθεῖλε μὲν εἰς τὸ ἔδαφος, ἐς δὲ τὸ ἀκριβὲς λίθων ἐπιβολαῖς σκληρῶν μάλιστα δειμάμενος εὐθὺς ἅπαντα, εὐρους τε καὶ ὕψους μέγα τι χρῆμα τῷ ἔργῳ κατὰ λόγον ἐνθέμενος, καὶ ὑδάτων ταμιεῖα τεκτηνάμενος πανταχόσε τῶν ὀχυρωμάτων παμπληθῆ, ταῦτά τε κατακορῆ ὕδασι ὀμβρίοις καταστησάμενος ἅπαντα, ἰδρυσάμενος δὲ καὶ φρουρῶν ὄμιλον, ἐς τὴν νῦν φαινομένην ἀσφάλειαν καρτερώτατα τὴν αὐτοῦ ἐπικρά2.9.11 τειαν μετεβίβασεν. ἃ δὲ ἐπὶ μακρότατον ἄν τις διασκοπούμενος τὰς τε ἄλλας ἀπάσας Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἀγαθοεργίας ὑπεριδῶν, τούτου δὴ μόνου φαίη ἂν εἴνεκα τὴν βασιλείαν παραλαβεῖν, τοῦ θεοῦ δηλονότι τὰ τῆς σωτηρίας Ῥωμαίων τῷ γένει διηνεκὲς πρυτανεύοντος. 2.9.12 Πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ τὴν Ἰεράπολιν, ἥπερ ἀπασῶν πρώτη τῶν τῆδε πόλεων τυγχάνει οὕσα, λαβὼν ἀποκειμένην τοῖς ἐπιβουλεύειν ἐθέλουσι, προμηθεῖ διεσώσατο 2.9.13 γνώμη. χώραν τε γὰρ ἔρημον τὰ πρότερα περιβεβλημένην πολλὴν καὶ διὰ τοῦτο ἀφύλακτον οὖσαν, τῶν μὲν ἀνονήτων αὐτὴν περιόδων ἀπήλλαξεν, ἐπιτομώτερον δὲ σὺν τῷ ἀσφαλεῖ καταστησάμενος τὸν περίβολον, ἕς τε τὸ τῆς χρείας ἀναγκαῖον ξυναγαγὼν ἐχυρωτάτην τανῦν 2.9.14 ἐν τοῖς μάλιστα διεπράξατο τὴν πόλιν εἶναι. οὗ δὲ καὶ τόδε ἀγαθὸν εἴργασται. πότιμον ὕδωρ ἐκ μυχῶν τῆς γῆς ἀνεισιν ἐν μέσῃ πόλει διηνεκῶς, λίμνην τέ τινα ἐνταῦθα 2.9.15 εὐρεῖαν ποιεῖται. τοῦτο πολεμίων μὲν, ἂν οὕτω τύχοι, προσεδρευόντων γίνεται τῇ πόλει σωτήριον, ἐν δὲ ἀγαθοῖς πράγμασι οὐκ ἀναγκαῖον αὐτῇ ξυμβαίνει εἶναι, 2.9.16 ἕξωθεν εἰσαγομένων ὑδάτων πολλῶν· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου εἰρήνη μακρᾶ συμβεβηκότες οἱ τῆδε ὤκημένοι, ἀνάγκης δὲ οὐδεμιᾶς ἐς πείραν ἔλθόντες, ἐν ὀλιγωρία τοῦτο πεποιήνται. οὐ γὰρ οἶδεν ἀνθρώπου φύσις ὑπὲρ 2.9.17 τῶν παρόντων κακῶν ἐν εὐδαιμονίᾳ βουλεύεσθαι. ῥύπου τοίνυν τὴν λίμνην ἐνδεδεχέστατα ἐνεπλήσαντο, νηχόμενοι τε καὶ πλυνούς ἐνταῦθα ποιούμενοι καὶ ἀπορριπτοῦντες φορυτοὺς ἅπαντας * * * 2.9.18 Ἔκειτο δὲ καὶ ἄλλα ἄττα ἐν ταύτῃ δὴ τῇ Εὐφρατησίᾳ χωρία, Ζεῦγμά τε καὶ Νεοκαισάρεια, ἃ δὲ πολίχνη μὲν ἄχρι ἐς τὸ ὄνομα ἦσαν, τείχεσι δὲ περιεβέβληντο αἶμα2.9.19 σιᾶς τρόπον. ὧ τῷ μὲν γὰρ τῆς οἰκοδομίας κολοβῶ ἐσβατὰ πόνῳ οὐδενὶ τοῖς πολεμίοις ἐγίνετο, ἀδεέστερον ἐς αὐτὰ ἐσπηδᾶν ἔχουσι, τῷ δὲ στενῷ λίαν ἀφύλακτα, οὐκ ἐχόντων τὸ παράπαν τῶν ἐνταῦθα φρουρῶν ὅποι 2.9.20 ἂν ἐστῶτες ἀμύνοντο. ἀλλὰ καὶ ταῦτα Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τείχεσιν ἀληθέσι περιβαλὼν εὐρους τε καὶ ὕψους ἰκανῶς ἔχουσι, καὶ τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ κρατυνάμενος, πόλεις τε διεπράξατο καλεῖσθαι δικαίως καὶ κρείσσους εἶναι τῆς τῶν πολεμίων ἐπιβουλῆς. 2.10.1 Ἀλλὰ καὶ τῶν πόλεων τὰς Χοσρόη ἀλούσας (ἠνίκα ὁ βάρβαρος οὗτος ἀλογήσας τὰ παρ' αὐτοῦ ὁμωμοσμένα ἐν ταῖς ἀπεράντοις σπονδαῖς καὶ τὰ διδόμενά οἱ ἐπ' αὐταῖς χρήματα, καὶ βασκανία μὲν ἐς Ἰουστινιανὸν βασιλέα ἐχόμενος, οἷς δὲ Λιβύης τε καὶ Ἰταλίας τῷ πολέμῳ κύριος γέγονε, καὶ τὴν ἐς τὰ ὁμωμοσμένα πίστιν περὶ ἐλάσσονος τῆς ἐς ταῦτα λύσεως πεπονημένος. καιροφυλακήσας δὲ ἀπολελειμμένον ἐν τῇ ἐσπερία ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον τὸν Ῥωμαίων στρατὸν αὐτάγγελος ἐσβέβληκεν ἐς Ῥωμαίων τὴν γῆν, ἀνηκόων ἔτι Ῥωμαίων ὄντων τῆς τῶν πολεμίων ἐφόδου) ἐς τοῦτο δὴ μετεστήσατο βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀσφαλείας καὶ κόσμου ὥστε ἀπάσας εὐδαιμονεστέρας κατὰ πολὺ τανῦν ἢ πρότερον εἶναι, καὶ μηκέτι περὶ τὰς τῶν κακουργησόντων βαρβάρων ἐφόδους περιδεεῖς εἶναι, μηδέ τινη μηχανῇ πρὸς τὰς ἐπιβουλάς ὑπόπτως ἔχειν. 2.10.2 Μάλιστα δὲ ἀπασῶν Ἀντιόχειαν, ἣ νῦν Θεοῦπολις ἐπικέκληται, κόσμου τε καὶ ὀχυρώματος ἐνεπλήσατο πολλῶ 2.10.3 μείζονος ἢ πρότερον εἶναι ξυνέβαινε. ἦν μὲν γὰρ αὐτῆς τὸ παλαιὸν ὁ περίβολος μακρὸς τε ὑπεράγαν καὶ περιόδων πολλῶν ἀτεχνῶς ἔμπλεως, πῆ μὲν τὰ πεδία περιβάλλων

οὐδενὶ λόγῳ, πῆ δὲ τὰς τῶν σκοπέλων ὑπερβολάς, 2.10.4 καὶ ἀπ' αὐτοῦ πλείοσιν ἐπιβουλαῖς ὑποκείμενος. συστείλας δὲ αὐτὸν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς κατὰ τὸ χρεῖα ξυνοῖσον, οὐ ταῦτα φρουρεῖν, ἄπερ καὶ πρότερον, ἀλλὰ τὴν 2.10.5 πόλιν ἐς τὸ ἀκριβὲς πεποιήκε μόνην. τὰ μὲν γὰρ κάτω τοῦ περιβόλου, ἔνθα ἡ πόλις ἐπικινδύνως εὐρύνεται, ἐν μαλακῷ τε πεδίῳ κειμένη καὶ περιουσία τειχίσματος ἀφύλακτος οὔσα, μεταβιβάζει ὡς ἐνδοτάτω, ἐπικαιριώτατα στενοχωρήσας ἐνταῦθα τὴν πόλιν, περιστελλομένην τῷ 2.10.6 πεπιέσθαι. ποταμὸν δὲ Ὀρόντην, ὅσπερ αὐτὴν παρέρρει ἐν περιόδοις τὰ πρότερα οὔσαν, διωθήσατο μεταπο2.10.7 ρευθέντα τὸ ρεῖθρον τῷ περιβόλῳ γειτονεῖν. αὐθις ὀχεταγωγία τὸν ροῦν ὡς ἀγχοτάτω περιελίξας, ταύτη τε καὶ τὸ σφαλερὸν τῆς ἀμετρίας ἀνήκε τῇ πόλει καὶ τὴν ἐκ 2.10.8 τοῦ Ὀρόντου ἀσφάλειαν ἀνεσώσατο. ἐνταῦθά τε νεοχμώσας γεφύρας ἐτέρας ζεύγματα τῷ ποταμῷ νέα ἐντέθεικε, περιαγαγὼν δὲ ὡς πορρωτάτω τῆς χρεῖας αὐτόν, εἶτα τὴν 2.10.9 προτέραν ἀπέδωκε πορείαν τῷ ρεῖθρῳ. τὰ μέντοι ἄνω ἐς τὸ κρημνώδες αὐτῷ κατὰ τάδε διαπεπόνηται. ἐν τῇ τοῦ ὄρους ὑπερβολῇ, ἦνπερ Ὀροκασσιάδα καλοῦσι, πέτρα τις τοῦ τείχους ἐκτὸς ὡς ἀγχοτάτω ἐτύγχανεν οὔσα, ἐξ ἀντιπάλου τε τοῦ περιβόλου ἐνταῦθα κειμένη καὶ λίαν ἐπι2.10.10 μαχώτατον αὐτὸν τιθεμένη. Χοσρόη ἀμέλει ἐνθένδε ἡ πόλις ἐάλω, ἦπερ μοι ἐν λόγοις τοῖς ἐπιτηδεῖσις ἐρρήθη. τὰ δὲ τοῦ περιβόλου ἐντὸς ἔρημος τε χώρα ἐπὶ πλείστον 2.10.11 καὶ δύσοδος ἦν. πέτραι γὰρ ὑψηλαὶ καὶ χαράδραι ἀνέκβατοι διακεκλήρωνται τὸν χῶρον ἐκεῖνον, ἀδιεξόδους τὰς ἐνθένδε ποιούμεναι τρίβους, ὡσπερ ἀλλοτρίου ἐνταῦθά 2.10.12 τινος, ἀλλ' οὐ τῶν Ἀντιοχέων τοῦ τείχους ὄντος. χαίρειν τοίνυν πολλὰ τῇ πέτρᾳ φράσας, ἦπερ ἐν γειτόνων τῷ τείχει οὔσα εὐάλωτον αὐτὸ διαφανῶς ἐσκαιώρητο, ὡς πορρωτάτω αὐτῆς περιβάλλειν τὴν πόλιν ἔγνω, ἀβουλίας πέρι τῶν πρότερον αὐτὴν δειμαμένων ἀπὸ τῶν πραγμάτων 2.10.13 τῆς πείρας πεποιημένος τὴν μάθησιν. χώραν τε ὁμαλὴν μάλιστα τοῦ τείχους ἐντὸς τὴν τὰ πρότερα κρημνώδη οὔσαν ἀπεργασάμενος, ἀνόδους ταύτη πεποιήται οὐχ ὅσον ἀνδράσι πεζοῖς, ἀλλὰ δὴ καὶ ἵππευσι βασίμους, ἔτι μὲν 2.10.14 τοι καὶ ἀμαξηλάτους τὸ λοιπὸν οὔσας. ἀλλὰ καὶ βαλανεῖα καὶ ὑδάτων ταμιεῖα ἐν τοῖς ὄρεσι πεποιήται τούτοις τοῦ τείχους ἐντὸς. φρέαρ τε ὤρυξεν ἐν πύργῳ ἐκάστῳ, τὴν πρότερον ἀνυδρίαν ἐνταῦθα οὔσαν ὑδασιν ὑετίσις ἰώμενος. 2.10.15 Ὅσα δὲ καὶ ἀμφὶ τῷ χειμάρρῳ πεποιήται, ὅς ἐκ τούτων δὴ τῶν ὀρέων κάτεισιν, εἰπεῖν ἄξιον. ὄρη μὲν ἀπότομα δύο τῇ πόλει ἐπῆρται, ἀλλήλοισιν ξυγιόντα ὡς ἀγχο2.10.16 τάτω. τούτων θάτερον μὲν Ὀροκασσιάδα καλοῦσι, τὸ δὲ δὴ ἕτερον Σταυρὶν κέκληται. ἀπολήγοντα δὲ πη αὐτὰ νάπη τις ζεύγνυσι καὶ χαράδρα μεταξὺ οὔσα, χειμάρρουν ἀποτελοῦσα, ἐπειδὴν ὕοι, Ὀνοπνίκτην ὄνομα, ὅς δὴ ἐξ ὑπερδεξιῶν κατιῶν ὑπερθέν τε τοῦ περιβόλου φερόμενος ἐπὶ μέγα τε, ἂν οὕτω τύχη, ἐξανιστάμενος, διεσκεδάννυτο μὲν ἐς τοὺς τῆς πόλεως στενωπούς, ἀνήκεστα 2.10.17 δὲ κακὰ τοὺς ταύτη ὠκνημένους εἰργάζετο. ἀλλὰ καὶ τούτου τὴν ἄκρην Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς εὖρατο τρόπῳ τοιῶδε. πρὸ τοῦ περιβόλου, ὄνπερ ἄγχιστα τῆς χαράδρας ξυμβαίνει εἶναι, ἐξ ἧς ὁ χειμάρρως ἐπὶ τὸ τείχισμα ἴετο, τοῖχον ἐδείματο ὑπερμεγέθη, ἐκ κοίλης χαράδρας διήκοντα ἐς ἐκάτερον τοῖν ὀροῖν μάλιστα, ὡς μηκέτι περαιτέρω ἰέναι κυματοῦντι τῷ ποταμῷ δυνατὰ εἶη, ἀλλ' 2.10.18 ἐπὶ μακρότερον ξυνιστάμενος ἐνταῦθα λιμνάζοι. ἐν δὲ τῷ τοίχῳ θυρίδας ποιησάμενος ἐνθένδε ἀπορρέοντα ὑπολήγειν κατὰ βραχὺ ἀνάγκη χειροποιήτω τὸν χειμάρρουν διεσκεύασατο, οὐκέτι λάβρως τῷ παντὶ ρεύματι τῷ περιβόλῳ προσβάλλοντα, καὶ διὰ τοῦτο ὑπερβλύζοντά τε καὶ τὴν πόλιν κατεργαζόμενον, ἀλλὰ πρᾶως τε καὶ προσηνῶς ὑπορρέοντα, ἦπερ μοι εἴρηται, ταύτη τε τῇ ἐκροῇ διὰ τῆς ὀχεταγωγίας ἰόντα ὅποι ἂν αὐτὸν βουλομένοις ἢ περιάγειν οὕτω μέτριον γεγεννημένον τοῖς πάλαι ἀνθρώποις. 2.10.19 Τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῷ Ἀντιοχείας περιβόλῳ τῆδε Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἰργασται. καὶ ζύμπασαν δὲ πρὸς τῶν πολεμίων καταφλεχθεῖσαν

άνωκοδομήσατο τὴν πόλιν 2.10.20 αὐτός. τετεφρωμένων γὰρ πανταχόσε καὶ καθηρημένων ἀπάντων, λόφων τε μόνον ἐκ πόλεως ἐξηθρακωμένης ἐπανεστηκότων πολλῶν, ἄπορον τοῖς Ἄντιοχεῦσιν ἐγίνετο τὴν τε χώραν ἐπιγνῶναι τῆς ἐκάστου ἰδίας οἰκίας γενομένης τὰ πρῶτα ἐκφορήσασι τὸ συμπτωθὲν ἅπαν, οἰκίας τε πυρκαϊᾶς περικαθῆραι τὰ λείψανα, ἔτι μέντοι δημοσίων στοῶν ἢ περιστύλων αὐλῶν οὐδαμῆ οὐσῶν, οὐδὲ ἀγορᾶς πη καθισταμένης, οὐδὲ τῶν στενωπῶν τὰς ἀγυῖας διαιρούντων τῇ πόλει, οἰκίας τινὸς οἰκοδομίαν ἀπαυθαδιά2.10.21 σασθαι. ἀλλὰ βασιλεὺς οὐδεμιᾶ μελλήσει ὡς ἀπωτάτω τῆς πόλεως τὰ καθηρημένα μετενεγκῶν, ἐλεύθερόν τε τὸν ταύτη ἀέρα ζῆν τοῖς ἔνερθεν τῶν ἐνοχλούντων καταστησάμενος, πρῶτα μὲν τὰ ἐδάφη πανταχόθι τῆς πόλεως λίθοις 2.10.22 ἀμαξιαίοις ἐκάλυψεν· ἔπειτα δὲ στοαῖς τε καὶ ἀγοραῖς αὐτὴν διακρίνας, καὶ διελῶν μὲν τοῖς στενωποῖς ἀμφοδούς ἀπάσας, ὄχετους δὲ καὶ κρήνας καὶ ὑδροχόας καταστησάμενος, ὅσοις ἢ πόλις κεκόμψευται, θέατρόν τε αὐτῇ καὶ βαλανεῖα πεπονημένος, καὶ ταῖς ἄλλαις δημοσίαις οἰκοδομίαις ἀπάσαις κοσμήσας, αἷσπερ εὐδαιμονία διαφαίνεσθαι πόλεως εἴωθε, τεχνιτῶν δὲ καὶ ἐπιδημιούργων πλήθος ἐπαγαγὼν ῥᾶόν τε καὶ ἀπονώτερον τοῖς ἐνοικοῦσι παρέσχετο 2.10.23 δεῖμασθαι τὰς αὐτῶν ἰδίας οἰκίας. οὕτω τε Ἄντιόχειαν ἐπιφανεστέραν γεγενῆσθαι τανῦν ἢ πρότερον ἦν ζυνηνέ2.10.24 χθη. ἀλλὰ καὶ ἱερὸν ἐνταῦθα τῇ θεοτόκῳ πεποιήται μέγα. οὗ δὴ τό τε κάλλος καὶ τὸ ἐς ἅπαντα μεγαλοπρεπὲς ἐπελθεῖν λόγῳ ἀμήχανον· ὃ δὴ καὶ προσόδῳ ἐτίμησε χρημᾶ2.10.25 των μεγάλων. ἔτι μέντοι καὶ Μιχαὴλ τῷ ἀρχαγγέλῳ νεῶν παμμεγέθη ἐδείματο. προὔνόησε δὲ καὶ τῶν ἀρρωστήμασι πονουμένων ἐνταῦθα πτωχῶν, οἰκία τε σφίσι καὶ τὰ ἐς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τῶν νοσημάτων ἀπαλλαγὴν ἐπιτηδεῖω καταστησάμενος ἅπαντα, χωρὶς μὲν ἀνδράσι, χωρὶς δὲ γυναιξί, καὶ οὐδὲν τι ἦσσαν τοῖς ξένοις ἐπὶ καιροῦ γενομένοις ἐνταῦθα ἐνδήμοις. 2.11.1 Οὕτω δὲ καὶ Χαλκίδος πόλεως τὸν περίβολον, ἐπισφαλῶς τε ἀρχὴν γεγονότα καὶ ὑπὸ τῶν ἐτῶν κατερρακωμένον, σὺν τῷ προτειχίσματι ἀνανεωσάμενός τε καὶ πολλῶ ἐχυρώτερον καταστησάμενος ἢ πρότερον ἦν, ἐς τὸν νῦν φαινόμενον πεποιήται τρόπον. 2.11.2 Ἦν δὲ τι ἐπὶ Συρίας κομιδῇ ἀπημελημένον πολίχινον, Κῦρος ὄνομα, ὅπερ Ἰουδαῖοι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐδείμαντο, δορυάλωτοι μὲν ἐκ Παλαιστίνης ἐς τὴν Ἀσσυρίαν ἀποκεκομισμένοι πρὸς τοῦ Μήδων στρατοῦ, παρὰ Κύρου δὲ βασιλέως ἀφειμένοι πολλῶ ὕστερον· διὸ δὴ καὶ Κῦρον τὸ χωρίον ἐκάλεσαν, ταῦτα τῷ εὐεργέτῃ ἐκτίνοντες χαρι2.11.3 στήρια. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἢ Κῦρος τά τε ἄλλα 2.11.4 ὑπερώφθη καὶ ἀτείχιστος ὅλως μεμένηκεν. ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἅμα μὲν πρόνοιαν τῆς πολιτείας ποιούμενος, ἅμα δὲ καὶ τοὺς ἀγίους Κοσμάν τε καὶ Δαμιανὸν τὰ μάλιστα σέβων, ὧν δὴ ἀγχιστά πη τὰ σώματα καὶ ἐς ἐμὲ κεῖται, πόλιν εὐδαίμονα καὶ λόγου ἀξίαν πολλοῦ, τείχους τε ἀσφαλείᾳ ἐχυρωτάτου καὶ φρουρῶν πλήθει καὶ οἰκοδομιῶν δημοσίων μεγέθει, καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς τῷ ἐς ἄγαν μεγαλοπρεπεῖ, πεποιήται Κῦρον. 2.11.5 ταύτης δὲ τῆς πόλεως τὰ μὲν ἐντὸς ὕδατος ἄπορα ἐκ παλαιοῦ ἦν, ἔκτοσθε δὲ ὑπερφυῆς τις ἐγεγόνει πηγὴ, περιουσία μὲν πλήθουσα ποτίμων ὑδάτων, ἀνόνητος δὲ τοῖς τῆδε ὠκημένοις παντάπασιν οὔσα, ἐπεὶ οὐκ εἶχον ὅθεν ἂν ἐνθένδε ἀρύοιντο ὕδωρ, ὅτι μὴ πόνῳ τε καὶ κινδύνῳ 2.11.6 μεγάλῳ. περιόδοις τε γὰρ αὐτόσε ἰοῦσιν ἀναγκαῖον ἐγίνετο χρῆσθαι, κρημνώδους χωρίου καὶ ὅλως ἀβάτου μεταξὺ ὄντος· καὶ τοῖς πολεμίοις, ἂν οὕτω τύχη, ἐνεδρεύου2.11.7 σιν ὑποχείριοι ῥᾶστα ἐγίγνοντο. διώρυχα τοίνυν ἔκτοσθε τῆς πόλεως ἄχρι ἐς τὴν κρήνην οὐκ ἀπαρακαλύπτως, ἀλλὰ κεκρυμμένως ὡς ἐνὶ μάλιστα πεπονημένος, ἀπονόν τε αὐτοῖς καὶ ἀκίνδυνον τὴν τοῦ ὕδατος παρέσχετο χρεῖαν. 2.11.8 Καὶ Χαλκίδος δὲ πόλεως τὸν περίβολον ὅλον, ἔς τε τὸ ἔδαφος καθειμένον καὶ ἄλλως ἀφύλακτον ὄντα, ἐχυρῶ διαφερόντως ἀνενεώσατο οἰκοδομίᾳ, καὶ προτειχίσματι 2.11.9 ἐκρατύνατο. ἔτι μέντοι καὶ τὰ ἄλλα Σύρων

πολίσματά τε καὶ φρούρια τὸν αὐτὸν κεκοσμηκῶς τρόπον ζηλωτὰ ἐπικεικῶς κατεστήσατο. 2.11.10 Οὕτω μὲν Συρίαν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διεσώσατο. πόλις δὲ πού ἐστιν ἐπὶ Φοινίκης τῆς παρὰ Λίβανον, Παλμύρα ὄνομα, ἐν χώρῳ μὲν πεποιημένη τοῖς πάλαι ἀνθρώποις ἀγείτοσι, ἐν καλῷ δὲ τῆς τῶν πολεμίων 2.11.11 Σαρακηνῶν διόδου κειμένη. τούτου γὰρ δὴ αὐτὴν ἔνεκα καὶ ὑποδομήσαντο πρότερον, ὡς μὴ λάθοιεν οἱ βάρβαροι 2.11.12 οὗτοι ἐξάπινα ἐς τὰ Ῥωμαίων ἦθη ἐμβάλλοντες. ταύτην βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς διὰ χρόνου μῆκος ἔρημον ἐπὶ πλεῖστον γεγενημένην ὀχυρώμασί τε λόγου μείζοσιν ἐπιρρώσας, πρὸς δὲ καὶ ὑδάτων περιουσίας καὶ φυλακτηρίου στρατιωτῶν ἐμπλησάμενος, τὰς τῶν Σαρακηνῶν ἐπιδρομὰς ἀνεχαίτισεν. 3.τ.1 ΛΟΓΟΣ Γ΄. 3.1.1 Χώραν μὲν τὴν ἑώραν οὕτως Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὀχυρώμασιν ἐκρατύνατο, ἥπερ μοι ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ ἐρρήθη. ἀρξαμένῳ δὲ μοι ἐκ τῶν παρὰ Πέρσας ὀρίων τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς περιηγεῖσθαι τὰ πρὸς αὐτοῦ ἐρύματα γεγενημένα, οὐ μοι ἀπὸ καιροῦ ἔδοξεν εἶναι ἐπὶ τοὺς Ἀρμενίους ἐνθὲνδε ἰέναι, οἳ δὴ ἐκ πόλεως Ἀμίδης ἄχρι ἐς Θεοδοσιούπολιν τὴν ἑτέραν προσοικοῦσι Πέρσαις. 3.1.2 μέλλοντι δὲ μοι τῶν ἐκείνη οἰκοδομημάτων ἐπιμνησθῆναι προυργιαίτατον φαίνεται εἶναι ὑπειπεῖν πρότερον ὄντινα δὴ τρόπον σφαλερῶς ἄγαν βιοτεύοντας τοὺς Ἀρμενίους ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐς τὴν παροῦσαν ἀσφάλειαν 3.1.3 βεβαίωτατα μεθηρμόσατο. οὐ γὰρ δὴ ὅσον οἰκοδομαίαις τούτους τοὺς κατηκούς ἐσώσατο, ἀλλὰ καὶ τῇ ἄλλῃ προνοίᾳ, ἥπερ μοι αὐτίκα μάλα γεγράφεται. ἀρκτέον δὲ μικρὸν ἄνωθεν. 3.1.4 Βασιλεὺς μὲν ὁμογενῆς πάλαι τοῖς Ἀρμενίοις καθίστατο, ἥπερ τοῖς ἀναγραψαμένοις τῶν ἱστοριῶν τὰ ἀρ3.1.5 χαιότατα δεδιήγηται. ἐπειδὴ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδῶν τὸν Περσῶν βασιλέα καθεῖλε, Πέρσαι μὲν δεδουλωμένοι ἡσυχῇ ἔμενον, Πάρθοι δὲ Μακεδόσιν ἐπαναστάντες καὶ τῷ πολέμῳ περιγεγόμενοι ἐξήλασαν τε αὐτοὺς ἐνθὲνδε καὶ τὰ μέχρι ἐς Τίγριν ποταμὸν ἔσχον, ὑπ' αὐτοῖς τε τὸ λοιπὸν ἐς ἔτη πεντακόσια ἔκειτο τὰ Περσῶν πράγματα, ἕως Ῥωμαίοις ὁ Μαμαίας Ἀλέξανδρος βασιλεὺς γέγονε. 3.1.6 καὶ ποτέ τις τῶν ἐν Πάρθοις βασιλέων τὸν ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ Ἀρμενίοις βασιλέα κατεστήσατο, Ἀρσάκη ὄνομα, ὡσπερ ἡ τῶν Ἀρμενίων ἱστορία φησί. μὴ γάρ τις Ἀρ3.1.7 μενίους τοὺς Ἀρσακίδας οἰέσθω εἶναι. εἰρήνη γοῦν αὐτοῖς ἐς ἔτη τὰ πεντακόσια κατὰ τὸ ζυγγενὲς δια3.1.8 γέγονε. καὶ ὁ μὲν τῶν Ἀρμενίων βασιλεὺς ἐν Ἀρμενίᾳ τῇ μεγάλῃ καλουμένη καθῆστο, τῷ Ῥωμαίων αὐτοκράτορι ἐκ παλαιοῦ ὑποχείριος ὢν, χρόνῳ δὲ ὕστερον παῖδες ἐγένοντο Ἀρσάκη τινὶ Ἀρμενίων βασιλεῖ δύο, Τιγράνης τε 3.1.9 καὶ Ἀρσάκης ὀνόματα. ὅσπερ, ἐπεὶ ἔμελλε τὸν βίον διαμετρήσασθαι, διαθήκας τιθεὶς, ἄμφω τῷ παῖδε ποιεῖται διαδόχους αὐτῷ τῆς ἀρχῆς, οὐκ ἰσοστάσιον διορίσας ἑκατέρῳ τὸ κράτος, ἀλλὰ τῷ Τιγράνῃ τετραπλασίαν ἀπο3.1.10 λιπὼν μοῖραν. Ἀρσάκης μὲν οὖν ὁ πατὴρ οὕτω τὴν βασιλείαν διοικησάμενος ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνιστο, Ἀρσάκης δὲ ὁ παῖς, ἐφ' οἷς δὴ αὐτῷ ἐλασσοῦσθαι ξυνέβη ἀγανακτῶν τε καὶ δυσφορούμενος ἐπὶ τὸν Ῥωμαίων αὐτοκράτορα τὸ πρᾶγμα ἤγε, τοῦ τε ἀδελφοῦ καταλύσαι τὴν βασιλείαν μηχανῆ πάσῃ ἐλπίδα ἔχων καὶ ἄδικον οὔσαν τὴν 3.1.11 πατρὸς γνώμην ἀβέβαιον καταστήσεσθαι. Θεοδόσιος δὲ τότε Ἀρκαδίου υἱὸς ἔτι παῖς ὢν κομιδῇ Ῥωμαίων ἦρχε. τίσιν τε δειμαίνων τὴν ἐκ βασιλέως Τιγράνης Πέρσαις αὐτὸν ἐνεχείρισε, τὴν βασιλείαν παραδιδούς, περὶ πλείονός τε πεποιημένος ἰδιώτης ἐν Πέρσαις εἶναι ἢ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὰ δίκαια θέσθαι, καὶ συμβασιλεύειν Ἀρμε3.1.12 νίων αὐτῷ ὀρθῶς καὶ δικαίως. καὶ Ἀρσάκης δὲ οὐδὲν τι ἤσσον τὴν ἐκ Περσῶν τε καὶ τ' ἀδελφοῦ ἐπιβουλήν δεισας ἐξέστη τῆς βασιλείας τῆς αὐτοῦ Θεοδοσίῳ τῷ αὐτοκράτορι ἐπὶ ξυνηθήκαις τίσιν, αἶ μοι ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέ3.1.13 μων δεδήλωνται λόγοις. καὶ χρόνον μὲν τινα περιμάχητος Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις ἢ τῶν Ἀρμενίων γεγένηται χώρα, ἐν ὑστάτῳ δὲ ξυνέβησαν, Πέρσας μὲν τὴν Τι3.1.14 γράνου μοῖραν, Ῥωμαίους δὲ τὴν Ἀρσάκου ἔχειν. ἐπὶ τούτοις τε σπονδαὶ ἀμφοτέροις ξυνετελέσθησαν, καὶ τὸ

λοιπόν ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἄρχοντα τοῖς Ἀρμενίοις ἀεὶ καθίστη ὄντινά ποτε καὶ ὀπηνίκα ἂν αὐτῷ βουλομένῳ 3.1.15 εἴη. κόμητά τε Ἀρμενίας ἐκάλουν καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ἄρχοντα τοῦτον. 3.1.16 Ἄλλ' ἐπεὶ οὐχ οἷα τε ἦν ἡ τοιαύτη ἀρχὴ ἀποκρούεσθαι τὰς τῶν πολεμίων ἐφόδους, οὐ παρόντων αὐτῇ στρατιωτικῶν καταλόγων, κατανενοηκῶς Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς οὕτως ἀτάκτως τὴν Ἀρμενίαν ἀεὶ φερομένην, ταύτη τε τοῖς βαρβάροις εὐάλωτον οὔσαν, ταύτην μὲν τὴν ἀρχὴν ἐνθὲνδε καθεῖλε, στρατηγὸν δὲ τοῖς Ἀρμενίοις ἐπέστησε, στρατιωτικῶν τε καταλόγων αὐτῷ κατεστήσατο πλῆθος ἀξιοχρεων ταῖς τῶν πολεμίων ἐπιδρομαῖς ἀντιτάξασθαι. 3.1.17 τὰ μὲν οὖν ἀμφὶ τῇ μεγάλῃ καλουμένη Ἀρμενίᾳ διωκήσατο ὧδε, τῇ δὲ ἄλλῃ Ἀρμενίᾳ, ἥπερ ἐντὸς Εὐφράτου ποταμοῦ οὔσα διήκει ἐς Ἀμιδαν πόλιν, σατράπαι ἐφειστήκεισαν Ἀρμενιοὶ πέντε, καὶ κατὰ γένος μὲν ἐς ἀεὶ ἐς τὰς ἀρχὰς ἐκαλοῦντο ταύτας, ἐχόμενοι αὐτῶν ἄχρι 3.1.18 ἐς θάνατον. σύμβολα μέντοι αὐτῶν πρὸς τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως ἐδέχοντο μόνον. ἄξιον δὲ τὰ σύμβολα ταῦτα δηλῶσαι λόγῳ, ἐπεὶ οὐκέτι ἐς ἀνθρώπου ὄψιν ἀφίξεται. 3.1.19 χλαμὺς ἡ ἐξ ἐρίων πεποιημένη, οὐχ οἷα τῶν προβατίων 3.1.20 ἐκπέφυκεν, ἀλλ' ἐκ θαλάσσης συνειλεγμένων. πίννους τὰ ζῶα καλεῖν νενομίκασιν, ἐν οἷς ἡ τῶν ἐρίων ἔκφυσις γίνεται. χρυσῷ δὲ ἡ τῆς πορφύρας κατηλήλειπτο μοῖρα, 3.1.21 ἐφ' ἧς εἴωθεν ἡ τῆς ἀλουργίδος ἐμβολὴ γίνεσθαι. περόνη χρυσῇ τῇ χλαμύδι ἐπέκειτο, λίθον ἐπὶ μέσης περιφράττουσά τινα ἔντιμον, ἀφ' οὗ δὴ ὑάκινθοι τρεῖς χρυ3.1.22 σαῖς τε καὶ χαλαραῖς ταῖς ἀλύσειν ἀπεκρέμαντο. χιτῶν ἐκ μετὰξῃς ἐγκαλλωπίσμασι χρυσοῖς πανταχόθεν ὠραῖ3.1.23 σμένος, ἃ δὴ νενομίκασι πλούμια καλεῖν. ὑποδήματα μέχρι ἐς γόνυ φοινικοῦ χρώματος, ἃ δὴ βασιλέα μόνον Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν ὑποδεῖσθαι θέμις. 3.1.24 Στρατιώτης δὲ Ῥωμαῖος οὔτε τῷ Ἀρμενίων βασιλεῖ οὔτε σατράπαις ἤμυνε πώποτε, ἀλλὰ τὰ πολέμια κατὰ μόνας 3.1.25 αὐτοὶ διωκοῦντο. χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐπὶ Ζήνωνος βασιλεύοντος Ἰλλοῦ τε καὶ Λεοντίῳ τετυραννηκόσιν ἐπὶ βασιλέα διαφανῶς συντάσσεσθαι τινες τῶν σατραπῶν ἔγνω3.1.26 σαν. διὸ δὴ Λεόντιόν τε καὶ Ἰλλοῦν Ζήνων βασιλεὺς ὑποχειρίου πεποιημένος, σατράπην μὲν ἕνα φαυλοτάτην ἀρχὴν ἔχοντα καὶ ὡς ἥκιστα λόγου ἀξίαν ἐν χώρᾳ τῇ Βελαβιτίνῃ καλουμένη, ἐπὶ τοῦ προτέρου σχήματος εἶασε, τοὺς δὲ λοιποὺς καθελὼν ἅπαντας οὐκέτι ἐς τοὺς κατὰ γένος σφίσι προσήκοντας ξυνεχώρησε τὰς ἀρχὰς φέρεσθαι, ἀλλ' ἐτέρους ἀεὶ τὴν ἀρχὴν διαδέχεσθαι διώρισε ταύτην οὐς ἂν βουλομένῳ βασιλεῖ εἴη, ὡσπερ ἐφ' ἀπάσαις 3.1.27 ταῖς ἄλλαις διώριστα Ῥωμαίων ἀρχαῖς. στρατιῶται μέντοι οὐδ' ὡς Ῥωμαῖοι αὐτοῖς εἶποντο, ἀλλὰ τῶν Ἀρμενίων τινές, ἥπερ τὰ πρότερα εἶθιστο, καὶ ἀπ' αὐτοῦ πολεμίους 3.1.28 προσβάλλοντας ἀποκρούεσθαι ἀδύνατοι ἦσαν. ἃ δὴ καταμαθὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὸ μὲν τῶν σατραπῶν ὄνομα ἐξήλασεν ἐνθὲνδε εὐθύς, δοῦκας δὲ τοὺς καλου3.1.29 μένους δύο τοῖς ἔθνεσιν ἐπέστησε τούτοις· οἷς δὴ ξυνεστήσατο μὲν Ῥωμαίων στρατιωτῶν καταλόγους παμπληθεῖς, ἐφ' ᾧ τὰ Ῥωμαίων ξυμφυλάξουσιν αὐτοῖς ὄρια· ὀχυρώματα δὲ δεδημιούργηκεν αὐτοῖς κατὰ τάδε. 3.2.1 Ἀρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ χωρίων, ὅπως δὴ ὁ λόγος τοῖς ἔμπροσθέν μοι δεδιηγημένοις προσεχῶς ἄγοιτο. τὸν μὲν οὖν ἕνα, τὸν ἐν τοῖς Ἀρμενίων ἔθνεσιν ἄρχοντα, ὃν δοῦκα καλοῦσιν, ἐν πόλει Μαρτυροπόλει καλουμένη ἰδρύσατο, τὸν δὲ δὴ ἕτερον ἐν φρουρίῳ, ὅπερ 3.2.2 Κιθαρίζων καλοῦσιν. ὅπη ποτὲ δὲ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς τὰ χωρία τάδε ξυμβαίνει εἶναι, ἐγὼ δηλώσω. ἐν Ἀρμενίᾳ τῇ Σοφανηνῇ καλουμένη πόλις ἐστὶ που Μαρτυρόπολις ὄνομα παρ' αὐτὸν ποταμὸν Νυμφίον κειμένη καὶ τοῖς πολεμίοις ὡς ἀγχοτάτω πρόσοικος οὔσα, ἐπεὶ ὁ Νυμφίος ποταμὸς διορίζει ἐνταῦθα τὰ Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν 3.2.3 ἦθη. ἐπὶ θάτερα γὰρ τοῦ ποταμοῦ Ἀρξομανῆ ἡ χώρα οἰκεῖται Περσῶν κατήκοος ἐκ παλαιοῦ οὔσα. ἀλλὰ καὶ ὡς ἡ πόλις ἀπημελημένη Ῥωμαίοις τούτοις δὴ ἀεὶ τοῖς 3.2.4 βαρβάροις ἀπέκειτο. ὥστε ἀμέλει Καβάδης ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἐπὶ Ἀναστασίου βασιλεύοντος ἐσέβαλε Ῥωμαίων τὴν γῆν, διὰ

Μαρτυροπόλεως τὸ στράτευμα ἄγων, ἐπεὶ Ἀμίδης ὀλίγῳ πλέον ἡμέρας ὀδῶ εὐζώνῳ ἀνδρὶ διεισθῆναι 3.2.5 κει. ὡσπερ δέ τι πάρεργον ὁδοῦ διαχειρίζων καὶ τῆς ἐφόδου παρενθήκη τινὰ εὐθυρὸν τὴν πόλιν ἐξεῖλεν, οὐ τειχομαχίᾳς ἢ προσβολῆν τινὰ ἢ προσεδρεῖαν πεποιθῆναι 3.2.6 μένος, ἀλλὰ δηλώσας ὅτι δὴ ἀφίξεται μόνον. εὖ γὰρ εἰδότες οἱ τῆδε ὠκημένοι ὡς οὐδὲ βραχεῖαν τινὰ χρόνου στιγμὴν τῷ στρατοπέδῳ ἀνθέξουσιν, ἐπειδὴ ἀγχοῦ τῶν Μήδων στρατὸν ἤκοντα εἶδον, ἅμα Θεοδώρῳ τηνικάδε Σοφανηνῆς σατραπεύοντι καὶ τῆς σατραπείας ἐνδιδυσκομένῳ τὸ σχῆμα, Καβάδῃ προσῆλθον εὐθύς, σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ Μαρτυρόπολιν αὐτῶ ἐνδιδόντες, φόρους τε 3.2.7 τοὺς δημοσίους ἐνιαυτοῖν δυοῖν ἐν χερσὶν ἔχοντες. οἷς δὴ ὁ Καβάδης ἤσθεις τῆς μὲν πόλεως τε καὶ χώρας ἀπάσης, ὡς τῇ Περσῶν ἀρχῇ προσηκούσης, ἀπέσχετο, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἀθῶους ἀφῆκεν, οὔτε τι λυμηνάμενος οὔτε τι τῆς πολιτείας μεταβαλὼν, ἀλλὰ Θεόδωρον αὐτὸν σατράπην αὐτοῖς ἐπιστήσας καὶ αὐτῶ ἄτε οὐ γεγονότι ἀγνώμονι τὰ σύμβολα ἐγκεχειρικῶς τῆς ἀρχῆς, ὡς τὴν χώραν 3.2.8 φυλάξοντι Πέρσαις. οὕτω τε τὸ στράτευμα πρόσω ἀπαγαγὼν πολιορκία τε Ἄμιδαν ἐξελὼν ἐς τὰ Περσῶν ἦθη ἀπήλαυνεν, ἥπερ ἐν λόγοις μοι τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων 3.2.9 ἐρρήθη. βασιλεὺς τε Ἀναστάσιος ἐξεπιστάμενος ὡς οὐχ οἷόν τε ἦν Μαρτυρόπολιν ὀχύρωμα οὐδὲν ἔχουσαν ἐκ πολεμίων διασώσασθαι προσβολῆς, οὐχ ὅπως ἐπὶ Θεόδωρόν τε καὶ Σοφανηνοὺς ἠγανάκτησεν, ἀλλὰ καὶ χάριτας αὐτοῖς 3.2.10 τῆς πράξεως ἔχειν ὠμολόγει πολλάς. ταύτης οὖν τῆς Μαρτυροπόλεως τοῦ περιβόλου ἐτύγχανε τὸ μὲν πάχος διῆκον ἐς πόδας μάλιστα τέσσαρας, τὸ δὲ ὕψος ἄχρι ἐς εἴκοσιν· ὥστε τοῖς πολεμίοις αὐτὸν οὐ τειχομαχοῦσιν οὐδὲ μηχανὰς προσβάλλουσι μόνον εὐέφοδον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐσπηδῆσαι ἱκανῶς πρόχειρον. 3.2.11 Διὸ δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐπενόει τάδε· τοῦ περιβόλου ἐκτὸς τὴν γῆν διορύξας, θεμέλιάν τε ταύτη ἐνθέμενος τείχισμα ὠκοδομήσατο ἕτερον ἐς ποδῶν πάχος διῆκον τεττάρων, χώραν διαλιπὼν μεταξὺ τεττάρων ἐτέρων τὸ εὖρος, ἐς ὕψος δὲ καὶ τοῦτο ἀναστήσας ποδῶν εἴκοσι 3.2.12 σιν, ἴσον τῷ προτέρῳ παντάπασιν ἐσκευάσατο εἶναι. μετὰ δὲ λίθους τε καὶ τίτανον ἐς χώρον τὸν μεταξὺ τείχους ἐκατέρου ἐμβεβλημένος ἐς μίαν τινὰ οἰκοδομίαν δυοκαίδεκα τὸ πάχος ποδῶν τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτετόρνενται. 3.2.13 ὑπερθέν τε κατὰ πάχος τὸ αὐτὸ μάλιστα ἐς ὕψος τοσοῦτον 3.2.14 τον ἐντέθεικεν, ὅσον ξυνέβαινε τὸ πρότερον εἶναι. ἀλλὰ καὶ προτείχισμα λόγου πολλοῦ ἄξιον τῇ πόλει δεδημιούργηκε καὶ τὰ ἄλλα ἀπλῶς ἅπαντα οἷς δὴ πόλεως ὀχύρωμα διασώζεται. 3.3.1 Ἐκ δὲ Μαρτυροπόλεως ἐς δύνοντά που τὸν ἥλιον ἰόντι χωρίον ἐστὶ Φεισῶν ὄνομα ἐν Ἀρμενίᾳ μὲν καὶ αὐτὸ κείμενον τῇ Σοφανηνῇ καλουμένη, Μαρτυροπόλεως δὲ 3.3.2 ὀλίγον ἔλασσον ἢ ὀδῶ ἡμέρας διέχον. τούτου δὲ τοῦ χωρίου ἐπέκεινα, ὅσον ἐκ σημείων ὀκτῶ μάλιστα, ὄρη ἀπότομα καὶ παντάπασιν ἀδιέξοδα ξυνιόντα ἐς ἄλληλα στενωποὺς ἀπεργάζονται δύο, ἀγχιστά πη ἀλλήλοισιν ὄν 3.3.3 τας οὗσπερ νενομίκασι Κλεισούρας καλεῖν. τοὺς δὲ ἐκ Περσαρμενίας ἐπὶ Σοφανηνὴν πορευομένους, εἴτε ἐξ αὐτῶν τῶν Περσικῶν ὀρίων εἴτε διὰ τοῦ Κιθαρίζων φρουρίου ἴοιεν, ἀμύχανά ἐστιν ὅτι μὴ διὰ τούτων δὴ τῶν δύο στενωποῦν 3.3.4 ὡπῶν ἐνταῦθα γενέσθαι. καλοῦσι δὲ αὐτῶν οἱ ἐπιχώριοι Ἰλλυρισὸν μὲν τὸν ἕτερον, τὸν δὲ ἄλλον Σαφχάς. 3.3.5 ὅπως μὲν οὖν ἀναστέλλοιτο τοῖς πολεμίοις ἢ ἐνταῦθα ὁδὸς ἀσφαλείας τε αὐτῆς καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας ἄξια ἐν τοῖς μάλιστα τὰ χωρία ταῦτα ὄντα ἐτύγχανεν. ἀλλὰ καὶ ὡς ἀφύλακτα τὸ παράπαν μεμένηκε τοῖς πρόσθεν ἀν 3.3.6 θρώποις. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἐν τε τῷ Φεισῶν κἂν τοῖς στενωποῖς ὀχυρώματά τε ἀξιοθέατα καὶ στρατιωτῶν φρουρὰν ἀνανταγώνιστον καταστησάμενος, ἄβατον βαρβάρους τὴν χώραν διεπράξατο παντάπασιν εἶναι. τὰ μὲν οὖν ἐπὶ χώρας τῆς Σοφανηνῆς καλουμένης τῆδε Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ εἴργασται. 3.3.7 Ἐν δὲ τῷ Κιθαρίζων χωρίῳ, ὅπερ ἐπὶ Ἀσθιανίνης τῆς καλουμένης ἐστὶ φρούριον οὐ πρότερον ὄν ἐν χώρῳ λοφώδει ὑπερφυές τε καὶ δαιμονίως ἄμαχον

κατεστήσατο· 3.3.8 ἔνθα δὴ καὶ διαρκὲς ὕδωρ ἔσαγαγὼν τὰ τε ἄλλα πάντα τοῖς τῆδε ὠκημένοις ἐν ἐπιτηδεῖω πεπονημένος, τὸν ἕτερον δοῦκα, ἥπερ μοι εἴρηται, ζῦν στρατιωτῶν ἐνταῦθα φρουρᾶ ἱκανωτάτη ἰδρύσατο. ταύτη τε τοῖς τῶν Ἀρμενίων ἔθνεσι τὴν ἀσφάλειαν ἀνεσώσατο. 3.3.9 Ἐκ δὲ Κιθαρίζων ἕς τε Θεοδοσιούπολιν καὶ Ἀρμενίαν τὴν ἑτέραν ἰόντι Χορζάνη μὲν ἡ χώρα καλεῖται, διήκει δὲ ἕς ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν μάλιστα οὔτε λίμνης τινὸς ὕδατι οὔτε ποταμοῦ ρεῖθρω οὔτε ὄρεσι τὴν δίοδον ἐν στενωῶ εἴργουσι διοριζομένη τῆς τῶν Περσῶν γῆς, ἀλλὰ τῶν ὁρίων 3.3.10 αὐταῖς ἀναμιξ κειμένων. ὥστε οἱ ταύτη ὠκημένοι, Ῥωμαίων ἢ Περσῶν ὄντες κατήκοοι, οὔτε τι ἀπ' ἀλλήλων δέος ἔχουσιν οὔτε ἀλλήλοις πη ἕς ἐπιβουλήν εἰσιν ὑποπτοί, ἀλλὰ καὶ γάμους ἀλλήλοις ἐπικηδεύουσι καὶ ἀγορὰν τῶν ἐπιτηδεῶν συμβάλλονται καὶ τὰ ἕς γεωργίαν ἐπι3.3.11 κοινοῦνται. ἦν δὲ ποτε οἱ τῶν ἐτέρων ἄρχοντες ἐπὶ τοὺς ἑτέρους στρατῶ ἴωσιν, ἐπιτεταγμένον σφίσι πρὸς τοῦ βασιλέως, ἀφυλάκτους ἀεὶ τοὺς πλησιοχώρους εὐρίσκουσι. 3.3.12 χωρία μὲν γὰρ ἑκατέρους πολυανθρωπότατα ὡς ἀγχοτάτω ἀλλήλων ἐστίν, ἔρυμα δὲ οὐδετέροις πη ἐκ παλαιοῦ ἦν. 3.3.13 παρῆν οὖν ἐνθὲνδε τῶ Περσῶν βασιλεῖ ρᾶόν τε καὶ ἀπονώτερον τὴν δίοδον ἕς τὰ Ῥωμαίων ἦθη ποιεῖσθαι, ἕως βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς διακωλυτῆς αὐτῶ γέγονε τρόπῳ τοιῶδε. χωρίον ἦν ἐπὶ μέσης τῆς χώρας Ἀρταλέ3.3.14 σων ὄνομα. τοῦτο τεῖχει ἐχυρωτάτω περιβαλὼν φρούριόν τε ἀμαχώτατον ἐξεργάσατο καὶ στρατιωτικούς καταλόγους τῆδε ἰδρύσατο, οἷς δὴ ἄρχοντα ἕς ἀεὶ ἐφεστάναι διώρισεν, ὄνπερ δοῦκα Ῥωμαῖοι τῆ Λατίνων καλοῦσι φωνῆ. οὕτω τε τὴν ἐκείνη ἐσχατιὰν ἐτειχίσατο ζύμπασαν. 3.4.1 Ταῦτα μὲν οὖν βασιλεῖ ταύτη ἐξείργασται. ὅσα δὲ αὐτῶ ἐπὶ τῆς ἄλλης Ἀρμενίας διαπεπόνηται ἐρῶν ἔρχο3.4.2 μαι. Σάταλα πόλις ἐπὶ σφαλερᾶς τὸ παλαιὸν ἐλπίδος εἰστήκει. τῶν μὲν γὰρ πολεμίων τῆς γῆς ὀλίγῳ διέχει, ἐν δαπέδῳ δὲ χθαμαλῶ κεῖται, λόφοις τε πολλοῖς ἀμφ' αὐτὴν ἐπανεστηκόσιν ὑπόκειται, περιβόλων τε αὐτῆ διὰ 3.4.3 ταῦτα ἔδει τοῖς ἐπιβουλεύουσιν ἀμηχάνων ἐλεῖν. ἀλλὰ καὶ τοιαύτη τοῦ χωρίου τὴν φύσιν οὔση τὰ ἐκ τοῦ ἐρύματος σφαλερώτερα ἦν, φαύλως τε ἀρχὴν τῆ κατασκευῆ καὶ παρέργως πεπονημένου καὶ τῶ μακρῶ χρόνῳ ἤδη τῆς 3.4.4 οἰκοδομίας ἑκασταχοῦ διερρωγός. ἀλλὰ τοῦτο περιελὼν ὁ βασιλεὺς ὅλον, περίβολον ὠκοδομήσατο ἐνταῦθα νέον, ὑψηλὸν μὲν ὅσον ὑπερπεφυκέναι τοὺς ἀμφ' αὐτὸν λόφους δοκεῖν, εὐρυνόμενον δὲ ὅσον ἐπ' ἀσφαλοῦς ἐπανε3.4.5 στηκέναι τό γε τοῦ ὕψους ὑπέρογκον. καὶ προτείχισμα δὲ πολλοῦ ἄξιον λόγου πηξάμενος ἐν κύκλῳ τοὺς πολεμίους κατέπληξε. καὶ φρούριον δὲ Σατάλων οὐ πολλῶ ἄποθεν ἐχυρὸν ἄγαν ἐν χώρᾳ Ὀσροηνῶν καλουμένη ὠκοδομήσατο. 3.4.6 Ἦν δὲ τι φρούριον ἐν τῆδε τῆ χώρᾳ ἐν ἀκρωνυχίᾳ λόφου κατακρήμνου πεπονημένον τοῖς πάλαι ἀνθρώποις, ὃ δὴ Πομπήιος ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐξελὼν καὶ τῆς χώρας τῶ πολέμῳ κύριος γεγωνῶς 3.4.7 ἐκρατύνατό τε ὡς μάλιστα καὶ Κολώνειαν ἐπωνόμασε· καὶ τοῦτο οὖν χρόνῳ πεπονηκὸς τοσοῦτῳ τὸ πλῆθος βασι3.4.8 λεὺς Ἰουστινιανὸς ἀνεσώσατο δυνάμει τῆ πάσῃ. καὶ χρήματα μέντοι προέμενος ἀνάριθμα τοῖς τῆδε ὠκημένοις, ἐρύματα ἑκασταχοῦ διεπράξατο ἐν τοῖς αὐτῶν ἰδίοις ἀγροῖς ἢ νέα δείμασθαι, ἢ ἀνοικοδομησασθαι σαθρὰ γεγο3.4.9 νότα. ὥστε ἅπαντα σχεδόν τι τὰ ὀχυρώματα, ὅσα δὴ ἐνταῦθα ξυμβαίνει εἶναι, Ἰουστινιανοῦ βασιλέως τυγχάνει 3.4.10 ἔργα ὄντα. ἐνταῦθα δὲ καὶ φρούρια ὠκοδομήσατο τό τε Βαιβερδῶν καλούμενον καὶ τὸ Ἄρεων. καὶ τὸ Λυσιόρμον ἀνεσώσατο πεπονηκὸς ἤδη σὺν τῶ Λυταραριζῶν. 3.4.11 ἐν τε χωρίῳ, ὄπερ Γερμανοῦ καλοῦσι Φοσοᾶτον, φρούριον ἐδείματο νέον. ἀλλὰ καὶ Σεβαστείας καὶ Νικοπόλεως τῶν ἐν Ἀρμενίαις πόλεων τὰ τεῖχη, ἐπεὶ καταπεσεῖσθαι πάντα ἔμελλον, τεταλαιπωρημένα τῶ μήκει τοῦ χρό3.4.12 νου, ἀνοικοδομησάμενος πεποιήται νέα. καὶ ἱερῶν δὲ καὶ μοναστηρίων ἐνταῦθα οἰκοδομίας ἐξείργασται. ἐν τε γὰρ τῆ Θεοδοσιουπόλει νέων τῆ θεοτόκῳ ἀνέθηκε, καὶ μοναστήρια ἔν τε χωρίῳ τῶ

καλουμένω Πέτριος, κὰν τῷ Κου3.4.13 καρίζων ἀνενεώσατο. ἔν τε Νικοπόλει τὸ τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα πέντε καλούμενον μοναστήριον, καὶ ἱερὸν Γε3.4.14 ωργίω τῷ μάρτυρι ἐν Βιζανοῖς ἐδείματο. τῆς τε Θεοδοσιουπόλεως ἄγχιστα μοναστήριον ἀνενεώσατο τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων ἐπικαλούμενον. 3.4.15 Ἦν δέ τι χωρίον ἐν τοῖς Ἀρμενίοις τὸ παλαιὸν μικροῖς καλουμένοις οὐ πολλῶ ἄποθεν ποταμοῦ Εὐφράτου, ἐφ' 3.4.16 οὗ δὴ λόχος Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἴδρυτο. Μελιτηνὴ μὲν τὸ χωρίον, λεγεὼν δὲ ὁ λόχος ἐπωνομάζετο. ἐνταῦθα πη ἔρυμα ἐν τετραγώνῳ ἐπὶ χώρας ὑπτίας ἐδείμαντο ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ῥωμαῖοι, τοῖς τε στρατιώταις ἀποχρώντως ἐς καταλύσεις ἔχον καὶ ὅπως σφίσι τὰ σημεῖα τῆδε ἔνα3.4.17 ποκείσονται. μετὰ δὲ Τραϊανῶ τῷ Ῥωμαίων αὐτοκράτορι δεδογμένον, ἐς πόλεως τε ἀξίωμα ὁ χῶρος ἀφίικται 3.4.18 καὶ μητρόπολις κατέστη τῷ ἔθνει. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐγένετο ἡ τῶν Μελιτηνῶν πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος. ἐπεὶ τε ἐρύματος ἐντὸς ἐνοικήσασθαι οὐκέτι εἶχον (ἐς γὰρ ὀλίγον τινὰ ξυνήει χῶρον, ἥπερ μοι εἴρηται) ἰδρύσαντο ἐν τῷ ταύτης πεδίῳ, ἵνα δὴ τὰ ἱερὰ σφίσι πεποιήται καὶ τὰ τῶν ἀρχῶν καταγῶγια καὶ τὴν τε ἀγοράν, ὅσα τε ἄλλα ἐμπολημάτων πωλητήριά ἐστι, τὰς τε τῆς πόλεως ἀγυῖας πάσας καὶ στοὰς καὶ βαλανεῖα καὶ θέατρα καὶ εἴ τι ἄλλο πόλεως μεγάλης ἐς κόσμον διήκει. 3.4.19 τῷ τε τρόπῳ τούτῳ Μελιτηνὴν ἀτείχιστον ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον ξυνέβαινε εἶναι. Ἀναστάσιος μὲν οὖν βασιλεὺς αὐτὴν ξύμπασαν τείχει περιβαλεῖν ἐγκεχείρηκεν. 3.4.20 οὕτω μέντοι τὸ βούλευμα ἀποτελέσας τὸν βίον συνεμετρήσατο. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς πανταχόθεν αὐτὴν βεβαιότατα κατατειχισάμενος μέγα τοῖς Ἀρμενίοις ὀχύρωμά τε καὶ ἐγκαλλώπισμα Μελιτηνὴν ἀπειργάσατο. 3.5.1 Ταῦτα μὲν οὖν ἐν Ἀρμενίᾳ, ἡ ἔστιν ἐν δεξιᾷ Εὐφράτου ποταμοῦ, εἰργάσατο· ὅσα δὲ οἱ ἐν Ἀρμενίᾳ τῇ 3.5.2 μεγάλῃ πεποιήται, ἐρῶν ἔρχομαι. ἠνίκα Θεοδόσιος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς τὴν Ἀρσάκου ἐπικράτειαν ἔσχεν, ἥπερ μοι ἔναγχος δεδιήγηται, φρούριον ἐπὶ τινος τῶν λόφων ὠκοδομήσατο τοῖς προσιούσιν εὐάλωτον, ὃ δὴ Θεοδο3.5.3 σιούπολιν ἐπωνόμασε. τοῦτο Καβάδης τότε ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἠνίκα δὴ Ἀμίδης εὐθὺ ἴετο, παρῶν εἶλεν. 3.5.4 Ἀναστάσιος δὲ ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ οὐ πολλῶ ὕστερον πόλιν ἐνταῦθα ἐδείματο τὸν λόφον ἐντὸς τοῦ περιβόλου πεποιημένος, ἐφ' οὗ δὴ φρούριον τὸ Θεοδοσίου 3.5.5 εἰστήκει. καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ ὄνομα τῇ πόλει ἀφήκεν, ἐξίτηλον δὲ τὸ Θεοδοσίου ποιεῖσθαι τοῦ πρότερον οἰκιστοῦ ἠκιστα ἴσχυσεν, ἐπεὶ νεοχμοῦσθαι μὲν τὰ καθωμιλημένα τοῖς ἀνθρώποις ἐς αἰὲ πέφυκεν, ὀνομάτων δὲ τῶν πρό3.5.6 σθεν μεθίεσθαι οὐκ εὐπετῶς ἔχει. τοῦτο δὲ τὸ Θεοδοσιουπόλεως τεῖχος εὐρύνετο μὲν ἱκανώτατα, οὐ κατὰ 3.5.7 λόγον δὲ τοῦ εὔρους ἀνεῖχε. τὸ γὰρ ὕψος αὐτῷ ἐς τριάκοντα ἐξικνεῖτο μάλιστα πόδας· ταύτη τε πολεμίοις τειχομαχοῦσιν, ἄλλως τε καὶ Πέρσαις ἐγεγόνει λίαν εὐάλω3.5.8 τον. ἦν δὲ καὶ ἄλλως ἐπίμαχον. οὔτε γὰρ προτείχισμα 3.5.9 οὔτε τάφρος αὐτῷ ἦμυεν. ἀλλὰ καὶ χῶρός τις ὡς ἀγχοτάτω ἐπεμβαίνων τῇ πόλει τῷ περιβόλῳ ἐπανειστήκει. διὸ δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀντεμηχανήσατο τάδε. πρῶτα μὲν τάφρον ὡς βαθυτάτην ἐν κύκλῳ ὀρύξας, χαράδραις αὐτὴν ὀρῶν ἀποτόμων ἐμφορεστάτην εἰργά3.5.10 σατο. ἔπειτα δὲ χῶρον τὸν ὑπερπεφυκότα κατατεμῶν ἔς τε ἀνεκβάτους κρημονοὺς καὶ σήραγγας ἀδιεξόδους μετεστήσατο τὴν αὐτοῦ φύσιν· ὅπως δὲ τὸ τεῖχος ὑψηλὸν τε εἶη διαφερόντως καὶ ὄλως ἀνανταγώνιστον, εἴ τις προσίει, προσεπετεχνήσατο ἅπαντα ὅσα ἐν πόλει Δάρας εἰρ3.5.11 γάσατο. τὰς γὰρ ἐπάλξεις ἀποσφίγγας ἐν στενῶ μάλιστα ὅσον ἐνθένδε βάλλειν τοὺς τειχομαχοῦντας δυνατὰ εἶναι, ἔμβολόν τε αὐταῖς λίθων ἐπιβολαῖς ἐν περιδρόμῳ περιελίξας, ἐντέθεικεν ἐμπείρως ἐπάλξεις ἐτέρας, προτειχίσματί τε αὐτὸ περιβαλὼν κύκλῳ ἐμφορέστατον τῷ ἐν πόλει Δάρας περιβόλῳ πεποιήται, πύργον ἕκαστον φρούριον 3.5.12 ἐχυρὸν τεκτηνάμενος. οὗ δὴ τὰς δυνάμεις ἀπάσας καὶ τὸν ἐν Ἀρμενίαις στρατηγὸν ἰδρύσασθαι καταστησάμενος κρείσσους τοὺς Ἀρμενίους διεπράξατο τὸ λοιπὸν εἶναι ἢ δεδιέναι τὴν Περσῶν

ἔφοδον. 3.5.13 Ἐς μέντοι τὰ Βιζανὰ οὐδὲν εἴργασται τῷ βασιλεῖ τούτῳ ἐξ αἰτίας τοιαύδε. κεῖται μὲν ἐν τῷ ὀμαλῷ τὸ χωρίον, πεδία τε ἀμφ' αὐτὸ ἐπὶ μακρὸν ἰππήλατά ἐστιν, ὕδατος δὲ σηπεδόνες πολλαὶ ξυνισταμένου ἐνταυθα εἰσι. 3.5.14 καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῖς μὲν πολεμίοις ἐπιμαχώτατον, τοῖς δὲ 3.5.15 οἰκήτορσι λοιμωδέστατον αὐτὸ ξυμβαίνει εἶναι. ὣν δὴ ἔνεκα τὸ χωρίον τοῦτο ὑπεριδὼν ἐτέρωθι πόλιν ἐδείματο αὐτοῦ βασιλέως ἐπώνυμον, ἀξιολογωτάτην τε καὶ ἄμαχον ὅλως ἐν χωρίῳ Τζουμινᾶ καλουμένῳ, ὅπερ σημείοις μὲν τρισὶ Βιζανῶν διέχει, ἐν κρημνώδει δὲ μάλιστα κείμενον εὐεξίας ἀέρων εὖ ἔχει. 3.6.1 Τὰ μὲν οὖν ἐν Ἀρμενίοις Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ τῆδέ πη ἔχει. τὰ δὲ δὴ κατὰ τὰ Τζάνων ἔθνη ἀναγράψασθαί μοι ἐνταυθα τοῦ λόγου οὐ τι ἀπὸ τρόπου ἔδοξεν εἶναι, 3.6.2 ἐπεὶ καὶ πρόσοικοι Ἀρμενίοις εἰσίν. αὐτόνομοι μὲν Τζάνοι ἐκ παλαιοῦ καὶ ἄναρχοι ὤκουν, θηριώδη τινὰ βιοτήν ἔχοντες, θεοὺς μὲν τὰ τε ἄλση καὶ ὄρνις καὶ ἄλλα ἄττα ζῶα ἠγούμενοί τε καὶ σέβοντες, ἐν ὄρεσι δὲ οὐρανομήκεσί τε καὶ ἀμφιλαφῆσι τὸν πάντα αἰῶνα δίαιταν ἔχοντες, γῆν δὲ οὐδαμῆ γεωργοῦντες, ἀλλὰ ληστεύοντές 3.6.3 τε καὶ τοῖς φωρίοις ἀεὶ ἀποζῶντες. αὐτοὶ τε γὰρ ἀμελέτητοὶ εἰσιν ἐργάζεσθαι γῆν καὶ ἡ χώρα σφίσιν, ἔνθα δὴ μὴ ὄρη τὰ γε ἀποτομώτατα περιβέβληται, λοφώδης 3.6.4 ἐστίν. οὐ γήλοφοι δὲ εἰσι τὰ ἐπανεστηκότα τῆς γῆς οὐδὲ γεώδη οὐδὲ οἷα καρπούς ἀφεῖναι, εἴ τις αὐτῶν ἐπιμελοῖτο, ἀλλὰ τραχεὰ τε ὑπερβαλλόντως καὶ σκληρὰ ὑπεράγαν καὶ 3.6.5 καρπῶν ἀπάντων δεινῶς ἄφορα. καὶ οὔτε ἀρόσαι τὴν γῆν οὔτε ἀμήσασθαι λήιον οὔτε λειμῶνι ἐντυχεῖν ἐνταυθα πη δυνατὰ γίνεται, ἀλλὰ καὶ τοῖς δένδροις, οἷσπερ ἡ Τζανικὴ τέθηλεν, ἀκάρποις τε οὔσιν ἀνθεῖ καὶ ὅλως ἀγόνους, ἐπεὶ οὐδὲ ἀλλήλους ἐκδέχονται καιροὶ ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, οὐδὲ νῦν μὲν ἡ γῆ τῷ τῆς ὥρας ὑγρῷ τε καὶ ψυχρῷ βάλλεται, νῦν δὲ δὴ αὐτὴν ἡ τοῦ ἡλίου θερμὴ ὀνίνησιν, ἀλλὰ χειμῶνι τε ἀπεράντῳ ξυνώκισται ἡ χώρα 3.6.6 καὶ χιόσιν ἀϊδίους κατάρρυτός ἐστι. διὰ ταῦτα μὲν αὐτόνομοι τὸ παλαιὸν οἱ Τζάνοι ἐβίουσαν, ἐπὶ τούτου δὲ Ἰουστινιανοῦ βασιλεύοντος ἠττήθησάν τε Ῥωμαίων τῆ μάχῃ, Τζίττα στρατηγούσης Ῥωμαίων, καὶ τὴν ἀγώνισιν ἀπογνόντες εὐθὺς προσεχώρησαν αὐτῷ ἅπαντες, πρὸ τῆς ἐπικινδύνου ἐλευθερίας τὴν ἄπονον δουλείαν ἐλόμενοι 3.6.7 σφίσι. καὶ τὴν τε δόξαν ἐπὶ τὸ εὐσεβὲς αὐτίκα μετέθεντο ἅπαντες Χριστιανοὶ γεγεννημένοι, τὴν τε δίαιταν ἐπὶ τὸ ἡμερώτερον μεθηρμόσαντο, ληστείας μὲν ἀφέμενοι πάσης, τοῖς δὲ Ῥωμαίοις συστρατεύοντες, ἐπὶ πολεμίοις ἀεὶ 3.6.8 τοὺς σφετέρους ἰοῦσι. δείσας δὲ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς μὴ ποτε Τζάνοι μεταπορευσάμενοι τὴν δίαιταν αὐθις τὰ σφέτερα ἦθη ἐπὶ τὸ ἀγριώτερον μεταστρέψωνται ἐπενόει τοιάδε. 3.6.9 Δύσοδος ἦν ἡ Τζανικὴ λίαν καὶ ἄφιππος ὅλως, κρημοῖς τε πανταχόθεν καὶ χώροις περικεκληισμένη ἐκ τοῦ 3.6.10 ἐπὶ πλεῖστον ὑλώδεσιν, ἧπὲρ μοι εἴρηται. καὶ ἀπ' αὐτοῦ Τζάνοις ἐπιμίγνυσθαι τοῖς πλησιοχώροις ἀμήχανον ἦν, ἀλλὰ κατὰ μόνας ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἀπηγριωμένοι θηρίων 3.6.11 τρόπον τὴν δίαιταν εἶχον. τὰ τοίνυν δένδρα ἐκτεμῶν ἅπαντα, οἷσπερ τὰς ὁδοὺς ξυνέβαινε ξυμποδίζεσθαι, καὶ τὰς ἐκεῖνη δυσχωρίας μεθαρμωσάμενος, εὐπετεῖς τε αὐτὰς καὶ ἵππασίμους καταστησάμενος, ἐπιμίγνυσθαι αὐτοὺς κατὰ ταῦτα τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις καὶ προσχωρεῖν τῇ 3.6.12 ὁμιλίᾳ τῶν πλησιοχώρων πεποίηκεν. ἔπειτα δὲ αὐτοῖς ἐκκλησίαν ἐν χωρίῳ Σχαμαλινίχων καλουμένῳ δειμάμενος, ἱεραῖσθαί τε διεπράξατο καὶ μυστηρίων μεταλαμβάνειν λιταῖς τε τὸν θεὸν ἰλεοῦσθαι, καὶ τὰ ἄλλα ἐξοσιοῦσθαι, 3.6.13 συνιέντες ὡς ἄνθρωποι εἶεν. καὶ φρούρια δὲ οἰκοδομησάμενος πανταχόθι τῆς χώρας φρουρούς τε ἐνταυθα Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἰδρυσάμενος βεβαιότατα, Τζάνοις ἐς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τὰς ἐπιμιξίας ἀκωλύτους 3.6.14 πεποίηκεν. ὅπη ποτὲ δὲ Τζανικῆς τὰ φρούρια ταῦτα ἐδείματο, ἐρῶν ἔρχομαι. 3.6.15 Χώραν ἐνταυθαί τινὰ ἐς τρίοδον ἀποκεκριμένην ξυμβαίνει εἶναι. Ῥωμαίων τε γὰρ καὶ Περσαρμενίων τὰ ὄρια καὶ Τζάνων αὐτῶν τῆδε ἀρξάμενα ἐνθένδε διασκε3.6.16 δάννυται. ἐνταυθα φρούριον ἐχυρώτατον, οὐ πρότερον ὄν, ὄνομα Ὀρονῶν,

ἐξείργασται, κεφάλαιον αὐτὸ τῆς 3.6.17 εἰρήνης πεπονημένος. ἔνθεν γὰρ τὰ πρῶτα Ῥωμαίοις ἢ Τζανικῇ ἐσβατῇ γέγονεν· οὗ δὴ καὶ ἄρχοντα στρατιωτῶν 3.6.18 κατεστήσατο, ὃν δοῦκα καλοῦσιν. ἐν χωρίῳ δὲ ὁδῷ ἡμέραιν δυοῖν Ὅρονων διέχοντι, οὗ δὴ Τζάνων τῶν Ὤκενιτῶν καλουμένων τὰ ὄρια ἐστίν (ἐπεὶ ἐς ἔθνη πολλὰ διακέκρινται Τζάνοι), ἐνταῦθα τι ὀχύρωμα πεπονημένον ἦν τοῖς πάλαι ἀνθρώποις, ἐρείπιον ἤδη πολλῶ πρότερον τῷ 3.6.19 ἀπημελῆσθαι γεγενημένον, Χαρτῶν ὄνομα. ὅπερ ἀνανεωσάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἐνοικεῖν τε ἀνθρώπων ἐνταῦθα διεπράξατο μέγα τι χρῆμα καὶ τὰ ἐς τὴν εὐκο3.6.20 σμίαν τῆ χώρα φρουρεῖν. τῷ δὲ ἐνθένδε ἰόντι πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον φάραγξ ἐστὶ κρημνώδης, κατατείνουσα μέχρι ἐς τὰ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον· οὗ δὴ φρούριον, Βαρ3.6.21 χῶν ὄνομα, ἐδείματο νέον. ἐπέκεινα δὲ κατὰ τοῦ ὄρους τὴν ὑπώρειαν ἐπαύλεις εἰσίν, ἵνα δὴ οἱ Τζάνων τῶν Ὤκενιτῶν καλουμένων βόες αὐλίζονται, οὐσπερ ἐκτρέφουσιν οὐ τοῦ ἀροῦν τὴν γῆν ἔνεκα, ἐπεὶ ἀργοί τε τὸ παράπαν οἱ Τζάνοι εἰσὶ καὶ γεωργικῶν ἀλλότριον πόνων, ἧπὲρ μοι εἴρηται, καὶ οὔτε ἀρόματά ἐστίν αὐτοῖς οὔτε ἄλλα τῆς γεωργίας διαπονήματα, ἀλλὰ τοῦ γε γάλα ἐς 3.6.22 ἀεὶ βδάλλειν καὶ σιτίζεσθαι τοῖς αὐτῶν κρέασι. μετὰ δὲ τοῦ ὄρους τὸν πρόποδα, οὗ Κενὰ τὸ χωρίον ἐν τῷ ὁμαλῷ ξυμβαίνει εἶναι, ἐνθένδε τοι ἰόντι ἐπὶ δύοντά που τὸν ἥλιον, τὸ Σισιλισσῶν ὄνομα φρούριον ἐστίν, ὅπερ ἐκ παλαιοῦ μὲν πεπονημένον, ἔρημον δὲ διὰ χρόνου μῆκος γεγενημένον ἀνανεωσάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς διαρκῆς Ῥωμαίων στρατιωτῶν, ὡσπερ κἂν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, 3.6.23 φυλακτῆριον κατεστήσατο. ἔνθεν δὲ ἰόντι ἐν ἀριστερᾷ πρὸς βορρᾶν ἄνεμον χῶρός τις ἐστίν, ὃνπερ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι Λογγίνου φοσσᾶτον, ἐπεὶ Λογγίνος ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ῥωμαίων στρατηγός, Ἰσαυρος γένος, στρατεύσας ἐπὶ Τζάνους ποτὲ τῆδε πεποίηται τὸ στρατόπε3.6.24 δον. ἐνταῦθα φρούριον ὁ βασιλεὺς οὗτος ὄνομα Βουργουσνός δεδημιούργηκεν, ἡμέρας ὁδῷ Σισιλισσῶν διέ3.6.25 χον. ὅπερ Σισιλισσῶν φρούριον ἐστὶ καὶ αὐτὸ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως, ὡς μικρὸν ἐρρήθη ἔμπροσθεν, ἐξειρ3.6.26 γασμένον βεβαιότατα. ἐντεῦθεν ὄρια τῶν Τζάνων τῶν Κοξυλίνων καλουμένων ἐστίν· οὗ δὴ φρούρια νῦν πεποίηται δύο, τὸ τε Σχαμαλινίχων καλούμενον καὶ ὅπερ Τζανζάκων ἐπονομάζουσιν· ἐνθα δὴ καὶ ἄλλον ἄρχοντα στρατιωτῶν κατεστήσατο. 3.7.1 Ταῦτα μὲν οὖν ἐν Τζάνοις Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἴργασται. ἐν δὲ δὴ τῇ μετ' αὐτοὺς χώρᾳ, ἢ παρὰ τὸν Εὐξείνου οἰκεῖται Πόντον, πόλις ἐστὶ που, Τραπεζοῦς ὄνομα· οὗ δὴ ἀπορίας ὑδάτων οὔσης, ὀχετὸν ἐτεκτήνατο Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ὃνπερ Εὐγενίου καλοῦσι μάρτυρος, ταύτη τε τὴν ἀπορίαν τοῖς τῆδε ὠκημένοις διέλυσεν. 3.7.2 ἐνταῦθα δὲ κἂν τῇ Ἀμασειᾷ τὰ πλεῖστα τῶν ἱερῶν ἀνε3.7.3 νέωσατο, χρόνῳ πεπονηκότα πολλῶ. μετὰ δὲ τοὺς Τραπεζουντίων ὄρους χωρίον ἐστὶ Ῥιζαῖον ὄνομα, ὃ δὴ καινουργήσας αὐτὸς ὀχύρωμα περιβέβληκε λόγου τε καὶ 3.7.4 ἀκοῆς κρεῖσσον. πόλεων γὰρ τῶν Πέρσαις ὁμόρων οὐδεμιᾶς ἦσσαν μεγέθους πέρα καὶ ἀσφαλείας δεδημιούργηται. 3.7.5 Καὶ φρούριον δὲ ὠκοδομήσατο ἐπὶ Λαζικῆς Λοσόριον ὄνομα, καὶ τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ στενωποὺς ἐτειχίσασατο, οὐσπερ Κλεισούρας καλεῖν νενομίκασιν, ὅπως δὴ ἀποκεκλεισμένοι 3.7.6 τῆς ἐπὶ Λαζικὴν εἰσόδου οἱ πολέμοι εἶεν. ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν Λαζοῖς τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησίαν, ἀρχαίαν τε οὖσαν καὶ σαθρὰν τῇ οἰκοδομίᾳ γεγενημένην, ἀνεενώσατο. 3.7.7 οὕτω καὶ Πέτραν ἐν Λαζοῖς πόλιν ἀξιοθέατον κατεστήσατο, ἣνπερ Λαζοὶ μὲν ἀβουλίᾳ τῇ σφετέρᾳ παρέδοσαν Πέρσαις, Χοσρόην ἐνταῦθα στρατῷ μεγάλῳ ἐπαγαγόμενοι, Ῥωμαῖοι δὲ Περσῶν καθυπέρτεροι τῷ πολέμῳ γενόμενοι καὶ τοὺς μὲν κτείναντες, τοὺς δὲ δορυαλώτους πεπονημένοι, ἐς τὸ ἔδαφος τὴν πόλιν καθεῖλον, ὡς μὴ αὐθις οἱ βάρβαροι κακουργεῖν ἔχοιεν ἐνταῦθα ἰόντες, ἧπὲρ μοι ἅπαντα ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται 3.7.8 λόγοις· ἵνα δὴ καὶ τοῦτό μοι δεδιήγηται, ὡς ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπειρῷ ἐκ Λαζικῆς ἐπὶ τὴν Μαιῶτιν ἰόντι λίμνην φρούρια δύο, Σεβαστούπολιν τε καὶ Πιτυοῦντα, καθεῖλον Ῥωμαῖοι,

Χοσρόην ἀκούσαντες στράτευμα στέλλειν ἐνταῦθα διὰ σπουδῆς ἔχειν τοὺς τε τὰ φρούρια ταῦτα 3.7.9 καθέζοντας, ἀλλὰ νῦν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ταύτην δὴ τὴν Σεβαστούπολιν ἀνανεωσάμενος ξύμπασαν, καὶ τῷ μὲν περιβόλῳ τοῖς τε ἄλλοις ὄχυρώμασι πεπονημένος ἀνάλωτον, ταῖς δὲ ἀγυιαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις οἰκοδομίαις διακοσμήσας, τῷ τε κάλλει καὶ τῷ μεγέθει πόλιν τανῦν ἀξιολογωτάτην ἐν τοῖς μάλιστα κατεστήσατο. 3.7.10 Καὶ μὴν καὶ Βοσπόρου καὶ Χερσῶνος πόλεων, αἵπερ κατὰ τὴν ἐκείνη ἀκτὴν ἐπιθαλασσίδιαι μετὰ λίμνην τε τὴν Μαιώτιδα καὶ τοὺς Ταύρους καὶ Ταυροσκύθας ἐν ἐσχάτῳ οἰκοῦνται τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, πεπονηκότα παντάπασι τὰ τεῖχη εὐρῶν ἐς μέγα τι κάλλους τε καὶ ἀσφα3.7.11 λείας κατεστήσατο χρήμα. ἔνθα δὴ καὶ φρούρια πεποιήται τό τε Ἀλούστου καλούμενον καὶ τὸ ἐν Γορζουβίταις. 3.7.12 διαφερόντως δὲ τὴν Βόσπορον τῷ ἐρύματι ἐκρατύνατο, ἦνπερ ἐκ παλαιοῦ βεβαρβαρωμένην καὶ ὑπὸ τοῖς Οὐννοῖς κειμένην ἐς τὸ Ῥωμαίων αὐτὸς μετήνεγκε κράτος. 3.7.13 ἔστι δὲ τις ἐνταῦθα χώρα κατὰ τὴν παραλίαν, Δόρου ὄνομα, ἵνα δὴ ἐκ παλαιοῦ Γότθοι ὤκηνται, οἱ Θευδερίχῳ ἐς Ἰταλίαν ἰόντι οὐκ ἐπισπόμενοι, ἀλλ' ἐθελοῦσιοι αὐτοῦ μείναντες, Ῥωμαίων καὶ εἰς ἐμέ εἰσιν ἔνσπονδοι· ξυστρατεύουσί τε αὐτοῖς ἐπὶ πολεμίους τοὺς σφετέρους 3.7.14 ἰοῦσιν, ἠνίκα ἂν βασιλεῖ βουλομένῳ εἴη. ἐξικνοῦνται δὲ ἐς τρισχιλίους, καὶ τὰ τε πολέμια ἔργα εἰσὶν ἄριστοι τὰ τε ἐς τὴν γεωργίαν αὐτουργοὶ δεξιοί, καὶ φιλοξενῶ3.7.15 τατοι δὲ εἰσὶν ἀνθρώπων ἀπάντων. αὐτὴ δὲ ἡ χώρα τὸ Δόρου τῆς μὲν γῆς ἐν ὑψηλῷ κεῖται, οὐ μέντοι οὔτε τραχεῖα οὔτε σκληρά ἐστιν, ἀλλ' ἀγαθὴ τε καὶ εὐφορος 3.7.16 καρπῶν τῶν ἀρίστων. πόλιν μὲν οὖν ἢ φρούριον οὐδαμῆ τῆς χώρας ὁ βασιλεὺς ἐδείματο ταύτης, κατείργεσθαι περιβόλοις τισὶν οὐκ ἀνεχομένων τῶν τῆδε ἀνθρώπων, 3.7.17 ἀλλ' ἐν πεδίῳ ἀσμενέστατα ὤκημένων αἰεὶ. ὅπη ποτὲ δὲ τῶν ἐκείνη χωρίων βάσιμα εὐπετῶς τοῖς ἐπιούσιν ἐδόκει εἶναι, ταύτας δὴ τειχίσμασι μακροῖς τὰς εἰσόδους περιβαλὼν, τὰς ἐκ τῆς ἐφόδου φροντίδας ἀνέστειλε Γότθοις. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε πη ἔχει. 3.7.18 Πόλιν δὲ τινα ἐπιθαλασσίαν οἰκοῦσι Θράκες παρὰ τὴν ἠϊόνα τοῦ Εὐξείνου Πόντου, Ἀγχιάλον ὄνομα, ἧσπερ ἐν ἐπιτηδείῳ μνησθειήμεν ἂν, περιηγούμενοι τὰ ἐπὶ τῆς 3.7.19 Θράκης χωρία. ἐπεὶ δὲ τανῦν ὁ λόγος ἡμῖν διελήλυθεν ὅσα παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου δεδημιούργηται τῷ βασιλεῖ τούτῳ, οὐδέν τι χεῖρον ἀφηγήσασθαι ἐνταῦθα τοῦ λόγου ὅσα δὴ ἐπὶ τῆς Ἀγχιάλου ταύτης 3.7.20 ἐδείματο. ἐνταῦθα οὖν πηγαὶ θερμῶν φύσει ὑδάτων ἀναβλυστάνουσι, τῆς πόλεως οὐ πολλῶ ἄποθεν ἀπαυτο3.7.21 ματίζουσαι βαλανεῖα τοῖς τῆδε ἀνθρώποις· τοῦτον δὲ τὸν χῶρον ἀτείχιστον ἐκ παλαιοῦ ὄντα ὑπερεῶρων οἱ προβεβασιλευκότες τὰ πρότερα, καίπερ ἐν γειτόνων ὤκημένων αὐτῷ βαρβαρικῶν ἐθνῶν τοσοῦτων τὸ πλῆθος. 3.7.22 ἐπεχωρίαζόν τε αὐτῷ οἱ νενοσηκότες τὰ σώματα, μετὰ 3.7.23 κινδύνων τὴν παραψυχὴν κομιζόμενοι. τειχίρη τοίνυν αὐτὸν ἐν τῷ παρόντι πεπονημένος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, 3.7.24 ἀκίνδυνον διεπράξατο σφίσι τὴν ἄκεσιν εἶναι. τὰ μὲν οὖν γῆς τῆς ἐφάσ, ἔτι μέντοι καὶ Ἀρμενίας καὶ Τζανικῆς ὄχυρώματα καὶ τὰ γε ἀμφὶ τὸν Εὐξείνου πόντον, τῆδε 3.7.25 Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ εἵργασται. ἡμῖν δὲ ἐνθένδε ἐπὶ τὰς οἰκοδομίας ἰτέον, ἄσπερ ἐν Εὐρώπῃ τῇ ἄλλῃ πεποιήται. 4.τ.1 ΛΟΓΟΣ Δ'. 4.1.1 Πέλαγος μέγα νηὶ διαπλευῖσαι ἀπαρασκευῶ μοχθηρόν τε ἡγοῦμαι εἶναι καὶ κινδύνων μεγάλων ἀτεχνῶς ἔμπλεων. ταῦτ' ἔστι τὰς Ἰουστινιανοῦ βασιλέως 4.1.2 οἰκοδομίας λόγῳ φαυλοτάτῳ διαμετρήσασθαι. ψυχῆς γὰρ μεγέθει ὁ βασιλεὺς οὗτος τὰ τε ἄλλα, ὡς εἰπεῖν, ἅπαντα καὶ τὰ ἐς τὰς οἰκοδομίας οὐδέν τι ἦσσαν λόγου διαπέ4.1.3 πρακται κρείσσω. ἐν δὲ δὴ τῇ Εὐρώπῃ καὶ τὴν ὑπουργίαν ἐναρμόσασθαι τῷ τῆς χρείας ἀξιώματι διὰ σπουδῆς ἔχων ἔργα οὐκ εὐδιήγητα οὐδὲ εἰς συγγραφὴν διαπεπό4.1.4 νηται πρόχειρα. γεγένηται γὰρ ἐπαξίως τῷ τε γειτονήματι ποταμοῦ Ἰστρου καὶ τῇ ἐνθένδε διὰ τοὺς ἐγκειμέ4.1.5 νους τῇ χώρᾳ βαρβάρους ἀνάγκη. ἔθνη γὰρ αὐτῇ γειτονοῦντα διακεκλήρωται Οὐννικά τε καὶ Γοτθικά, καὶ τὰ ἐν Ταύροις καὶ

τὰ ἐν Σκύθαις ἀνταίρει, καὶ ὅσα Σκλαβηνοὶ καὶ ὅσα ἄττα, εἴτε Σαυρομάτας Ἀμαξοβίου εἴτε Μετανάστας ταῦτα δὴ ἐκάλουν τὰ ἔθνη οἱ τῶν ἱστοριῶν ἀναγραψάμενοι τὰ ἀρχαιότατα, καὶ εἴ τι ἄλλο θηριῶδες ἀνθρώπων γένος ἢ νέμεσθαι, ἢ ἰδρῦσθαι ἐνταῦθα 4.1.6 ξυμβαίνει. οἷς δὴ ἀπέραντα πολεμησεῖουσιν ὑπαντιάζειν διατεινομένῳ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ πάρεργόν τε οὐδὲν ποιουμένῳ ἐπάναγκες ἦν ἐρύματά τε περιβάλλεσθαι ἀνάριθμα καὶ στρατιωτῶν ἀμύθητα φυλακῆρια καταστήσασθαι, καὶ ὅσα ἄλλα πολεμίοις ἀνεπικηρυκεύτοις τε καὶ 4.1.7 ἀνεπιμίκτοις ἐμπόδια εἶη. οἷς δὴ τοῖς πολεμίοις τὸν πόλεμον οὐκ ἐξ αἰτίας ἐγειρομένοις ποιεῖσθαι νόμος, οὐδὲ μετὰ πρεσβείαν ἐπενεγκεῖν, οὐδὲ μὴν οὐδὲ ξυνθήκαις διαλύσαι τισιν, ἢ κατὰ χρόνον ἀνακχεῦσαι, ἀλλ' ἐγχειρῆσαι μὲν ἀπροφασίστως, καταλύσαι δὲ σιδήρῳ μόνῳ. ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπὶ τῆς ἱστορίας τὰ λειπόμενα βαδιούμεθα. 4.1.8 ἔργου γὰρ ἀρξαμένους τρόπῳ ὄτω οὖν ἐς πέρας ἀφίχθαι ξυνοίσει μᾶλλον ἢ ἀτελεύτητον ἀπολιπόντας ὀπίσω ἰέναι. 4.1.9 ἐπεὶ καὶ ἄλλως ἂν οὐκ ἔξω κατηγορίας τὸ πρᾶγμα εἶη, βασιλέα μὲν τὸν ἡμέτερον εἰργάσθαι τὰ ἔργα, ἡμᾶς δὲ 4.1.10 τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν ἀποκνεῖν λόγους. μέλλοντας δὲ τὰ Εὐρωπαϊὰ τούτου δὴ τοῦ βασιλέως διαριθμεῖσθαι οἰκοδομήματα, ὀλίγα ἄττα ἀμφὶ τῆδε τῆ χώρᾳ ὑπειπεῖν ἄξιον. 4.1.11 Ἐκ τοῦ Ἀδριατικοῦ καλουμένου πελάγους ἐπιρροή τις διωθουμένη τε καὶ ἀποσαλεύουσα τῆς ἄλλης θαλάσσης ἐπὶ τὴν ἠπειρον ἀναβαίνει, καὶ σχίζουσα τὴν γῆν ἐπὶ πλεῖστον ποιεῖται τὸν Ἴόνιον κόλπον, ἐν δεξιᾷ μὲν Ἠπειρώτας τε καὶ τὰ ἐκείνη ἔθνη, ἐν ἀριστερᾷ δὲ Καλαβροὺς ἔχουσα, ἐν τε πορθμῷ ἐπὶ μακρότατον θλιβομένη περι4.1.12 λαμβάνει τὴν ἠπειρον σχεδόν τι πᾶσαν. καθύπερθε δὲ ἀντιπρόσωπος τῆ θαλάσση φερόμενος ποταμὸς Ἴστρος 4.1.13 γῆς τῆς Εὐρώπης νησοειδῆ τὴν γῆν τίθεται. ἐνταῦθα οἰκοδομήματα πολλὰ τε καὶ ἀξιολογώτατα ὁ βασιλεὺς οὗτος 4.1.14 πεποίηται. πᾶσαν γὰρ Εὐρώπην ἐς τὸ ἀσφαλὲς τειχισάμενος ἀπρόσβατον κατεστήσατο βαρβάρους εἶναι, οἱ δὲ ὑπὲρ Ἴστρου ποταμοῦ ὤκηνται. 4.1.15 Ἀλλὰ μοι ἀπὸ τῆς τοῦ βασιλέως ἀρκτέον πατρίδος, ἢ πασῶν μάλιστα τὰ τε πρωτεῖα ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις καὶ 4.1.16 τοῦδε τὰς ἀπαρχὰς τοῦ λόγου δοτέον. αὐτῇ γὰρ ἂν μόνῃ ὀγκοῦσθαι τε καὶ διαθρύπτεσθαι καὶ ἀποσεμνύνεσθαι πρέποι βασιλέα Ῥωμαίοις θρεψαμένη τε καὶ παρασχομένη τοιοῦτον, οὗ δὲ τὰ ἔργα καὶ λόγῳ εἰπεῖν καὶ γραφῇ παρακαταθέσθαι ἀμήχανον. 4.1.17 Ἐν Δαρδάνοις που τοῖς Εὐρωπαϊοῖς, οἱ δὲ μετὰ τοὺς Ἐπιδαμνίων ὄρους ὤκηνται, τοῦ φρουρίου ἄγχιστα, ὅπερ Βεδερίανα ἐπικαλεῖται, χωρίον Ταυρίσιον ὄνομα ἦν, ἐνθεν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ὁ τῆς οἰκουμένης οἰκιστῆς 4.1.18 ὤρμηται. τοῦτο μὲν οὖν τὸ χωρίον ἐν βραχεῖ τειχισάμενος κατὰ τὸ τετράγωνον σχῆμα καὶ γωνία ἐκάστη πύργον ἐνθέμενος Τετραπυργίαν εἶναι τε καὶ καλεῖσθαι 4.1.19 πεποίηκε. παρ' αὐτὸ δὲ μάλιστα τὸ χωρίον πόλιν ἐπιφανεστάτην ἐδείματο, ἦνπερ Ἰουστινιανὴν ὠνόμασε Πρίμαν (πρώτη δὲ τοῦτο τῆ Λατίνων φωνῇ δύναται) ταῦτα 4.1.20 τῆ θρεψαμένη τροφεῖα ἐκτίνων. καίτοι Ῥωμαίους ἐχρῆν ἅπαντας τοῦτο δὴ ἀλλήλοις ἐπικοινωνεῖσθαι τὸ ὄφλημα, 4.1.21 ἐπεὶ καὶ σωτήρα ἐθρέψατο ἡ χώρα κοινὸν ἅπασιν. ἐνταῦθα δὲ καὶ ὀχετὸν τεκτηνάμενος ὕδασι τὴν πόλιν ἀει4.1.22 ρύτοις διεπράξατο ἐπιεικῶς πλήθειν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῷ τῆς πόλεως οἰκιστῇ ὑπέρογκά τε καὶ λόγου πολλοῦ 4.1.23 διαπεπόνηται ἄξια. θεοῦ μὲν τεμένη διαριθμεῖσθαι οὐ ῥάδια, καταγώγια δὲ ἀρχόντων φράζεσθαι λόγῳ ἀμήχανα, στοῶν μεγέθη, ἀγορῶν κάλλη, τὰς κρήνας, τὰς ἀγυῖας, 4.1.24 τὰ βαλανεῖα, τὰ πωλητήρια. πόλις ἀπλῶς μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος καὶ τὰ ἄλλα εὐδαίμων καὶ οἷα τῆς χώρας ἀπάσης μητρόπολις εἶναι. εἰς ἀξιώματος γὰρ τοσόνδε 4.1.25 ἦκει. πρὸς δὲ καὶ τὸν Ἰλλυριῶν ἀρχιερέα διακεκλήρωται, τῶν ἄλλων πόλεων αὐτῇ, ἅτε πρώτη τὸ μέγεθος οὔση, ἐξισταμένων. ὥστε καὶ ἀνθυπούργηκε τῷ βασιλεῖ κλέος· 4.1.26 ἢ μὲν γὰρ τροφίμῳ ἀποσεμνύνεται βασιλεῖ, ὁ δὲ ἀντιφιλοτιμεῖται δεδημιουργηκέναι τὴν πόλιν. καὶ μοι ἄχρι 4.1.27 τοῦδε εἰπεῖν

ἀποχρήσει. ἅπαντα γὰρ ἐς τὸ ἀκριβὲς λεπτολογεῖσθαι ἀμήχανον, ἐπεὶ τῷ βασιλεῖ προσηκούσης τῆς πόλεως ἔλασσοῦσθαι αὐτῆς ἅπαντα λόγον ἐπάναγκες. 4.1.28 Ἐτι μέντοι καὶ Βεδερίανα τὸ φρούριον ἀνοικοδομησάμενος ὅλον πολλῶ ὄχυρῶτερον κατεστήσατο. ἦν δὲ τις ἐν Δαρδάνοις ἐκ παλαιοῦ πόλις, ἥπερ Οὐλπιᾶνα ὠνόμαστο. ταύτης τὸν περίβολον καθελὼν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον (ἦν γὰρ σφαλερὸς ἐς τὰ μάλιστα καὶ ὅλως ἀχρεῖος) ἄλλα τε αὐτῇ παμπληθῆ ἐγκαλλωπίσματα ποιησάμενος, ἕς τε τὴν νῦν μεταθέμενος εὐκοσμίαν, Σεκοῦνδαν αὐτὴν 4.1.30 Ἰουστινιανὴν ἐπωνόμασε. σεκοῦνδαν γὰρ τὴν δευτέραν Λατῖνοι λέγουσι. καὶ ἄλλην δὲ αὐτῇ πλησίον ἐδείματο πόλιν οὐ πρότερον οὔσαν, ἥπερ Ἰουστινούπολιν τῷ θεῷ 4.1.31 ὁμωνύμως ἐκάλεσεν. ἀλλὰ καὶ Σαρδικῆς καὶ Ναῖσουπόλεως, ἔτι μέντοι Γερμαῆς τε καὶ Πανταλείας διερρωγότα τῷ χρόνῳ τὰ τεῖχη εὐρῶν οἰκοδομησάμενός τε ζὺν 4.1.32 τῷ ἀσφαλεῖ ἅμαχα τοῖς πολεμίοις διεπράξατο εἶναι. καὶ πολίχνια δὲ τούτων δὴ μεταξύ ἐδείματο τρία, Κρατίσκαρά τε καὶ Κουιμέδαβα καὶ Ῥουμισίανα. οὕτω μὲν οὖν τάσδε 4.1.33 τὰς πόλεις ἐκ θεμελίων ἀνέστησε. πρόβολον δὲ ἰσχυρότατον αὐτῶν τε καὶ πάσης Εὐρώπης Ἰστρον ποταμὸν ποιεῖσθαι ἐθέλων, ἐρύμασι τοῦ ποταμοῦ τὴν ἠϊόνα περιβάλλει συχνοῖς, ὥσπερ μοι γεγράφεται οὐ πολλῶ ὕστερον, φυλακτήριά τε στρατιωτῶν πανταχόθι τέθειται τῆς ἀκτῆς, ἀναχαιτίσοντα τὴν διάβασιν βεβαιότατα τοῖς τῆδε 4.1.34 βαρβάροις. ἀλλὰ καὶ τούτων οἱ ἐξεργασμένων, ὑπόπτως ἐς τῆς ἀνθρωπείας ἐλπίδος τὸ σφαλερὸν ἔχων, λογισάμενός τε ὡς εἰ τοῖς πολεμίοις ὅτω δὴ ποτε τρόπῳ διαπορθμεύσασθαι δυνατὰ εἴη, ἐπιθήσονται ἀφυλάκτοις τὸ παράπαν τοῖς ἀγροῖς οὔσι, καὶ ἀνθρώπους μὲν ἐξανδραποδιοῦσιν ἠβηδὸν ἅπαντας, χρήματα δὲ ληΐσονται πάντα, οὐκ ἐπὶ κοινῆς αὐτοῖς μόνον τὴν ἀσφάλειαν ἐν τοῖς κατὰ τὸν ποταμὸν ὄχυρῶμασιν ἀπέλιπεν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἰδίαν 4.1.35 πεποιήται· οὕτω συνεχῆ τὰ ἐρύματα ἐν τοῖς χωρίοις ἀπεργασάμενος ὥστε ἀγρὸς ἕκαστος ἢ φρούριον ἀποτετόρνενται, ἢ τῷ τετειχισμένῳ πρόσσοικός ἐστιν, ἐνταῦθα τε κὰν τῇ Ἠπειρῷ τῇ τε νέᾳ καὶ τῇ παλαιᾷ καλουμένη. 4.1.36 οὗ δὴ καὶ πόλις αὐτῷ πεποιήται Ἰουστινιανούπολις, ἢ πρότερον Ἀδριανούπολις καλουμένη. 4.1.37 Ἀνενώσατο δὲ Νικόπολιν τε καὶ Φωτικὴν καὶ τὴν Φοινίκην ὠνομασμένην. αἱ δύο αὐταὶ πολίχνια, ἢ τε Φωτικὴ καὶ ἢ Φοινίκη, ἐν τῷ χθαμαλῷ τῆς γῆς ἔκειντο, 4.1.38 ὕδασι περιρρεόμεναι τῆδε λιμνάζουσι. διὸ δὴ λογισάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς εἶναι ἀμήχανα ἐπὶ στερραῶν θεμελίων συνθήκης περιβόλους αὐταῖς ἀναστήναι, αὐτὰς μὲν ἐπὶ σχήματος τοῦ αὐτοῦ εἶασε, φρούρια δὲ αὐτῶν ἀγχοτάτω ἐν τε ἀνάντει καὶ ἰσχυρῶς ὀρθίῳ ἐδείματο. 4.1.39 ἦν δὲ τις ἐνταῦθα πόλις ἀρχαία, ὕδασι ἐπιεικῶς κατακορῆς οὔσα, ὀνόματός τε τῆς τοῦ χωρίου φύσεως ἀξίου 4.1.40 ἐπιτυχοῦσα. Εὐροία γὰρ ἀνέκαθεν ὠνομάζετο. ταύτης δὲ τῆς Εὐροίας οὐ πολλῶ ἄποθεν λίμνη κέχυται καὶ νῆσος κατὰ μέσον ἀνέχει καὶ λόφος αὐτῇ ἐπανέστηκε. 4.1.41 διαλείπει δὲ ἡ λίμνη τοσοῦτον, ὅσον τινὰ ἐν εἰσόδῳ 4.1.42 μοῖρα τῇ νήσῳ λελεῖφθαι. ἔνθα δὴ βασιλεὺς τοὺς τῆς Εὐροίας μεταβιβάσας οἰκήτορας, πόλιν ὄχυρωτάτην οἰκοδομησάμενος ἐτειχίσατο. 4.2.1 Μετὰ δὲ τὴν Ἠπειρον ὅλην Αἰτωλοὺς τε καὶ Ἀκαρνανᾶνας παραδραμόντι ὃ τε Κρισαῖος ἐκδέχεται κόλπος καὶ ὃ τε Ἰσθμὸς ἢ τε Κόρινθος καὶ τὰ ἄλλα τῆς Ἑλλάδος χωρία. ἔνθα δὴ τῆς παρ' αὐτοῦ τὰ μάλιστα προνοίας 4.2.2 ἠξίωσιν. μάλιστα δὲ πάντων θαυμάσειεν ἂν τις ὀπόσοις περιβόλοις ἐτειχίσατο τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. τῶν τε γὰρ ἄλλων προὔνησε πάντων καὶ οὐχ ἦκιστα τῶν ἐν 4.2.3 Θερμοπύλαις ἀνόδων. πρῶτα μὲν οὖν τὰ τεῖχη ἐς ὕψος αὐτῷ ἀνέστη μέγα. ἦν γὰρ, εἴ τις προσίοι, εὐπετῶς ἀλωτὰ καὶ οὐ τετειχισμένα τὰ ὄρη, ἃ ταύτῃ ἀνέχει, ἀλλ' 4.2.4 ἀποτετριγγωμένα ἐδόκει εἶναι. οἷς δὴ καὶ διπλᾶς τὰς 4.2.4 ἐπάλλξεις ἐντέθειται πάσας. κατὰ ταῦτά δὲ κὰν τῷ φρουρίῳ ἐξείργασται, ὅπερ ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ ἦν παρέργως 4.2.5 οὕτω πεποιημένον τοῖς πάλαι ἀνθρώποις. διαρκές τε γὰρ αὐτῷ ὕψος ἐντέθεικε καὶ διπλοῦς τοὺς προμαχῶνας 4.2.6 πεποιήται.

πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ ἀνύδρω παντάπασιν 4.2.7 ὄντι ταμειῖον ὑετίων ὑδάτων ἐπετεχνήσατο. ἔπειτα δὲ καὶ ἀνόδους πολλὰς ἀφυλάκτους τε καὶ ἀτειχίστους τὰ 4.2.8 πρότερα οὖσας ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐτειχίσατο. θαυμάσειεν ἂν τις εἰκότως τὸν Περσῶν βασιλέα, ὅτι δὴ χρόνον ἐνταῦθα κατατρίψας πολὺν, μίαν τινὰ στενὴν ἀτραπὸν εὔρατο, καὶ ταῦτα προδοτῶν Ἑλλήνων τυχῶν, ὁδῶν τε ἀτειχίστων 4.2.9 ἐκείνη πολλῶν καὶ ἀμαξιτῶν σχεδόν τι οὐσῶν. ἢ τε γὰρ θάλασσα τοὺς πρόποδας ἐπικλύζουσα τῶν ὀρῶν, ἀνεστομωμένης ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐποιεῖτο εἶναι τὰς ἐνθένδε ἀνόδους, καὶ σηράγγων τε καὶ χαραδρῶν ἀδιεξόδων ἐνταῦθα οὐσῶν, ἀμήχανα ἔδοξεν εἶναι τοῖς πάλαι ἀνθρώποις τειχίσμασιν ἐς τὸ ἀκριβὲς περιβαλέσθαι τὰ διηρημένα τῇ φύσει, τῇ τε πρὸς τὰ χαλεπώτατα τῶν ἔργων ὀκνήσει ἀταλαίπωρον ἀφέμενοι τὴν ἀσφάλειαν ἐπὶ τῇ τύχῃ κατέλιπον, ἐς τὴν ἐσομένην βαρβάρους τῆς ὁδοῦ 4.2.10 ἄγνοιαν ἀποθέμενοι τὰς τῆς σωτηρίας ἐλπίδας. ἐπεὶ πρὸς τὴν ταλαιπωρίαν ἀπολέγοντες αἰεὶ ἄνθρωποι, τὰ σφίσιν αὐτοῖς δυσκολώτατα δόξαντα εἶναι οὐδὲ ἄλλοις 4.2.11 τισὶν οἴονται ῥάδια ἔσσεσθαι. διὸ δὴ οὐκ ἂν τις ἔτι φιλονεικοῖ μὴ οὐχὶ ἀνθρώπων ἀπάντων, οἳ δὴ ἐς τὸν πάντα αἰῶνα γεγένηται, Ἰουστινιανὸν βασιλέα προμηθέστατον γεγενῆσθαι καὶ διαφερόντως ἐπιμελέστατον, ὃν γε οὐδὲ θάλασσα χαλεπὴ γέγονε, γειννῶσά τε τοῖς ὄρεσι καὶ περιχεομένη καὶ ἐπικλύζουσα, ἐν κλυδωνίῳ τε καὶ ψάμμῳ ὑγρᾷ τοῖς θεμελίοις στηρίζεσθαι, καὶ τοῖς ἐναντιωτάτοις διαφανῶς ἐναρμόζεσθαι, ἀνθρώπων τε προσ4.2.12 χωρεῖν τέχνη καὶ βιαζομένοις ὑπέκειν. οὐ μέντοι οὐδὲ τὰς τε λόχμας καὶ νάπας ἀλλήλαις ἀνάψας, οὐδὲ τὴν θάλασσαν τῷ ὄρει ἐναρμολογούμενος ὁ βασιλεὺς οὗτος, ὅλην τε τὴν Ἑλλάδα περιβαλὼν τοῖς ὀχυρώμασι, κατέπαυσε τὴν ὑπὲρ τῶν κατηκόων σπουδὴν, ἀλλὰ καὶ φρουρία πολλὰ τοῦ τείχους ἐντὸς ἐτεκμήνατο, ἄξια τύχης τῆς ἀνθρωπείας βεβουλευμένος, ἧ βέβαιον οὐδὲν οὐδὲ ἀκατα4.2.13 γώνιστον γίνεται. ὥστε εἰ τοῖς τείχεσι τούτοις τρόπῳ ὄτω οὐκ ἢ χρόνῳ ἀλῶναι ξυμβαίη, ἐν τοῖς φρουρίοις τὰ 4.2.14 φυλακτήρια διασώζοιτο. καὶ μὴν καὶ σιτωνας ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καὶ ὑδάτων ἔλυτρα πανταχόθι πεποιήται, στρατιώτας τε φρουροὺς ἐς δισχιλίους μάλιστα τῆδε ἰδρύσατο· ὃ οὐδέ τις τῶν πρώην βασιλέων πώποτε ἐκ τοῦ 4.2.15 παντὸς χρόνου πεποιήκεν. ἀφύλακτα γὰρ τὸ παράπαν τὰ τεῖχη ταῦτα ἄνωθέν τε καὶ ἐς ἐμὲ ἦν, ἀγροίκων τε τῶν ἐπιχωρίων τινὲς τῶν πολεμίων καταθεόντων μεθαρμολογούμενοι τὴν δίαιταν ἐν τῷ παραυτίκα, ἐπὶ καιροῦ τε αὐτοσχεδιάζοντες τὰ πολέμια, ἐκ περιτροπῆς ἐνταῦθα ἐφρούρουσαν, ἀλώσιμοί τε τοῖς πολεμίοις ἀπειρία τοῦ ἔργου ῥᾶστα ζῦν τῇ Ἑλλάδι ἐγένοντο, ταύτη τε τῇ μικρολογίᾳ ἢ χώρα ἐπὶ μακρότατον ἀπέκειτο ἐπιούσι βαρβάρους. 4.2.16 Οὕτω μὲν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὰ ἐν Θερμοπύλαις ἐρύματα ἐκρατύνατο. καὶ πόλεων δὲ ἀπασῶν, αἵπερ αὐτῶν ἐκτὸς τῆς χώρας ἐξικανοῦσιν οὖσαι, ζῦν ἐπιμελείᾳ πολλῇ τεῖχῃ ὠκοδομήσατο ἰσχυρά, ἐν τε Σάκκῳ καὶ Ὑπάτῃ καὶ Κορακίοις καὶ Οὐννῶ καὶ Βαλέαις καὶ τῷ 4.2.17 καλουμένῳ Λεονταρίῳ. ἐν δὲ τῇ Ἡρακλείᾳ πεποιήται τάδε. ἐξ Ἰλλυριῶν ἐς Ἑλλάδα ἰόντι, ὄρη δύο ἐπὶ μακρότατον ἀλλήλοισιν ὡς ἀγχοτάτω ξυνίασι, στενωπὸν ἐν βραχεῖ ἀπεργαζόμενα τὴν μεταξὺ χώραν (κλεισούρας νενομίκασι 4.2.18 τὰ τοιαῦτα καλεῖν)· πηγὴ δὲ κατὰ μέσον κάτεισιν, ἐν μὲν ὥρᾳ θερινῇ πότιμον ἀποβλύζουσα καὶ καθαρὸν ὕδωρ ἀπὸ τῶν ὀρῶν, ἃ ταύτη ἀνέχει, ἐς ῥύακά τε ἀποκεκριμένη 4.2.19 βραχύν. ἐπειδὴν δὲ ὕοι, χειμάρρους ἐνταῦθα ἐπικυρτοῦται ὑψηλὸς τε ὑπερφυῶς καὶ δεινῶς ἄγριος ἐπὶ πλεῖστον τῶν ἐκείνη σκοπέλων ἀπὸ τῶν χαραδρῶν συνάγων 4.2.20 τὸ ῥεῦμα. ἐνθένδε τοῖς βαρβάρους εἰσιτητὰ ἐπὶ τε Θερμοπύλας οὐδενὶ πόνῳ ἐγένετο καὶ τὴν ταύτη Ἑλλάδα. 4.2.21 τοῦ δὲ στενωποῦ ἐφ' ἑκάτερα δύο ἐκ παλαιοῦ ὀχυρώματα ἦν, πῆ μὲν Ἡράκλεια πόλις, ἧσπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, πῆ δὲ ὁ Μυροπόλης καλούμενος, οὐκ ὀλίγη διεστηκῶς 4.2.22 χώρα. ταῦτα δὲ ἄμφω τὰ ὀχυρώματα ἐν ἐρειπίοις ἐκ παλαιοῦ ὄντα Ἰουστινιανὸς ἀνωκοδομήσατο βασιλεὺς καὶ διατειχίσματι τὸν στενωπὸν

όχυρωτάτω περιβαλών, τούτω τε συνάψας ὄρος ἐκάτερον τοῖς μὲν βαρβάρους τὴν δίοδον ἀνεχαίτισε, τῷ δὲ χειμάρρῳ ἐπάναγκές ἐστι λιμνάζοντι τοῦ τείχους ἐντός, εἶτα ἐφύπερθεν αὐτοῦ φερομένῳ ὄρη παρατύχοι ἰέναι. 4.2.23 Καὶ πόλεις δὲ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσας, αἵπερ ἐντός εἰσι τῶν ἐν Θερμοπύλαις τειχῶν, ἐν τῷ βεβαίῳ κατεστήσατο 4.2.24 εἶναι, τοὺς περιβόλους ἀνανεωσάμενος ἅπαντας, κατερηρίπεσαν γὰρ πολλῶ πρότερον, ἐν Κορίνθῳ μὲν σεισμῶν ἐπιγενομένων ἐξαισίῳ, Ἀθήνησι δὲ καὶ Πλαταιᾶσι κὰν τοῖς ἐπὶ Βοιωτίας χωρίοις χρόνου μὲν μήκει πεπονηκότες, ἐπιμελησαμένου δὲ αὐτῶν οὐδενὸς τῶν πάντων ἀνθρώπου. 4.2.25 πῶν. ἐπίμαχον δὲ ἢ ἀφύλακτον οὐδὲν εἶασεν, ἐπεὶ αὐτῷ προεγρηγορότι τῶν κατηκῶν ἔννοια γέγονεν ὡς οἱ βάρβαροι καταθέοντες, ἂν οὕτω τύχη, τά γε ἀμφὶ Θερμοπύλας χωρία, ἐπειδὴν τάχιστα πύθωνται οὐδὲν αὐτοῖς ὄφελος ἔσεσθαι ὑπερβεβηκόσι τὸ ἔρμα τοῦτο, τειχήρους πανταχόθι γεγενημένης τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, ἐθελοκακήσουσιν αὐτίκα δὴ μάλα ἐξεπιστάμενοι ὡς πολιορκεῖν 4.2.26 σφίσι πόλιν ἐκάστην ἐπάναγκες ἔσται. προσδοκία γὰρ μηκνομένη ταλαιπωρεῖν οὐκ ἀνέχεται, οὐδὲ ἀναβαλλομένης ὠφελείας ἐφίεται, ἀλλ' ἀποδίδεται τῆς περὶ ταῦτα ὀκνήσεως τὴν μέλλουσαν τύχην. 4.2.27 Ταῦτα διαπεπραγμένος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ἐπεὶ τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις ἀπάσας ἀτειχίστους ἐμάνθανεν εἶναι, λογισάμενος ὅτι δὴ οἱ πολὺς τετρίψεται χρόνος, εἰ κατὰ μιᾶς ἐπιμελοῖτο, τὸν Ἰσθμὸν ὅλον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐτειχίσασατο, ἐπεὶ αὐτοῦ καταπεπτῶκει τὰ πολλὰ 4.2.28 ἤδη. φρούριά τε ταύτη ἐδείματο καὶ φυλακτήρια κατεστήσατο. τούτω δὲ τῷ τρόπῳ ἄβαστα τοῖς πολεμίοις ἅπαντα πεποίηκεν εἶναι τὰ ἐν Πελοποννήσῳ χωρία, εἰ καὶ τι ἐς τὸ ἐν Θερμοπύλαις ὀχύρωμα κακουργήσουσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τῆδε κεχώρηκε. 4.3.1 Πόλις δὲ ἦν τις ἐπὶ Θεσσαλίας, Διοκλητιανούπολις ὄνομα, εὐδαίμων μὲν τὸ παλαιὸν γεγενημένη, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου βαρβάρων οἱ ἐπιπεσόντων καταλυθεῖσα καὶ οἰκητόρων ἔρημος γεγονυῖα ἐπὶ μακρότατον· λίμνη δὲ τις αὐτῇ ἐν γειτόνων τυγχάνει οὖσα, ἡ Καστορία ὠνόμασται. καὶ νῆσος κατὰ μέσον τῆς λίμνης τοῖς ὕδασι 4.3.2 περιβέβληται. μία δὲ εἰς αὐτὴν εἴσοδος ἀπὸ τῆς λίμνης ἐν στενῷ λέλειπται, οὐ πλέον ἐς πεντεκαίδεκα διήκουσα 4.3.3 πόδας. ὄρος τε τῇ νήσῳ ἐπανέστηκεν ὑψηλὸν ἄγαν, ἡμισυ μὲν τῇ λίμνῃ καλυπτόμενον, τῷ δὲ λειπομένῳ ἐγκείμενον. 4.3.4 διὸ δὴ ὁ βασιλεὺς οὗτος τὸν Διοκλητιανουπόλεως ὑπεριδὼν χώρον ἄτε που διαφανῶς εὐέφοδον ὄντα καὶ πεπονητότα πολλῶ πρότερον ἅπερ ἐρρήθη, πόλιν ἐν τῇ νήσῳ ὀχυρωτάτην ἐδείματο, καὶ τὸ ὄνομα, ὡς τὸ εἶκός, ἀφῆκε 4.3.5 τῇ πόλει. ἐπὶ μέντοι Ἐχιναίου τε καὶ Θηβῶν καὶ Φαρσάλου καὶ ἄλλων τῶν ἐπὶ Θεσσαλίας πόλεων ἀπασῶν, ἐν αἷς Δημητριάς τέ ἐστι καὶ Μητρόπολις ὄνομα καὶ Γόμοφοι καὶ Τρίκα, τοὺς περιβόλους ἀνανεωσάμενος, ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐκρατύνατο, χρόνῳ τε καταπεπονηκότας μακρῶ, εὐπετῶς τε ἀλωτοὺς ὄντας, εἴ τις προσίοι. 4.3.6 Ἀλλ' ἐπεὶ ἐς Θεσσαλίαν ἀφίγμεθα, φέρε δὴ, τῷ λόγῳ 4.3.6 ἐπὶ τε τὸ ὄρος τὸ Πήλιον καὶ Πηνειὸν ποταμὸν ἴωμεν. 4.3.7 ῥεῖ μὲν ἐξ ὄρους τοῦ Πηλίου πρᾶψ τῷ ῥεῖθρῳ ὁ Πηνειὸς, ὠράϊσται δὲ αὐτῷ περιρροεμένη πόλις ἡ Λάρισσα, τῆς Φθίας ἐνταῦθα οὐκέτι οὔσης, τοῦτο δὴ τοῦ μακροῦ 4.3.8 χρόνου τὸ διαπόνημα. φέρεται δὲ ὁ ποταμὸς οὗτος εὖ μάλα προσηνῶς ἄχρι ἐς θάλασσαν. εὐφορός τε οὖν ἐστὶν ἡ χώρα καρπῶν παντοδαπῶν καὶ ποτίμοις ὕδασι κατακορῆς ἄγαν, ὥνπερ ὀνίνασθαι ὡς ἠκιστα εἶχον περίφοβοι ὄντες οἱ τῆδε ὠκημένοι διηνεκές καὶ παραδοκοῦντες αἰεὶ τοὺς βαρβάρους ἐγκείσεσθαι σφίσιν· ἐπεὶ οὐδαμῇ τῶν ταύτη χωρίων ὀχύρωμα ἦν, ὄρη ἂν καταφυγόντες 4.3.9 σωθήσονται. ἀλλὰ καὶ Λάρισσαν καὶ Καισάρειαν, πεπονηκότων σφίσιν ὑπεράγαν τῶν ἐρυμάτων, σχεδόν τι 4.3.10 ἀτειχίστους εἶναι ξυνέβαινε. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἄμφω τείχη ἰσχυρότατα ποιησάμενος γνησίᾳ τὴν χώραν 4.3.11 εὐδαιμονίᾳ ξυνώκισεν. οὐ πολλῶ δὲ ἄποθεν ὄρη ἀνέχει ἀπόκρημνα, οὐρανομήκεσιν ἀμφιλαφῇ δένδροις· οἰκεῖα 4.3.12 δὲ Κενταύροις τὰ ὄρη. καὶ γέγονε Λαπίθαις ἐν τῆδε τῇ χώρᾳ πρὸς τὸ Κενταύρων γένος ἡ

μάχη, ὡς οἱ μῦθοι ἡμῖν ἐκ παλαιοῦ ἰσχυρίζονται, νεανιευόμενοι γεγονέναι ἀνθρώπων γένος ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἀλλόκοτον καὶ 4.3.13 ζῶων φύσιν τινὰ δυοῖν σύμμικτον. ἀφῆκε δέ τι καὶ τῷ μύθῳ ἐν προσηγορίᾳ μαρτύριον ὁ παλαιὸς χρόνος, φρουρίου ἐν τοῖς τῆδε ὄρεσιν ὄντος. Κενταυρόπολις γὰρ τὸ 4.3.14 χωρίον καὶ εἰς ἐμὲ ὀνομάζεται. οὐπὲρ τὸ τεῖχος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς καταπεπτωκὸς ἤδη σὺν Εὐρυμένη τῷ φρουρίῳ ἐνταῦθα πη ὄντι καὶ ταῦτὸ πεπονηθότι ἀνοικο4.3.15 δομησάμενος ἐκρατύνατο. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα φρούρια ἐπὶ Θεσσαλίας ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀνεκένεωσεν, ὥνπερ τὰ ὀνόματα σὺν τοῖς ἐν Μακεδονίᾳ τετειχισμένοις ἐν καταλόγῳ γεγράφεται μοι οὐ πολλῶ ὕστερον. 4.3.16 Ἀλλὰ νῦν, ἵνα μηδὲν τῆς Ἑλλάδος ἀπολειφθεῖ μὲνον ἄρητον, ἐς Εὐβοίαν ἡμῖν τὴν νῆσον ἰτέον, ἐπεὶ Ἀθηνῶν 4.3.17 τε καὶ Μαραθῶνος ἄγχιστα ἔστηκεν. Εὐβοία τοίνυν ἡ νῆσος ἦδε προβέβληται μὲν τῆς Ἑλλάδος εἰς θάλασσαν, δοκεῖ δὲ πού ἀπενεχθῆναι, μιᾶς μὲν οὔσης τῆς γῆς πρό4.3.18 τερον, ἀποσχισθείσης δὲ πορθμῶ ὕστερον· ῥήγνυσι γὰρ τις τὴν ἡπειρον ἐνταῦθα τῆς θαλάσσης ἐπιρροή ἀμφὶ Χαλκίδα πόλιν, ἐν στενῶ τε ξυνοῦσα καὶ ταῖς ὄχθαις 4.3.19 ἐκατέρωθι σφιγγομένη ἐς ῥύακος εὖρος, καὶ νῆσος μὲν τὸ ἀποτετμημένον τῆς γῆς γέγονεν· Εὐριπος δὲ ὁ πορ4.3.20 θμὸς ἐπωνόμασται. τοιαύτη μὲν οὖν τις ἡ Εὐβοία τυγχάνει οὕσα· ζευγμα δὲ τῷ πορθμῶ μία τις ἐγκειμένη ποιεῖται δοκός· ἤνπερ ἐπιτιθέντες μὲν, ἡνίκα ἂν ἡ βουλομένοις σφίσι, οἱ ἐπιχώριοι ἡπειρῶται δοκοῦσιν εἶναι καὶ εἰς γῆν τὴν ἀντιπέρασ πεζοὶ ἴασιν, ἀφαιρούμενοι δὲ ταῖς τε ἀκάτοις διαπορθμεύονται τὸν ἀνάπλου καὶ νησιῶται γίνονται αὐθις, ἐνός τε ξύλου ἐπιβολῇ καὶ ἀφαιρέσει καὶ πεζεύουσι καὶ ναυτίλλονται· *** ἐντὸς καθειργμένην 4.3.21 καλοῦσι Παλλήνην. τὴν μέντοι εἴσοδον διατειχίσματι τὸ παλαιὸν καταλαβόντες οἱ ἐπιχώριοι, ταύτη τε τὴν ἐκατέρωθι συζεύξαντες θάλασσαν, πόλιν ἐνταῦθα ἐδείμαντο, ἣν πάλαι μὲν Ποτίδαιαν, τανῦν δὲ Κασανδρίαν 4.3.22 ὀνομάζουσιν. οὕτω δὲ τὰς ἐνταῦθα οἰκοδομίας ὁ χρόνος διέφθειρε πάσας ὥστε δὴ Οὐννικόν τι ἔθνος οὐ πολλῶ πρότερον καταθέοντες τὰ ἐκείνη χωρία, ὥσπερ τι διαχειρίζοντες οἶόν τι πάρεργον, τό τε ξύμβαμα τοῦτο καὶ τὴν πόλιν ἄφοβοι ἐξείλον, καίπερ ἐξ οὗ γέγονασιν ἄν4.3.23 θρωποὶ οὐ τειχομαχήσαντες πώποτε. ἀλλὰ καὶ τοῦτο Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ γέγονε πρόφασις ἀρετῆν τε καὶ 4.3.24 μεγαλοφροσύνην ἐνδείξασθαι. τοῖς γὰρ ξυμπύπτουσι χαλεποῖς ἀντίξουν ποιούμενος αἰεὶ τὴν αὐτοῦ πρόνοιαν, τῶν ξυμβεβηκότων τὰ πονηρότατα ταῖς ἐπιγινόμεναις 4.3.25 ἀγαθοεργίαις εὐθὺς μεταβιβάζεται ἐς τύχην ἀμείνω. καὶ Παλλήνης ἀμέλει πόλιν τε τὴν προβεβλημένην τῆς χώρας ἀπάσης καὶ τὸ κατὰ τὴν εἴσοδον διατειχίσμα τοῖς ἐπιβουλεύειν ἐθέλουσιν ἄμαχόν τε καὶ ἀνανταγώνιστον διε4.3.26 πράξατο διαφανῶς εἶναι. ταῦτα μὲν οὖν ἐν πράξεσιν αὐτῶ ταῖς ἐπὶ Μακεδονίαν διαπεπόνθηται. 4.3.27 Ῥεῖ δὲ τις ποταμὸς Θεσσαλονίκης οὐ πολλῶ ἀποθεν, Ῥήχιος ὄνομα· ὃς δὴ χώραν ἀγαθὴν τε καὶ γεώδη περιερχόμενος τὰς ἐκβολὰς εἰς θάλασσαν τὴν ἐκείνη ποιεῖται. 4.3.28 προσηνὴς δὲ ὁ ποταμὸς ἐστὶ, γαληνὸν τὸ ὕδωρ καὶ πό4.3.29 τιμον, ἡ γῆ χθαμαλή, ἀρόματα πολλά, ἔλος εὖνομον. καὶ ταύτη μὲν εὐδαιμονίας ἡ χώρα εὖ ἔχει, βαρβάρους δὲ λίαν εὐέφοδος οὕσα ἐτύγχανεν, οὔτε φρούριον ἐν σημεί4.3.30 οῖς τεσσαράκοντα οὔτε ἄλλο τι ἔρυμα ἔχουσα. διὸ δὴ ὁ βασιλεὺς παρά τε τὰς τοῦ Ῥηχίου ποταμοῦ ἐκβολὰς καὶ τὴν τῆς θαλάσσης ἠϊόνα φρούριον ὠκοδομήσατο ἐχυρώτατον, καινουργήσας αὐτός, ὅπερ Ἀρτεμίσιον ἐπωνόμασται. 4.4.1 Ὅσα δὲ καὶ ἄλλα ὀχυρώματα ἐν τῆδε τῇ τῆς Εὐρώπης πεποιήται μοίρα εἰπεῖν ἄξιον. καὶ εἰ μὲν παρ' ἄλλοις ἀνθρώπων τισὶ μακρὰν τε ὠκημένοις καὶ πολιτείαν ἐτέραν ἔχουσι τὸν κατάλογον ἐποιούμεθα τῶν τῆδε φρουρίων, ἅπερ Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ εἴργασται, ἵνα δὴ ἔμελλεν ὁ λόγος ἀμάρτυρος εἶναι, εὖ οἶδ' ὅτι μυθολόγος τε ἂν τῶν ἔργων τῶ ἀριθμῶ ἔδοξεν εἶναι καὶ ἄπιστος ὄλως. 4.4.2 νῦν δὲ (ἢ τε γὰρ ὄψις οὐ μακρὰν πού τυγχάνει οὕσα καὶ παμπληθεῖς ἄγαν οἱ ἐκεῖθεν ἐπιχωριάζοντες ἡμῖν ἀνθρωποὶ) φέρε

δὴ νεανιευσάμενοι τὴν ἀλήθειαν ἐχέγγυον οὖσαν, ἀπαριθμησόμεθα μηδεμιᾶ ὀκνήσει τὰ ὀχυρώματα, ὅσα δὴ ἀμφὶ τὰς χώρας τὰς μοι ἔναγχος δεδηλωμένας πεποιήται Ἰουστινιανὸς βασιλεύς, ἢ τὰ πεπονηκότα ἐρυμάτων ἀνανεούμενος, ἢ νέα τεῖχη ἐπιτεχνώ4.4.3 μενος. οὐδὲν δὲ χεῖρον ὡς ἐν καταλόγῳ ἐπελθεῖν ἅπαντα, ὡς μὴ τῶν ὀνομάτων ἐπιμιξία ὄχλος τις ἐπιγένηται τῷ λόγῳ πολὺς. Φρούρια μὲν οὖν νέα πρὸς τοῦ βασιλέως ἐν Ἡπείρῳ νέα γεγένηται τάδε· Βουλπιανσός. Ἐπίστερβα. Σκημινίτης. Ἄουα. Στεφανιακόν. Ἄργος. Ἀλίουλα. Δυρράχιν. Ὁ ἅγιος Σαβιανός. Γέμενος. Βακουστή. Ἄλιστρος. Πάταπα. Ἐπιδοῦντα. Βάκουστα. Μάρτις. Εἰρήνη. Σπερέτιον. Ἀοίων. Στρέδην. Γυναικομίτης. Λάβελλος. Ἐπίλεον. Πισκιναί. Δεύφρακος. Δολέβιν. Ἡδονία. Τιτιάνα. Κιθινάς. Οὐλίβουλα. Βρεβατή. Θησαυρός. Ἄνευέωθη δὲ τάδε· Τοῦ ἁγίου Στεφάνου. Κεθρέων. Ἄπις. Πήλεον. Κώμη. Πακούη. Σκυδρέων πόλις. Ἀντίπαγραι. Τίθυρα. Βρέβετα. Βούπος. Ἐνδύνεια. Διόνυσος. Τοῦ Πτωχείου. Τυρκανός. Κάπαζα. Πούψαλος. Γάβραιον. Διόνοια. Κλημεντιανά. Ἰλλύριν. Κιλικαί. Ἀργυάς. Θέρμα. Ἀμάντεια. Παρέτιον. Ἐν δὲ Ἡπείρῳ παλαιᾶ, νέα μὲν φρούρια ἐγένοντο τάδε· Παρμός. Ὀλβος. Κιόνιν. Μαρκιανά. Ἄλγος. Κείμενος. Ξηροπόταμος. Εὐρώπη. Χίμαιραι. Ἡλέγα. Ὀμόνοια. Ἄδανον. Ἄνευέωθη δὲ τάδε· Μουρκίαρα. Κάστινα. Γενύσιος. Πέρκος. Μαρμάρατα. Λίστρια. Πετρωνιανά. Κάρμινα. Τοῦ ἁγίου Σαβίνου. Καὶ ἐν φρουρίῳ Κώμη κινστάρνα. Μάρτιος. Πέζιον. Ὀναλος. Καὶ ἀπὸ Ἰουστινιανοπόλεως καὶ Φωτικῆς· φρούρια δύο τοῦ ἁγίου Δονάτου. Συμφύγιον. Προνάθιδον. Ἡδωνες. Κάστελλος. Βουλιβάς. Πάλυρος. Τράνα. Ποσειδών. Κολοφωνία. Ἐπὶ Μακεδονίας· Κάνδιδα. Κολοβῶνα. Βασιλικὰ Ἀμύντου. Μελίχιζα. Πασκάς. Αὐλών. Βολβός. Βριγίζης. Ὀπτᾶς. Πλευρόν. Κάμινος. Θέρμα. Βογᾶς. Νεάπολις. Κάλαρνος. Μουσεῖον. Ἀκρέμβα. Ἀδριάνιον. Ἐδανα. Σίκλαι. Νύμφιον. Μέτιζος. Ἀργικιανόν. Βάζινος. Κασσωπᾶς. Παρθίων. Γεντιανόν. Πρινιάνα. Θήσσειον. Κύρρου. Γουρασσών. Κουμαρκιανά. Λιμνηδήριον. Βουρβοώδην. Βάβας. Κρυνιάνα. Πέλεκον. Λάγης. Κραταία. Φασκίαι. Πλακιδιανά. Ἰγέα. Λιμνααί. Ὀπτιον. Χάραδρος. Κάσσωπες. Ἄνευέωθη καὶ ἐπὶ Θεσσαλίας φρούρια τάδε· Ἀλκῶν. Λόσσοнос. Γεροντική. Πέρβουλα. Κερκινέου. Σκιδρεοῦς. Φράκελλαν. Ἐπὶ Δαρδανίας δὲ πεποιήται τάδε. νέα μὲν· Λαβέριον. Κάστιμον. Ῥαβεστόν. Καστέλλιον. Ἀκρένζα. Τεριάς. Δροῦλλος. Βικτωρίας. Ἄνευέωθη δὲ τάδε· Κεσίανα. Τεζούλη. Οὐσιανά. Βεσίανα. Μασκάς. Λίστη. Κελλιριανά. Ζυσβάες. Γένζανα. Πετρίζην. Εὐτυχιανά. Μουλατώ. Βελάς. Κάτταρος. Κατταρηκός. Πέντζα. Κατταφέτερος. Δάβανος. Κούβινος. Γέρματζα. Βικτωριανά. Ἄζετα. Δουρβουλιανά. Σούρικον. Κούσινες. Τουττιανά. Βαλλεσιανά. Βήλλα. Κατρέλατες. Κασύελλα. Μανιάνα. Πρισκούπερα. Μιλετής. Δαρδάπαρα. Κέσουνα. Βερινιανά. Λάσβαρος. Καστελλοβρέταρα. Ἐδετζίω. Δίνιον. Κέκωλα. Ἐμαστος. Καστελῶνα. Καπόμαλβα. Σέρετος. Πτωχεῖον. Κουινώ. Βέρζανα. Βεσαΐανα. Ἄρσα. Βλεζώ. Λάβουτζα. Κυίντου. Βερμέζιον. Κατράσεμα. Ῥοτοῦν. Κοβέγκιλες. Μαρκελλιανά. Πριμονιανά. Παμίλιος. Ἄρια. Ἰπὸ πόλιν Σαρδικὴν· Σκούπιον. Στένες. Μαρκίπετρα. Βρίπαρον. Ῥωμανιανά. Στρούας. Πρωτίανα. Μακκουιανά. Σκοπέντζανα. Ἐν δὲ τῇ Καβετζῶν χώρᾳ, νέον μὲν Βαλβαί. ἀνευέωθη δὲ τάδε· Βυρσία. Σταμαζώ. Κλεσβέστιτα. Δουΐανα. Τούρικλα. Μέδεκα. Πεπλαβιός. Κοῦναι. Βίνεος. Τρισκιάνα. Παρνοῦστα. Τζίμες. Βιδζώ. Στενεκόρτα. Δανεδέβαι. Ἄρδεΐα. ***. νέα μὲν· Βουγάραμα. Βέτζας. Βρεγεδάβα. Βόρβρεγα. Τουροῦς. Ἄνευέωθη δὲ· Σαλεβρίες. Ἄρκοῦνες. Δουρίες. Βουτερίες. Βαρβαρίες. Ἀρβατίας. Κουτζούσουρα. Ἐταιρίες. Ἰταβερίες. Βόττες. Βιτζιμαίας. Βαδζιάνια. Βάνες. Βιμηρός. Τουσουδεάας. Σκουάνες. Σκεντουδίες. Σκάρες. Τουγουρίας. Βεμάστες. Στραμεντίας. Λίγνιος. Ἰταδεβά. Ἰπὸ πόλιν Γέρμεννε, νέον μὲν Σκαπλιζώ. ἀνευέωθη δὲ· Γερμάς. Κανδαράς. Ῥολλιγεράς. Σκινζερίες. Ῥιγινοκάστελλον. Σουεγωγμένσε. Ἰπὸ πόλιν Παυτά· Τάρπωρον. Σουάβαστας. Χερδούσκερα. Βλέβοις. Ζεαπουρίες. Ἐν χώρᾳ Σκασσετάνα· Ἄλαρον.

Μαγιμιάς. Λουκουνάνα. Βάλαυσον. Βούττις. Ὑπὸ πόλιν δὲ ... νέα μὲν Καλβεντία. Φαράνορες. Στρανβάστα. Ἄλδανες, Βαραχτέστες, Σάρματες. Ἄρσενα. Βράρκεδον. Ἐραρία. Βερκάδιον. Σαβινίριβες. Τιμίανα. Κάνδιλαρ. Ἄρσαζα. Βικούλεα. Καστέλλιον. Γρόφρες. Γάρκες. Πίστες. Δούσμανες. Βράτζιστα. Ὀλόδορις. Κασσία. Γράνδετον. Οὐρβρίανα. Νώγετο. Γούρβικον. Λαύτζονες, Δουλίαρες. Μεδιάνα. Τιούγκωνα. Καστέλλιον. Ἀνεεώθη δέ· Ἐρκουλα. Μουτζιανικάστελλον. Βούρδωπες. Κάλις. Μιλλάρεκα. Δέδβερα. Χεσδούπαρα. Ἐν χώρα Ῥεμισιανισία· Βρίττουρα. Σούβαρας. Λαμπωνιάνα. Στρόγγες. Δάλματας. Πριμίανα. Φερρραρία. Τόπερα. Τόμες. Κούας. Τζερτζενούτζας. Στένες. Αἰάδαβα. Δέστρεβα. Πρετζουρίες. Κουμούδεβα. Δευριάς. Λούτζολο. Ῥεπόρδενες. Σπέλογκα. Σκουμβρο. Βρίπαρο. Τουλκόβουργο. Λογγιάνα. Λουποφαντάνα. Δαρδάπαρα. Βουρδόμινα. Γριγκιάπανα. Γραϊκος. Δρασίμαρκα. Ἐν χώρα Ἀκουενισίω, νέον μὲν Τιμαθοχιώμ. τὰ δὲ ἀνανεωθέντα· Πέτρες. Σκουλκόβουργο. Βινδιμίολα. Βραίολα. Ἀργανόκιλι. Καστελλόννοβο. Φλωρεντίανα. Ῥωμυλίανα. Σεπτέκασας. Ἀργένταρες. Αὐριλίανα. Γέμβερο. Κλέμαδες. Τουρρίβας. Γρίβο. Χάλαρο. Τζούτρατο. Μουτζίπαρα. Στένδας, Σκαρίπαρα. Ὀδρίουζο. Κιπίπενε. Τρασίανα. Πότες. Ἄμουλο. Σέτλοτες. Τιμακίολον. Μερίδιο. Μεριοπόντεδε. Τρεδετετιλίους, Βραίολα. Μώτρεςες, Βικάνοβο. Κουαρτίανα. Ἰουλιόβαλλαι. Πόντζας. Ζάνες. 4.5.1 Οὕτω μὲν σύμπασαν τὴν μεσόγειον Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν Ἰλλυριοῖς ἐτειχίστατο. τρόπον δὲ ὄντινα καὶ τὴν ἠϊόνα ποταμοῦ Ἰστρου, ὃν καὶ Δανούβιον ὀνομάζουσιν, ἐρύμασί τε καὶ φυλακτηρίοις στρατιωτῶν ἐκρα4.5.2 τύνατο, ἐγὼ δηλώσω. οἱ Ῥωμαίων τὸ παλαιὸν αὐτοκράτορες τοῖς ἐπέκεινα ὠκημένοις βαρβάροις τὴν τοῦ Δανουβίου διάβασιν ἀναστέλλοντες ὄχυρώμασί τε κατέλαβον τούτου δὴ τοῦ ποταμοῦ τὴν ἀκτὴν ζύμπασαν, οὐ δὴ ἐν δεξιᾷ τοῦ ποταμοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ ἐνιαχῆ ἐπὶ θάτερα πολίσματά τε καὶ φρούρια τῆδε δειμάμενοι. 4.5.3 ταῦτα δὲ τὰ ὄχυρώματα ἐξειργάσαντο οὐκ ἀμήχανα προσελθεῖν, εἴ τις προσίοι, ἀλλ' ὅσον δὴ μὴ ἀνδρῶν ἔρημον τὴν τοῦ ποταμοῦ ἠϊόνα λελεῖφθαι· ἐπεὶ τειχομαχεῖν τοῖς 4.5.4 ἐκείνη βαρβάροις οὐδαμῆ ἔγνωστο. τὰ πολλὰ τῶν ἐρυμάτων αὐτοῖς ἀμέλει ἀπεκέκρητο ἐς πύργον ἓνα, μονοπύργιά τε, ὡς τὸ εἰκός, ἐπεκαλεῖτο, ἄνθρωποι τε ὀλίγοι 4.5.5 κομιδῆ ἐν αὐτοῖς ἴδρυντο. καὶ τοῦτο τμηκᾶδε ἀπέχρη τὰ τῶν βαρβάρων δεδίσσεσθαι γένη, ὥστε δὴ ἀναδύ4.5.6 εσθαι τὴν ἐς Ῥωμαίους ἐπίθεσιν. χρόνω δὲ ὕστερον Ἀτίλας στρατῶ μεγάλω ἐσβεβληκῶς, τὰ τε ὄχυρώματα πόνω οὐδενὶ ἐς ἔδαφος καθεῖλε, καὶ γῆν Ῥωμαίων ὑπαν4.5.7 τιάζοντός οἱ οὐδενὸς ἐληΐσατο τὴν πολλήν. ἀλλ' Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀνωκοδομήσατό τε τὰ καθηρημένα, οὐχ ἥπερ τὰ πρότερα ἦν, ἀλλ' ἐς τοῦ ὄχυρώματος τὸ καρτερώτατον μάλιστα, καὶ πλεῖστα ἔτι ἐπετεχνήσατο 4.5.8 καινουργήσας αὐτός. ταύτη τε παντάπασιν ἀνεσώσατο ἀπολωλυῖαν ἤδη τὴν ἀσφάλειαν τῆ Ῥωμαίων ἀρχῆ. ἄπερ ἅπαντα ὄντινα γεγένηται τρόπον, ἐγὼ δηλώσω. 4.5.9 Κάτεισι μὲν ἐξ ὀρέων τῶν ἐν Κελτοῖς ποταμὸς Ἰστρος, οἱ τανῦν Γάλλοι ἐπικαλοῦνται· χώραν δὲ περιβάλλει πολλήν, ἐκ μὲν τοῦ ἐπὶ πλεῖστον παντελῶς ἔρημον, ἐνιαχῆ δὲ βαρβάρους οἰκήτορας ἔχουσαν, θηριώδη τέ τινα δίαιταν ἔχοντας καὶ ἀνεπίμικτον τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. 4.5.10 Δακίας δὲ ὡς ἀγχοτάτω γενόμενος, ἐνταῦθα διορίζων φαίνεται πρῶτον τούς τε βαρβάρους, οἱ δὴ αὐτοῦ τὰ ἐπ' ἀριστερᾷ ἔχουσι, τὴν τε Ῥωμαίων γῆν ἐν δεξιᾷ οὔσαν. 4.5.11 διὸ δὴ Ῥιπησίαν καλοῦσι Ῥωμαῖοι τὴν ταύτη Δακίαν· 4.5.12 ῥίπα γὰρ ἡ ὄχθη τῆ Λατίνων καλεῖται φωνῆ. πόλιν οὖν παρὰ τὴν ἐκείνη ἀκτὴν, ὄνομα Σιγγηδόνον, ἐν τοῖς ἄνω 4.5.13 χρόνοις ἐδείμαντο πρῶτην. ταύτην δὲ βάρβαροι προϊόντος τοῦ χρόνου ἐλόντες, ἔς τε τὸ ἔδαφος καθελόντες 4.5.14 εὐθύς, ἔρημον ἀνθρώπων παντάπασιν κατεστήσαντο. τρόπῳ δὲ τῷ αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων ὄχυρωμάτων κατεστή4.5.15 σαντο τὰ πλεῖστα. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς ἀνανεωσάμενος ζύμπασαν καὶ τειχίσματι ὄχυρωτάτω περιβαλὼν, πόλιν περιφανῆ τε καὶ λόγου πολλοῦ ἀξίαν πεποίηκεν 4.5.16 αὕθις.

φρούριον τε ἄλλο διαφερόντως ἐχυρὸν ἀνέστησε νέον, πόλεως Σιγγιδόνου ὀκτώ μάλιστα σημείοις διέχον, 4.5.17 ὅπερ Ὀκταβον λόγω τῷ εἰκότι καλοῦσιν. ἐπίπροσθεν δὲ αὐτοῦ πόλις ἦν ἀρχαία τὸ Βιμινάκιον, ἣνπερ ὁ βασιλεὺς (ἐκ θεμελίων γὰρ ἀπωλώλει τῶν ἐσχάτων πολλῶ πρότερον) ἀνοικοδομησάμενος ξύμπασαν ἀπέδειξε νέαν. 4.6.1 Ἐκ δὲ Βιμινακίου προΐοντι ὀχυρώματα τρία πρὸς τῇ τοῦ Ἰστρου ἡϊόνι ξυμβαίνει εἶναι, Πιγκούς τε καὶ 4.6.2 Κούπους καὶ Νοβάς. οἷς δὴ πρότερον ἢ τε οἰκοδομία καὶ τὸ ὄνομα ἐπὶ πύργου ἐνὸς ἔκειτο. ἀλλὰ νῦν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὰ τε οἰκία καὶ τὰ ἐρύματα ἕξ τε πλῆθος καὶ μέγεθος ἐν τούτοις δὴ τοῖς χωρίοις ἀνενεγκὼν μέγα, πόλεων αὐτοῖς ἀξιώματα οὐκ ἀπὸ τοῦ εἰκότος ἐν 4.6.3 τέθεικε. Νοβῶν δὲ καταντικρὺ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἡπείρῳ πύργος ἐκ παλαιοῦ ἀπημελημένος ἐστήκει, ὄνομα Λιτε 4.6.4 ρατά· ὄνπερ οἱ πάλαι ἄνθρωποι Λεδέρατα ἐκάλουν. ὄν δὴ ἐς φρούριον μέγα τε καὶ διαφερόντως ἐχυρώτατον 4.6.5 ὁ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς μετεστήσατο. μετὰ Νοβάς δὲ φρούρια Κανταβαζά τε καὶ Σμόρνης τε καὶ Κάμψης καὶ Τανάτα καὶ Ζέρνης καὶ Δουκεπράτου. ἐν δὲ τῇ ἀντιπέρας ἡπείρῳ ἄλλα τε πολλὰ φρούρια ἐκ θεμελίων καὶ 4.6.6 ταῦτα τῶν ἐσχάτων ἐδείματο. μετὰ δὲ Καπούτβοες ὠνόμασται, τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ ἔργον, 4.6.7 καὶ πολίχνιον ἐφεξῆς παλαιόν, Ζάνες ὄνομα. οἷσπερ ἅπασιν ἐρύματα περιβαλὼν ἐχυρώτατα προβόλους εἶναι 4.6.8 τῆς πολιτείας ἀνανταγωνίστους πεποίηται. τούτου δὲ τοῦ Ζάνες οὐ πολλῶ ἄποθεν φρούριον μὲν ἐστὶ, Πόντες ὄνομα· ὁ δὲ ποταμὸς ἐκροήν τινα ἐνταῦθα ἐκβάλλων, ταύτη τε περιπολῶν ὀλίγην τινὰ τῆς ἀκτῆς μοῖραν, ἐπιστρέφει αὐθις ἐς ῥοῦν τὸν οἰκεῖον, καὶ ἐφ' ἐαυτὸν ἀνα 4.6.9 μίγνυται. ποιεῖ δὲ ταῦτα οὐκ αὐτόματος, ἀλλ' ἀνθρώ 4.6.10 πων ἐπινοίαις ἀναγκασθεῖς. ὅτου δὲ δὴ ἔνεκα Πόντες τε ὁ χῶρος ἐκλήθη καὶ ἀναγκαστὸν περιάγουσιν αὐτόσε τὸν Ἰστρον, ἐγὼ δηλώσω. 4.6.11 Ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς, θυμοειδῆς τε ὢν καὶ δραστήριος, ὡσπερ ἀγανακτοῦντι ἐώκει, ὅτι δὴ οὐκ ἀπέραντος αὐτῷ ἡ βασιλεία εἶη, ἀλλὰ ποταμῷ Ἰστρῷ 4.6.12 ὀρίζεται. ζεῦξαι οὖν αὐτὸν γεφύρα διὰ σπουδῆς ἔσχεν, ὡς διάβατός τε αὐτῷ καὶ οὐδαμῇ ἐμπόδιος εἶη ἐς τοὺς 4.6.13 ἐπέκεινα βαρβάρους ἰόντι. ὅπως μὲν οὖν τὴν γέφυραν ἐπήξατο ταύτην, ἐμοὶ μὲν οὐκ ἂν ἐν σπουδῇ γένοιτο, Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Δαμασκηνός, ὁ καὶ παντὸς γεγωνὸς 4.6.14 ἀρχιτέκτων τοῦ ἔργου, φραζέτω. οὐ μόντοι τις τὸ λοιπὸν γέγονεν ὄνησις ἐνθὲνδε Ῥωμαίοις, ἀλλὰ καὶ τὴν γέφυραν ὅ τε Ἰστρος ἐπιχυθεῖς ὕστερον καὶ ὁ χρόνος 4.6.15 ἐπιρρεύσας καθεῖλον. πεποίηται δὲ Τραϊανὸς τότε καὶ φρούρια δύο τοῦ ποταμοῦ ἐφ' ἐκάτερα, καὶ αὐτοῖν Θεοδώραν μὲν ἐπωνόμασαν τὸ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἡπείρῳ, Πόντες δὲ τὸ ἐπὶ Δακίας ὁμωνύμως τῷ ἔργῳ ἐκλήθη. 4.6.16 πόντην γὰρ τὴν γέφυραν Ῥωμαῖοι τῇ Λατίνων καλοῦσι φωνῇ. ἀλλ' ἐπεὶ ἐνταῦθα γινομέναις ναυσὶν ἄπλους τὸ λοιπὸν ὁ ποταμὸς ἦν, τῶν τῆς γεφύρας αὐτόθι ἐρειπίων τε καὶ θεμελίων ἐνταῦθα κειμένων, τούτου δὴ ἔνεκα τὸν ποταμὸν ἀναγκάζουσι μεταπορεύεσθαι τὸν αὐτοῦ δρόμον καὶ τὴν πορείαν ἀνακυκλεῖν αὐθις, ὅπως ἂν 4.6.17 πλώϊμον καὶ τὸ ἐνθὲνδε αὐτὸν ἔχοιεν. ἄμφω μὲν οὖν καταπεπονηκότα τὰ φρούρια ταῦτα διὰ τε χρόνου μῆκος καὶ οὐχ ἡκιστα ἐπισκηψάντων ἐνταῦθα βαρβάρων διε 4.6.18 φθάρθαι ξυνέβη. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς Πόντην μὲν, ὅπερ ἐστὶ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ δεξιᾷ, νέα τε καὶ ἀμάχω ἐπιεικῶς ἀνανεωσάμενος οἰκοδομία, τὴν ἀσφάλειαν Ἰλλυριοῖς ἀνεσώσατο· τοῦ δὲ αὐτοῦ ἐπὶ θάτερα ὄντος, ὅπερ Θεοδώραν καλοῦσιν, ἅτε ἀποκειμένου τοῖς ἐκείνη βαρβάρους, προσήκειν οἱ ἐπιμελεῖσθαι οὐδαμῇ ᾤετο· τὰ δὲ νῦν ἐστῶτα μετὰ τὴν Πόντην ὀχυρώματα ὠκοδομήσατο καινουργήσας αὐτός, ἅπερ καλεῖται Μαρεβούργου τε καὶ Σουσίανα, Ἀρμάτα τε καὶ Τιμένα, καὶ Θεοδωρούπολις τε καὶ Στιλιβούργου καὶ Ἀλικανιβούργου. 4.6.19 Ἦν δὲ τι πολίχνιον ἐγγὺς κείμενον, Ἀκυὲς ὄνομα, οὗπερ ὀλίγα ἄττα σαθρὰ γεγονότα ὁ βασιλεὺς ἐπηνώρθωσε. 4.6.20 καὶ μετ' ἐκεῖνο Βουργονόβορε καὶ Λακκόβουργο, καὶ τὸ Δορτικὸν ἐπικαλούμενον φρούριον, ὅπερ τῷ

χρόνω ἐξίτηλον γεγενημένον, ἐς ὀχύρωμα νῦν ἐχυρώτατον κατε4.6.21 στήσατο. καὶ πύργον ἓνα, Ἰουδαῖος καλούμενον, φρούριον διεσκευάσατο κεκαλλιστευμένον καλεῖσθαι τε καὶ 4.6.22 εἶναι. καὶ τὸ δὴ Βουργουάλτου ὠνομασμένον, ἔρημόν τε καὶ παντάπασιν ἀοίκητον τὰ πρότερα ὄν, ἀλλὰ καὶ χῶρον ἕτερον περιβόλω ἐτειχίσατο νέω, ὄνπερ ἐπικαλοῦσι 4.6.23 Γόμβες. καὶ τὸ Κρίσπας ἔρυμα καταπεπονηκὸς τῷ μήκει τοῦ χρόνου, ἔτι μέντοι καὶ Λογγινιάνα καὶ Ποντεσέριον 4.6.24 ἐδείματο, ἔργον διαφερόντως ἐξαίσιον. ἐν δὲ Βωνωνία τε καὶ Νοβῶ προμαχεῶνας διερρηκτότας ἀνενεώσατο. καὶ Ῥατιαρίας πόλεως ὅσα καταπεπτῶκει, ὀρθὰ ἐστήσατο. 4.6.25 καὶ πολλὰ δὲ ἄλλα κατὰ τὸ χρεῖα ξυνοῖσον ἢ βραχέα κομιδῇ ὄντα ἐπὶ μέγα ἐξῆρεν, ἢ συνέστειλε τὸ περιττὸν ἀφελόμενος, ὅπως δὴ μὴ τοῖς πολεμίοις ἢ τῷ ὑπεράγαν βραχεῖ ἢ τῷ ἀμέτρῳ εὐέφοδα εἶη, ὡςπερ ἀμέλει Μωκατίανα μὲν πύργον ἓνα κατὰ μόνας τὰ πρότερα ὄντα 4.6.26 φρούριον τανῦν τελεώτερον κατεστήσατο. τὸ δὲ γε Ἄλμοῦ, χώραν περιβεβλημένον πολλήν, ἐς ὀλίγον ξυναγαγὼν σὺν τῷ ἀσφαλεῖ ἄμαχον εἶναι τοῖς πολεμίοις εἶ4.6.27 γάσατο. καὶ πολλαχῇ δὲ πύργον ἓνα κατὰ μόνας ἐστῶτα εὐρῶν καὶ διὰ τοῦτο εὐκαταφρόνητον τοῖς ἐπιούσιν ὄντα 4.6.28 φρούριον ἐχυρώτατον κατεστήσατο. ὃ δὴ περὶ τε Τρίκεσαν καὶ Πούτεδιν πεποίηκε. καὶ μὴν καὶ ὀχυρώματα τοῦ ἐν Κεβρῶ τὰ καταπεπονηκὸτα θαυμασίως ὡς ἐπηνώρθωσε· φρούριόν τε οὐ πρότερον ὄν ἐν Βιγρاناῇ δεδημιούργηκε, καὶ αὐτοῦ ἄγχιστα ἕτερον ἐν χωρίῳ, ἐφ' οὗ δὴ πύργος εἶς τὰ πρότερα ὡς εἰσθίκεται μόνος, ὄνομα 4.6.29 Ὕνος. ἐλέλειπτο δὲ μόνον πόλεως ἐδάφη οὐ πολλῶ ἀποθεν· Αὐγοῦστες ὠνομάζετο ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἢ πόλις. 4.6.30 νῦν δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ὄνομα ἔχουσα, νέα δὲ καὶ ἀκραιφνῆς ὅλη πρὸς Ἰουστινιανοῦ βασιλέως γεγενημένη, 4.6.31 ὀμίλω οἰκητόρων ἐπιεικῶς πλήθει. ἀλλὰ καὶ τὰ πεπονθὸτα τοῦ ἐν Ἀεδάβῃ ἐρύματος ἐπηνώρθωσε, καὶ Βαριάνα πόλιν ἐκ παλαιοῦ κειμένην ἀνέστησεν. ἔτι μέντοι καὶ Βαλεριάναν, ἔρυμα πρότερον οὐδὲν ἔχουσαν, ἐτειχίσατο. 4.6.32 Πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ χωρίων οὐ παρὰ τοῦ ποταμοῦ κειμένων τὴν ὄχθην, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἀποθεν ὄντων ἐπεμελήσατο, πεσομένων ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, τειχί4.6.33 σμασί τε αὐτὰ περιβέβληκεν ἀμάχοις τισί. Κάστρα Μάρτις τε καὶ Ζητνουκόρτου καὶ Ἰσκὸς τὰ χωρία ἐπικαλεῖται ταῦτα. παρὰ δὲ τοῦ ποταμοῦ τὴν ὄχθην φρούριον παλαιόν, Οὐννων ὄνομα, ἐπιμελείας ἠξίωσε τὰ τε ἄλλα καὶ 4.6.34 ἀμφὶ τῷ περιβόλω πολλῆς. ἔστι δὲ τις χῶρος οὐ πολλῶ ἀποθεν τούτου δὴ τοῦ Οὐννων φρουρίου, ἔνθα δὴ ὀχυρώματα δύο Ἰστρου ποταμοῦ ἐφ' ἐκάτερα ἦν, ἐν μὲν Ἰλλυριοῖς Παλατίολον ὄνομα, ἐπὶ θάτερα δὲ Συκίβιδα. 4.6.35 ταῦτα καθηρημένα τῷ χρόνω ἀνανεωσάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τῶν ταύτη βαρβάρων τὰς ἐπιδρομὰς ἀνεχαίτισεν, ἐπέκεινά τε φρούριον ὠκοδομήσατο, παλαιὸν 4.6.36 ἔρυμα, ὅπερ Οὕτως ὠνόμασται. ἐν ὑστάτῳ δὲ τῶν Ἰλλυρικῶν ὀρίων φρούριον ἀνωκοδομήσατο, Λαπιδαρίας ὄνομα, καὶ πύργον ἓνα ἐστῶτα μόνον, Λουκερναριαβούργου καλούμενον, ἐς φρούριον ἀξιοθέατον μετεστή4.6.37 σατο. ταῦτα μὲν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν Ἰλλυριοῖς διαπέπρακται. οὐ μόναις δὲ ταῖς οἰκοδομίαις τὴν χώραν ἐτειχίσατο ταύτην, ἀλλὰ καὶ στρατιωτῶν φρουρὰς ἐν τοῖς ὀχυρώμασι πᾶσιν ἀξιολογωτάτας καταστησάμενος τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιβουλάς ἀπεκρούσατο. 4.7.1 Τὰ μὲν οὖν Ἰλλυριῶν ὀχυρώματα παρὰ ποταμὸν Ἰστρον ταύτη πη ἔχει. ἐπὶ Θράκης δὲ νῦν ἰτέον ἡμῖν τὰ ἐρύματα, ὅσα δὴ παρὰ τὴν ἐκείνην ἀκτὴν Ἰουστινιανῷ 4.7.2 βασιλεῖ εἴργασται. οὐ γάρ μοι ἀπὸ τρόπου ἔδοξεν εἶναι ἅπασαν πρότερον περιηγησαμένῳ τὴν ταύτην ἠῖονα οὕτω δὴ ἐπελθεῖν καὶ τὰ κατὰ τὴν μεσόγαιαν αὐτῷ πεπραγμένα. 4.7.3 πρῶτον μὲν οὖν ἐπὶ Μυσοῦς ἐνθένδε ἴωμεν, οὗσπερ ἀγχεμάχους οἱ ποιηταὶ καλοῦσιν· ἐπεὶ καὶ χώραν τὴν 4.7.4 Ἰλλυριοῖς ὄμορον ἔχουσι. μετὰ τὸν χῶρον οὖν, ὄνπερ Λουκερναριαβούργον καλοῦσι, Σεκούρισκα τὸ φρούριον ὠκοδομήσατο Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, καινουργήσας αὐτός. 4.7.5 ἐπέκεινά τε τὰ πεπονηκὸτα ἐν Κυντοδήμου ἀνενεώσατο. καὶ μετὰ τοῦτο πόλιν

ἔδειματο οὐ πρότερον οὖσαν, ἦν 4.7.6 περ ὁμωνύμως τῇ βασιλίδι Θεοδωρόπολιν ἐπωνόμασεν. ἔτι μέντοι φρουρίων τοῦ τε Ἰατρῶν καλουμένου καὶ Τιγαῶς τὰ πεπονθότα νέα τινὶ διεσώσατο οἰκοδομίᾳ, καὶ τοῖς Μαξεντίου πύργων ἐντέθεικεν, ἐπεὶ αὐτοῦ προσδεῖν ᾤετο. 4.7.7 καὶ τὸ Κυντῶν ἔδειματο φρούριον οὐ πρότερον ὄν. μεθ' ὃ δὴ τὸ Τρασμαρίσκας ὀχύρωμά ἐστιν· οὐπὲρ καταντικρὺ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἠπειρῷ Κωνσταντῖνός ποτε Ῥωμαίων βασιλεὺς φρούριον οὐκ ἀπημελημένως ὠκοδομήσατο, Δάφνην ὄνομα, οὐκ ἀξύμφορον νενομικῶς εἶναι 4.7.8 φυλάσσεσθαι ταύτη τὸν ποταμὸν ἐκατέρωθεν. ὃ δὴ προϊόντος τοῦ χρόνου βάρβαροι μὲν ἀφανίζουσι τὸ παράπαν, Ἰουστινιανὸς δὲ ἀνωκοδομήσατο βασιλεὺς ἐκ θεμελίων 4.7.9 ἀρξάμενος. μετὰ δὲ Τρασμαρίσκαν ἔρυμά τε τὸ Ἀλτηνῶν, καὶ ὅπερ καλοῦσι Κανδιδιάνα, καθηρημένον πρὸς αὐτῶν πολεμίων πολλῶ πρότερον, ἐπιμελείας ἠξίωσε 4.7.10 κατὰ λόγον τῆς χρείας. ἔστι δὲ τρία ἐξῆς ὀχυρώματα παρὰ τὴν τοῦ Ἰστρου ἠϊόνα, Σαλτουπύργος τε καὶ Δο4.7.11 ρόστολος καὶ Συκιδάβα. ὣν δὴ ἐκάστου τὰ πεπονθότα 4.7.12 οὐκ ἀπημελημένως ὁ βασιλεὺς ἐπηνώρθωσε. καὶ Κούηστρις δέ, ὅπερ κεῖται τῆς ἀκτῆς ἔκτοσθεν, ἐπιμέλειαν τὴν ὁμοίαν πεποιήται. καὶ Πάλματις ἐν στενῶ κείμενον μεῖζόν τε κατεστήσατο καὶ διαφερόντως εὐρύτερον, καὶ 4.7.13 περ οὐ παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ ποταμοῦ ὄν. οὐ δὴ ἄγχιστα καὶ φρούριον Ἄδινα καινουργήσας ἔδειματο, ἐπεὶ διηνεκὲς διαλανθάνοντες Σκλαβηνοὶ βάρβαροι ἐνταῦθα ἐνεδρεύοντές τε κεκρυμμένως αἰεὶ τοὺς τῆδε ἰόντας ἄβατα 4.7.14 ἐποίουν τὰ ἐκείνη χωρία. καὶ φρούριον δὲ τὸ Τιλικίων ὠκοδομήσατο, καὶ αὐτοῦ ἐν ἀριστερᾷ κείμενον ἔρυμα. 4.7.15 Οὕτω μὲν καὶ Μυσοῖς τὰ ὀχυρώματα ἐπὶ τῆς ἀκτῆς 4.7.16 ποταμοῦ Ἰστρου ἔσχε καὶ ταύτης πλησίον. ἐπὶ Σκύθας δὲ τὸ λοιπὸν βαδιοῦμαι· ἐνθα δὴ φρούριον πρῶτον Κυρίλλου ἀγίου ἐπώνυμόν ἐστιν, οὐπὲρ τὰ πεπονηκότα τῶ χρόνῳ ἀνωκοδομήσατο οὐκ ἀπημελημένως Ἰουστινιανὸς 4.7.17 βασιλεὺς. ἐπέκεινά τε αὐτοῦ ἦν μὲν ἐκ παλαιοῦ ὀχύρωμα, Οὐλμιτῶν ὄνομα, βαρβάρων δὲ Σκλαβηνῶν ἐπὶ χρόνου μῆκος ἐκείνη τὰς ἐνέδρας πεπονηκότων, διατριβὴν τε αὐτόθι ἐπὶ μακρότατον ἐσχηκότων, ἔρημόν τε παντάπασι γέγονε, καὶ οὐδὲν αὐτοῦ ὅτι μὴ τὸ ὄνομα, ἐλέλειπτο ἔτι. 4.7.18 ὅλον τοίνυν ἐκ θεμελίων δειμάμενος, ἐλεύθερα τῆς τῶν Σκλαβηνῶν ἐπιθέσεώς τε καὶ ἐπιβουλῆς κατεστήσατο εἶναι 4.7.19 τὰ ἐκείνη χωρία. ἔστι δὲ πού μετὰ τοῦτο Ἰβιδὰ πόλις, ἧς δὴ τοῦ περιβόλου πολλὰ ἐπεπόνθει, ἅπερ ἀνανεωσάμενος οὐδεμιᾷ μελλήσει ἐχυρωτάτην διεπράξατο εἶναι. 4.7.20 φρούριόν τε δεδημιούργηκε νέον αὐτὸς μετ' αὐτὴν, ὅπερ Αἴγισσον ὀνομάζουσι. καὶ ἄλλο δὲ φρούριον Σκυθίας ἐν ὑστάτῳ κεῖται, Ἄλμυρις ὄνομα, οὐ δὴ τὰ πολλὰ σαθρὰ γεγονότα διαφανῶς ἀνοικοδομησάμενος διεσώσατο. 4.7.21 ὅσα δὲ καὶ ἄλλα ὀχυρώματα ἐν τῇ τῆς Εὐρώπης μοίρᾳ εἰπεῖν ἄξιον. 4.8.1 Ὅσα μὲν δὴ ἔν τε Δαρδάνοις καὶ Ἠπειρώταις καὶ Μακεδόσι καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰλλυριῶν ἔθνεσιν, ἔτι μέντοι καὶ ὅσα ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀμφὶ ποταμὸν Ἰστρον οἰκοδομήματα Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ εἴργασται, ἤδη μοι 4.8.2 ἔμπροσθεν δεδιήγηται. ἐπὶ τὴν Θράκην δὲ τὸ λοιπὸν ἴωμεν, ἀρίστην πηγνύμενοί τινα τοῦ λόγου κρηπίδα τὰ ἐπὶ Βυζαντίου χωρία, ἐπεὶ καὶ τῆς Θράκης ἢ πόλις οὐ τῶ κράτει μόνον, ἀλλὰ καὶ χωρίων προέστηκε φύσει, τῇ μὲν Εὐρώπῃ ὥσπερ τις ἀκρόπολις ἐπεμβαίνουσα, φραττομένη δὲ τῆς διορισθούσης αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἀσίας θαλάσ4.8.3 σης τὸ πέρασ. ἤδη μὲν οὖν τὰς τε ἄλλας ἀπάσας τῆς πόλεως κτίσεις, καὶ ὅσα δὴ ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς ἐντός τε καὶ ἐκτός τοῦ Κωνσταντινουπόλεως περιβόλου δεδημιούργηκεν, ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δεδήλωκα λόγοις. τὰ δὲ δὴ ἐνθένδε ἐρῶν ἔρχομαι. 4.8.4 Φρούριόν ἐστιν ἐν προαστείῳ τῆς πόλεως, ὅπερ Στρογγύλον ὁμωνύμως τῇ τοῦ ἐρύματος συνθέσει καλοῦσιν. 4.8.5 ἐντεῦθεν ἢ ἐς τὸ Ῥήγιον ὁδὸς ἄγουσα, ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἀνώμαλος οὖσα, ὄμβρων, ἂν οὕτω τύχοι, ἐπιπεσόντων, τελματώδης τε καὶ δυσπάριτος τοῖς τῆδε ἰοῦσιν 4.8.6 ἐγίνετο. νῦν δὲ λίθοις αὐτὴν καταστρώσας ἀμαξιαίοις ὁ βασιλεὺς οὗτος εὐπετῇ τε

κατεστήσατο καὶ ἄπονον 4.8.7 ὄλως. μῆκος μὲν τῇ ὁδῷ τῆδε ἄχρι ἐς Ῥήγιον· εὐρύνεται δὲ τοσοῦτον, ἐς ὅσον ἀμάξας οὐ στενοχωρεῖν δύο ἅπ' 4.8.8 ἐναντίας ἀλλήλαις ἰούσας. τραχεῖς οἱ λίθοι διαφερόντως· εἰκάσαις ἂν αὐτοὺς μυλίτας εἶναι. εὐμεγέθεις τέ εἰσι μάλιστα. ὥστε δὴ ἕκαστος γῆν μὲν ἐπικαλύπτει πολ4.8.9 λήν, ἐς ἄγαν δὲ ὑψοῦ ἀνέχει. ἐς δὲ τό τε ὁμαλές καὶ τό γε λειῶν ἐπιεικῶς ἐξειργασμένοι, οὐκ ἐνῆφθαι τῇ συνθέσει, οὐδέ πη ἐς τὸ ἀκριβές μεμυκέναι, ἀλλὰ συμπεφυκέναι δοκοῦσιν ἀλλήλοις. ταῦτα μὲν οὖν τοιαῦτά ἐστι. 4.8.10 Λίμνην δέ τινα εἶναι ἄγχιστα τοῦ Ῥηγίου καλουμένου ξυμβαίνει, ἐς ἣν τὰς ἐκβολὰς ἔχουσι ποταμοὶ ἐκ χωρίων 4.8.11 τῶν ὑπερθεν τῆδε φερόμενοι. διακέχεται δὲ ἡ λίμνη αὕτη μέχρι ἐς θάλασσαν· ὥστε μία τις ἀμφοτέραιν ἀκτὴ 4.8.12 ἐν στενῷ μάλιστα τυγχάνει οὔσα. ταύτην δὲ ἄμφω ἐπικλύζουσι τὴν ἀκτὴν ἀντικυματοῦσαι καὶ ἀλλήλοις ἀντιμυκόμεναι. αἰεὶ τε ἀλλήλαις εὐθὺ ἴενται τὴν ἡϊόνα ἐπικοινωνόμεναι. ἐπειδὴν δὲ ὡς πλησιαίτατα ἴκωνται, ἀναχαιτίζουσι τὴν ἐπιρροήν, ἐφ' ἑαυτὰς ἐπιστρέφουσαι, ὥσπερ 4.8.13 ἐνταῦθα τὰ ὄρια σφίσι πηξάμεναι. ἔστι δὲ καὶ ἀλλήλαις οὐ ἀναμίγνυνται, πορθμόν τινα μεταξὺ ἔχουσαι, ἄδηλον ὃν ὁποτέρᾳ ποτὲ αὐτῶν τὸ τοῦ πορθμοῦ ὕδωρ διακεκλή4.8.14 ρωται. οὔτε γὰρ ἡ τῆς θαλάσσης ἐπιρροὴ ἐς τὴν λίμνην αἰεὶ φέρεται οὔτε διηνεκὲς ἐς τὴν θάλασσαν ἢ λίμνη ἐκβάλλει, ἀλλ' ὄμβρων μὲν ἐπιγενομένων πολλῶν, ἐπιπνεύσαντός τε ἀνέμου νότου, ἐκ τῆς λίμνης ὁ πορθμὸς 4.8.15 προῖων φαίνεται. ἦν δὲ ἀπὸ βορρᾶ τὸ πνεῦμα ἴοι, ἢ θάλασσα τὴν λίμνην ἐπικλύζειν δοκεῖ. ἐν τούτῳ μέντοι ἢ θάλασσα τῷ χώρῳ ἐς βράχος κατατείνει παμμέγεθες, ὀλίγης τινὸς ἀπολελειμμένης μεταξὺ χώρας, ἥπερ διήκει 4.8.16 ἐς ἄβυσσον. ἐς τόσον δὲ στενὴ τυγχάνει οὔσα, ὥστε δὴ καὶ Μύρμηξ ὠνόμασται. οὗτος δὲ ὁ πορθμὸς, ὃ τε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν λίμνην ζευγνύων, ἥπερ μοι εἴρηται, πάλαι μὲν γεφύρα ξυλίνη διαβατὸς ἦν ἐπὶ κινδύνῳ μάλιστα τοῖς τῆδε ἰοῦσιν, ἐπεὶ τοῖς ζύλοις, ἂν οὕτω τύχοι, 4.8.17 ξυνδιεφθείροντο· νῦν δὲ αὐτὴν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς λίθοις λογάδην ἐμβεβλημένοις ἐς ἀψίδος μετεωρίσας μέγα τι χρῆμα, τὴν ἐκείνη διάβασιν ἀκίνδυνον κατεστήσατο. 4.8.18 Τοῦ δὲ Ῥηγίου ἐπέκεινα πόλις ἐστὶ που, Ἀθύρας ὄνομα, ἥσπερ τοὺς οἰκίτορας δίψη δεινοτάτη ἐχομένους εὐρῶν τὴν ἀπορίαν διέλυσε σφίσιν, ἔλυτρον ἐνταῦθα δειμάμενος, θησαυρίζων μὲν ἐπικαιριώτατα τὴν τῶν ὑδάτων οὐκ ἀναγκαίαν περιουσίαν, πρυτανεύων δὲ αὐτὴν ἐν ἐπιτηδεῖω τοῖς τῆδε ἀνθρώποις. ἀνωκοδομήσατο δὲ καὶ τὰ πεπονθότα τοῦ περιβόλου. 4.8.19 Ἔστι δὲ μετὰ τὴν Ἀθύραν τις χώρος, ὃνπερ Ἐπίσκο4.8.20 πεῖα καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι. ὃν δὴ κατανενοηκῶς Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ταῖς τῶν πολεμίων ἐπιδρομαῖς ὑποκείμενον, ἐπὶ πλεῖστον δέ, ὡς οὐδαμῇ ὀχυρώματος ὄντος, ἀφύλακτα παντάπασιν ὄντα τὰ ἐκείνη χωρία, φρούριον ἐνταῦθα ἐδείματο· οὗ δὴ τοὺς πύργους πεποιήται οὐχ 4.8.21 ἥπερ εἴωθει, ἀλλὰ τρόπῳ τοιῶδε. προὔχει τις ἐκ τοῦ περιβόλου οἰκοδομία, στενωτάτη μὲν κατ' ἀρχὰς οὔσα, τελευτῶσα δὲ ἐς εὖρος μέγα· ἐφ' οὗ δὴ ἕκαστος ἐξείρ4.8.22 γασται πύργος. ταύτη τε τοῖς πολεμίοις ἄγχιστά πη τοῦ τείχους ἰέναι ἀμήχανά ἐστιν, ἐπεὶ τῶν πύργων κατὰ μέσον γινόμενοι ἐν ἀμφιβόλῳ κατὰ κορυφὴν πρὸς τῶν 4.8.23 ἐκείνη φρουρῶν ῥᾶστα βαλλόμενοι διαφθείρονται. τὰς 4.8.23 τε πύλας ἐνταῦθα οὐ κατὰ τὰ ξυνειθισμένα τῶν πύργων μεταξὺ ἔθεντο, ἀλλ' ἐκ πλαγίας κατὰ τὸ ἐν στενῷ προὔχον τοῦ τείχους, οὐχ ὀρωμένας τοῖς πολεμίοις, ἀλλ' ὄπισθεν 4.8.24 διαλανθανούσας. ἐνταῦθα Θεόδωρος βασιλεῖ τὴν ὑπουργίαν παρέσχετο, σιλεντιάριος τὴν ἀρχὴν, συνετὸς μάλιστα. 4.8.25 τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἔρυμα τῆδε πεποιήται. ἐπὶ τείχῃ δὲ τὰ μακρὰ ἐνθένδε ἰόντας ὀλίγα ὑπειπεῖν ἄξιον. 4.9.1 Ἡ θάλασσα ἐξ ὠκεανοῦ καὶ Ἰσπανίας γῆν τὴν Εὐρωπαϊάν ἐν ἀριστερᾷ ποιουμένη μέχρι μὲν ἐς Θράκην κατὰ ταῦτα χωρεῖ πρὸς ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον, ἐνθεν δὲ σχιζομένη πῆ μὲν ἐπὶ τὴν ἑώαν στέλλεται μοῖραν, πῆ δὲ κατὰ βραχὺ ἐγκαρσία γεγενημένη τὸν Εὐξείνιον καλοῦ4.9.2 μενον ἀποτελεῖ πόντον. ἐς Βυζάντιον δὲ ἀφικομένη ὥσπερ ἐπὶ

νύσσης τινός καμπήν ποιεῖται ἀμφὶ τὰ πρὸς ἕω τῆς πόλεως, πλαγία τε πολλῶ ἔτι μάλλον γιγνομένη ἐν πορθμῶ ἵεται, ἰσθμὸν τῆς Θράκης τὰ τε πρόσω καὶ 4.9.3 ὀπίσω, ὡς τὸ εἰκός, ἐργαζομένη. οὐχ ὅτι ἐς ἐκροὰς ἐνταῦθα ἢ θάλασσα μερίζεται δύο, ἥπερ ἐν τοῖς ἄλλοις ἰσθμοῖς εἴωθεν, ἀλλὰ περιστρεφομένη τε θαυμασίως ὡς καὶ περιβαλλομένη ἐκατέρωθεν Θράκην τε τὴν ἄλλην καὶ διαφερόντως τὰ ἐπὶ Βυζαντίου προάστεια πάντα. 4.9.4 οἰκοδομοῦνται δὲ καὶ περιστέλλουσιν οἱ ταύτη ἄνθρωποι τὰ προάστεια οὐχ ὅσον ἐς χρεῖαν, ἀλλ' ἐς ὕβριν τε καὶ τρυφήν ὅρον οὐκ ἔχουσαν, καὶ ὅσα ἄλλα πλούτου ἐξου4.9.5 σία ἐς τοὺς ἀνθρώπους ἰούσα ποιεῖ. ἔπιπλά τε κατατίθενται ἐνταῦθα πολλὰ καὶ διαπονήματα ἐν αὐτοῖς ἐνδεδεχέστατα ἔχουσιν· ἐπειδὴν οὖν καταθεῖν τινὰς τῶν πολεμίων γῆν τὴν Ῥωμαίων ἐξαπιναίως ξυνενεχθεῖη, οὐδὲν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις χωρίοις προστρίβεσθαι τὴν ζημίαν ἐνταῦθα ξυμβαίνει, ἀλλὰ κακοῖς ἄγαν τοῖς ἀνη4.9.6 κέστοις βαρύνεσθαι τὰ ἐκείνη χωρία. ὁ δὲ ἀναστέλλειν Ἀναστάσιος βασιλεὺς διὰ σπουδῆς ἔχων ἐν χώροις οὐχ ἡσσαν ἢ σημείοις τεσσαράκοντα τοῦ Βυζαντίου διέχουσι μακρὰ οἰκοδομησάμενος τείχη, ἄμφω τῆς θαλάσσης τὰς ἀκτὰς ἔξευξεν, οὗ δὲ ἀλλήλαιν διεστήκασιν ὁδῶ ἡμέραιν δυοῖν μάλιστα· ταύτη τε ἅπαντα ἐν τῷ ἐχυρῶ καθεστά4.9.7 ναι τὰ ἐντὸς ὤετο. ἦν δὲ ἄρα μειζόνων τοῦτο συμφορῶν αἴτιον. οὐδὲ γὰρ οἶόν τε ἦν οἰκοδομίαν τοσαύτην τὸ μέγεθος ἢ ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἐξεργάσθαι, ἢ φρουρεῖσθαι 4.9.8 ζῆν τῷ ἀκριβεῖ. ἐπειδὴν τε μοῖρα τινὶ τούτων δὴ τῶν μακρῶν τειχῶν ἐπισκήψαιεν οἱ πολέμιοι, καὶ τοὺς φρουροὺς ἅπαντας ὑποχειρίους ἐποιοῦντο οὐδενὶ πόνῳ, τοῖς τε ἄλλοις ἐπιπίπτοντες ἀπροσδόκητοι κακὰ οὐκ εὐδιήγητα ἐξεργάζοντο. 4.9.9 Ἀλλὰ βασιλεὺς τὰ τε πεπονθότα τούτων δὲ ἀνοικοδομησάμενος τῶν τειχῶν, τὰ τε σφαλερὰ ἐπὶ τὸ ἐχυρώτατον κρατυνάμενος τῶν φρουρῶν ἕνεκα, προσεπετεχνήσατο 4.9.10 τάδε. τὰς μὲν ἐξόδους, αἵπερ ἐκ πύργου ἐκάστου ἐς τοὺς 4.9.11 αὐτοῦ ἐχομένους ἐξάγουσιν, ἐφράξατο πάσας. ἄνοδον δὲ καθ' ἕκαστον ἐκ τοῦ ἐδάφους ἐντοσθεν ἐτεκμήνατο μίαν· ἦνπερ ἐπὶ καιροῦ καθειργνύντες οἱ ταύτη φρουροὶ τοὺς πολεμίους περιφρονοῦσι τοῦ περιβόλου ἐντὸς γενομένους· ἐπεὶ πύργος ἐς ἀσφάλειαν ἕκαστος αὐτὸς κατὰ 4.9.12 μόναν τοῖς φρουροῖς ἀπόχρη. καὶ τούτων δὲ τῶν τειχῶν ἐντὸς τὰ ἐς ἀσφάλειαν ἐνδεδεχέστατα διεπράξατο, τὰ τε ἄλλα πεποιημένος ἥπερ μοι ἔναγχος εἴρηται καὶ πόλεως Σηλυβρίας ἀνανεωσάμενος ὅσα πεπονθότα τοῦ περιβόλου 4.9.13 ἐτύγγανεν. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν μακρῶν τειχῶν ταῦτα Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ εἴργασται. 4.9.14 Ἡράκλεια δὲ ἡ πόλις ἦδε, ἡ παραλία, ἡ ἐν γειτόνων, ἡ Πέρινθος (ἢ πάλαι μὲν τὰ πρωτεῖα τῆς Εὐρώπης ἐδίδουσαν, νῦν δὲ δὴ μετὰ γε Κωνσταντινούπολιν τὰ δευτερεῖα παρέχονται) διψῶσα τε καὶ λίαν ἀυχμῶσα ἔναγχος ἔκειτο, οὐχ ὅτι ἄνυδρος ἦν ἢ ἀμφ' αὐτὴν χώρα οὐδὲ ὅτι ἀπημέλητο ταῦτα τοῖς ἐκ παλαιοῦ δειμαμένοις τὴν πόλιν, ἐπεὶ καὶ κατάρρυτος Εὐρώπη ταῖς κρήναις, καὶ ποιεῖσθαι τοῖς πάλαι ἀνθρώποις ὀχετοὺς ἔμελεν, ἀλλὰ τὰ ξυνειθισμένα ποιῶν ὁ χρόνος τῇ πόλει τὴν ὀχεταγωγίαν ἀνήρηκεν, ἢ καταγεγηρακυῖαν τὴν οἰκοδομίαν ὑπεριδῶν, ἢ τῷ μὴ ἐπιμελεῖσθαι τοὺς Ἡρακλεώτας αὐτῆς ἐπὶ τὴν φθορὰν ποδηγούμενος. ὀλίγου τε ἀοίκητος διὰ 4.9.15 τοῦτο Ἡράκλεια ἐλέλειπτο εἶναι. ταῦτό δὲ τοῦτο καὶ τὰ ἐκείνη βασιλεία ὁ χρόνος ἐποίει ἀξιοθέατα ἐπιεικῶς ὄντα. 4.9.16 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς οὐ παρέργως, ἀλλὰ βασιλικῶς μάλιστα, τὴν πόλιν ἰδῶν, ὕδασί τε αὐτὴν ποτίμοις καὶ διειδέσιν ἐπέκλυσε, καὶ τῶν βασιλείων ἀποστερεῖσθαι τοῦ ἀξιώματος ὡς ἥκιστα ξυνεχώρησεν, ἀνοικοδομησάμενος ἅπαντα. 4.9.17 Ἡρακλείας δὲ ἄποθεν ἡμέρας ὁδὸν χωρίον ἐπιθαλασσίδιον ἦν, Ῥαιδεστός ὄνομα, παράπλου μὲν ἐφ' Ἑλλησπόντου καλῶς κείμενον, εὐλίμενον δὲ καὶ τῇ κατὰ θάλασσαν ἐργασίᾳ ἐπιτηδεῖως ἔχον τοῖς ἐπ' ἐμπορίᾳ ναυτιλλομένοις καταίρειν τε καὶ ἀποφορτίζεσθαι προσηνῶς μάλιστα, καὶ αὖ πάλιν ἀνάγεσθαι οὐδενὶ πόνῳ ἐμπλησαμένοις τοῦ γόμου τὰ πλοῖα· βαρβάροις δὲ ἀποκείμενον καταθέουσιν, ἂν οὕτω τύχη, ἐξαπιναίως τὰ ἐκείνη χωρία, τῷ μήτε

ἀποτετριγγωμένον μήτε τῇ φύσει δυσπρόσοδον 4.9.18 εἶναι. ὥστε καὶ τοῖς ἐμπόροις δέει τοῦ κινδύνου ὑπερ4.9.19 οφθὲν ἐν ὀλιγωρία ἐγένετο. νῦν δὲ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς οὐχ ὅσον τῷ χωρίῳ τὴν ἀσφάλειαν προσεποίησεν, 4.9.20 ἀλλὰ καὶ τοὺς περιοίκους ἐσώσατο πάντα. ἐπὶ Ῥαιδεστοῦ γὰρ ἀνέστησε πόλιν, τείχει μὲν ἐρυμνῆν, μεγέθει 4.9.21 δὲ διαφερόντως ὑπέρογκον. οὗ δὴ βαρβάρων σφίσιν ἐγκειμένων οἱ πλησιόχωροι ἅπαντες εἰς καιρὸν καταφεύγοντες σὺν τοῖς χρήμασι διασώζονται. 4.10.1 Τὰ μὲν οὖν ἐπὶ Ῥαιδεστοῦ Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ταύτη πη ἔσχεν. ὅσα δὲ αὐτῷ ἀμφὶ Χερρονήσῳ δια4.10.2 πεπόνηται, ἐρῶν ἔρχομαι. προβέβληται μὲν πάσης ἢ Χερρόνησος τῆς κατ' αὐτὴν Θράκης. ἐπεμβαίνουσα γὰρ τῇ θαλάσῃ καὶ ὡσπερ ἐχομένη τοῦ πρόσω, δόκησιν 4.10.3 παρέχεται ὅτι δὴ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν χωρεῖ. ἀκτὴ δὲ αὐτῆς ἀμφὶ πόλιν Ἐλαιοῦντα προὔχουσα μία, σχίζει τε εἰς δύο τὴν θάλασσαν μοίρας, καὶ αὐτὴ τῷ ῥοθίῳ ἀποτεμονομένη τῆς ἄλλης ἠπείρου, καὶ προσιούση ἐπίπροσθεν τῇ θαλάσῃ 4.10.4 ὑποχωροῦσα, τὸν Μέλανα καλούμενον ποιεῖ κόλπον. νῆσος δὲ τὸ λοιπὸν ὀλίγου δέοντος γίνεται, ὄνομα τῷ ποιουμένῳ προσῆκον κτωμένη. Χερρόνησος γάρ, ὡς τὸ εἶκος, ὀνομάζεται, ἰσθμῷ διειργομένη βραχεῖ, μὴ νῆσος 4.10.5 παντάπασιν εἶναι. κατὰ τοῦτον οἱ πάλοι ἄνθρωποι τὸν ἰσθμὸν παρέργως τε καὶ λίαν ἀπημελημένως ἐδείμαντο 4.10.6 διατείχισμα κλίμακι ἀλωτόν. κῆπον γὰρ πού τινα εἰκὴ κείμενον αἵμασιᾶ περιβάλλειν οἴομενοι, ἰσχνόν τε αὐτὸ 4.10.7 καὶ ὀλίγον τῆς γῆς ὑπερανεστηκὸς ἐξειργάσαντο. πρὸς δὲ καὶ τὴν ἐκατέρωθι τοῦ ἰσθμοῦ θάλασσαν προβόλους τεκτηνάμενοι βραχεῖς τε καὶ φαύλους, οὔσπερ καλεῖν νενομίκασι μώλους, τὴν μεταξὺ χώραν τοῦ τε ῥοθίου καὶ τοῦ περιβόλου ἐφράξαντο, οὐ ταύτη τοὺς ἐπιβουλεύσοντας ἀπωσόμενοι, ἀλλ' ἐπὶ τὰς εἰσόδους παρακαλέσοντες· οὕτω δὴ αὐτὸ εὐκαταφρόνητον ἐξειργάσαντο, καὶ 4.10.8 τοῖς ἀποπειρασομένοις εὐάλωτον. ἠγούμενοι δὲ τι τοῖς πολεμίοις ἄμαχον πεποιῆσθαι ὀχύρωμα, τούτου δὴ τοῦ περιβόλου τὰ ἐντὸς ἅπαντα φυλακῆς οὐδεμιᾶς ἀξιοῦν ἔγνωσαν, ἐπεὶ οὔτε φρούριον οὔτε ἄλλο τι ἔρυμα ἐπὶ Χερρονήσου ζυνέβαινε εἶναι, καίπερ ὀλίγου δέοντος ἐς 4.10.9 τριῶν κατατεινούσης ὁδὸν ἡμερῶν. ἔναγχος ἀμέλει γοῦν οἱ πολέμιοι καταθέοντες τὰ ἐπὶ τῆς Θράκης χωρία ἐγκεχειρήκασιν μὲν ὡς ἀποπειρασομένοι τῆς κατὰ τὴν ἠϊόνα εἰσόδου, δεδιζάμενοι δὲ τοὺς ταύτη φρουροὺς ἐσπεπηδήκασιν ὡσπερ τι ἄθυρμα παίζοντες, ἐντός τε τοῦ περιβόλου γεγέννηται οὐδενὶ πόνῳ. 4.10.10 Πολλὰ τοίνυν ἀμφὶ τῶν κατηκόων τῇ σωτηρίᾳ δια4.10.11 σκοπούμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐποίει τάδε. πρῶτα μὲν αὐτῷ ἐξίτηλον τὸ παλαιὸν γεγένηται τείχος, οὐδὲ 4.10.12 ὅσον ἴχνους οἱ ἀπολελειμμένοι τινός. ἕτερον δὲ αὐτίκα ἐπὶ τῆς αὐτῆς χώρας ἀνέστη, ὅπερ ἐπιεικῶς εὐρυνόμενον 4.10.13 ὑψοῦ ἀνέχει. ὑπεράνω τε τῶν ἐπάλξεων ἀνειλημμένη θόλος ἐν στοᾶς τρόπῳ ὄροφον ποιεῖται, καλύπτουσα τοὺς 4.10.14 τοῦ περιβόλου ἀμυνομένους. ἄλλοι τε τῇ θόλῳ προμαχῶνες ἐγκείμενοι διπλασιάζουσι τοῖς τῆδε τοίχομαχοῦσι 4.10.15 τὸν πόλεμον. ἔπειτα δὲ ἀμφοτέρωθι ἐς τοῦ περιβόλου τὰ πέρατα πρὸς αὐταῖς που τῆς θαλάσσης ταῖς ῥαχίαις μάλιστα, προβόλους πεποίηται, οὓς μώλους καλοῦσιν, ἐπὶ πλεῖστον μὲν τοῦ ῥοθίου διήκοντας, τῷ δὲ τείχει ξυναπτομένους, ὕψους δὲ περί τῷ ἐρύματι ἐναμίλλους 4.10.16 ὄντας. ἀλλὰ καὶ τὴν τάφρον τοῦ περιβόλου ἔκτοσθεν οὔσαν περικαθάρως τε καὶ κατορύξας ἐνδελεχέστατα μέγα 4.10.17 τι αὐτῇ εὗρους τε καὶ βάθους ἐντέθειται χρήμα. καὶ μὴν καὶ στρατιωτῶν καταλόγους ἐν τούτοις ἰδρύσατο τοῖς μακροῖς τείχεσι πᾶσι βαρβάρους ἀντιτάξασθαι ἱκανοὺς 4.10.18 ὄντας, ἢν τι τῆς Χερρονήσου ἀποπειρῶνται. οὕτω δὲ ταῦτα ἐν τῷ βεβαίῳ τῆς ἀσφαλείας καταστησάμενος καὶ τοῖς ἔνδον οὐδὲν τι ἦσσαν ὀχυρώματα προσεποίησεν. 4.10.19 ὥστε εἰ τοῖς μακροῖς τείχεσιν (ἀπέστω δὲ τοῦ λόγου) παθεῖν τι ξυμβαίη, οὐδὲν τι ἦσσαν Χερρονησιώτας ἐν 4.10.20 ἀσφαλεῖ εἶναι. πόλιν τε γὰρ Ἀφροδισιάδα ἐρύματι ἐχυρωτάτῳ περιεβάλλετο, ἀτείχιστον ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον τὰ πρότερα οὔσαν, καὶ Κίβεριν πόλιν, ἐπ' ἐδάφους κει4.10.21 μένην,

τειχήρη πεπονημένος ξυνώκισεν· ἔνθα δὴ καὶ βαλανεῖα καὶ ξενῶνας ὠκοδομήσατο, οἰκία τε παμπληθῆ καὶ ὅσα ἄλλα πέφυκεν ἐπιφανῆ ἐνδείκνυσθαι πόλιν. 4.10.22 ἀλλὰ καὶ τὴν Καλλίπολιν καλουμένην βεβαιότατα ἐτειχίσατο, ἐλπίδι τῶν μακρῶν τειχῶν ἀτειχιστον ἀπολελειμ4.10.23 μένην τοῖς πρόσθεν ἀνθρώποις. οὗ δὴ καὶ σιτώνάς τε καὶ οἰνῶνας ἐδείματο δαπάνη τῆ πάση τῶν ἐπὶ Χερρονήσου στρατιωτῶν ἱκανῶς ἔχοντας. 4.10.24 Ἔστι δέ τις Ἀβύδου καταντικρὺ πόλις ἀρχαία, Σηστός ὄνομα, καὶ αὐτὴ τὰ πρότερα παρέργως κειμένη, ὀχύρωμά 4.10.25 τε οὐδὲν ἔχουσα. λόφος δὲ αὐτῇ τις ἰσχυρῶς ἀπότομος ἐπανέστηκεν· ἵνα δὴ φρούριον ἐδείματο ἀπρόσβατον 4.10.26 ὅλως, ἐλεῖν τε, εἴ τις ἐγχειροίη, ἀμήχανον. Σηστοῦ δὲ οὐ μακρὰν ἀποθεν τὴν Ἐλαιοῦντα ξυμβαίνει εἶναι. πέτρα τε τῆς θαλάσσης ἀπορραγεῖσα ἐνταῦθα ἀνέχει, ἄκραν 4.10.27 οὐρανομήκη ἐξαίρουσα τειχήρη φύσιν. φρούριον οὖν καὶ τῆδε ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐδείματο, δυσπάριτόν τε καὶ 4.10.28 τοῖς προσιούσι παντελῶς ἄμαχον. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν Θεσκῶ φρούριον ἐπὶ θάτερα τοῦ μακροῦ τείχους ἰδρύσατο, περιβόλῳ κρατυνάμενος ἐχυρῶ μάλιστα· ταύτη τε τοῖς Χερρονησιώταις τὴν ἀσφάλειαν πανταχόθεν αὐτὸς προσεποίησε. 4.11.1 Μετὰ δὲ Χερρόνησον Αἴνος οἰκεῖται πόλις, ἐπὶ τοῦ οἰκιστοῦ τῆς προσηγορίας ὠνομασμένη. Αἰνεῖας γὰρ 4.11.2 ἦν, ὡς περ λέγουσιν, ὁ τοῦ Ἀγχίσου. ταύτης ὁ περίβολος εὐάλωτός τε ἦν τῷ χθαμαλὸς εἶναι· οὐδὲ ὅσον γὰρ ἐς τὸ 4.11.3 ἀναγκαῖον ἀνεῖχεν ὕψος· καὶ ἀναπεπταμένην τινὰ εἴσοδον κατὰ τῆς θαλάσσης τὸ γειτόνημα εἶχεν, ἀμηγέπη ἐπὶ 4.11.4 ψαύοντος αὐτοῦ τοῦ ῥοθίου. ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀνέστησε μὲν αὐτὸν ἐς ὕψος, μὴ ὅτι ἀλῶναι, ἀλλὰ 4.11.5 καὶ ἀποπειρᾶσθαι ἀμήχανον. ἐπεξαγαγὼν δὲ καὶ πανταχόσε φραζάμενος ἀνάλωτον Αἴνον παντάπασι κατεστή4.11.6 σατο. καὶ ταύτη μὲν ἡ πόλις ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐγεγόνει· ἔμεινε δὲ τοῖς βαρβάροις ἡ χώρα καταθεῖν εὐπετής· ἐπεὶ 4.11.7 Ῥοδόπη ὀχυρωμάτων ἐκ παλαιοῦ ὑπεσπάνιζεν. ἦν δὲ τις κώμη ἐν τῇ μεσογειᾷ, Βέλλουρος ὄνομα, πλούτου μὲν δυνάμει καὶ πολυανθρωπία ἴσα καὶ πόλις, τῷ μέντοι τειχήρης οὐδαμῆ εἶναι ληϊζομένοις διηνεκὲς ἐπαρκοῦσα βαρβάροις, ἀγροῖς τε τοῖς ἀμφ' αὐτὴν κειμένοις πολλοῖς 4.11.8 γε οὖσι ταὐτὸ πάσχουσα. καὶ αὐτὴν δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος πολίξει τε καὶ ἀποτειχίζει, καὶ αὐτοῦ ἐπαξίαν τίθεται 4.11.9 εἶναι. καὶ μὴν καὶ ἄλλων τῶν ἐπὶ Ῥοδόπης πόλεων ὅσα δὴ ἐνδεῖν ἢ καταπεπονηκέναι ξυνηνέχθη τῷ χρόνῳ σπουδῇ 4.11.10 τῆ πάση ἀνέστησεν. ἐν αἷς Τραϊανούπολις τε καὶ Μαξιμιανούπολις εἰσιν, ὧν περ ἐπηνώρθωσε τὰ ἐν τοῖς προβόλοις σαθρὰ γεγονότα. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε πεποίηται. 4.11.11 Ἀναστασιούπολις δὲ ἡ τῆδε οὖσα τειχήρης μὲν καὶ πρότερον ἦν, ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ κειμένη ἀφύλακτον εἶχε τὴν ταύτη ἡῖονα. τὰ πλοῖα πολλάκις ἀμέλει ἐνταῦθα καταίροντα ὑποχείρια βαρβάροις Οὐννοῖς ἐξαπιναιῶς γεγένηται· ὥστε καὶ τὰς νήσους ἐνθένδε τὰς τῆ χώρα 4.11.12 ἐπικειμένας ἠνώχλησαν. Ἰουστινιανὸς δὲ βασιλεὺς διατειχίσματι τὴν παραλίαν περιβαλὼν ὅλην, ταῖς τε ναυσὶ 4.11.13 καὶ τοῖς νησιώταις τὴν ἀσφάλειαν ἀνεσώσατο. ἀλλὰ καὶ τὸν τοῦ ὕδατος ὀχετὸν ἐκ τῶν ὀρῶν, ἃ ταύτη ἀνέχει, 4.11.14 μέχρι ἐς τὴν πόλιν ἐς ὑπέρογκον ἀνέστησεν ὕψος. ἔστι δὲ τις ἐν Ῥοδόπῃ πόλις ἀρχαία, Τόπερος ὄνομα, ἢ ποταμοῦ μὲν ρεῖθρα περιβάλλεται ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, λόφον δὲ αὐτῇ ἐπανεστηκότα ὄρθιον εἶχεν. ἀφ' οὗ δὴ οὐ πολλῶ 4.11.15 ἔμπροσθεν Σκλαβηνοῖς βαρβάροις ἐάλω. ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς μέγα τῷ περιβόλῳ ὕψος ἐντέθεικεν· ὥστε ὑπεραίρει τοσοῦτῳ τὸν λόφον, ὅσῳ δὴ αὐτοῦ καταδε4.11.16 ἔστερος τὰ πρότερα ἦν. καὶ στοὰν μὲν ἐπανέστησεν ἐν θολωτῷ τείχει, ὅθεν δὴ τοῖς τειχομαχοῦσιν οἱ τῆς πόλεως ἀμυνομένοι ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς διαμάχονται, τῶν δὲ πύργων ἕκαστον φρούριον ἐρυμνὸν ἐσκευάσατο εἶναι. 4.11.17 ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τοῦ περιβόλου μέχρι ἐς τὸν ποταμὸν διατειχίσματι περιβαλὼν ἐκρατύνατο. ταῦτα μὲν οὖν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ τῆδε πεποίηται. 4.11.18 Καὶ ὅσα δὲ αὐτῷ ὀχυρώματα εἴργασται ἀμφί τε τὴν ἄλλην Θράκην καὶ τὴν νῦν καλουμένην Αἰμίμοντον, ἐγὼ 4.11.19 δηλώσω. πρῶτα μὲν

Φιλιππουπόλεως τε καὶ Βεροίας, ἔτι μέντοι Ἀδριανουπόλεως τε καὶ Πλωτινουπόλεως τὰ τε ἐνδέοντα καὶ καταπεπονηκότα σπουδῇ τῇ πάσῃ ὠκοδομήσατο· ἐπεὶ αὐτὰς ἐπιμαχωτάτας ξυνέβαινε εἶναι, 4.11.20 καίπερ ἔθνεσι γειτονούσας βαρβάρων πολλοῖς. καὶ φρούρια δὲ ἀνάριθμα ἐπὶ Θράκης ἰδρύσατο πάσης, δι' ὧν τὴν χώραν, ἀποκειμένην τὰ πρότερα ταῖς τῶν πολεμιῶν ἐπιδρομαῖς, παντάπασιν τανῦν ἀδήωτον κατεστήσατο. ἔστι δὲ τὰ φρούρια, ὅσα ἡμᾶς μεμνησθαι αὐτῶν, πρὸς ὄνομα τάδε. Ὅσα φρούρια ὁ θειότατος ἡμῶν βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἔκτισεν ἐν χώρᾳ τῇ καλουμένῃ Εὐρώπῃ καὶ Ῥοδόπῃ καὶ Θράκῃ καὶ Αἰμιμόντῳ οὕτως. Ἐν Εὐρώπῃ· Λυδικαί. Ἐλαῖαι. Ἐν Ῥοδόπῃ τὰ καινούργια· Κασεήρα. Θεοδωρούπολις. Τὸ τοῦ Θράσου. Σουδανέλ. Μούνδεπα. Θαρσάνδαλα. Δένιζος. Τόπαρον. Δαλάταρβα. Βρέ. Κουσκάβιρι. Κούσκουλις. Θράκης. Βόσπαρα. Βεσούπαρον. Καπιστούρια. Βηρίπαρα. Ἰσγίπερα. Ὀζόρμη. Βηρηῖαρος. Ταμονβαρί. Σκέμνας. Καράσθυρα. Πίνζος. Τουλεοῦς. Ἄρζον. Καστράζαρβα. Ζωσίτερσον. Βέργισον. Δίγγιον. Σάκισσος. Κουρτουξοῦρα. Ποταμουκάστελλον. Εἰσδίκαια. Τὸ ἐμπόριον Ταυροκεφάλων. Βηλαϊδίπαρα. Σκίτακες. Βέπαρα. Πουσινόν. Ὑμαυπάρουβρι. Σκαριωτασαλούκρα. Αὐγούστας. Οὐρδαοῦς. Τοῦ ἁγίου Τραϊανοῦ. Δέρταλλος. Σολβανοῦ. Βάσκον. Ζίγκυρο. Αἰμιμόντου. Ζημάρκου. Κηριπάρων. Κασιβόνων. Τὸ Οὔκου. Ἄντωϊνον. Γεσιλαφοσσάτον. Χεροῖνον. Προβίνου. Τοῦ ἁγίου Θεοδώρου. Βουρδέπτω. Ῥακούλη. Τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ. Τζιταετοῦς. Βηλαστύρας. Γετρίνας. Βρέδας. Βῆρος. Θωκῶδης. Βία. Ἀναγογκλί. Σούρας. Αὐθιπάρου. Δορδᾶς. Σαρμαθῶν. Κλεισοῦρα. Ὑλασιάναι. Θρασαρίχου. Βαῖκα. Χρῦσανθος. Μαρκέρωτα. Ζδεβρήν. Τοῦ ἁγίου Θεοδώρου. Ἄσγαρζος. Βουρτούδγιζ. Ταυρόκωμον. Νίκη. Καβοτούμβα. Δείξας. Γητριστάους. Δέβρη. Γητριστάοιε. Προβίνου. Κάρβερος. Τησειμόντη. Ἀσγίζους. Δαλάταρβα. Θεοδωρούπολις. Τζυειδῶν. Τζονπολέγων. Βασιβουνον. Ἀγχίαλος. Μαρκιανόν. Κυρίδανα. Βεκοῦλι. Τὰ Θρακῶν λειπόμενα. Παρά τε τὸν Εὐξεινον πόντον καὶ ποταμὸν Ἰστρον, κὰν τῇ μεσογείᾳ, οὕτως. Μυσίας παρὰ μὲν ποταμὸν Ἰστρον· Ἐρκούλεντε. Σκατρίνα. Ἀππίαρα. Ἐξεντάπριστα. Δεονίανα. Λιμῶ. Ὀδυσσός. Βίδιγίς. Ἀρίνα. Νικόπολις. Ζικίδεβα. Σπίβυρος. Πόλις Κάστελλον. Κιστίδιζος. Βαστέρνας. Μέταλλος. Βηρίπαρα. Σπαθιζός. Μαρκέρωτα. Βόδας. Ζισνούδεβα. Τουρούλης. Ἰουστινιανούπολις. Θερμά. Γεμελλομοῦντες. Ἀσίλβα. Κούσκαυρι. Κούσκουλι. Φοσσάτον. Βισδίνα. Μαρκιανούπολις. Σκυθιάς. Γραψῶ. Νονῶ. Τροσμής. Νεαῖοδουνῶ. Ῥεσιδίνα. Κωνσταντιανᾶ. Καλλάτις. Βασσιδίνα. Βελεδίνα. Ἄβριττος. Ῥουβοῦστα. Δινισκάρτα. Μοντερεγῖνε. Βέκις. Ἄλτινα. Μανροβάλλε. Τίγρα. Σκεδεβά. Νόβας. Ἐν δὲ τῇ μεσογείᾳ· Κοπούστορος. Βιργινασῶ. Τιλλιτῶ. Ἄγκυριανᾶ. Μουριδεβά. Ἰτζης. Καστελλόννοβο. Παδισάρα. Βισμαφά. Βαλεντινιανᾶ. Ζάλδαπα. Ἀξίοπα. Καρσῶ. Γρατίανα. Πρέϊδης. Ἀργαμῶ. Παυλίμανδρα. Τζάσκλις. Πούλχρα Θεοδώρα. Τόμις. Κρέας. Κατασσοῦ. Νίσκονις. Νοβείουστινιανᾶ. Πρεσιδίω. Ἐργαμία.

5.τ.1 ΛΟΓΟΣ Ε΄. 5.1.1 Τὰ μὲν δὴ ἐν πάσῃ Εὐρώπῃ δεδημιουργημένα Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ἔς ὅσον οἶόν τε ἦν ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγω ἐρρήθη. ἔς δὲ τῆς Ἀσίας τὰ λειπόμενα ἰτέον ἡμῖν. 5.1.2 ὅσα μὲν οὖν πόλεων τε καὶ φρουρίων ἐρύματα, ἑτέρας τε οἰκοδομίας κατὰ τὴν ἐφ᾽ ἄνω πεποιήται χώραν, ἐξ ὁρίων τῶν Μηδικῶν ἄχρι που ἔς Παλμύραν πόλιν, ἢ ἐν Φοίνιξι τοῖς ἐπὶ Λιβάνου τυγχάνει οὔσα, ἤδη μοι ἔμπροσθεν 5.1.3 δεδηλωσθαι οἶμαι. ἐν δὲ γε τῷ παρόντι καὶ ὅσα κατὰ τὴν ἄλλην Ἀσίαν καὶ Λιβύην αὐτῷ εἴργασται ἢ τεχιζομένῳ τὰ κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπανορθοῦντι δυσπάρिता καὶ κινδύνων ἀτεχνῶς ἔμπλεα, πῆ μὲν ὁρῶν ἐπικειμένων κρημνώδη ὄντα, πῆ δὲ ποταμοῦ γειτονήματι τοὺς παραπίπτοντας ἀποπνίγοντα, ἢ πόλεων ἰωμένῳ παθήματα πάντα, ἐρῶν ἔρχομαι ἀρχόμενος ἐνθένδε. 5.1.4 Χῶρόν τινα πρὸ τῆς Ἐφεσίων πόλεως ἐν ὀρθίῳ κείμενον ξυνέβαινε εἶναι, οὐ γήλοφον οὐδὲ δυνατὸν ἀφεῖναι καρπούς, εἴ τις πειρῶτο, ἀλλὰ σκληρόν τε καὶ τρα5.1.5 χὺν ὄλωσ. ἐνταῦθα

νεών οἱ ἐπιχώριοι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ἰωάννη τῷ ἀποστόλῳ ἀνέθηκαν, θεολόγος δὲ τὴν ἐπίκλησιν ὁ ἀπόστολος οὗτος ὠνόμασται, ἐπεὶ τὰ γε ἀμφὶ τῷ θεῷ ἄμεινον αὐτῷ ἢ κατὰ ἀνθρώπου δεδιήγηται φύ5.1.6 σιν. τοῦτον δὲ τὸν νεών Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς βραχύν τε ὄντα καὶ καταπεπονηκότα τῷ μήκει τοῦ χρόνου καθελὼν ἐς τὸ ἔδαφος, ἐς τοσόνδε μεθηρμόσατο μεγέθους καὶ κάλλους, ὥστε δὴ, ξυνελόντα εἰπεῖν, ἐμπερέστατος καὶ παντάπασιν ἐνάμιλλος τῷ ἱερῷ ἐστίν, ὅπερ ἐν πόλει τῆ βασιλίδι τοῖς ἀποστόλοις ἀνέθηκε πᾶσιν, ὡσπερ μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δεδήλωται λόγοις. 5.1.7 Ταῦτα μὲν ἐν Ἐφέσῳ ἐξείργασται τῷ βασιλεῖ τούτῳ. ἐν Τενέδῳ δὲ ταύτη τῆ νήσῳ σωτήριόν τι πόλει τε τῆ βασιλίδι καὶ τοῖς κατὰ θάλασσαν ἐργαζομένοις πεποίηται, ὅπερ ἐγὼ αὐτίκα δηλώσω, τοσοῦτον ὑπειπὼν ἡ θάλασσα 5.1.8 ἐφ' Ἑλλησπόντου ἐν στενῷ μάλιστα φέρεται. ἄμφω γὰρ αἱ ἤπειροι ἀλλήλαις ὡς ἀγχοτάτω ἐνταῦθα ἰοῦσαι τὴν τοῦ πορθμοῦ ποιοῦνται ἀρχὴν ἀμφὶ Σηστόν τε καὶ Ἄβυδον, ἐπειδὴν τε αἱ νέες ἐνταῦθα ἴκωνται, ὅσαι δὲ Κων5.1.9 σταντινουπόλεως εὐθὺ ἴενται, τῆδε ὀρμίζονται. ἀνάγεσθαι δὲ αὐταῖς ἐνθὲνδε ἀμήχανά ἐστιν, ὅτι μὴ νότου 5.1.10 ἐπιπνεύσαντος ἀνέμου σφίσιν. ἠνίκα οὖν ὁ σιταγωγὸς στόλος ἐκ πόλεως Ἀλεξανδρείας ἐνταῦθα ἴοι, εἰ μὲν ἐμπέσοι τὸ πνεῦμα ἐπίφορον σφίσι, δι' ὀλίγου μὲν οἱ ταύτην τὴν ἐργασίαν διαχειρίζοντες καταίρουσι ταῖς ναυσὶν ἐς τοὺς Βυζαντίους λιμένας, ἀποφορτιζόμενοι δὲ ἀπαλλάσσονται αὐτίκα δὴ μάλα, ἐφ' ᾧ δὴ πρὸ τῆς τοῦ χειμῶνος ἅπαντες ὥρας δευτέρον τε καὶ τρίτον διαπεραιώ5.1.11 σονται στόλον. ὅσοις δὲ αὐτῶν βουλομένοις ἦ, καὶ ἄλλο τι τῶν ἐμπολημάτων ἐνθὲνδε ἀντιφορτισάμενοι ἀναστρέ5.1.12 φουσιν. εἰ μέντοι ἀπ' ἐναντίας σφίσι τὸ πνεῦμα ἐφ' Ἑλλησπόντου ἴοι, ἐνταῦθα δὴ τῷ τε σίτῳ καὶ ταῖς ναυσὶ 5.1.13 σεσηπέναι συνέβαινε. ἄπερ ἐν προνοίᾳ πεπονημένος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς διαφανῶς ἐπιδέδεικται ὡς ἀνθρώπῳ ἂν ἀμήχανον οὐδὲν γένοιτο, οὐδ' ἦν τοῖς χαλε5.1.14 πωτάτοις ἀνταγωνίζοιτο. ἐν Τενέδῳ γὰρ τῆ νήσῳ, ἡ τοῦ πορθμοῦ ἄγχιστά ἐστι, σιτώνα ἐπετεχνήσατο τῷ παντὶ στόλῳ ἀποφορτίσασθαι διαρκῶς ἔχοντα, εὖρος μὲν οὐχ ἦττον ἢ ποδῶν ἐνενήκοντα, μῆκος δὲ ποδῶν ὀγδοήκοντα καὶ διακοσίων, ἐς ὕψος τε ἄφατον ἐπικικῶς κατατείνοντα. 5.1.15 οὗ δὲ τῷ βασιλεῖ ἐξείργασμένου, ὀπηνίκα ἂν τοῦ δημοσίου σίτου παραπομποὶ ἐνταῦθα ἰόντες ἀνέμων ἐναντιώμασι συμποδίζοντο, οἶδε τὸν φόρτον ἐν τῷ σιτῶνι καταθέμενοι τούτῳ καὶ χαίρειν φράσαντες τῷ τε βορρᾶ καὶ ζεφύρῳ πολλά, καὶ εἴ τις ἄλλος ἀπ' ἐναντίας αὐτοῖς 5.1.16 ἐνταῦθα ἴοι, ἐς πλοῦν ἕτερον συσκευάζονται. καὶ αὐτοὶ μὲν εὐθὺς εἰς τὰ οἰκεῖα κομίζονται, χρόνῳ δὲ ὕστερον, ὀπηνίκα ἂν τὸν ἐνθὲνδε ἀπόπλουν ἐς Βυζάντιον ἐν ἐπιτηδεῖω γενέσθαι ξυμβαίη, πλοίοις ἐτέροις τὸν σῆτον ἐκ Τενέδου διακομίζουσιν οἷς ἐπικείται ἡ τιμὴ αὕτη. 5.2.1 Ἔστι δὲ τις ἐν Βιθυνοῖς πόλις, Ἑλένης ἐπώνυμος οὖσα τῆς Κωνσταντίνου βασιλέως μητρός. ἐκ ταύτης γὰρ τὴν Ἑλένην ὠρμηῆσθαί φασι, κώμης οὐκ ἀξιολόγου 5.2.2 τὰ πρότερα οὕσης. ἦπερ τὰ τροφεῖα Κωνσταντίνος ἐκτίνων ὀνόματι μὲν καὶ ἀξιώματι πόλεως τὸ χωρίον δεδώρηται τοῦτο, οὐ μέντοι οὐδὲν οὐδὲ βασιλικὸν οὐδὲ μεγαλοπρεπὲς τῆδε πεποίηται, ἀλλὰ τῆ μὲν κατασκευῆ ἐπὶ τῆς προτέρας διέμεινε τύχης, κεκόμψευται δὲ μόνῳ τῷ πόλις κεκλήσθαι καὶ τῆ ἐπωνυμίᾳ τῆς τροφίμου Ἑλένης 5.2.3 ἀποσεμνύεται. ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς, ὡσπερ τὴν ἀγνωμοσύνην ἀπολογούμενος τοῦ τῆς βασιλείας προπάτορος, πρῶτα μὲν ὕδατος ἀπορία πιεζομένην τὴν πόλιν ἰδὼν καὶ δίψῃ ἐπιεικῶς δεινῆ ἔχομένην, ὀχετὸν αὐτοσχεδιάζει θαυμασίον οἶον, ὕδωρ τε αὐτῷ παρέχεται ἀπροσδόκητον ἰδεῖν, τοῖς τῆδε ἀνθρώποις οὐ πιεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ λούεσθαι ἱκανῶς ἔχον, καὶ ὅσα ἄλλα τρυφῶσιν ἀνθρώποι, εὐπορίαν κατακόρως ὕδατος ἔχοντες. 5.2.4 πρὸς δὲ καὶ βαλανεῖον αὐτοῖς ἐν δημοσίῳ πεποίηται οὐ πρότερον ὄν, ἕτερόν τε ἀνωκοδομήσατο διεφθαρμένον τε καὶ εἰκὴ κείμενον τῷ τε σπανίζειν, ἦπερ μοι ἐρρήθη, 5.2.5 τοῦ ὕδατος καὶ τῷ ἀπημελῆσθαι καταπεσὸν ἦδη. ἀλλὰ καὶ ἱερὰ καὶ βασιλεια καὶ στοὰς

καὶ καταλυτήρια ταῖς ἀρχαῖς ἐδείματο τῆδε, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδέδεικται αὐτὴν πόλιν εὐδαίμονα. 5.2.6 Ταύτης δὲ ρεῖ τῆς πόλεως ἄγχιστα ποταμός, ὄνπερ ὁμωνύμως τῷ σχήματι Δράκοντα καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι. 5.2.7 περιστρέφεται γὰρ ἔλισσόμενος ἐφ' ἑκάτερα καὶ ἀπ' ἐναντίας αὐτῷ ἀντιπεριάγων τὰς δίνας, σκολιῶ τε τῷ ῥοθίῳ, πῆ μὲν ἐν δεξιᾷ, πῆ δὲ ἐν ἀριστερᾷ προσιών· ὥστε ἀμέλει διαβαίνειν αὐτὸν πλεῖν ἢ εἰκοσάκις ἐπάναναγκές ἐστι 5.2.8 τοῖς τῆδε ἰοῦσι. πολλοῖς τε οὕτω διεφθάρθαι ξυνέβαινε τοῦ ποταμοῦ ἑξαπιναίως παρὰ τὰ ξυνειθισμένα πλημ5.2.9 μύροντος. πρὸς δὲ καὶ δάσος ἀμφιλαφές καὶ καλάμου τῆδε φυομένου μέγα τι χρήμα συμποδίζον αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐκβολὴν χαλεπώτερον αὐτὸν ἔσκευ5.2.10 ροῦντο εἶναι τοῖς ἐκείνη χωρίοις. χρόνῳ γοῦν οὐ πολλῶ πρότερον, ὄμβρων οἱ ἐπιγενομένων πολλῶν, λιμνάζων τε καὶ κυρτούμενος καὶ σκεδαννύμενος ἐπὶ πλεῖστον τῆς 5.2.11 γῆς, ἀνήκεστα κακὰ εἶργασται. χωρία τε γὰρ παμπληθῆ καθεῖλε, προρρίζους τε ἀμπέλους, ἔτι μέντοι ἐλαίας τε καὶ δένδρων ἄλλων παντοδαπῶν ἀνάριθμα πρέμνα, πρὸς δὲ καὶ τὰς οἰκίας, αἱ πρὸ τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως ἐτύγχανον οὔσαι, πάθεσσι τε ἄλλοις ὑπερμεγέθεσι τοὺς 5.2.12 ἐπιχωρίους ἐπέτριψεν. οὕσπερ ἐποικτισάμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐπενόει τοιάδε. τὰ μὲν ἄλση περικαθήρας καὶ τὸν κάλαμον ἐκτεμῶν ἅπαντα, ἐλευθέρας ποιῆσθαι τῷ ποταμῷ ξυνεχώρησε τὰς ἐς τὴν θάλασσαν ἐκβολάς, ὡς μηκέτι αὐτῷ διασκεδάννυσθαι ἐπάναναγκες εἴη· τὰ δὲ ὄρη κατὰ μέσον ἀποτεμῶν, ἃ δὴ ἀνέχει ἀμφὶ τὰ ἐκείνη χωρία, ἐν ταῖς πρότερον ἀποτόμοις καὶ κρημνῶ5.2.13 δεσι χώραις ὁδὸν ἀμαξιτὸν ἐξεργάσατο. ταύτη τε τοῦ ποταμοῦ τὴν διάβασιν οὐκ ἀναγκαίαν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖ5.2.14 στον τοῖς ἐνταῦθα οὔσι πεποίηκεν εἶναι. καὶ γεφύρας δύο ἐς ἄγαν εὐρείας τῷ ποταμῷ τούτῳ ἐντέθειται, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀκινδύνως αὐτὸν διαβαίνουσι τὸ λοιπὸν ἅπαντες. 5.3.1 Οἷα δὲ καὶ τὴν ἐν Βιθυνοῖς Νίκαιαν ἐξείργασται ἀγαθὰ εἰπεῖν ἄξιον. πρῶτα μὲν τὴν ὀχεταγωγίαν παντάπασί τε διεφθαρμένην καὶ τὴν χρεῖαν ὡς ἥκιστα παρεχομένην ἀνανεωσάμενος ἅπασαν, ὕδασι τὴν πόλιν κατα5.3.2 κορῆ διεπράξατο εἶναι. ἔπειτα δὲ ἱερά τε καὶ μοναστήρια 5.3.3 τὰ μὲν γυναιξί, τὰ δὲ ἀνδράσιν ἐδείματο. καὶ τὰ ἐκείνη βασιλεία, ἐκ μοῖρας ἤδη καταπεπτωκότα τινός, ἀνενώσατο σπουδῆ ἅπαντα, ἔτι μέντοι καὶ βαλανεῖον ἐν τῷ καταλυτηρίῳ τῶν βερεδαρίων καλουμένων ἐκ παλαιοῦ 5.3.4 διεφθαρμένον. ταύτης δὲ τῆς πόλεως ἐς τὰ πρὸς δύοντα ἥλιον ὡς ἀγχοτάτω χειμάρρους ὡς τὰ πολλὰ ἐπισκίπτειν 5.3.5 φιλεῖ, ἄπορον ὅλως ἐργαζόμενος τὴν ταύτη ὁδόν. καὶ γέφυρα μὲν τις ἐνταῦθα πεποιήται τοῖς πάλαι ἀνθρώποις, ἢ προϊόντος χρόνου προσβάλλουσαν οὐδαμῆ ἐνεγκοῦσα τὴν τοῦ χειμάρρου ἐπιρροὴν (ἐπεὶ οὐκ ἐν ἐπιτηδείῳ διασκευασθεῖσα ἐτύγχανεν) ὑπεχώρησέ τε τῷ ῥοθίῳ βιαζομένῳ καὶ ἀπιούσα σὺν αὐτῷ ὄχετο, οὐδὲ ἴχνος 5.3.6 αὐτῆς ἐν τῷ χώρῳ ἀπολιποῦσα, οὗ πρότερον ἦν. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς γέφυραν ἐπήξατο ἐνταῦθα ἐτέραν ἐς τόσον ὕψους τε καὶ εὗρους διήκουσαν, ὥστε δὴ αὐτῆς οὐδὲ κατὰ πολλοστημόριον τὴν προτέραν οὔσαν γεγονέναι δοκεῖν, ἢ τὸν χειμάρρου, ἠνίκα μορμύρει, κατὰ πολὺ ὑπεραίρουσα ἐν τῷ βεβαίῳ διασώζεται τοὺς ταύτη ἰόντας. 5.3.7 Ἐν δὲ Νικομηδεῖα τὸ βαλανεῖον τὸν Ἀντωνῖνον ἀνενώσατο. μοῖρα γὰρ αὐτοῦ ἡ ἀξιολογωτάτη καταπεπτώκει, μεγέθει τοῦ ἔργου ἀπροσδόκητος ὅτι δὴ ἀνοικοδο5.3.8 μηθήσεται γεγενημένη. ὁ μέγας δὲ ποταμός οὗτος, ὄνπερ Σάγαριν καλοῦσι νῦν, σφοδρῶ μὲν κατιῶν ἐς ἄγαν τῷ ρεῖθρῳ, ἐπὶ μέσης δὲ πεφυκῶς ἄβυσσος, εὐρυνόμενος δὲ θαλάσση ἴσα, διαγέγονε μὲν τὰ γε εἰς γέφυραν ἀνέπαφος πᾶσιν, ἐξ οὗ γεγόνασιν ἄνθρωποι, ἀκάτων δὲ συνδέοντες πλῆθος καὶ φορμηδὸν αὐτὰς ἀλλήλαις ἐναρμωσάμενοι, ἐνταῦθα διαπορθμεύεσθαι τολμῶσι πεζοί, ὥσπερ ποτὲ δέει τοῦ Ξέρξου τὸν Ἑλλήσποντον ὁ τῶν Μήδων στρα5.3.9 τός. ἀλλὰ καὶ τοῦτο οὐκ ἀνεπικινδύνως αὐτοῖς γίνεται. πολλάκις γὰρ ὁμοῦ τοῖς δεσμοῖς συλλαβὼν τὰς ἀκάτους ἀπάσας, εἶτα τὴν διάβασιν ἀνεχαίτισε τοῖς τῆδε ἰοῦσι. 5.3.10 βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς γέφυραν αὐτῷ ἐγκεχείρηκεν ἐποικοδομῆσθαι τανῦν.

ἀρξάμενός τε τοῦ ἔργου ἤδη πολλὴν ἐς αὐτὸ διατριβὴν ἔχει· ὅπερ εὖ οἶδα ὅτι ὑποτελέσει οὐ πολλῶ ὕστερον, τεκμηριούμενος ὅτι δὴ αὐτῶ τὰ 5.3.11 ἔργα συνεπιλαμβάνεται ὁ θεὸς ἅπαντα. οὐκοῦν ἀπέραντον αὐτῶ ἐνθύμημα οὐδὲν ἔμεινεν ἐς τὸδε τοῦ χρόνου, καίτοι ἐπὶ πλείστοις τὸ κατ' ἀρχὰς τοῖς ἀμηχάνοις ἐγχειρεῖν ἔδοξεν. 5.3.12 Ἔστι δέ τις ἐν Βιθυνοῖς ὁδὸς ἐς τὰ Φρυγῶν ἦθη ἐνθένδε ἰόντι, ἔνθα δὴ ἀνθρώποις τε ἀναρίθμοις καὶ ζώοις 5.3.13 ἐτέροις χειμῶνος ὥρα διολωλέναι ξυνέβαινε· γεώδης γὰρ ὑπεράγαν ἡ χώρα οὕσα, μὴ ὅτι ὄμβρων ἐξαισίων καταρραγέντων ἢ χιόνων πολλῶν ἐπικεχυμένων τε καὶ διαλυθεισῶν ἐν ἐσχάτῳ, ἀλλὰ καὶ ψεκάδων ἐπιπεπτωκυῶν, ἂν οὕτω τύχη, ἐς τέλος βαθὺ καὶ ἀπόρευτον ξυνισταμένη, τὰς τε ὁδοὺς τεναγώδεις ἐργαζομένη, τοὺς τῆδε 5.3.14 ἰόντας ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον ἀπέπνιγεν. ἀλλὰ καὶ τοῦτον αὐτὸς τε μεγαλοφροσύνη ψυχῆς καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα 5.3.15 τὸν κίνδυνον τοῖς παριοῦσι διέλυσαν. ἐς ἡμέρας γὰρ ὁδοῦ ἡμῖς εὐζώνῳ ἀνδρὶ λίθοις παμμεγέθεσι σκέπας τῆ λεωφόρῳ ἀπεργασάμενοι ἐπὶ στερρᾶς τῆς ὁδοῦ παριέναι διεσκευάσαντο τοὺς τῆδε ἰόντας. ταῦτα μὲν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ ταύτη ἐξείργασται. 5.3.16 Πηγαὶ δὲ θερμῶν φύσει ἐν Βιθυνοῖς ὑδάτων ἀναβλυ5.3.17 στάνουσιν ἐν χώρῳ, ὄνπερ ἐπονομάζουσι Πύθια. ταύτας ἔχουσι παραψυχὴν ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ διαφερόντως Βυ5.3.18 ζάντιοι, ἄλλως τε ὅσοις νοσώδεσι συμβαίνει εἶναι. ἔνθα δὴ πολυτέλειαν ἐπιδέδεικται βασιλεῖ πρέπουσαν· βασιλεία τε γὰρ ὠκοδομήσατο οὐ πρότερον ὄντα καὶ λουτρῶνα ἐν δημοσίῳ τῶν ἐκεῖ φυομένων θερμῶν ὑδάτων 5.3.19 πεποίηται. πηγὰς τε ποτίμων ὑδάτων ὡς ἐκάστῳ ἀποβλυζούσας ἐς τόνδε τὸν χῶρον ὀχεταγωγίᾳ διακομίσας, τὸν πρότερον ἐνταῦθα ἐπιχωριάζοντα περιεῖλεν ἀύχμον. 5.3.20 ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου τὸ τέμενος καὶ τὸ τῶν νοσοῦντων ἀναπαυστήριον, μείζω τε καὶ κατὰ πολὺ ἐπιφανέστερα κατεστήσατο. 5.4.1 Ἔστι δὲ ποταμὸς ἐν Γαλάταις, ὄνπερ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι Σίβεριν, τῶν μὲν καλουμένων Συκεῶν ἄγχιστα, πόλεως δὲ Ἰουλιουπόλεως ἀπὸ σημείων μάλιστα δέκα, ἐς 5.4.2 τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον. ὃς δὴ πολλάκις ἐξαπιναίως ἀρθεῖς ἐπὶ μέγα τῶν ἐκείνη ὁδῶ ἰόντων πολλοὺς ἔφθει5.4.3 ρεν. οἷσπερ ὁ βασιλεὺς ἀπαγγελλομένοις συνταραχθεῖς διακωλυτῆς τοῦ κακοῦ τὸ λοιπὸν γέγονε, τὸν μὲν ποταμὸν γεφυρώσας ἔργῳ ἰσχυρῶ καὶ οἶῳ πλημμύροντι ποταμῶ μάχεσθαι, ἕτερον δὲ τοῖχον ἐν προβόλου σχήματι τῆς γεφύρας ἐς τὰ πρὸς ἕω πεποιημένος, ὃν δὴ πρόμα5.4.4 χον καλοῦσιν οἱ ταῦτα σοφοί. καὶ νεῶν δὲ αὐτῆς ὠκοδομήσατο ἐς τὰ πρὸς δύνοντα ἥλιον τοῖς παριοῦσι σω5.4.5 τήριον χειμῶνος ὥρα ἐσόμενον. ταύτης δὲ Ἰουλιουπόλεως τὸν περίβολον ἠνώχλει τε καὶ κατέσειε ποταμὸς, ἀμφὶ 5.4.6 τὰ πρὸς ἐσπέραν παραρρέων. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν διεκώλυσεν ὁ βασιλεὺς οὗτος, ἀντιτείχισμα τῷ περιβόλῳ ἐπὶ πόδας οὐχ ἦσον ἢ πεντακοσίους καταστησάμενος. ταύτη τε τὸ τῆς πόλεως ἔρυμα οὐκέτι ἐπικλυζόμενον διεσώσατο. 5.4.7 Ἐν δὲ Καππαδόκαις ἐποίει τάδε. Καισάρεια μὲν πόλις ἐνταῦθα μεγίστη τε καὶ πολυάνθρωπος ἐκ παλαιοῦ τυγχάνει οὕσα. τεῖχος δὲ αὐτὴν περιέβαλλε τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς ἀμετρίας ἐπιμαχώτατόν τε ὃν καὶ ἀφύλα5.4.8 κτον ὄλως. χώρας τε γὰρ οὐ τι ἀναγκαίας τῆ πόλει περιεβάλλετο μέγα τι χρῆμα, καὶ τῆ ἐς ἄγαν περιουσίᾳ 5.4.9 τοῖς ἐπιβουλεύουσιν εὐέφοδον ἦν. λόφοι γὰρ ἐνταῦθα ἐπανεστήκασιν ὑψηλοί, οὐκ ἄγχιστά πη ἀλλήλων, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἀποθεν· οὕσπερ ὁ τῆς πόλεως οἰκιστῆς ἐντὸς τοῦ περιβόλου καταλαβεῖν ἐν σπουδῇ ἔχων, ὡς μὴ ἐπιτείχιμα κατ' αὐτῆς εἶεν, τῷ τῆς ἀσφαλείας ὀνόματι τὰ 5.4.10 σφαλερώτατα ἐξειργάσατο. πεδία τε γὰρ πολλὰ καὶ κήπους ἐτειχίσατο, καὶ σκοπέλους τε καὶ θρεμμάτων νομάς. 5.4.11 ἔνθα δὴ οὐδὲ χρόνῳ ὕστερον οἰκοδομήσασθαι τι οἱ τῆδε ἄνθρωποι ἔγνωσαν, ἀλλ' ἐφ' οὗπερ ἦν σχήματος ἔμεινεν. 5.4.12 εἰ δέ που καὶ οἰκία τετύχηκεν εἶναι, ταῦτα δὴ ἀγείτονα 5.4.13 κατὰ μόνας ὄντα διαγεγόνασιν ἐς τὸδε τοῦ χρόνου. καὶ 5.4.13 οὔτε τὰ φυλακτήρια κατὰ λόγον τοῦ περιβόλου ἐς τὴν αὐτοῦ ἐξικνεῖσθαι φυλακὴν εἶχεν, οὔτε αὐτοῦ ἐπιμελεῖσθαι τοσοῦδε ὄντος ἐν δυνάμει

ἐγίνετο τοῖς τῆδε ἀνθρώποις. ἀτείχιστοί τε δοκοῦντες εἶναι περίφοβοι διηνεκὲς 5.4.14 ἦσαν. ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς τὰ μὲν οὐκ ἀναγκαῖα τοῦ περιβόλου περιελών, τὴν δὲ πόλιν ὡς ἀληθῶς ἐρύματι ἐς τὸ ἀσφαλὲς περιστείλας, ὀχύρωμα μὲν κατεστήσατο ἀμαχώτατον εἴ τις προσίοι, διαρκεῖ δὲ αὐτὸ φυλακτηρίῳ ἐπέρρωσε. Καισαρεῦσι μὲν οὖν τοῖς ἐν Καππαδόκαις οὕτω τὴν ἀσφάλειαν διεσώσατο. 5.4.15 Ἦν δὲ τι φρούριον ἐν Καππαδόκαις Μωκησὸς ὄνομα, ἐν μὲν τῷ ὀμαλεῖ κείμενον, σαθρὸν δὲ οὕτω γεγενημένον ὥστε δὴ αὐτοῦ τὰ μὲν καταπεπτῶκει, τὰ δὲ ἔμελλεν. 5.4.16 ὄπερ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς καθελών, τεῖχος ὠκοδομήσατο κομιδῆ μέγα ἐς τὰ πρὸς ἐσπέραν τοῦ πάλαι φρουρίου ἐν χωρίῳ ἀνάντει τε καὶ λίαν ὀρθίῳ καὶ ἀμηχάνῳ 5.4.17 προσελθεῖν, εἴ τις προσίοι. ἔνθα δὴ καὶ ἱερὰ τεμένη πολλὰ καὶ ξενώνας καὶ λουτρῶνας ἐν δημοσίῳ ἐδείματο 5.4.18 καὶ ὅσα ἄλλα ἐνδείκνυται πόλιν εὐδαίμονα. ἐξ οὗ δὴ καὶ εἰς μητροπόλεως ἀξίωμα ἦλθεν· οὕτω γὰρ πόλιν τὴν πρώτην τοῦ ἔθνους καλοῦσι Ῥωμαῖοι. τὰ μὲν οὖν ἐν Καππαδόκαις τοιαῦτα ἐγεγόνει. 5.5.1 Ἐκ πόλεως δὲ Ἀντιοχείας, ἣ νῦν Θεοῦπολις ἐπικέκληται, ἐς Κιλικίαν ἰόντι παρ' αὐτὴν μάλιστα τὴν ὁδὸν προάστειόν ἐστι, Πλατανῶν ὄνομα· ταύτης δὴ τῆς πόλεως οὐ πολλῶ ἀποθεν τρίβος τε ἦν ἐκ παλαιοῦ σφιγγομένη ἐκ τῶν παρατεταμένων ὁρῶν ἐν στενῶ μάλιστα, ὄμβρων δὲ αὐτὴν ἐς χρόνου μῆκος ἐπικλυσάντων ἐξίτηλος ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον γεγενημένη μετὰ κινδύνων τὰς 5.5.2 διεξόδους παρείχετο ποιεῖσθαι τοῖς τῆδε ἰοῦσιν. ἄπερ ἐπεὶ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἀκοῇ ἔλαβεν, ἐν βουλῇ τε καὶ προνοίᾳ πάση πεποιημένος, ἄκεσιν εὐθύς τοῦ κακοῦ 5.5.3 εὔρετο. χρήματα γὰρ προέμενος ἀριθμοῦ κρείττονα, ὄρη τε τὰ ἐκεῖνη ἀνέχοντα ἐπὶ μακρότατον ἐκτεμῶν ἅπαντα καὶ νενικηκῶς τὰ ἀμήχανα, ὁδὸν ἀμαξήλατον ἐκ τοῦ παραλόγου καὶ τοῦ παραδόξου καὶ τὰ πρόσθεν ἀπόκρημα ἔν τε τῷ ὑπίῳ καὶ τῷ ἀνειμένῳ διεσκεύασατο, διαφανῶς ἐνδειξάμενος ὡς γνώμη προμηθεῖ καὶ χρημάτων ὑπερορώση οὐδὲν ἀνθρώπῳ ἄπορον γένοιτο. τοῦτο μὲν οὖν ταύτη ἐξείργασται. 5.5.4 Πόλις δὲ πού ἐστιν ἐν Κίλιξιν ἢ Μοψουεστία, τοῦ μάντεως, ὡς φασιν, ἐκείνου τοῦ παλαιοῦ ἔργον. ταύτην ποταμὸς παραρρεῖ Πύραμος, τῇ μὲν πόλει γινόμενος ἐγ5.5.5 καλλῶπισμα, γεφύρα δὲ μόνη διαβατὸς ὢν. χρόνου δὲ πολλοῦ ἐπιρρεύσαντος πεπονηκέναι τῆς γεφύρας τὰ πλεῖστα ξυνέβη. ἐώκει τε πεσουμένοις αὐτίκα δὴ μάλα, καὶ τοῖς διαβαίνουσι διὰ ταῦτα ὁ θάνατος ἐν ὀφθαλμοῖς ἦν. 5.5.6 πρᾶγμα τε εἰς σωτηρίαν ἐπινενοημένον τοῖς πάλαι ἀνθρώποις, τῇ τῶν προεστηκότων ὀλιγωρία ἐγίνετο κιν5.5.7 δύνου τε πολλοῦ καὶ φόβου αἰτία. ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς τὰ διερρηκῶτα ἐπανορθώσας σπουδῇ ἅπαντα τῇ τε γεφύρα καὶ τοῖς παριοῦσι τὴν ἀσφάλειαν ἀνεσώσατο, τὴν τε πόλιν ἀπέδειξεν αὐθις τὴν ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀκινδύνως ἀναδουμένην εὐπρέπειαν. 5.5.8 Ἔστι δὲ τις μετ' αὐτὴν Ἄδανα πόλις, ἣς δὴ ἐς τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ποταμὸς φέρεται Σάρος ὄνομα, 5.5.9 ἐκ τῶν ἐν Ἀρμενίοις ὁρῶν κατιῶν. νασιπόρος δὲ ὁ Σάρος ἐστὶ καὶ ἀνδράσι πεζοῖς οὐδαμῇ ἐσβατός. γέφυρα οὖν ἐκ παλαιοῦ τῆδε ὑπερφυῆς τε ἀποτετόρνευται καὶ 5.5.10 λόγου ἀξία. γεγένηται δὲ τρόπῳ τοιῶδε. λίθων μὲν εὐμεγεθῶν οἰκοδομίαι πολλαχῇ τοῦ ποταμοῦ ἐκ τῆς γῆς ἐπανεστήκασιν ἐς μέγα τι πάχος διήκουσαι, καὶ τῷ ποταμῷ κατὰ μὲν τὸ εὖρος ξυνεξικνούμεναι, τὸ δὲ γε ὕψος 5.5.11 πολλῶ ὑπερβάλλουσαι τῷ ὑπεραίροντι. ὑπερθέν τε δυοῖν κατὰ μέσον ἀψίδες ἐν τῷ μετεώρῳ ἐπηρμέναι ἀνέχουσιν ὕψους ἐς μέγα τι χρήμα. ταύτης δὲ τῆς τῶν λίθων ξυνηθήκης, ἣ κατὰ τὸ ὕδωρ οὕσα ἐτύγγανεν, ἄτε ῥοθίῳ μαχομένης πολλῶ, ἐπὶ χρόνου μῆκος ἀπέραντον ὅσον διε5.5.12 φθάρθαι τὰ πλεῖστα ξυνέβη. οὐκ εἰς μακρὰν τε ἢ γέφυρα πᾶσα τῷ ποταμῷ ἐμπεσεῖσθαι ἐπίδοξος ἦν. ἐγίνετό τε αἰεὶ ἐν εὐχῇ τῶν διαβαινόντων ἐκάστῳ ἐν τῇ κατ' αὐτὸν διαβάσει τὴν τοῦ χρόνου στιγμὴν διαμεῖναι 5.5.13 μόνον ἐν τῷ βεβαίῳ τὴν γέφυραν. ἀλλὰ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἑτέραν τινὰ τῷ ποταμῷ πορείαν ὀρύξας, ἐκεῖσε μὲν αὐτὸν ἐπὶ καιροῦ μεταπορεύεσθαι διωθήσατο, ὕδατος δὲ χωρὶς τὴν οἰκοδομίαν

λαβών, ἥσπερ ἐπεμνήσθην ἀρτίως, καὶ αὐτῆς τὰ πεπονθότα περιελών ἀνωκοδομήσατο οὐδεμιᾶ μελλήσει, τὸν τε ποταμὸν αὐθις ἐς τὴν πρόσθεν ὁδὸν ἐπανήγαγεν, ἣν κοίτην καλοῦσι. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε κεχώρηκε. 5.5.14 Κύδνος δὲ ποταμὸς κατὰ πόλιν μέσσην Ταρσὸν φέρεται. καὶ χρόνον μὲν τὸν ἄλλον οὐδὲν ἄχαρι διαπεπραγμένος φαίνεται πώποτε, ἅπαξ δὲ αὐτῷ ξυνηνέχθη ποτὲ τὰ ἀνή5.5.15 κεστα διεργάσασθαι ἐξ αἰτίας τοιαῶδε. τοῦ μὲν καιροῦ ἀμφὶ τροπὰς ἐαρινὰς ἦν ἡ ὥρα· νότος δὲ ἄνεμος ἐξαπιναίως ἐπιπνεύσας πολὺς τὰς χιόνας διέλυσε πάσας, αἷς δὲ χειμῶνος ὥρα ἐπιπεσούσαις τὸ ὄρος ὁ Ταῦρος 5.5.16 ἐκεκάλυπτο σχεδόν τι ὄλον. ῥύακες οὖν ὑδάτων πανταχόθεν ξυνέρρεον τῶν ἐκείνη σκοπέλων, αἶ τε χαράδραι χειμάρρους ἀφίεσαν πᾶσαι, καὶ κρήναις πολλαῖς αἶ τε ὑπώρειαι καὶ οἱ πρόποδες ὀρῶν τῶν Ταυρείων κατὰ5.5.17 ρυτοὶ ἦσαν. τούτοις οὖν ὁ Κύδνος τοῖς ὕδασι κυματίας γεγενημένος, ἐπεὶ ἐς αὐτὸν ἐν γειτόνων ὄντα ἐπεσέβαλλον, ἅμα δὲ οἱ καὶ ὄμβρων ἐπιγενομένων πολλῶν, τὰ μὲν Ταρσέων προάστεια πάντα, ὅσα πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένα ἐτύγγανε, κατακλύσας εὐθὺς ἐξίτηλα τὸ παράπαν ἐποίει· ἐπὶ τὴν πόλιν δὲ μορμύρων ἦει καὶ τὰς γεφύρας βραχείας οὔσας περιελών τὰς τε ἀγορὰς συνεῖχεν ἀπάσας τὰς τε ἀγυῖας ὑπερέβλυζε καὶ τοῖς οἴκοις καὶ 5.5.18 ὑπερώοις ἐπιπολάζων ἐπὶ μέγα ἐχώρει. νύκτα τε καὶ ἡμέραν ἡ πόλις ὅλη ἐν κινδύνῳ διαγέγονε καὶ σάλῳ τοιούτῳ, καὶ μόλις ἐν ὑστάτῳ ὁ ποταμὸς οὗτος κατὰ 5.5.19 βραχὺ ἀπολωφήσας ἐν τοῖς εἰωθόσι γέγονεν αὐθις. ἄπερ ἐπεὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἤκουσεν, ἐπενόει τοιαῶδε. πρῶτα μὲν ἕτεραν πρὸ τῆς πόλεως διεσκευάσατο τῷ ποταμῷ κοίτην, ὅπως ἐνταῦθα διασχιζόμενος ἐκατέρωθί τε μερίζων τὸν ῥοῦν κατὰ ἥμισυ γεγωνὸς μάλιστα ἐπὶ Ταρ5.5.20 σὸν ἴοι. ἔπειτα δὲ τὰς γεφύρας παρὰ πολὺ εὐρυτέρας πεποιημένος κρείσσους ἀπειργάσατο εἶναι ἢ πλημμύροντι βιασθῆναι τῷ Κύδνῳ. ταύτη τε διεπράξατο φόβου καὶ κινδύνου ἐκτὸς ἐς πάντα τὸν χρόνον οἰκεῖσθαι τὴν πόλιν. 5.6.1 Τὰ μὲν οὖν ἐν Κίλιξιν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ταύτη πη ἔσχεν. ἐν δὲ Ἱεροσολύμοις ἱερὸν τῆ θεοτόκῳ ἀνέ5.6.2 θηκεν, ὧπερ ἄλλο εἰκασθῆναι οὐδὲν οἶόν τέ ἐστι. νέαν ἐκκλησίαν καλοῦσι τὸ ἱερὸν οἱ ἐπιχώριοι· ὅπερ δὴ ὁποῖόν ποτὲ ἐστίν, ἐγὼ δηλώσω, τοσοῦτον ὑπειπών, ὡς ἡ πόλις ἦδε λοφώδης μὲν ἐστίν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, οὐ γεώδεις δὲ οἱ λόφοι εἰσίν, ἀλλ' ἐν τε τραχεῖ καὶ ἀποκρήμνῳ ἐπανεστήκασι, τὰς ἀμφοδούς ἐν κλίμακος τρόπῳ ἀπὸ τοῦ 5.6.3 ὀρθίου ἐς τὸ πρηνὲς κατατείνοντες. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τῆς πόλεως οἰκοδομήματα ἅπαντα ἐφ' ἐνὸς χωρίου συμβαίνει εἶναι, ἢ ἐπὶ λόφου πεποιημένα, ἢ ἐν τῷ χθαμαλῷ κατὰ τὸ ἀναπεπταμένον τῆς γῆς, τοῦτο δὲ μόνον τὸ ἱερὸν 5.6.4 οὐ ταύτη πη ἔχει. ἐπέστελλε γὰρ αὐτὸ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς ἐν τῷ προὔχοντι γενέσθαι τῶν λόφων, δηλώσας ὁποῖον τὰ τε ἄλλα δεήσει καὶ τὸ εὖρος αὐτῷ καὶ 5.6.5 μῆκος εἶναι. οὐκ ἀπέχρησέ τε κατὰ τὴν βασιλέως ἐπίταξιν πρὸς τοῦ ἔργου τὴν χρεῖαν ὁ λόφος, ἀλλὰ τοῦ ἱεροῦ τὸ τεταρτημόριον ἀπελέλειπτο πρὸς τε ἄνεμον νότον καὶ ἀνίσχοντά που τὸν ἥλιον, ἵνα δὴ ὀργιάζειν τοῖς 5.6.6 ἱερεῦσι θέμις. διὸ δὴ ἐπενόουν τάδε, οἷς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπέκειτο. ἀπορριψάμενοι τὰ θεμέλια εἰς γῆς τῆς ὑπτίας τὰ ἔσχατα, οἰκοδόμημα πεποιήνται συνεπανεστηκὸς τῷ 5.6.7 σκοπέλῳ. ἐπειδὴ τε ἄνω κατὰ τὴν ἀκρωνυχίαν ἐγένοντο, τῶν τοίχων καθύπερθε θόλους ἐνθέμενοι συνάπτουσι 5.6.8 τὴν οἰκοδομίαν τῷ ἄλλῳ τοῦ τεμένους ἐδάφει. ταύτη τε ὁ νεὼς πῆ μὲν ἐπὶ πέτρας ἰσχυρᾶς ἴδρυται, πῆ δὲ ἠώρηται, τῆς τοῦ βασιλέως δυνάμεως μέγεθος ἄλλο ἐπὶ5.6.9 τεχνησαμένης τῷ λόφῳ. ταύτης δὲ δὴ τῆς οἰκοδομίας 5.6.10 οἱ λίθοι οὐ τοιοῖδε εἰσὶ μέγεθος, ὁποῖους ἴσμεν. πρὸς γὰρ τοῦ χωρίου τὴν φύσιν οἱ ἐπιδημιουργοὶ τοῦ ἔργου τοῦδε διαμαχόμενοι ὕψος τε ἀντιτεταγμένον τῷ σκοπέλῳ διαπονούμενοι, τῶν ξυνειθισμένων ὀλιγωρηκότες ἀπάντων ἐπὶ τὰ παράδοξα καὶ ὅλως ἀγνώτα τῶν ἐπιτηδευ5.6.11 μάτων ἐχώρουν. πέτρας οὖν ὑπερμεγέθεις ἐκ τῶν ὀρῶν ὑποτεμνόμενοι, ἄπερ οὐρανομήκη ἐν τοῖς πρὸ τῆς πόλεως χωρίοις ἀνέχει, ζύσαντές

τε αὐτὰς ἐπισταμένως, 5.6.12 ἐνταῦθα ἦγον τρόπῳ τοιῶδε. ἀμάξας μὲν ταῖς πέτραις ἐτεκτίναντο μεγέθει ἴσας, ἓνα δὲ λίθον ἐνετίθεντο ἀμάξῃ ἐκάστη, βόες τε ἀριστίνδην πρὸς βασιλέως ξυνειλεγμένοι κατὰ τεσσαράκοντα σὺν τῇ ἀμάξῃ τὸν λίθον ἐφεῖλκον. 5.6.13 ἀλλ' ἐπεὶ τὰς ἐς τὴν πόλιν φερούσας ὁδοὺς ταύτας δὴ φέρειν τὰς ἀμάξας ἀμήχανα ἦν, ἐκτέμνοντες ἐπὶ πλεῖστον τὰ ὄρη ἐσιτητὰ ταῖς ἐπιγενομέναις ἀμάξαις ἐποίουν, οὕτως τε περιμήκη ἀπειργάσαντο τὸν νεών, ἥπερ βουλομένῳ 5.6.14 τῷ βασιλεῖ ἦν. εὐρὸς τε αὐτῷ κατὰ λόγον πεποιημένοι, 5.6.15 τέγος ἐπιθεῖναι τῷ ἱερῷ ὡς ἥκιστα εἶχον. δρυμούς τε οὖν καὶ δάση πάντα περιόντες, καὶ εἴ ποῦ τι χωρίον ἠκούετο οὐρανομήκεσι κατάφυτον δένδροις, ὕλην τινὰ εὐρον ἀμφιλαφῇ, κέδρους φέρουσαν ἐς ὕψος ἐξικνουμένας ἀπέραντον ὅσον, αἷς δὴ τὴν ὀροφὴν τῷ νεῷ ἔθεντο, ὕψος αὐτῷ κατὰ μέτρον πεποιημένοι, ἐς ὅσον τε εὐρύ5.6.16 νεται καὶ ἐς τὸ μῆκος ἐξάγεται. ταῦτα μὲν οὖν δυνάμει τε ἀνθρωπεῖα καὶ τέχνῃ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐξεργάσατο. ἐπέδωκε δὲ καὶ ἡ τῆς εὐσεβείας ἐλπίς ἀμειβομένη αὐτὸν τῇ τιμῇ, καὶ ξυνεπιλαμβάνουσα τὸ σπούδασμα 5.6.17 τοῦτο. τῷ μὲν γὰρ ἱερῷ πανταχόσε κίωνων ἔδει τό τε εἶδος οὐκ ἀποδεόντων τοῦ ἀμφὶ τὸ τέμενος κάλλους καὶ τοιούτων τὸ μέγεθος, οἷοι δὴ ὄντες ἀντέχειν ἐς τὸ ἄχθος 5.6.18 τῶν ἐγκειμένων σφίσις ἔμελλον. ἡ δὲ χώρα ἐν τῇ μεσογείᾳ κειμένη τῆς θαλάσσης πολλῶ ἀποθεν, ὄρεσί τε πανταχόθεν ἀποπεφραγμένη ἀποτόμοις τισίν, ἥπερ μοι εἴρηται, ἄπορον τοῖς τεκταινομένοις τὸ ἔδαφος ἐποίει κίονας 5.6.19 ἐτέρωθεν εἰσκομίζεσθαι. ἀλλὰ βασιλέως δυσφορουμένου τῇ τοῦ ἔργου ἀμηχανία, λίθου φύσιν ὁ θεὸς ἐπιτηδείως ἐς τοῦτο ἔχουσαν ἐν τοῖς ἄγχιστα ὄρεσιν ἔδειξεν, ἢ οὐδ' ἄν 5.6.20 τε καὶ κρυπτομένην τὰ πρότερα, ἢ νῦν γενομένην. ἐπ' ἀμφοτέρα δὲ πιστὸς ὁ λόγος τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὸν θεὸν 5.6.21 ἀναφέρουσιν. ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀνθρωπεῖα δυνάμει πάντα σταθμώμενοι πολλὰ ἐς τὸ ἀδύνατον ἀποκεκρίσθαι οἴομεθα, τῷ δὲ θεῷ τῶν πάντων οὐδὲν οὐτ' ἂν ἄπορον οὐτ' 5.6.22 ἀμήχανον γένοιτο. κίωνων τοίνυν ἐνθένδε μέγα τι χρῆμα ὑπερμεγεθῶν τε καὶ ἀπομιμουμένων τῷ χρώματι πυρὸς τινα φλόγα, πανταχόθεν ὑποστηρίζουσι τὸν νεών, οἱ μὲν ἔνερθεν, οἱ δὲ ὑπερθεν, οἱ δὲ ἀμφὶ τὰς στοὰς αἰ περιβάλλουσι τὸ ἱερόν ὅλον, πλην τῆς πρὸς ἔω τετραμμένης πλευρᾶς· ὧν περ δύο ἐστᾶσι πρὸ τῆς τοῦ νεῷ θύρας ὑπερφυεῖς ἄγαν καὶ τῶν ἐν γῆ τῇ πάσῃ κίωνων ἴσως οὐδενὸς 5.6.23 δεύτεροι. στοὰ τις ἐκδέχεται ἐντεῦθεν ἕτερα ἐπὶ τοῦ 5.6.24 νάρθηκος ὠνομασμένη, οἶμαι, τῷ μὴ εὐρύνεσθαι. αὐτὴ μετὰ ταύτην κίοσιν ὁμοίοις ἐν τετραπλεύρῳ ἀνεχομένη· θύραι μέταυλοι ἱεροπρεπεῖς οὕτως, ὥστε μηνύουσι τοῖς ἔξω ἰοῦσιν ὁποῖῳ ποτὲ θεάματι ἐντυχεῖν μέλλουσι. προπύλαια τὸ ἐνθένδε θαυμάσια οἶα, καὶ τις ἐπὶ κίωνων 5.6.25 δυοῖν ἐπαιρομένη ἀψὶς ἐς ἄφατον ὕψος. προϊόντι δὲ πρόσω ἡμίκυκλα δύο, ἀλλήλοις ἀντιπρόσωπα ἐκατέρωθεν τῆς ἐπὶ τὸ ἱερόν ὁδοῦ ἐστᾶσι· ξενῶνες δὲ τῆς ἕτερας ἐφ' ἐκάτερα δύο, Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἔργον· ἄτερος μὲν ξένους ἐνδημοῦσι καταλυτήριον, ὁ δὲ δὴ ἕτερος ἀναπαυ5.6.26 στήριον νοσοῦσι πτωχοῖς. τοῦτον δὲ τὸν τῆς θεοτόκου νεών Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς καὶ προσόδῳ ἐτίμησε χρημάτων μεγάλων. τὰ μὲν οὖν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ταύτη πη ἔσχεν. 5.7.1 Ἔστι δὲ πόλις ἐπὶ Παλαιστίνης, Νεάπολις ὄνομα· 5.7.2 ἐφ' ἧς δὴ ὄρος ὑψηλὸν ἀνέχει, Γαριζὶν ὄνομα. τοῦτο δὲ τὸ ὄρος κατ' ἀρχὰς μὲν οἱ Σαμαρεῖται εἶχον· ὡς εὐξόμενοί τε ἀνέβαινον ἐς τὴν τοῦ ὄρους ὑπερβολήν, οὐδένα ἀνιέντες καιρόν· οὐχ ὅτι νεών τινα ἐνταῦθα ὠκοδομήσαντο πώποτε, ἀλλὰ τὴν ἀκρώρειαν αὐτὴν σεβόμενοι 5.7.3 ἐτεθήπεσαν πάντων μάλιστα. ἡνίκα δὲ Ἰησοῦς ὁ τοῦ θεοῦ παῖς ἐν σώματι ὢν, τοῖς τῆδε ἀνθρώποις ὠμίλει, γέγονεν αὐτῷ πρὸς γυναῖκα τῶν τινα ἐπιχωρίων διάλογος· ταύτη τε ἐπὶ τῷ ὄρει πυνθανομένη ὑπέειπεν ὡς χρόνῳ ὕστερον οὐχ οἱ Σαμαρεῖται προσκυνήσουσιν ἐν τούτῳ τῷ ὄρει, ἀλλ' ἐνταῦθα αὐτὸν οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι, τοὺς Χριστιανοὺς παραδηλώσας· ἐγένετό τε 5.7.4 προϊόντος τοῦ

χρόνου ἔργον ἢ πρόρρησις. οὐ γὰρ οἶόν τε ἦν μὴ οὐχὶ ἀψευδεῖν τὸν ὄντα θεόν. ἐγένετο δὲ τρόπῳ 5.7.5 τοιῶδε. ἐπὶ Ζήνωνος βασιλεύοντος ἀθρόοι ἑξαπινάϊως οἱ Σαμαρεῖται γενόμενοι ἐπεισηδῶσιν ἐν Νεαπόλει τοῖς Χριστιανοῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὴν Πεντηκοστὴν καλουμένην ἐορτὴν ἄγουσι, καὶ αὐτῶν τε πολλοὺς διαχρῶνται, καὶ ὅσπερ ἦν αὐτοῖς ἐπίσκοπος τότε, Τερεβίνθιος ὄνομα, καταλαβόντες ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ἐστῶτα τραπέζης, καὶ ἱεουργοῦντα τὰ ἄρρητα ζίφεισι παίοντες, ἄλλως τε συγκόπτουσι καὶ τοὺς τῶν χειρῶν ἀφαιροῦνται δακτύλους, ἕς τε τὰ μυστήρια ὕβρισαν, ὡς δρᾶσαι μὲν Σαμαρεῖταις προσήκει, 5.7.6 σιωπᾶν δὲ ἡμῖν. ὁ δὲ ἱερεὺς οὗτος αὐτίκα ἐν Βυζαντίῳ γενόμενος, τῷ τότε βασιλεῖ ἐς ὄψιν ἦκων, ἐπέδειξέ τε τὸ πάθος καὶ τὰ ξυνενεχθέντα σημάνας καὶ τοῦ Χριστοῦ τῆς προρρήσεως ὑπομνήσας, τιμωρὸν αὐτὸν ἐφ' ἅπασιν 5.7.7 ἐδεῖτο γενέσθαι. Ζήνων δὲ βασιλεὺς τοῖς ξυμπεπτωκόσι ξυνταραχθεῖς, κόλασιν τε ἀποχρῶντως ἐς τοὺς τὰ δεινὰ δεδρακότας πεποίηται οὐδεμιᾶ ὀκνήσει· ἕκ τε ὄρους τοῦ Γαριζίν τοὺς Σαμαρεῖταις ἐξελάσας, εὐθύς Χριστιανοῖς τε αὐτὸ παραδίδωσιν, ἐκκλησίαν τε ἄνω δειμάμενος τῇ θεοτόκῳ ἀνέθηκε, τειχισάμενος τὸ ἱερόν τοῦτο δῆθεν τῷ 5.7.8 λόγῳ, τὸ δὲ ἀληθὲς ἀποτριγῶσας. καὶ φρουρὰν στρατιωτῶν κατεστήσατο, κάτω μὲν ἐν τῇ πόλει πολλῶν, ἐν 5.7.9 δὲ τῷ τειχίσματι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ οὐ πλέον ἢ δέκα. οἷς δὴ Σαμαρεῖται ἀχθόμενοι ἤσχαλλον μὲν ἐς τὰ μάλιστα καὶ δυσφορούμενοι ἀπηξίουσαν τὰ σφίσι παρόντα, δέει δὲ 5.7.10 τῷ ἐκ βασιλέως δυσωπούμενοι σιωπῇ εἶχοντο. προϊόντος δὲ χρόνου, Ἀναστασίου τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντος, 5.7.11 τοιόνδε τι ξυνηνέχθη γενέσθαι. τινὲς τῶν Σαμαρειτῶν, γυναικὸς ὑποθήκη ἀναπεισθέντες, ἀναβαίνουσι μὲν παρὰ δόξαν κατὰ τὸ τοῦ ὄρους κρημνώδες, ἐπεὶ τῆς ἀνόδου, ἢ ἐκ τῆς πόλεως ἐνταῦθα ἄγει, ἐς τὸ ἀκριβὲς φυλασσομένης, ἐνθὲνδε αὐτοῖς ἀποπειρᾶσθαι τῆς ἀναβάσεως ἀδύ5.7.12 νατα ἦν. ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ ἑξαπινάϊως γενόμενοι κτείνουσι μὲν τοὺς ἐνταῦθα φρουροὺς, μετακαλοῦσι δὲ τοὺς 5.7.13 ἐν τῇ πόλει Σαμαρεῖταις φωνῇ ἑξαισία. οἱ δὲ τοὺς στρατιώτας δειμαίνοντες συνεπιτίθεσθαι τοῖς ἐγκεχειρηκόσιν 5.7.14 οὐδαμῇ ἤθελον. οὐ πολλῶν τε ὕστερον ὁ τὴν χώραν ἐπι5.7.14 τροπεύων (Προκόπιος δὲ ἦν ἐξ Ἐδέσσης πόλεως, ἀνὴρ λόγιος) τοὺς τὰ δεινὰ δεδρακότας συλλαβὼν ἔκτεινε. 5.7.15 τοῦ μέντοι ὀχυρώματος οὐδ' ὡς τις λόγος ἢ πρόνοια 5.7.16 παρὰ τοῦ βασιλέως τηνικάδε γεγένηται. ἀλλὰ νῦν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, καίπερ τοὺς Σαμαρεῖταις ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐπὶ τὸ εὐσεβέστερον μεταθέμενος καὶ καταστησάμενος Χριστιανούς εἶναι, τὸ μὲν παλαιὸν τῆς ἐν τῷ Γαριζίν ἐκκλησίας τεῖχισμα ἐφ' οὐπὲρ ἦν σχήματος εἶασεν ἀποτετριγῶμενον, ἥπερ μοι εἴρηται, ἐτέρῳ δὲ αὐτὸ ἔκτοσθεν τείχει περιβαλὼν ἄμαχον διεπράξατο παν5.7.17 τάπασιν εἶναι. ἐνταῦθα δὲ καὶ ἱερὰ πέντε Χριστιανῶν ἀνενεώσατο πρὸς τῶν Σαμαρειτῶν καταφλεχθέντα. ταῦτα μὲν οὖν τῆδε εἴργασται. 5.8.1 Ἐν δὲ τῇ πάλαι μὲν Ἀραβία, νῦν δὲ Παλαιστίνη τρίτη καλουμένη, χώρα μὲν ἔρημος ἐπὶ μακρὸν κατατείνει, καρπῶν τε καὶ ὑδάτων καὶ πάντων ἀγαθῶν ἄφορος. καὶ ὄρος ἀπότομόν τε καὶ δεινῶς ἄγριον ἀποκρέμαται ἄγχιστά πη τῆς Ἐρυθρᾶς καλουμένης θαλάσσης, 5.8.2 Σινὰ ὄνομα. οὐδὲν δέ μοι ἀμφὶ τοῖς ἐκεῖνη χωρίοις ἀναγράψασθαι ἀναγκαῖον ἐνταῦθα τοῦ λόγου, ἐπεὶ ἅπαντά μοι τά τε κατὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ τὸν Ἀραβικὸν καλούμενον κόλπον, Αἰθιοπίας τε τοὺς Αὐξωμίτας καὶ τὰ τῶν Ὀμηριτῶν Σαρακηνῶν γένη ἀκριβολογουμένῳ ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται λόγοις· ἵνα δὴ καὶ τοῦτό μοι διδιήγηται, ὄντινα τρόπον Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς τὸν Φοινικῶνα προσεποίησε τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ. 5.8.3 ταῦτα μὲν οὖν τούτου διὰ ἕνεκα λέγειν ἀφήμι, ὡς μὴ 5.8.4 ἀπειροκαλίας ἀνελέγκοιμι δόξαν. ἐν τούτῳ δὲ τῷ Σινᾷ ὄρει μοναχοὶ ὤκνηται, οἷς ἐστὶν ὁ βίος ἠκριβωμένη τις μελέτη θανάτου, ἐρημίας τῆς σφίσι φιλτάτης ἀδεέστερον 5.8.5 ἀπολαύουσι. τούτοις δὴ τοῖς μοναχοῖς Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς (ἐπεὶ οὐκ εἶχον οὐδὲν ὅτου ἐφεῖντο, ἀλλὰ

κρείσσους τῶν ἀνθρωπέων ἀπάντων εἰσίν, οὐδέ τι κεκτῆσθαι οὐδὲ θεραπεύειν τὰ σώματα, οὐ μέντοι οὐδὲ ἄλλου ὄτουοῦν ὀνίνασθαι ἐν σπουδῇ ἔχουσιν) ἐκκλησίαν ὠκοδομήσατο, ἥνπερ τῇ θεοτόκῳ ἀνέθηκεν, ὅπως δὴ αὐτοῖς ἐν 5.8.6 ταῦθα ἐξῆ εὐχομένοις τε καὶ ἱερωμένοις διαβίωναι. ταύτην δὲ τὴν ἐκκλησίαν οὐ κατὰ τοῦ ὄρους ἐδείματο τὴν 5.8.7 ὑπερβολὴν, ἀλλὰ παρὰ πολὺ ἔνευθεν. ἀνθρώπῳ γὰρ ἐν τῇ ἀκρωρεῖα διανυκτερεύειν ἀμήχανά ἐστιν, ἐπεὶ κτύποι τε διηνεκές καὶ ἕτερα ἄττα θεϊότερα νύκτωρ ἀκούονται, δύναμιν τε καὶ γνώμην τὴν ἀνθρωπεῖαν ἐκπλήσονται. 5.8.8 ἐνταῦθα ποτε τὸν Μωσέα φασὶ πρὸς τοῦ θεοῦ τοὺς νόμους παραλαβόντα ἐξενεγκεῖν. ἐς δὲ τοῦ ὄρους τὸν πρόποδα καὶ φρούριον ἐχυρώτατον ὁ βασιλεὺς οὗτος ὠκοδομήσατο, φυλακτήριον τε στρατιωτῶν ἀξιολογώτατον κατεστήσατο, ὡς μὴ ἐνθὲνδε Σαρακηνοὶ βάρβαροι ἔχοιεν ἄτε τῆς χώρας ἐρήμου οὔσης, ἥπερ μοι εἴρηται, ἐσβάλλειν ὡς λαθραϊότατα ἐς τὰ ἐπὶ Παλαιστίνης χωρία. 5.8.10 ταῦτα μὲν οὖν τῆδε πεποιήται. ὅσα δὲ κὰν τοῖς μοναστηρίοις πεποιήται τοῖς τῆδε τε καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ἐῶαν οὔσιν, αὐτίκα δὴ μοι ὡς ἐν κεφαλαίῳ γεγράφεται. 5.9.1 Μοναστήρια μὲν οὖν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνευέωσατο τάδε. τὸ τοῦ ἀγίου Θαλελαίου. 5.9.2 τὸ τοῦ ἀγίου Γρηγορίου. 5.9.3 τὸ τοῦ ἀγίου Παντελεήμονος ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Ἰορδάνου. 5.9.4 ξενῶνα ἐν Ἱεριχῶ. 5.9.5 ἐκκλησίαν τῆς θεοτόκου ἐν Ἱεριχῶ. 5.9.6 τὸ τῶν Ἰβήρων ἐν Ἱεροσολύμοις. 5.9.7 τὸ τῶν Λαζῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἱεροσολύμων. 5.9.8 τὸ τῆς ἀγίας Μαρίας ἐν τῷ ὄρει τῶν Ἐλαιῶν. 5.9.9 τὸ τῆς πηγῆς τοῦ ἀγίου Ἐλισσαίου ἐν Ἱεροσολύμοις. 5.9.10 τὸ Σιλέθεως. 5.9.11 τὸ τοῦ ἀββᾶ Ῥωμανοῦ. 5.9.12 ἐν Βηθλεέμ τὸ τεῖχος ἀνευέωσε. 5.9.13 τὸ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου ἐν Βηθλεέμ. 5.9.14 Φρέατα δὲ ἡ δεξαμενὰς ὠκοδομήσατο οὕτως· 5.9.15 εἰς τὸ τοῦ ἀγίου Σαμουὴλ φρέαρ καὶ τεῖχος. 5.9.16 εἰς τὸ τοῦ ἀββᾶ Ζαχαρίου φρέαρ. 5.9.17 εἰς τὸ Σωσάννης φρέαρ. 5.9.18 εἰς τὸ Ἀφελίου φρέαρ. 5.9.19 εἰς τὸ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου ἐν τῷ Ἰορδάνῳ φρέαρ. 5.9.20 εἰς τὸ τοῦ ἀγίου Σεργίου ἐν ὄρει καλουμένῳ Κισσερῶν φρέαρ. 5.9.21 τὸ τεῖχος Τιβεριάδος. 5.9.22 τὸ ἐν Βόστρα πτωχεῖον. 5.9.23 Φοινίκης· τὸν οἶκον τῆς θεοτόκου ἐν Πορφυρεῶνι. 5.9.24 μοναστήριον τοῦ ἀγίου Φωκᾶ ἐν ὄρει. 5.9.25 τὸν οἶκον τοῦ ἀγίου Σεργίου ἐν Πτολεμαΐδι. 5.9.26 ἐν Δαμασκῶ οἶκον τοῦ ἀγίου Λεοντίου. 5.9.27 ὑπὸ Ἀπάμειαν πτωχεῖον τοῦ ἀγίου Ῥωμανοῦ ἀνευέωσατο. 5.9.28 τεῖχος τοῦ μακαρίου Μάρωνος. 5.9.29 ὑπὸ Θεοῦπολιν τὴν ἐκκλησίαν Δάφνης ἀνευέωσεν. 5.9.30 ἐν Λαοδικεῖα τὸν ἀγίου Ἰωάννου ἀνευέωσε. 5.9.31 Μεσοποταμίας· μοναστήριον τοῦ ἀγίου Ἰωάννου ἀνευέωσε. 5.9.32 μοναστήρια Δέλφραχισ, Ζηβίνου, Θεοδότου, Ἰωάννου, Σαρμαθῆς, Κυρήνου, Βεγαδαίου. 5.9.33 μοναστήριον εἰς τὸ Ἀπάδνας ἐν Ἰσαυρία. 5.9.34 πόλεως Κουρίκου λουτρὸν καὶ πτωχεῖον ἀνευέωσε. 5.9.35 τὸ πτωχεῖον τοῦ ἀγίου Κόνωνος. 5.9.36 τὸν ἀγωγὸν αὐτοῦ ἀνευέωσεν ἐν Κύπρῳ. 5.9.37 οἶκον τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ ἐν Παμφυλία. 5.9.38 πτωχεῖον τοῦ ἀγίου Μιχαὴλ ἐν Ἐμπορίῳ ἐπίκλην ἐπινείου πόλεως Πέργης τῆς Παμφυλίας. 6.τ.1 ΛΟΓΟΣ ἴ. 6.1.1 Ταῦτα μὲν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ τῆδε πεποιήται. ἐν δὲ Ἀλεξανδρεῖα ἐξείργασται τάδε. Νεῖλος ποταμὸς οὐκ ἄχρι ἐς τὴν Ἀλεξανδρεῖαν φέρεται, ἀλλ' ἐπὶ πόλισμα ἐπιρρεύσας, ὃ δὴ Χαιρέου ἐπονομάζεται, ἐπ' ἀριστερὰ τὸ 6.1.2 λοιπὸν ἵεται, ὅρια τὰ γε Ἀλεξανδρέων ἀπολιπών. διὸ δὴ οἱ πάλαι ἀνθρωποὶ, ὡς μὴ ἀμοιροῖη τὸ παράπαν ἡ πόλις, διώρυχα ἐκ τῆς Χαιρέου κατορύξαντες βαθεῖάν τινα βραχεῖα τοῦ ποταμοῦ ἐς αὐτὴν ἐκροῆ διεπράξαντο ἐσιτητὰ εἶναι. οὗ δὴ καὶ ἄλλας τινὰς ἐκροὰς ἐκ λίμνης 6.1.3 Μαρίας ἐσβάλλειν ζυμβαίνει. ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς διώρυχος μεγάλας μὲν ναυσὶ πλώϊμα οὐδαμῇ γίνεται, ἐς λέμβους δὲ τὸν Αἰγύπτιον σῆτον ἐκ τῆς Χαιρέου μεταβιβάσαντες, οὕσπερ καλεῖν διαρήματα νενομίκασιν, ἕς τε τὴν πόλιν διακομίζουσιν, ἵνα δὴ ἐξικνεῖσθαι δυνατὰ ἐστί τῷ κατὰ τὴν διώρυχα ποταμῶ, καὶ κατατίθενται ἐν 6.1.4 χώρῳ ὅνπερ Ἀλεξανδρεῖς καλοῦσι Φιάλην. ἀλλ' ἐπειδὴ τῷ δήμῳ ἐς στάσιν πολλακίς καθισταμένῳ ἐνταῦθα διολωλέναι τῷ σίτῳ ζυνέβη,

βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς τειχίσματι τόνδε τὸν χώρον περιβαλὼν τὴν ἐπὶ τῷ σίτῳ ἐπιβουλήν ἀνεχαίτισε. ταῦτα μὲν οὖν Ἰουστινιανῶ βασιλεῖ 6.1.5 ταύτη ἐξείργασται. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπ' Αἰγύπτου ἡμᾶς ἤγαγε τῆς Λιβύης ὁμόρου τανῦν ὁ λόγος, φέρε δὴ καὶ ὅποσα διαπέπρακται αὐτῷ ἐνταῦθα δηλώσωμεν, ἐπεὶ καὶ Λιβύην ζύμπασαν ὁ βασιλεὺς οὗτος ὑπὸ βαρβάρους κειμένην εὐρῶν τῇ ἄλλῃ ἐνήψε Ῥωμαίων ἀρχῆ. 6.1.6 Νεῖλος μὲν ὁ ποταμὸς ἐξ Ἰνδῶν ἐπ' Αἰγύπτου φερόμενος δίχα τέμνει τὴν ἐκείνη γῆν ἄχρι ἐς θάλασσαν. ἡ δὲ σχιζομένη τῷ ρεῖθρῳ καὶ ὀνόμασι διακέκριται τὸ ἐν 6.1.7 θένδε δυοῖν. τὰ μὲν γὰρ ἐν δεξιᾷ τοῦ ποταμοῦ Ἀσία ὠνόμασται μέχρι που ἐς Φᾶσιν τὸν Κόλχον, ὅσπερ Ἀσίαν τε διορίζει καὶ γῆν τὴν Εὐρώπην, ἡ μέχρι ἐς πορθμεῖα 6.1.8 τὰ Κιμμέρια καὶ ποταμὸν Τάναϊν. τούτων γὰρ δὴ ἕνεκα διαμάχονται πρὸς ἀλλήλους οἱ ταῦτα σοφοί, ἥπερ ἐν λόγοις μοι τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται περιηγου 6.1.9 μὲν τὸν Εὐξείνιον καλούμενον πόντον. τὰ δὲ δὴ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Νείλου Λιβύη ἐκλήθη μέχρι ἐς ὠκεανόν, ὅσπερ ἐς δύοντά που τὸν ἥλιον ἐκατέραν ἡπειρον διορίζει, ἐκροήν τε ἀφιεῖς τινα καὶ θάλασσαν τήνδε ποιούμενος. 6.1.10 ἡ μὲν οὖν ἄλλη Λιβύη ζύμπασα ὀνόματα κατὰ χώραν ἐκάστην ἕτερα ἄττα διακεκλήρωται, ἐκ τῶν ἐκείνη ἐπι 6.1.11 γενομένων, ὡς τὸ εἰκός, ἐπικληθεῖσα. ἡ μὲντοι ἐκ τῶν Ἀλεξανδρείας ὀρίων ἄχρι ἐς πόλιν Κυρήνην διήκουσα ἐπὶ Πενταπόλεως ἐστίν, ἐπὶ τούτου δὴ μόνου τοῦ ὀνό 6.1.12 ματος Λιβύη καὶ νῦν ἐπικέκληται. ἐνταῦθα πόλις ἐστίν ἡμέρας ὀδῶ Ἀλεξανδρείας διέχουσα, Ταφόσιρις ὄνομα, ἵνα δὴ ταφῆναι τὸν τῶν Αἰγυπτίων θεὸν Ὅσιριν λέγου 6.1.13 σιν. ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ἄλλα τε πολλὰ καὶ τὰ τῶν ἀρχόντων καταλυτήρια καὶ λουτρῶνας ἐδείματο Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς. 6.2.1 Ταύτης δὲ τῆς Λιβύης ἔρημα μὲν τὰ πολλὰ τετύ 6.2.2 χηκεν εἶναι, ἀπημελημένα ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον. καὶ αὐτῆς δὲ προεγρηγορώς ὁ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς προμηθεῖ γνώμη, ὡς μὴ τι αὐτῇ παθεῖν ἐξ ἐπιδρομῆς πρὸς Μαυρουσίων τῶν πλησιοχώρων ζυμβαίῃ, ὄχυρώματά τε δύο καὶ φυλακτήρια κατεστήσατο, ὧν θάτερον μὲν Παρατόνιον ὀνομάζουσιν, Ἀντίπυργον δὲ τὸ ἕτερον ἐπικέκληται, 6.2.3 οὐ πόρρω Πενταπόλεως κείμενον. διέχει δὲ ἡ Πεντάπολις Ἀλεξανδρείας ὀδῶ ἡμερῶν εἴκοσιν εὐζώνῳ ἀνδρὶ. 6.2.4 ἐν ταύτῃ δὲ τῇ Πενταπόλει καὶ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς 6.2.5 Τεύχειραν τὴν πόλιν ἐρύματι ἐτειχίσασατο ἐχυρωτάτῳ. καὶ Βερνίκης τὸν περίβολον ἐκ θεμελίων ἀνωκοδομήσατο 6.2.6 τῶν ἐσχάτων. οὗ δὴ καὶ βαλανεῖον πεποιήται, δημοσίᾳ 6.2.7 παρεχόμενον τῇ πόλει τὴν χρεῖαν. ἀλλὰ κὰν ταῖς Πενταπόλεως ἐσχατιαῖς, αἴπερ εἰσὶ τετραμμένοι πρὸς ἄνεμον νότον, ὄχυρώματα ἐν δυοῖν μοναστηρίοις ἐξείργασται, οἷσπερ Ἀγριολώδη τε καὶ Δινάρθισον ὀνομάτά ἐστιν· 6.2.8 ἄπερ ἐπιτειχίσματα κεῖται τοῖς ταύτῃ βαρβάρους, τῷ μὴ καταθέοντα ὡς λαθραιότατα ἐπισκήπτειν ἐξαπιναίως ἐς γῆν τὴν Ῥωμαίων. 6.2.9 Ἔστι δὲ τις ἐνταῦθα πόλις, Πτολεμαῖς ὄνομα, τὸ μὲν παλαιὸν εὐδαίμων τε γεγενημένη καὶ πολυάνθρωπος, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ὕδατος ἀπορία πολλῇ ἐς ὀλιγ 6.2.10 ανθρωπίαν ἀποκριθεῖσα. τῶν γὰρ οἰκητόρων ὁ πολὺς ὄμιλος δίψει ἐχόμενοι πολλῶ ἔμπροσθεν ἐνθένδε ἐξανα 6.2.11 στάντες ἀπεχώρησαν ὅπῃ ἐκάστῳ δυνατὰ γέγονεν. ἀλλὰ νῦν ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀνανεωσάμενος τὴν ὀχεταγωγίαν τῇ πόλει τὸ πρότερον αὐτῇ τῆς εὐδαιμονίας ἀπέδωκε σχῆμα. Πενταπόλεως δὲ πόλις ἐσχάτη ἐστὶ πρὸς δύοντά 6.2.12 που τὸν ἥλιον, Βόρειον ὄνομα. οὗ δὴ τὰ ὄρη συννενευκότα τε πρὸς ἄλληλα, καὶ τῇ ἐνθένδε στενοχωρία ζυμπεφραγμένα, τῶν ἐπὶ τὴν χώραν εἰσόδων ἀποκεκλεισθαι 6.2.13 τοὺς πολεμίους διασκευάζονται. ταύτην ὁ βασιλεὺς τὴν πόλιν ἀτειχίστον οὖσαν ἐρύματι ἐχυρωτάτῳ περιβαλὼν, ἐν τῷ ἀσφαλεῖ τὸ λοιπὸν βεβαιότατα σὺν πάσῃ τῇ ἀμφ' αὐτὴν χώρα διεπράξατο εἶναι. 6.2.14 Πόλεις δὲ πού εἰσι δύο ἐπ' ὀνόματος ἐνὸς ὠκημένα. 6.2.15 Αὐγίλα γὰρ ἐκατέρω ἐκλήθη. αὗται τοῦ Βορείου διέχουσιν ὀδῶ τεττάρων ἡμερῶν μάλιστα εὐζώνῳ ἀνδρὶ, τετραμμένοι μὲν αὐτοῦ πρὸς ἄνεμον νότον, ἀρχαῖαι δὲ οὔσαι καὶ τῶν οἰκητόρων ἀρχαιότροπα τὰ ἐπιτηδεύματα ἔχουσαι·

θηρσκειαν γάρ πάντες καί εἰς ἐμέ τήν τῆς πολυ6.2.16 θεΐας ἐνόσουν. ἐνταῦθα ἐκ παλαιοῦ τῷ τε Ἄμμωνι καί 6.2.17 Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι ἀνέκειτο ἔδη. οἷς δὴ καί ἐσφαγιάζοντο μέχρι ἐς τήν Ἰουστινιανοῦ βασιλείαν οἱ ἐπι6.2.18 χώριοι. ἦν δὲ καί ὄμιλος αὐτοῖς τῶν ἱεροδούλων καλουμένων πολὺς. νῦν δὲ δὴ ὁ βασιλεὺς οὗτος οὐχ ὅσον ἐς τὰ σώματα τοῖς κατηκόοις ἐκποριζόμενος τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλὰ καί τὰς ψυχὰς διασώσασθαι ἐν ἐπιμελείᾳ ποιούμενος, καί τῶν ταύτη ὠκνημένων ἀνθρώπων κατὰ πάντα 6.2.19 προὔνοησε τρόπον. τά τε γὰρ ἄλλα διαφερόντως αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι οὐδαμῆ ἀπηξίωσε καί τὴν τῆς εὐσεβείας ἐδίδαξε δόξαν Χριστιανούς πανοικεσία πεπονημένος καί μεταπορευόμενος λελυμασμένα σφίσι τὰ πάτρια ἦθη. 6.2.20 οἷς δὴ καί νεῶν τῆς θεοτόκου ἐδείματο, φυλακτήριον ταῖς πόλεσι τῆς τε σωτηρίας καί τῆς ἀμφὶ τῇ δόξῃ ἀληθείας ἐσόμενον. ταῦτα μὲν οὖν τῆδέ πη ἔσχε. 6.2.21 Βόρειον δὲ ἡ πόλις Μαυρουσίοις γειτνιώσα βαρβάροις φόρου ὑποτελῆς οὐ γεγένηται ἐς τόδε τοῦ χρόνου· οὐδέ τινες πώποτε δασμολόγοι ἢ φορολόγοι ἐς αὐτὴν 6.2.22 ἴκοντο, ἐξ οὗ γεγόνασιν ἄνθρωποι. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ὤκνητο ἐκ παλαιοῦ αὐτῶν ἄγχιστα· οὗ δὴ καί νεῶς ἦν ἀρχαῖος αὐτοῖς, ὄνπερ ἐσέβοντό τε καί ἐτεθήπεσαν μάλιστα, δειμαμένου τοῦτο Σολομῶνος, ὡς περ φασί, βασι6.2.23 λεύοντος Ἑβραίων τοῦ ἔθνους. ἀλλὰ καί αὐτοὺς ἅπαντας Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς μεταγνώναί τε τὰ πάτρια ἦθη, καί Χριστιανούς γεγενῆσθαι διαπραξάμενος, τοῦτον δὴ τὸν νεῶν ἐς ἐκκλησίας μεθηρμόσατο σχῆμα. 6.3.1 Μετὰ τούτους αἱ Σύρτιες εἰσὶν αἱ μεγάλαι ὠνομασμέναι. ἐφ' οὗ δὲ εἰσι σχήματος αὗται, καί ὅτου δὴ ἔνεκα τούτου μεταλαγχάνουσι τοῦ ὀνόματος, ἐγὼ δηλώσω. 6.3.2 προβέβληταί τις ἐνταῦθα ἠϊών· σχιζομένη δὲ αὐτὴ τῇ τῆς θαλάσσης ἐπιρροῇ, τῷ τε ῥοθίῳ ἀφανιζομένη, ἀποβαίνειν δοκεῖ, καί ἐφ' ἑαυτὴν ὑποχωροῦσα ὀπίσω ἰέναι· 6.3.3 ἐς κόλπον δὲ μηνοειδῆ ἐπὶ μακρότατον τέτραπται. καὶ ὁ μὲν ἀρχομένης πλευρᾶς διάπλους ἐς τετρακοσίους διήκει σταδίους· τοῦ δὲ μηνοειδοῦς τὸ περίμετρον ἐς ἡμε6.3.4 ρῶν ἐξ ὁδὸν κατατείνει. ταύτης γὰρ ἡ θάλασσα πεπιε6.3.5 σμένη τῆς ἠπείρου ἐντὸς τὸν κόλπον ποιεῖται. ἐπειδάν τε ναῦς ἀνέμῳ ἢ κλύδωνι βιαζομένη τοῦ διάπλου ἐντὸς ὑπὲρ τοῦ μηνοειδοῦς τὴν ἀρχὴν γένηται, τὸ ἐνθένδε αὐτῇ ἐπανιέναι ἀμήχανά ἐστιν, ἀλλὰ συρομένη τὸ λοιπὸν 6.3.6 ἔοικε, καὶ διαφανῶς ἐπίπροσθεν ἀεὶ ἔλκομένη. καὶ ἀπ' αὐτοῦ, οἶμαι, τὸν χῶρον οἱ πάλαι ἄνθρωποι τοῦ πάθους 6.3.7 τῶν νεῶν ἔνεκα Σύρτιες ὠνόμασαν. οὐ μὴν οὐδὲ διανεῦσαι τοῖς πλοίοις ἄχρι ἐς τὴν ἠϊόνα δυνατὰ γεγένηται. πέτραι γὰρ ὕφαλοι διακεκληρωμένα τὰ πλεῖστα τοῦ κόλπου πλώϊμα οὐ ξυγχωροῦσιν ἐνταῦθα εἶναι, ἀλλ' ἐν τοῖς 6.3.8 βράχεσι τὰς ναῦς διαχρῶνται. μόνοις δὲ τοῖς λέμβοις οἱ πλωτῆρες τούτων δὴ τῶν νηῶν οἰοί τέ εἰσι διασώζεσθαι, ἂν οὕτω τύχοι, μετὰ κινδύνων τὰς διεξόδους ποιούμενοι. 6.3.9 Τριπόλεως τῆδε τῆς καλουμένης τὰ ὄρια ἐστὶ. Μαυρουσίοι τε βάρβαροι ἐνταῦθα οἰκοῦσι, Φοινικικὸν ἔθνος. 6.3.10 οὗ δὴ καί πόλις ἐστὶ Κιδαμὴ ὄνομα. ἐνταῦθά τε Μαυρούσιοι ὤκνηται Ῥωμαίων ἔνσπονδοι ἐκ παλαιοῦ ὄντες· οἵπερ ἅπαντες πεισθέντες Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ, δόγματι 6.3.11 τῷ Χριστιανῶν ἐθελούσιοι προσεχώρησαν. Πακᾶτοι δὲ οὗτοι τανῦν οἱ Μαυρούσιοι ἐπικαλοῦνται, ἐπεὶ πρὸς Ῥωμαίους ἀεὶ σπονδὰς ἔχουσι. πάκεν γὰρ τὴν εἰρήνην 6.3.12 τῇ Λατίνων καλοῦσι φωνῇ. Πενταπόλεως δὲ Τρίπολις ἡμερῶν διέχει ὁδῶ εἴκοσιν εὐζώνῳ ἀνδρὶ. 6.4.1 Πόλις ἐνθένδε ἡ Λεπτιμάγνα ἐκδέχεται, μεγάλη μὲν καὶ πολυάνθρωπος τὸ παλαιὸν οὖσα, ἔρημος δὲ χρόνῳ ὕστερον γεγεννημένη ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, ψάμμου 6.4.2 τε πλήθει τὰ πολλὰ τῷ ἀπημελῆσθαι καταχωσθεῖσα. καὶ ταύτης δὲ τὸν περίβολον ἐκ τῶν θεμελίων ὁ καθ' ἡμᾶς ὠκοδομήσατο βασιλεὺς, οὐ τοσοῦτον μέντοι, ὅσος τὸ πρότερον ἦν, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ἥσσονα, ὡς μὴ τῷ μεγέθει σφαλερὰ καὶ αὐθις ἡ πόλις εἴη, καὶ πολεμίοις μὲν ἀλωτῇ, 6.4.3 ψάμμῳ δὲ πρόχειρος. νῦν δὲ δὴ τῆς πόλεως τὸ μὲν καταχωσθὲν ἐφ' οὗπερ ἦν σχήματος εἶασεν οὕτω δὴ ψάμμῳ ἐς λόφους συνειλεγμένη κεκαλυμμένην,

τὴν δὲ λοιπὴν 6.4.4 ἐτειχίσατο ἐν τῷ τῆς οἰκοδομίας ἐχυρῷ μάλιστα. καὶ ἱερὸν μὲν ἀξιοθέατον τῇ θεοτόκῳ τῆδε ἀνέθηκεν, ἐκκλη6.4.5 σίας δὲ τέτταρας ἐδείματο ἄλλας. πρὸς δὲ καὶ ἀνωκοδομήσατο τὰ τῆδε γεγονότα ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις καὶ καταπεπτωκότα βασιλεία, Σεβήρου βασιλέως τοῦ παλαιοῦ ἔργον· ὃς δὴ ἐνθένδε ὀρμώμενος μνημεῖα τῆς εὐδαιμονίας τὰ βασιλεία τάδε ἀπέλιπεν. 6.4.6 Ἄλλα γὰρ ἐνταῦθα γενόμενος τοῦ λόγου τὸ ξυνενεχθὲν ἐπὶ Λεπτιμάγνης ἐν χρόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς ὡς ἤκιστα στωπήσομαι. ἤδη μὲν Ἰουστινιανοῦ τὴν βασιλείαν παραλαβόντος, οὕτω δὲ πόλεμον τὸν Βανδιλικὸν ἀνηρημένου, Μαυρούσιοι βάρβαροι, οἱ Λευάθαι καλούμενοι, βιασάμενοι τοὺς Λιβύης τότε κυρίου Βανδίλους, ἔρημον ἀν6.4.7 θρώπων τὴν Λεπτιμάγναν παντάπασι κατεστήσαντο. ἐν χώροις δὲ λοφώδεσι ζῶν τοῖς ἡγεμόσι διατριβὴν τινα ἔχοντες Λεπτιμάγνης οὐ πολλῶ ἀποθεν, φλόγα πυρὸς 6.4.8 ἔξαπιναίως ἐν μέσῃ τῇ πόλει θεθέανται. πολεμίους τε ὑποτοπήσαντες ἐνδήμους ἐνταῦθα γενέσθαι, δρόμῳ ἐπ' 6.4.9 αὐτοὺς ἐβοήθουν πολλῶ. ἀνθρώπων τε οὐδένα εὐρόντες ἐπὶ τοὺς μάντις τὸ πρᾶγμα ἤγον, οἱ δὴ τῷ ξυμβεβηκότι τεκμηριούμενοι τὴν Λεπτιμάγναν οὐκ εἰς μακρὰν οἰκί6.4.10 σθήσεσθαι προὔλεγον. οὐ πολλῶ τε ὕστερον ἀφικόμενος ὁ τοῦ βασιλέως στρατὸς Λιβύην τε τὴν ἄλλην καὶ Τρίπολιν ἔσχε, Βανδίλων τε καὶ Μαυρουσίων καθυπέρτερος τῷ πολέμῳ γεγενημένος. ἐγὼ δὲ ὄθεν τὴν ἐκβολὴν τοῦ λόγου ἐποίησάμην ἐπᾶνειμι. 6.4.11 Ἐν ταύτῃ τῇ πόλει βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς καὶ λουτρῶνας ἐν δημοσίῳ πεποίηται, τὸν τε περίβολον τῆς πόλεως ἐκ θεμελίων τῶν ἐσχάτων ὠκοδομήσατο, καὶ τοῖς τε βαλανείοις τοῖς τε ἄλλοις πᾶσιν ἐς πόλεως αὐτὴν κατε6.4.12 στήσατο σχῆμα. τοὺς τε πλησιοχώρους αὐτῇ βαρβάρους, οἱ Γαδαβιτανοὶ ἐπικαλοῦνται, κατακόρως ἐς τὸδε τοῦ χρόνου τὴν Ἑλληνικὴν καλουμένην ἀθεῖαν δοξάζοντας, Χριστιανούς διεπράξατο γενέσθαι τανῦν προθυμία τῇ 6.4.13 πάσῃ. ἀλλὰ καὶ Σαβραθὰν ἐτειχίσατο πόλιν, οὗ δὴ καὶ λόγου ἀξίαν πολλοῦ ἐκκλησίαν ἐδείματο. 6.4.14 Πόλεις δὲ δύο εἰσὶ ταύτης ἐν ἐσχάτῳ τῆς χώρας, Τάκαπά τε καὶ Γίργις, ὧν δὴ κατὰ μέσον Σύρτεις τὰς μί6.4.15 κρὰς ξυμβαίνει εἶναι. ἐνταῦθα γίνεται τι ἐς ἡμέραν ἐκάστην θαυμάσιον ἠλίκον. ἡ θάλασσα ἐν στενῷ θλιβομένη ἀπεργάζεται μνηοειδῆ κόλπον, ἥπερ γίνεσθαι καὶ 6.4.16 κατὰ τὰς ἄλλας Σύρτεις ἐρρήθη. ἀναβαίνει δὲ εἰς τὴν ἡπειρον πλεόν ἢ ὁδῶ ἡμέρας εὐζώνῳ ἀνδρὶ, ἀμφὶ τε τὰ πρὸς ἐσπέραν ἐπᾶνεισιν αὐθις, ἐπιλιποῦσα ἐπὶ ξηροῦ 6.4.17 τὴν ἠϊόνα ταύτην κατὰ ταῦτα ταῖς ἄλλαις ἀκταῖς. οἱ τε ναῦται εἰς τὴν ἡπειρον ἀναγόμενοι θάλασσαν ἐπὶ καιροῦ γεγενημένην, τῆς μὲν ἡμέρας ὡς πορρωτάτω τὰ εἰωθότα ναυτίλλονται, ἀμφὶ δεῖλην δὲ πάντως ὀψίαν ὡς ἐν γῆ ἀυλισόμενοι συσκευάζονται, κοντοὺς τινὰς ἐν παρασκευῇ 6.4.18 μακροὺς ἔχοντες. ἐπειδὴν τε τάχιστα τοῦ ῥοθίου αἰσθωνται ὑπόπτως ἐς τὴν ἀναχώρησιν ἔχοντος, οἶδε τοὺς κοντοὺς ἔχοντες καὶ διαχειρίζοντες ἐκπηδῶσιν ἐν ὀκνήσει 6.4.19 οὐδεμιᾶ ἐκ τῆς νεώς. νηχόμενοι δὲ πρῶτον, εἶτα ἐστήκασιν, ἠνίκα ἂν σφίσι τὸ ὕδωρ οὐχ ὑπεραίροι τὰ πρόσ6.4.20 ῶπα. ἔκ τε τῶν ἄκρων τοὺς κοντοὺς ἐπὶ τῆς γῆς προσουδίσαντες ἐν ξηρῷ ἤδη γεγενημένης ἢ ἐσομένης αὐτίκα δὴ μάλα, ὀρθοὺς ἰστᾶσιν, ὑποκεισομένους τῷ πλοίῳ καὶ μετεωρίσοντας ἐκατέρωθεν, ὡς μὴ ἐπικλῖναν ἐπὶ θάτερα 6.4.21 συντριβὲς γένηται. τῇ δὲ ὕστεραία ὄρθρου βαθέος ἢ μὲν ἡπειρος μεταμφιασαμένη τὴν θάλασσαν ἐπικυρτοῦται 6.4.22 κυμαίνουσα, τὰ δὲ πλοῖα ἐπαιρόμενα πλεῖ. οἱ τε ναῦται περιελόντες ἐπικαιριώτατα τοὺς κοντοὺς ναυτίλλονται 6.4.23 αὐθις. παράλλαξιν τε οὐδεμίαν τοῦ ἔργου γενέσθαι ξυμβαίνει, ἀλλ' ἐς ἡμέραν ἐκάστην ἢ τῶν στοιχείων διαδοχὴ ἐπιγίνεται. 6.5.1 Μετὰ δὲ Τρίπολιν τε καὶ Σύρτεις ἡμεῖς ἐπὶ Λιβύην 6.5.2 τὴν ἄλλην ἴωμεν. ἀρκτέον δὲ ἡμῖν ἐκ Καρχηδόνας, ἢ μεγίστη τε καὶ ἀξιολογωτάτη τῶν τῆδε πόλεων τυγχάνει οὕσα, τοσοῦτον πρότερον ὑπειποῦσιν, ὡς ἠνίκα Γιζέριχος τε καὶ Βανδίλοι Λιβύην ἔσχον, ἐνθύμημα ἐπιγέγονεν 6.5.3 αὐτοῖς ἀξιώλεθρον τε καὶ πρέπον βαρβάροις. ἄμεινον γὰρ ἐλογίσαντο σφίσι τὰ πράγματα

ἔξιν ἀτειχίστων ὄντων τῶν τῆδε χωρίων, ὡς μή τι καταλαβόντες αὐτῶν 6.5.4 Ῥωμαῖοι Βανδίλους κακουργεῖν ἔχοιεν. ἅπαντα οὖν τὰ τεῖχη ἐς τὸ ἔδαφος καθεῖλον εὐθύς. βάρβαροι γὰρ ἅπαντες ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον ἐπὶ πονηρῶ τῷ Ῥωμαίων βουλευόνται μὲν ὡς ὀξύτατα, ἐπιτελοῦσι δὲ ὡς ταχύτατα, 6.5.5 ὅσα ἂν αὐτοῖς δοκοῦντα εἴη. μόνον δὲ αὐτοῖς τό τε Καρχηδόνος καὶ ὀλίγα ἄττα ἐφ' οὐπὲρ ἦσαν σχήματος ἔμειναν, ὥνπερ ἐπιμελεῖσθαι ἀπαξιοῦντες, διαφθορεῖν 6.5.6 αὐτὰ τῷ χρόνῳ ἀφῆκαν. βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανὸς (ἀνθρώπων μὲν οὐδενὸς ἐπαινοῦντος, ἀλλὰ καὶ πεφρικότων τὸ ἔργον ἀπάντων, μόνου δὲ τοῦ θεοῦ εἰσηγουμένου τε καὶ ἐπαγγελιομένου καὶ ξυλλαμβάνοντος) Βελισάριόν τε καὶ στρατεύμα ἐπὶ Λιβύην πέμψας, Γελίμερά τε καὶ δύναμιν τὴν Βανδύλων καθεῖλε, πολλοὺς μὲν κτείνας τοὺς δὲ λοιποὺς δορυαλώτους πεπονημένους, ἧπὲρ μοι ἐν 6.5.7 λόγοις τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται. καὶ τὰ μὲν καθηρημένα τῶν ἐν Λιβύῃ ὀχυρωμάτων ἀνενεώσατο ἅπαντα, ἕτερα δὲ παμπληθῆ ἐπετεχνήσατο νεοχμώσας αὐτός. 6.5.8 Πρῶτα μὲν οὖν Καρχηδόνος, τῆς νῦν καὶ Ἰουστινιανῆς, ὡς τὸ εἶκος, καλουμένης ἐπεμελήσατο, διερρυηκότα μὲν τὸν περίβολον ἀνοικοδομησάμενος ἅπαντα, καὶ τὰ 6.5.9 φρον ἐν περιδρόμῳ διορύξας οὐ πρότερον οὔσαν. ἀνέθηκε δὲ καὶ ἱερὰ τεμένη, τῇ μὲν θεοτόκῳ, ὅπερ ἐν Παλατίῳ ἐστί, καὶ τούτου ἐκτὸς τῶν τινι ἐπιχωρίων ἀγίων 6.5.10 ἀγία Πρίμη. ἔτι μέντοι καὶ στοὰς ἐκατέρωθι τῆς Μαριτίμου ἀγορᾶς καλουμένης ἐδείματο, καὶ βαλανεῖον ἐν δημοσίῳ ἀξιοθέατον, ὅπερ ἐπωνύμως τῇ βασιλίδι Θεο6.5.11 δωριανὰς ἐπωνόμασαν. ἐδείματο δὲ καὶ μοναστήριον τοῦ περιβόλου ἐντὸς ἐπιθαλασσίδιον, ἄγχιστα τοῦ λιμένος, ὅπερ Μανδράκιον ὀνομάζουσιν, ἐρύματί τε αὐτὸ ἐχυρωτάτῳ περιβαλὼν φρούριον ἀνανταγώνιστον ἀπειργάσατο. 6.5.12 Ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ Καρχηδόνος τῆς νέας Ἰουστινιανῶ εἴργασται. ἐν δὲ χώρᾳ τῇ ἀμφ' αὐτήν, ἣ Προκονσουλαρία ὠνόμασται, πόλις ἀτειχιστος ἦν, Βάγα ὄνομα, μὴ ὅτι βαρβάρους ἐπιούσιν, ἀλλὰ καὶ τύχη τινὶ παριοῦσιν 6.5.13 ἄλωτῃ οὔσα. ταύτην ἐρύματι ἐχυρωτάτῳ περιβαλὼν Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς πόλιν τε διεπράξατο εἶναι καὶ τοὺς οἰκήτορας ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διασώσασθαι οἷαν τε εἶναι. 6.5.14 οἱ δὲ τετυχηκότες τῆς χάριτος ἐς τὴν τῆς βασιλίδος 6.5.15 τιμὴν Θεοδωριάδα καλοῦσι τὴν πόλιν. φρούριον δὲ ὠκοδομήσατο ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ, ὃ Τούκκα καλοῦσιν. 6.6.1 Ἐν Βυζακίῳ δὲ πόλις, Ἀδράμυτος ὄνομα, ἐν τῇ παραλία οἰκεῖται, μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος ἐκ παλαιοῦ οὔσα, καὶ δι' αὐτὸ τὸ τῆς μητροπόλεως ὄνομα τε καὶ ἀξίωμα κληρωσαμένη ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ, ἐπεὶ πρώτην αὐτὴν μεγέθει τε καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονία ξυμβαίνει 6.6.2 εἶναι. ταύτης Βανδίλοι μὲν τὸν περίβολον ἐς ἔδαφος καθεῖλον, ὡς μή ποτε Ῥωμαῖοι αὐτῆς ἀντιλαβέσθαι δυνατοὶ εἴεν. Μαυρουσίους τε καταθέουσι τὰ ἐκείνη χωρία 6.6.3 ἐν ἐπιτηδεῖῳ ἀπέκειτο. Λίβυες δὲ κατὰ ταύτην οἰκήτορες, ὅσα γε δυνατὰ τῆς σφῶν σωτηρίας ἐπιμελούμενοι, τὰ διηρημένα τῶν τοίχων ἀποτριγχώσαντες, τὰς οἰκίας 6.6.4 ἀλλήλαις ἐνήψαν· ἐξ ὧν δὴ τοῖς ἐπιούσι διαμαχόμενοι ἐν τε τῷ σφαλερῶ τῆς ἐλπίδος καὶ τῷ ἐπικινδύνῳ ἡμῶν 6.6.5 νοντο. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπὶ τριχὸς ἢ σωτηρία διηνεκὲς καὶ ἐπὶ θατέρου σκέλους ἐστώσα, πολεμουμένοις μὲν ὑπὸ τῶν Μαυρουσίων, ὑπὸ δὲ τῶν Βανδύλων ἀμελουμένοις. 6.6.6 ἀλλ' ἡνίκα Λιβύης κύριος τῷ πολέμῳ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς γέγονε, τεῖχος τε τῇ πόλει εὐμέγεθες ἄγαν περιβαλὼν καὶ φρουρὰν ἐνταῦθα στρατιωτῶν καταστησάμενος ἀξιόχρεων θαρσεῖν τε ὑπὲρ ἀσφαλείας τοὺς τῆδε ὠκημένους πεποίηται ἀφροντιστῆσαί τε πολεμίων ἀπάν6.6.7 των. διὸ δὴ αὐτὴν καὶ Ἰουστινιανὴν καλοῦσι τανῦν, σῶστρα τῷ βασιλεῖ ταῦτα ἐκτίνοντες, μόνη τοῦ ὀνόματος τῇ παρενθήκη τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπιδεικνύμενοι, ἐπεὶ ἄλλο οὐδὲν ὅτῳ ἂν καὶ βασιλέως τὴν ἀγαθοεργίαν ἀμείβοντο οὔτε αὐτοὶ εἶχον οὔτε οὔτος ἐβούλετο. 6.6.8 Ἦν δέ τι καὶ ἄλλο ἐν τῇ τοῦ Βυζακίου παραλία χωρίον, ὅπερ ἐκάλουν Καπούτβαδα οἱ ἐπιχώριοι. ἐνταῦθα καταπλεύσας τὰ πρῶτα ὁ τοῦ βασιλέως στόλος

Λιβύων τῆς γῆς ἐπεβάτευσεν, ἡνίκα ἐπὶ Γελίμερά τε καὶ Βανδί6.6.9 λους ἐστράτευσεν. οὗ δὲ καὶ τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο καὶ λόγου κρεῖσσον ἐς τὸν βασιλέα ἐπιδέδεικται ὁ θεὸς δῶρημα, ὅπερ μοι ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν πολέμων δεδήλωται 6.6.10 λόγοις. ἀνύδρου γὰρ τοῦ χωρίου τὰ μάλιστα ὄντος, ὕδατός τε ἀπορία πολλῇ πιεζομένου τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ, ἡ γῆ, πρότερον ἐπὶ ξηροῦ βεβαιότατα οὕσα, πηγὴν ἀνήκεν, οὗ δὲ τὸ χαράκωμα οἱ στρατιῶται εἰργάζοντο. 6.6.11 οἱ μὲν γὰρ ὤρυσσον, ἡ δὲ ἀνεβλύστανεν. ἢ τε γῆ αὐχμὸν ἀποβαλοῦσα τὸν ἐπιχώριον καὶ μεθαρμοσαμένη τὴν αὐτῆς 6.6.12 φύσιν ὕδατι ποτίμῳ ὑγρὰ ἐγεγόνει. ταύτη τε τὸ λοιπὸν ἐν ἐπιτηδείῳ στρατοπεδεύσαντές τε καὶ αὐλισάμενοι, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ὡς ἐς τὴν μάχην συσκευασάμενοι, ἵνα τὰ 6.6.13 ἐν μέσῳ συντέμῳ, Λιβύην ἔσχον. μαρτυρίῳ τοίνυν διηνεκεῖ τὸ τοῦ θεοῦ δῶρον πιστούμενος Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, ᾧ δὲ βουλομένῳ τὰ ἀμηχανώτατα εὐκόλα γίνεται, ἐς πόλιν αὐτίκα μεταβιβάσαι τὸ χωρίον τοῦτο βεβούλευται, τείχει μὲν ἐρυμνὴν, τῇ δὲ ἄλλῃ κατασκευῇ ἐς πόλεως ὄγκον ὑπογεγραμμένην εὐδαίμονος, καὶ γέγονεν 6.6.14 ἔργον τὸ τοῦ βασιλέως ἐνθύμημα. τεῖχος τε γὰρ ἀποτετόρνενται καὶ πόλις, καὶ ἀγροῦ τύχη ἐξαπιναίως ἀμεί6.6.15 βεται. οἱ τε ἄγροικοι τὴν ἐχέτην ἀπορριψάμενοι πολιτικῶς βιοτεύουσιν, οὐκ ἄγροικον δίαίταν ἔτι, ἀλλ' ἀστείαν 6.6.16 διαχειρίζοντες, ἐπεὶ καὶ ἀγοράζουσιν ἐνταῦθα διημερεύοντες, καὶ ὑπὲρ τῶν σφίσις ἀναγκαίων ἐκκλησιάζουσι, καὶ ἀγορὰν ἀλλήλοις συμβάλλουσι, τᾶλλα τε ἅπαντα πράσσουσιν ὅσα δὲ ἐς πόλεως ἀξίωμα ἔχει. 6.6.17 Ταῦτα μὲν ἐν Βυζακίῳ τῷ ἐπιθαλασσίῳ πεποιήται. κατὰ δὲ τὴν μεσόγειαν ἐς τῆς χώρας τὰ ἔσχατα, ἵνα δὲ αὐτὴν βάρβαροι προσοικοῦσι Μαυρούσιοι, ἐπιτειχίσματα κατ' αὐτῶν πεποιήται δυνατώτατα, ἐξ ὧν δὲ οὐκέτι οἰοί 6.6.18 τέ εἰσι καταθεῖν τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. πόλεις τε γὰρ τὰς ἐνταῦθα οὕσας ἐν ἔσχατιᾷ τῆς χώρας ἐκάστην τείχεσιν ἐχυροῖς ἄγαν περιβαλὼν, αἷς αἰ προσηγορία Μάμμης τε καὶ Τελεπτή καὶ Κούλουλις, καὶ φρούριον τειχισάμενος, ὅπερ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι Αὐμέτρα, ἐχεγγύους ἐνταῦθα φρουροὺς στρατιωτῶν κατεστήσατο. 6.7.1 Τρόπῳ δὲ τῷ αὐτῷ Νουμιδίων τῇ χώρᾳ τειχίσματι τε καὶ στρατιωτῶν φυλακτηρίοις τὴν ἀσφάλειαν προσ6.7.2 ἐποίησεν, ὧν περ ἕκαστα ἐρῶν ἔρχομαι. ὄρος ἐστὶν ἐν Νουμιδίᾳ, ὅπερ Αὐράσιον ἐπικέκληται, οἷον δὲ γῆς τῆς 6.7.3 οἰκουμένης ἐτέρωθι ὡς ἤκιστα ξυμβαίνει εἶναι. τοῦτο γὰρ τὸ ὄρος οὐρανόμηκες μὲν ἐν τῷ ἀποτόμῳ ἀνέχει, ἐς περίμετρον δὲ ἡμερῶν μάλιστα διήκει ὁδῷ τριῶν. καὶ προσιόντι μὲν ἀπρόσβατόν ἐστιν, ἀνάβασιν οὐδεμίαν ὅτι 6.7.4 μὴ ἐν ἀποκρήμνῳ ἔχον. ἄνω δὲ γενομένῳ γεώδης τε ἡ χώρα καὶ ὁμαλὴ τὰ πεδία καὶ ὁδοὶ προσηνεῖς, λειμῶνες εὐνομοί, παράδεισοι κατάφυτοι δένδροις, ἀρόματα πάντα. 6.7.5 καὶ πηγαὶ μὲν ἀποβλύζουσαι τῶν τῆδε σκοπέλων, γαληνὰ δὲ τὰ ὕδατα, καὶ ποταμοὶ πλήθει ῥοθίου ἐπικυρτούμενοι, καὶ τὸ δὴ πάντων παραδοξότατον, τὰ τε λήϊα καὶ τὰ δένδρα ἐν τούτῳ τῷ ὄρει διπλάσιον μεγέθους πέρα τὸν καρπὸν φέρουσιν ἢ ἐν Λιβύῃ τῇ ἄλλῃ πέφυκε γίνεσθαι. 6.7.6 τὰ μὲν οὖν ὄρους τοῦ Αὐρασίου ταύτη πη ἔχει. Βανδίλοι δὲ αὐτὸ σὺν πάσῃ Λιβύῃ τὸ κατ' ἀρχὰς εἶχον, οὓς 6.7.7 δὲ Μαυρούσιοι ἀφελόμενοι τῆδε ἰδρύσαντο. Μαυρουσίους δὲ καὶ Ἰαῦδαν, ὃς αὐτῶν ἦρχεν, ἐξελάσας ἐνθένδε Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς, τῇ ἄλλῃ προσεποίησε Ῥωμαίων 6.7.8 ἀρχῇ. προνοήσας τε ὡς μὴ καὶ αὐθις οἱ βάρβαροι κακουργοῖεν ἐνταῦθα ἰόντες, πόλεις μὲν ἀμφὶ τὸ ὄρος ἐρήμους τε καὶ ἀτειχίστους τὸ παράπαν εὐρῶν ἐτειχίσασατο, Πεντεβαγάην τε λέγω καὶ Φλωρεντιανὴν καὶ Βάδην τε καὶ Μήλεον καὶ Ταμουγάδην, ἔτι μέντοι καὶ φρούρια δύο Δάβουσίην τε καὶ Γαιανά, φυλακτήρια δὲ στρατιωτῶν διαρκῆ ἐνταῦθα καταστησάμενος, οὐδεμίαν τοῖς ἐκείνῃ βαρβάροις ἐλπίδα τῆς ἐπὶ τὸ Αὐράσιον ἐπιβουλῆς 6.7.9 ἀπελίπετο. καὶ χώραν δὲ τὴν ὑπὲρ τὸ Αὐράσιον ὑπὸ Βανδίλοις ὡς ἤκιστα οὕσαν τοὺς Μαυρουσίους ἀφείλετο. πόλεις τε ἐνταῦθα ἐτειχίσασατο δύο, τὴν τε Φρίκην καὶ 6.7.10 Σίτιφιν. ἐν δὲ δὴ πόλεσι ταῖς ἐπὶ Νουμιδίας τῆς ἄλλης κειμέναις ἀνανταγώνιστα ἐρύματα κατεστήσατο. αἷς αἰ

προσηγορίαί αἶδε εἰσί· Λαριβουζουδούων, Παρατουρών, Κιλανά, Σικκαβενερία, Τίγισις, Λαμφουαομβά, Καλαμάα, 6.7.11 Μέδαρα, Μέδελα. ἔτι μέντοι καὶ φρούρια δύο, ἢ Σκιλή τε καὶ Φώσαλα. ταῦτα μὲν ὧδέ πη ἔσχε. 6.7.12 Πόλις δέ πού ἐστιν ἐν τῇ νήσῳ Σαρδοῖ, ἢ νῦν Σαρδινία καλεῖται, Τραϊανοῦ φρούριον Φόρον αὐτὴν κα6.7.13 λοῦσι Ῥωμαῖοι. ταύτην τειχῆρη πεποιήται Ἰουστινιανός, οὐ πρότερον οὔσαν, ἀλλὰ Μαυρουσίσις τοῖς νησιώταις, οἱ Βαρβαρικῖνοι ἐπικαλοῦνται, ὀπηνίκα ἂν ληΐζεσθαι βουλομένοις ἦ, ἐν προχείρῳ κειμένην. 6.7.14 Ἐν δὲ Γαδεῖροις, κατὰ θάτερα τῶν Ἑρακλέους στηλῶν, ἢ τοῦ πορθμοῦ ἐν δεξιᾷ ἐστι, κατὰ τὴν Λιβύης ἀκτὴν φρούριον ἦν ποτε Σέπτον ὄνομα, ὅπερ ἐδείμαντο μὲν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις Ῥωμαῖοι, Βανδίων δὲ οὐκ ἐπί6.7.15 μελουμένων καθεῖλεν ὁ χρόνος. ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς τείχει μὲν ἐρυμνόν, φυλακτηρίῳ δὲ 6.7.16 ἰσχυρὸν κατεστήσατο. οὐ δὴ καὶ νεῶν ἀξιοθέατον τῇ θεοτόκῳ ἀνέθηκεν, ἀναψάμενος μὲν ἐπ' αὐτῆς τὰ τῆς πολιτείας προίμια, παντὶ δὲ ἀνθρώπων τῷ γένει ταύτη ἄμαχον τὸ φρούριον τοῦτο ποιούμενος. 6.7.17 Ἀλλὰ ταῦτα μὲν τοιαῦτά ἐστιν. ἀμφίλεκτον δὲ οὐδὲν γέγονεν, ἀλλ' ἔνδηλον ἀνθρώποις διαφανῶς πᾶσιν, ὡς ἐκ τῶν ἐῶν ὀρίων ἄχρι ἐς δύνοντά που τὸν ἥλιον, ἃ δὴ πέρατά ἐστι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, οὐκ ἐρύμασι μόνοις, ἀλλὰ καὶ στρατιωτῶν φυλακτηρίοις Ἰουστινιανὸς βασι6.7.18 λεὺς τὴν πολιτείαν ἐκρατύνατο. ὅσα μὲν οὖν τῶν Ἰουστινιανοῦ οἰκοδομημάτων μαθεῖν ἴσχυσα ἢ αὐτόπτης γεγενημένος ἢ τῶν θεασαμένων αὐτήκοος, ὄση δύναμις 6.7.19 τῷ λόγῳ ἐπῆλθον. ἐξεπίσταμαι δὲ ὡς πολλά με καὶ ἄλλα παρῆλθεν εἰπεῖν ἢ ὄχλῳ λαθόντα ἢ παντάπασιν ἄγνωστα 6.7.20 μείναντα. ὥστε εἴ τῳ διὰ σπουδῆς ἔσται διερευνησασθαί τε ἅπαντα καὶ τῷ λόγῳ ἐνθεῖναι, προσέσται αὐτῷ τά τε δέοντα πεπραχέναι καὶ φιλοκάλου κλέος ἀπενεγκεῖν.